

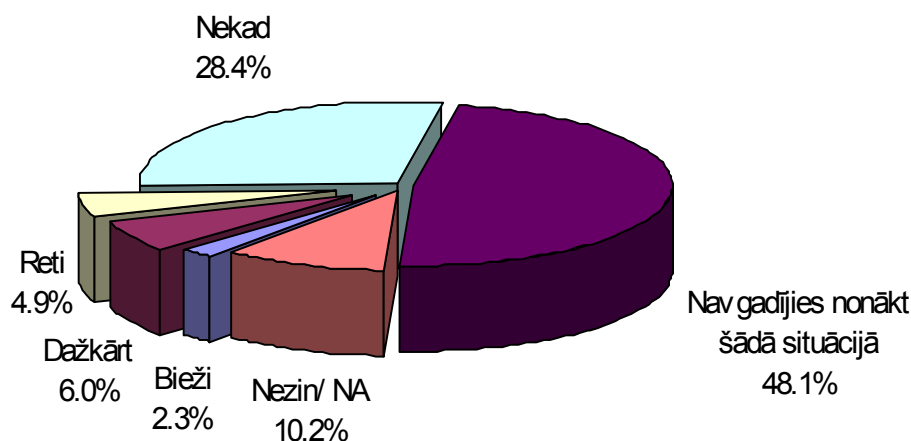
Izmaiņu vērtējums dzimumu līdztiesības jomā, salīdzinot ar laiku pirms Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas

Veiktajās fokusgrupu diskusijās visai plaši tika izdiskutēta tēma par situācijas izmaiņām dzimumu līdztiesības jomā pēc Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas. Kopumā latviešu un cittautiešu viedokļi grupās atšķīrās, tāpēc Latvijas iedzīvotāju aptaujā kā viens no uzdevumiem tika izvirzīts, noskaidrot, cik būtiskas ir šīs atšķirības. Līdz ar to šajā nodaļā plašāk tiks analizēts sieviešu un vīriešu sniegtais vērtējums par situācijas izmaiņām dzimumu līdztiesības jomā, salīdzinot ar laiku pirms Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas. Aptaujas ietvaros tika noskaidrots Latvijas iedzīvotāju viedoklis par to, vai, viņuprāt, PSRS bija vērojama dzimumu nevienlīdzība, kā arī, kurai no dzimumu grupām (sievietēm vai vīriešiem) situācija pēc neatkarības atgūšanas ir uzlabojusies vai ir pasliktinājusies.

Viedoklis par to, vai PSRS bija vērojama dzimumu nevienlīdzība

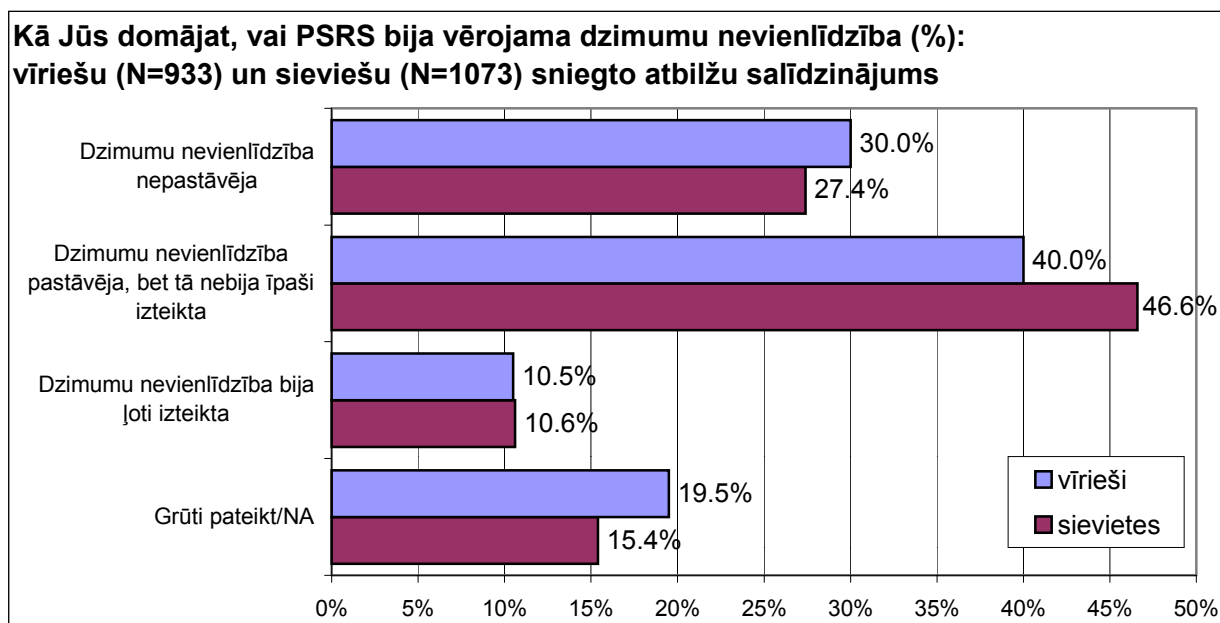
Lai noskaidrotu Latvijas iedzīvotāju viedokli par to, vai PSRS bija vērojama dzimumu nevienlīdzība, respondentiem tika uzdots attiecīgs jautājums. Savas atbildes aptaujas dalībnieki varēja sniegt, izvēloties vienu no piedāvātajām atbilžu alternatīvām: *“dzimumu nevienlīdzība bija ļoti izteikta”*, *“dzimumu nevienlīdzība pastāvēja, bet tā nebija īpaši izteikta”* vai *“dzimumu nevienlīdzība nepastāvēja”*.

Vadot automašīnu (%) (Visi respondenti (N=2006))

Kā redzams grafikā, lielākā daļa aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (43.6%) uzskata, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS pastāvēja, bet tā nebija īpaši izteikta, kamēr katrs desmitais aptaujas dalībnieks norādījis, ka tā bija ļoti izteikta (10.6%). Savukārt to, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS nepastāvēja, atzinuši 28.6% respondentu. Jāsaka, ka salīdzinoši liels ir Latvijas iedzīvotāju skaits, kuri uz minēto jautājumu nav varējuši sniegt konkrētu atbildi (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*) (17.3%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā redzams sieviešu un vīriešu paustais viedoklis par to, vai PSRS bija vērojama dzimumu nevienlīdzība.

Dati liecina, ka sievietes biežāk kā vīrieši ir atzīmējušas, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS pastāvēja, bet tā nebija īpaši izteikta (attiecīgi: 46.6% un 40.0%). Savukārt vīriešu vidū lielāks ir uz jautājumu neatbildējušo skaits (19.5%). Salīdzinoši atbildi: *“grūti pateikt/NA”* sniegušas 15.4% sieviešu.

Turpmāk iegūtie rezultāti tiks analizēti sīkākās grupās atsevišķi sieviešu un vīriešu auditorijā.

Sieviešu un vīriešu sniegtajās atbildēs dalījumā pēc vecuma, redzams, ka gados visjaunākie aptaujas dalībnieki (15 – 24 g.v.) abās dzimumu grupās vidēji biežāk ir norādījuši, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS bija ļoti izteikta (sievietes: 15.6%, vīrieši: 14.6%), lai gan jāpiebilst, ka minētās vecumgrupas pārstāvji, sieviešu vidū - arī respondentes vecumā no 25 līdz 34 gadiem biežāk nav varējuši arī savu atbildi noformulēt (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*). Savukārt viedokli, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS pastāvēja, bet tā nebija īpaši izteikta, biežāk kā caurmērā paudušas sievietes vecumā no 35 līdz 54 gadiem (~52.6%), bet vīrieši – no 25 līdz 44 gadiem (~47.0%). Gan sieviešu, gan vīriešu auditorijā vērojama sakarība, ka gados vecāko aptaujas dalībnieku vidū biežāk izteikts viedoklis, ka PSRS dzimumu nevienlīdzība nepastāvēja.

Vīrieši ar augstāko izglītību biežāk kā caurmērā minējuši, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS bija ļoti izteikta (15.3%), bet sieviešu vidū pieaugot izglītības līmenim, pieaug arī aptaujas dalībnieču skaits, kuras atbalstījušas viedokli, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS nebija īpaši izteikta. Savukārt atbildi: *“dzimumu nevienlīdzība nepastāvēja”* abās dzimumu grupās snieguši respondenti ar zemāku izglītības līmeni.

Viedoklim, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS bija ļoti izteikta, vidēji biežāk piekritušas latvietes kā cittautietes (attiecīgi: 12.2% un 8.5%). Savukārt citu tautību pārstāvji abās dzimumu grupās biežāk kā latvieši ir norādījuši, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS nepastāvēja.

Arī sievietes un vīrieši bez LR pilsonības biežāk kā LR pilsoņi ir atzinuši, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS nepastāvēja.

Sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes atkarībā no nodarbinātības sfēras liecina, ka privātajā sektorā strādājošās sievietes caurmērā biežāk ir atzīmējušas, ka, pēc viņu domām, dzimumu nevienlīdzība PSRS nebija īpaši izteikta (50.5%), bet vīriešu vidū minēto atbildi vidēji biežāk snieguši valsts sektorā strādājošie respondenti (45.7%).

To, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS bija ļoti izteikta, vīriešu auditorijā vidēji biežāk atzinuši vadītāji, menedžeri, bet sieviešu – skolnieces, studentes, lai gan jāpiezīmē, ka skolnieki studenti abās dzimumu grupās divas reizes biežāk kā caurmērā nav arī varējuši sniegt konkrētu atbildi uz šo jautājumu (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*). Viedoklim, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS pastāvēja, bet tā nebija īpaši izteikta, abās dzimumu grupās biežāk piekrituši speciālisti, un strādnieki, sieviešu vidū – arī uzņēmējas, bet vīriešu – ierēdņi, darbinieki valsts, pašvaldības iestādēs. Savukārt pensionāri (gan sievietes, gan vīrieši) biežāk atzinusi, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS nebija vērojama.

Kurzemes reģionā dzīvojošās sievietes vidēji biežāk atzinušas, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS bija ļoti izteikta (16.3%). Savukārt atbildi: *“dzimumu nevienlīdzība pastāvēja, bet tā nebija ļoti izteikta”* nedaudz biežāk kā caurmērā atzīmējuši vīrieši Latgalē (43.4%). Lai gan jāpiebilst, ka Latgales iedzīvotāji (gan sievietes, gan vīrieši) biežāk arī uzskata, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS nepastāvēja (attiecīgi: 32.6% un 33.6%). Šim uzskatam vidēji biežāk piekritušas arī zemgalties (32.2%) un vidzemnieces (31.0%).

To, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS nebija īpaši izteikta, vidēji biežāk atzinušas rīdzinieces (51.4%), bet vīriešu vidū – laukos dzīvojošie aptaujas dalībnieki (45.5%). Savukārt, pēc Rīgā dzīvojošo vīriešu domām, tā bija ļoti izteikta (14.9%), atbilde norādīta biežāk kā caurmērā. Viedoklim, ka dzimumu nevienlīdzība PSRS nepastāvēja, biežāk piekritušas citās Latvijas pilsētās dzīvojošās sievietes (32.4%), bet vīrieši vidēji biežāk nav varējuši sniegt konkrētu atbildi uz minēto jautājumu (23.6%).

Atsevišķas jomas, kurās, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir mainījusies situācija vīriešiem

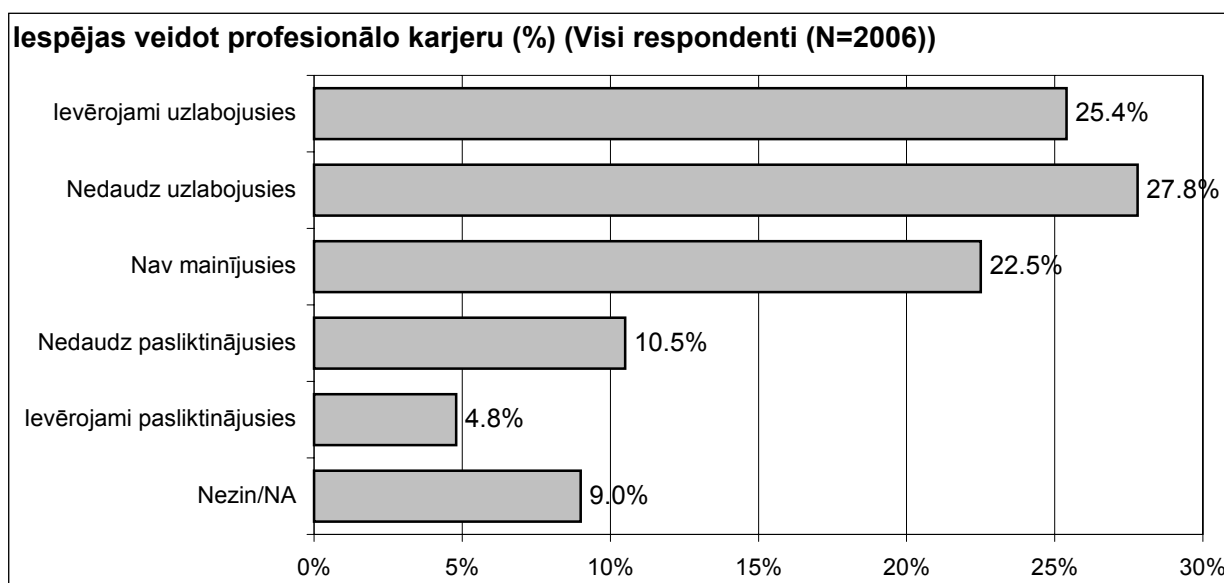
Latvijas iedzīvotājus lūdza izvērtēt zemāk minētās jomas un atzīmēt, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija tajās vīriešiem kopumā ir mainījusies:

- Iespējas veidot profesionālo karjeru;
- Iespējas veidot politisko karjeru;
- Iespējas iegūt labu izglītību;
- Iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi;
- Būt kopā ar ģimeni;
- Veltīt laiku sev (brīvais laiks, hobiji, sevis pilnveidošana).

Aptaujas dalībnieki savas atbildes varēja sniegt skalā: “ievērojami uzlabojusies”, “nedaudz uzlabojusies”, “nav mainījusies”, “nedaudz pasliktinājusies”, “ievērojami pasliktinājusies”.

Turpmāk sīkāk tiks analizētas gan Latvijas iedzīvotāju, gan atsevišķi sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par katru no uzskaitītajām jomām.

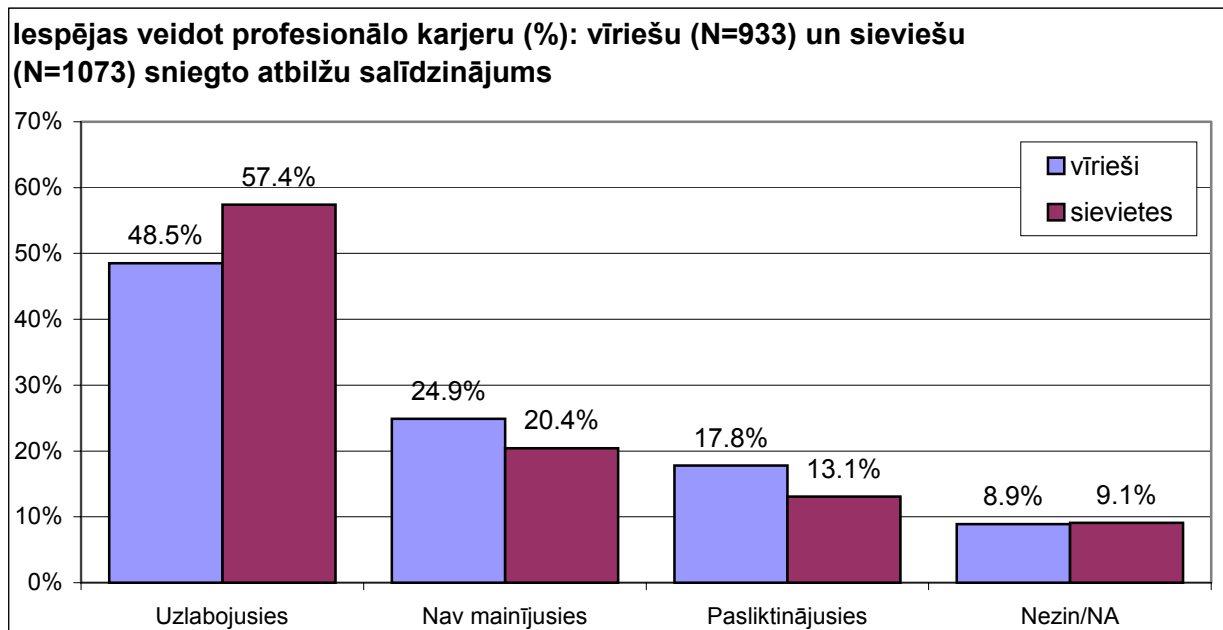
1. Iespējas veidot profesionālo karjeru

Kā redzams, vairāk kā puse Latvijas iedzīvotāju, atzinuši, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija vīriešiem ir kopumā uzlabojusies: vai nu nedaudz (27.8%) vai ievērojami (25.4%). Savukārt 22.5% aptaujāto uzskata, ka situācija palikusi nemainīga. Jāatzīmē, ka uz situācijas pasliktināšanos norādījuši kopumā 15.3% respondentu.

Jāpiebilst, ka iegūto rezultātu analīzē atsevišķi sieviešu un vīriešu auditorijā tiks izmantota t.s. “savilkta skala”, kur ir summēti atbilžu varianti “ievērojami uzlabojusies” ar “nedaudz uzlabojusies” un “nedaudz pasliktinājusies” ar “ievērojami pasliktinājusies”, attiecīgi apzīmējot sasummētos atbilžu variantus ar “uzlabojusies” un “pasliktinājusies”.

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas vīriešu iespējās veidot profesionālo karjeru.

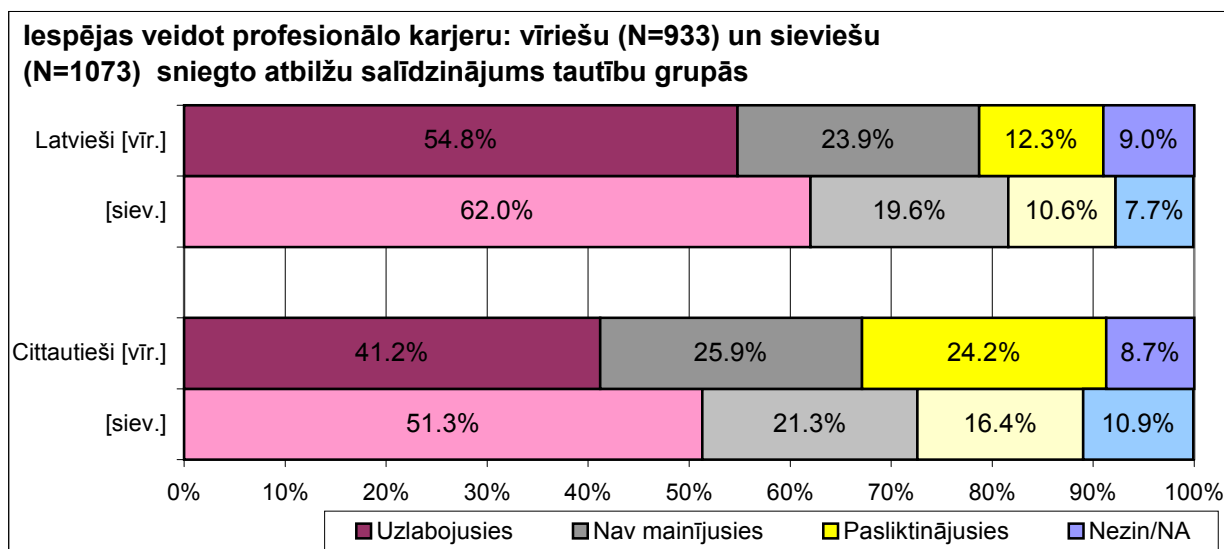

Dati liecina, ka sievietēm biežāk kā vīriešiem šķiet, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, vīriešiem iespējas veidot profesionālo karjeru ir paplašinājušās (atbilde: "uzlabojusies") (attiecīgi: 57.4% un 48.5%). Jāpiebilst, ka šī atbilde abās dzimumu grupās minēta visbiežāk. Turpretī vīrieši biežāk kā sievietes uzskata, ka viņu situācija minētajā jomā nav mainījies (attiecīgi: 24.9% un 20.4%) vai pat pasliktinājies (attiecīgi: 17.8% un 13.1%).

Aplūkojot atbildes sīkākās grupās atsevišķi sieviešu un vīriešu auditorijās, redzams, ka viedokli, ka vīriešiem iespējas veidot karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās, vidēji biežāk izteikušas aptaujas dalībnieces vecumā no 15 līdz 44 gadiem (~61.6%), bet vīrieši – vecumgrupā no 15 līdz 24 gadiem (56.4%). Savukārt kā sievietes, tā vīrieši vecumā no 45 līdz 54 gadiem (attiecīgi: 23.7% un 28.5%), vīriešu vidū – arī respondenti vecumā no 25 līdz 34 gadiem (31.5%) caurmērā biežāk ir atzīmējuši, ka situācija nav mainījies. Jāpiebilst, ka sievietes vecumā no 45 līdz 54 gadiem (16.8%) vidēji biežāk ir norādījušas arī uz situācijas pasliktināšanos, kamēr minēto atbildi biežāk atzīmējuši vīrieši, kuri vecāki par 35 gadiem (~22.9%).

Abās dzimumu grupās vērojama sakarība, ka pieaugot izglītības līmenim, pieaug arī respondentu skaits, kuri uzskata, ka vīriešiem situācija profesionālās karjeras veidošanā, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka. Jāsaka, ka sievietes un vīrieši ar augstāko izglītību vidēji biežāk arī atzinuši, ka situācija palikusi nemainīga (attiecīgi: 24.6% un 29.0%). Savukārt uz situācijas pasliktināšanos biežāk norādījuši vīrieši ar zemāku izglītības līmeni. Grūtāk savu atbildi ir bijis noformulēt abu dzimumu pārstāvjiem ar pamata izglītību (atbilde: "grūti pateikt/NA").

Sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums tautību grupās atspoguļots sekojošā grafikā.

Krasas atšķirības ir vērojamas sievietes un vīriešu auditorijās dažādās tautību grupās. Latvieši abās dzimumu grupās biežāk kā cittautieši ir atzinuši, ka vīriešiem iespējas veidot profesionālo karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās. Turpretī cittautiešiem biežāk kā latviešiem šķiet, ka situācija ir pasliktinājusies.

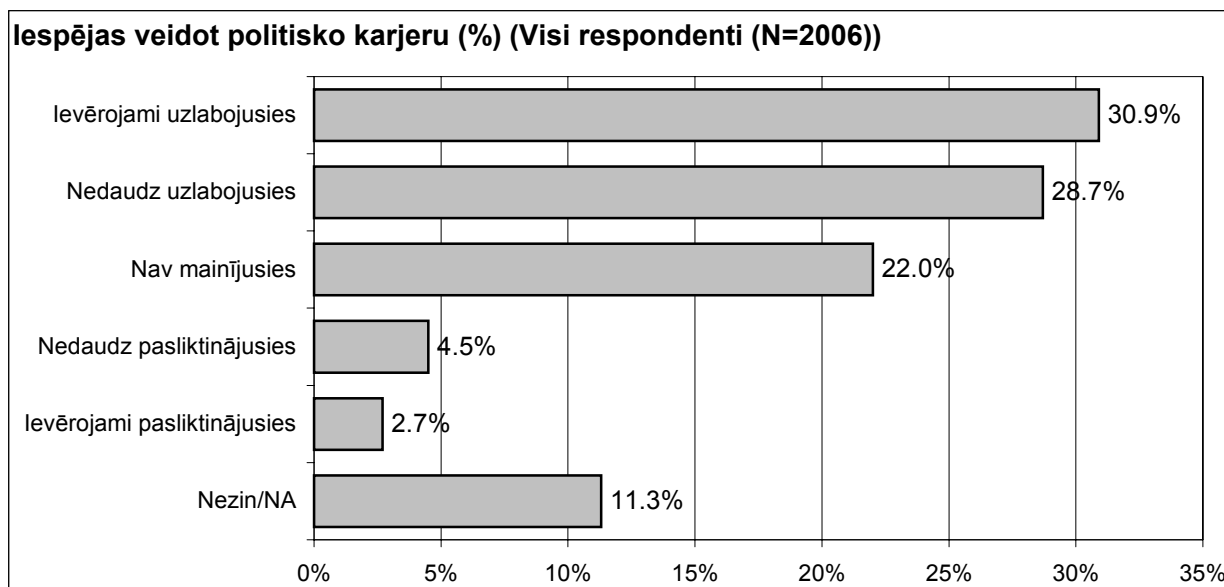
Jāsaka, ka līdzīgas sakarības kā tautību grupās ir vērojamas arī atkarībā no tā, vai respondentam ir vai nav LR pilsonība.

Viedokli, ka vīriešiem situācija saistībā ar profesionālās karjeras veidošanu ir uzlabojusies, vidēji biežāk atbalstījušas valsts sektorā strādājošās sievietes (60.5%). Jāatzīmē, ka konkrētu atbildi uz minēto jautājumu biežāk kā caurmērā nav snieguši nestrādājošie vīrieši (atbilde: "grūti pateikt/NA").

Sieviešu auditorijā ierēdnes, darbinieces valsts, pašvaldības iestādēs, bet vīriešu vidū – vadītāji, menedžeri, skolnieki, studenti caurmērā biežāk ir atzīmējuši, ka, salīdzinot ar PSRS laiku, vīriešiem iespējas veidot profesionālo karjeru ir paplašinājušās. Turpretī pretēju viedokli abās dzimumu grupās vidēji biežāk pauduši strādnieki un pensionāri, bet no vīriešiem arī bezdarbnieki, norādot uz situācijas pasliktināšanos.

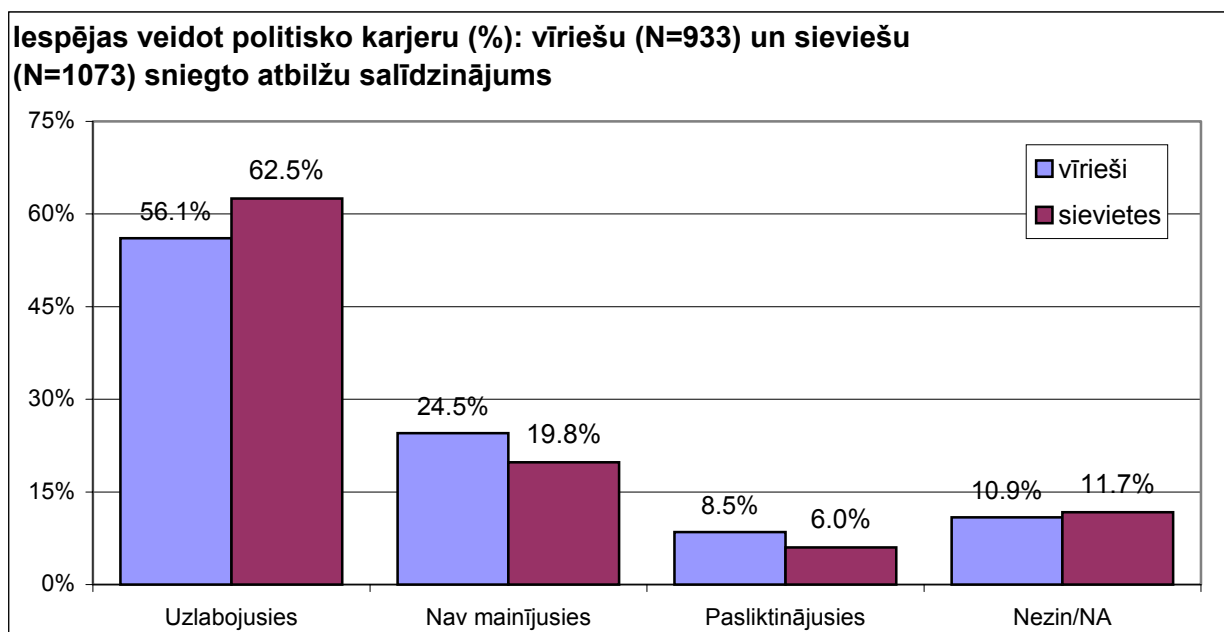
Aplūkojot atbilžu sadalījumu dažādos Latvijas reģionos, redzams, ka kurzemnieki abās dzimumu grupās (sievietes: 66.1%, vīrieši: 55.0%), sievietes vidū – arī rīdzinieces (61.7%), bet vīriešu – Zemgales pārstāvji (53.7%) caurmērā biežāk uzskata, ka vīriešiem situācija saistībā ar profesionālās karjeras veidošanu, salīdzinot ar PSRS laiku, ir uzlabojusies. Savukārt vīrieši Latgalē vidēji biežāk atzinuši, ka situācijā izmaiņas nav notikušas (33.1%). Jāpiebilst, ka Latgalē dzīvojošie abās dzimumu grupās biežāk atzinuši, ka vīriešiem situācija šajā jomā ir pasliktinājusies (sievietes: 17.9%, vīrieši: 28.5%). Atbilde: "pasliktinājies" caurmērā biežāk norādīta arī Zemgalē dzīvojošo sievietes vidū (17.6%).

2. Iespējas veidot politisko karjeru

Kā redzams, lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju ir atzīmējuši, ka vīriešiem iespējas veidot politisko karjeru kopumā ir palielinājušās (atbildes: *“ievērojami uzlabojusies”* (30.9%) *“nedaudz uzlabojusies”* (28.7%). Savukārt to, ka situācija nav mainījies atzinuši kopumā 22.0% aptaujas dalībnieku. Salīdzinoši neliels ir respondentu skaits, kuri norādījuši uz situācijas pasliktināšanos (7.2%). Bet aptuveni katrs desmitais (11.3%) aptaujātais nav varējis savu atbildi noformulēt (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas vīriešu iespējās veidot politisko karjeru. Grafikā izmatota *“savilkta skala”*.

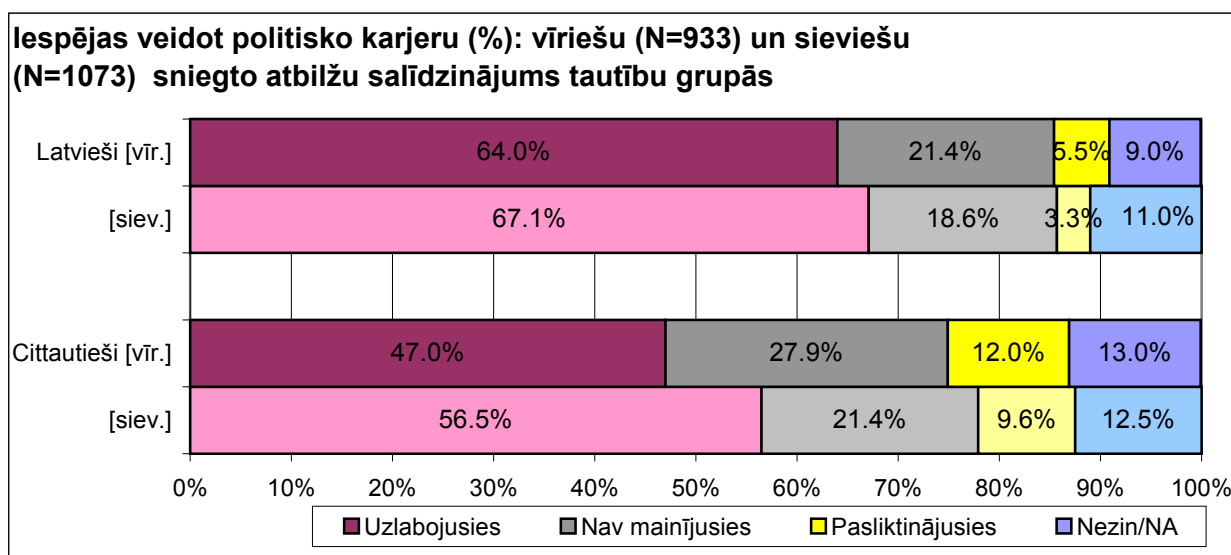
Dati liecina, ka gan sieviešu gan vīriešu vidū biežāk ir izteikts viedoklis, ka vīriešu iespējas veidot politisko karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās, lai gan jāpiezīmē, ka šo atbildi biežāk kā vīrieši ir sniegušas sievietes (attiecīgi: 56.1% un 62.5%). Savukārt vīriešu vidū biežāk norādīts, ka viņu situācija šajā jomā ir palikusi

nemainīga (24.5%), kamēr atbildi: “nav mainījusies” atzīmējušas salīdzinoši 19.8% sievietes.

Aplūkojot iegūtos rezultātus dalījumā pēc vecuma, redzams, ka sievietēm no 35 līdz 44 gadiem vidēji biežāk šķietis, ka vīriešu situācija saistībā ar politiskās karjeras veidošanu ir uzlabojusies (69.7%). Turpretī uz situācijas pasliktināšanos norādījuši vīrieši vecumgrupā no 45 līdz 54 gadiem (13.1%). Jāatzīmē, ka sievietes šajā vecumgrupā vidēji biežāk atzinušas, ka situācija palikusi nemainīga (23.1%), bet vīriešu auditorijā atbildi: “nav mainījusies” biežāk kā caurmērā minējuši aptaujātie vecumā no 25 līdz 34 gadiem (29.8%). Raksturīgi, ka sieviešu un vīriešu vidū uz jautājumu atbildēt biežāk atturējušies gados visjaunākie aptaujas dalībnieki (15 – 24 g.v.) (viņiem nav pieredze, lai sniegtu izmaiņu vērtējumu).

Vīriešu auditorijā dažādās izglītības grupās saskatāma sekojoša tendence – respondenti ar augstāku izglītības līmeni biežāk tiecas atzīmēt, ka vīriešiem iespējas veidot politisko karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās. Savukārt to, ka situācija nav mainījusies, caurmērā biežāk atzinušas sievietes ar augstāko izglītību (24.5%). Jāsaka, ka grūtāk savu atbildi bijis noformulēt abu dzimumu pārstāvjiem ar pamata izglītību (atbilde: “grūti pateikt/NA”).

Sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums tautību grupās atspoguļots sekojošā grafikā.

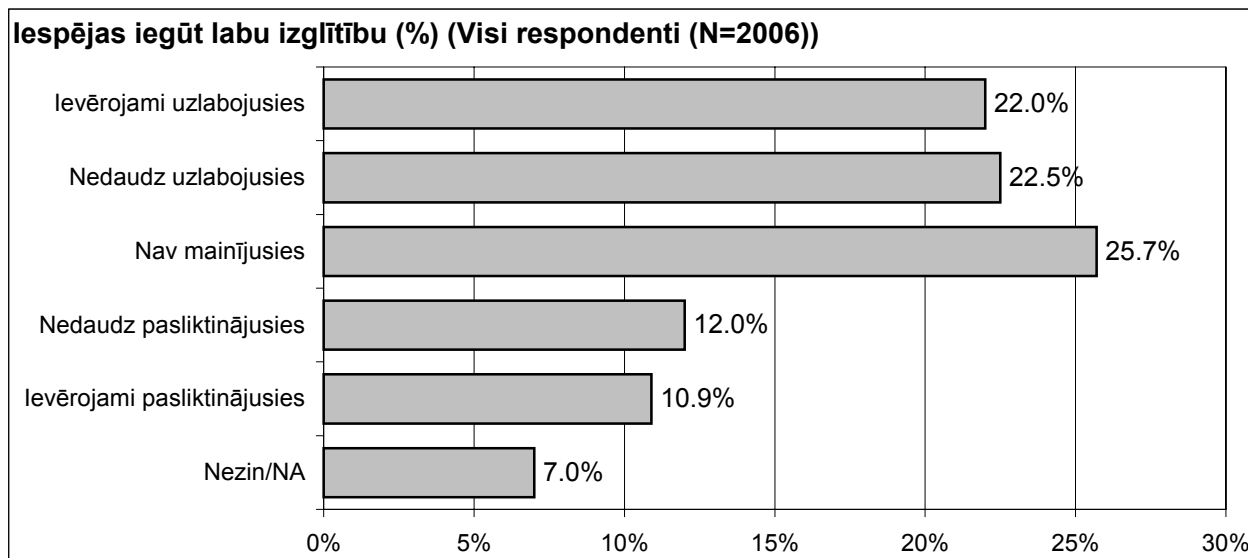
Latvieši abās dzimumu grupās biežāk kā citu tautību pārstāvji vīriešu situācijā saistībā ar politiskās karjeras veidošanas iespējām ir saskatījuši pozitīvas tendences, norādot uz situācijas uzlabošanu. Turpretī cittautiešiem biežāk kā latviešiem šķietis, ka situācija palikusi nemainīga un pat pasliktinājusies.

Viedokli, ka vīriešiem iespējas veidot politisko karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās, vidēji biežāk paudušas privātajā sektorā nodarbinātās sievietes (66.6%). Savukārt šī atbilde vīriešu auditorijā caurmērā biežāk minēta valsts sektorā strādājošo vidū (61.2%).

Speciālistes un strādnieces, bet no vīriešiem – vadītāji, menedžeri, uzņēmēji un skolnieki, studenti biežāk kā caurmērā atbalstījuši uzskatu, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, vīriešiem situācija politiskās karjeras veidošanā ir kļuvusi labvēlīgāka. Savukārt to, ka izmaiņas nav notikušas, vidēji biežāk atzinuši bezdarbnieki abās dzimumu grupās, sieviešu vidū – arī māsaimnieces, bet vīriešu – pensionāri. Jāpiebilst, ka vīriešu auditorijā pensionāri biežāk norādījuši arī uz situācijas pasliktināšanos.

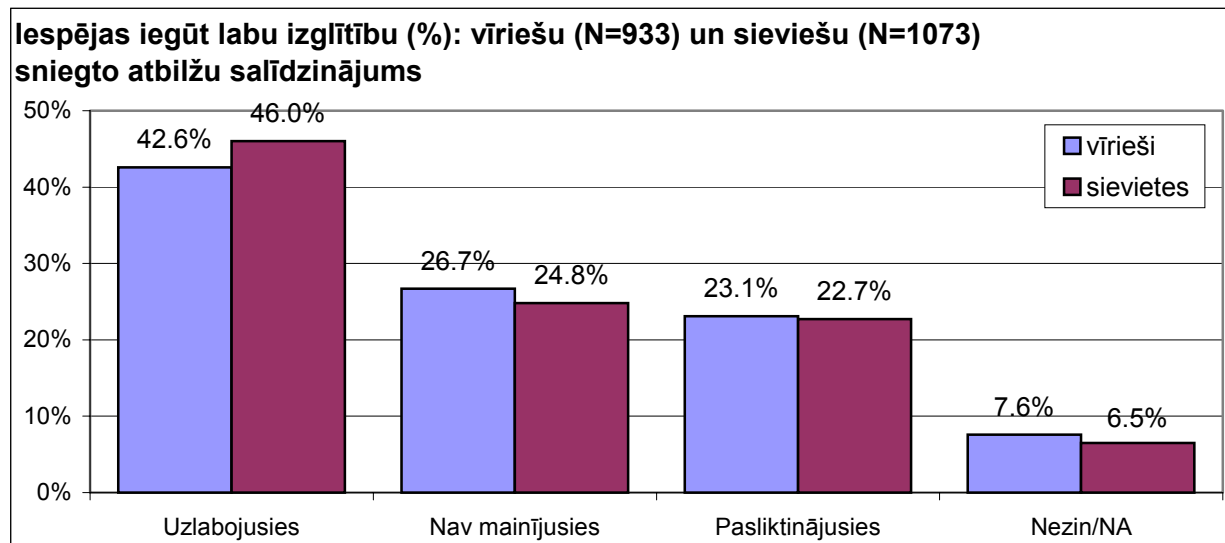
Atbilžu sadalījums dažādos Latvijas reģionos liecina, ka kurzemnieki abās dzimumu grupās (sievietes: 68.2%, vīrieši: 69.2%), sieviešu vidū – arī rīdzinieces (65.8%), bet vīriešu – Vidzemē dzīvojošie aptaujas dalībnieki (61.2%) vidēji biežāk pauduši uzskatu, ka vīriešiem iespējas veidot politisko karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās. Savukārt vīrieši Zemgalē (27.7%) un Latgalē (34.5%) caurmērā biežāk atzinuši, ka situācija palikusi nemainīga. Jāatzīmē, ka Latgalē dzīvojošo aptaujas dalībnieku (sieviešu un vīriešu) vidū biežāk pausts uzskats, ka situācija vīriešiem ir pasliktinājusies (attiecīgi: 10.1% un 17.5%).

3. Iespējas iegūt labu izglītību

Kā redzams, vairums Latvijas iedzīvotāju ir saskatījuši situācijas uzlabošanu - 22.5% respondentu ir norādījuši, ka vīriešiem situācija, kas saistās ar iespējām iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir nedaudz uzlabojusies, bet līdzīgs skaits respondentu atzinuši, ka tā ir ievērojami uzlabojusies (22.0%). Savukārt katrs ceturtais aptaujas dalībnieks ir minējis, ka situācija nav mainījies (25.7%). Jāatzīmē, ka kopumā 22.9% respondentu izrādījušies pesimistiskāk noskaņoti, atzīmējot atbildes: “nedaudz pasliktinājusies” (12.0%) un “ievērojami pasliktinājusies” (10.9%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas vīriešu iespējās iegūt labu izglītību. Grafikā izmatota "savilkta skala".

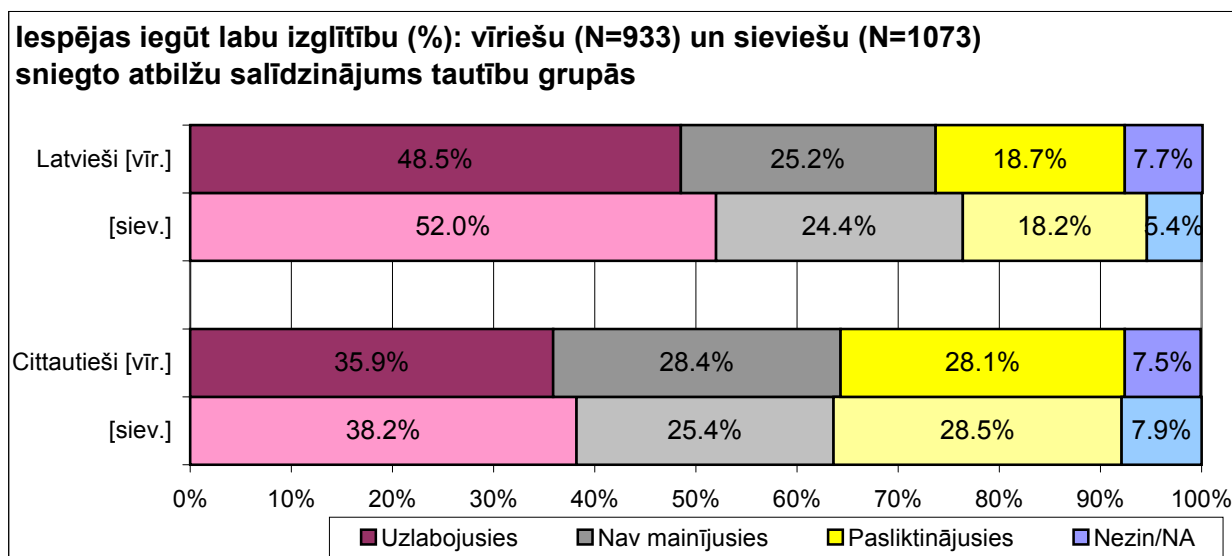

Dati liecina, ka gan sievietes, gan vīrieši visbiežāk atbalstījuši viedokli, ka vīriešiem iespējas iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās, tomēr jāatzīmē, ka nedaudz biežāk kā sievietes šo atbildi snieguši vīrieši (attiecīgi: 42.6% un 46.0%). Savukārt vairāk kā 20.0% abu dzimumu grupu pārstāvju ir atzinuši, gan to, ka situācija nav mainījies, gan arī to, ka tā ir pasliktinājusies.

Viedokli, ka vīriešiem iespējas iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās, abās dzimumu grupās biežāk ir pauduši gados visjaunākie aptaujas dalībnieki (15 – 24 g.v.), lai gan jāpiebilst, ka viņi arī biežāk kā caurmērā nav snieguši konkrētu atbildi uz minēto jautājumu (atbilde: "grūti pateikt/NA"). Savukārt to, ka situācija ir palikusi nemainīga vidēji biežāk ir atzinušas gan sievietes, gan vīrieši vecumā no 45 līdz 54 gadiem (attiecīgi: 27.9% un 30.6%). Bet situācijas pasliktināšanos biežāk kā caurmērā saskatījušas respondentes, kuras vecākas par 55 gadiem (31.6%), bet vīriešu vidū – aptaujātie vecumā virs 35 gadiem (~29.5%).

Aptaujāto sniegtajās atbildēs dažādās izglītības grupās ir saskatāma sekojoša tendence – kā sievietes, tā vīrieši ar augstāku izglītības līmeni biežāk atzīmējuši gan to, ka vīriešiem iespējas iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās, gan arī to, ka situācija nav mainījies. Jāatzīmē, ka vīrieši ar pamata izglītību biežāk norādījuši uz situācijas pasliktināšanos, bet sievietēm minētajā izglītības grupā bijis grūtāk savu atbildi noformulēt (atbilde: "grūti pateikt/NA").

Sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums tautību grupās atspoguļots sekojošā grafikā.

Kā redzams, gan sieviešu, gan vīriešu auditorijā latvieši biežāk kā cittautieši saskata situācijas uzlabošanas saistībā ar vīriešu iespējām iegūt labu izglītību. Turpretī cittautiešu vidū biežāk norādītas atbildes: “nav mainījies” un “pasliktinājies”.

Arī atkarībā no tā, vai respondentam ir vai nav LR pilsonība, saskatāmas līdzīgas sakarības kā tautību grupās.

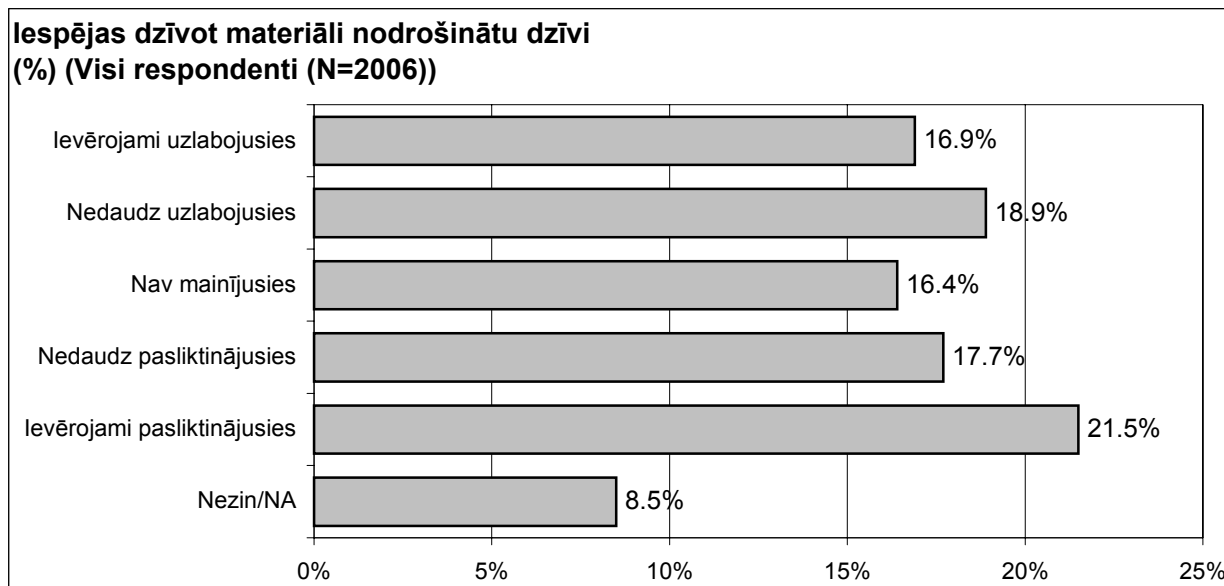
Jāatzīmē, ka viedokli, ka vīriešiem iespējas iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās, vidēji biežāk pauduši valsts sektorā nodarbinātie vīrieši (51.0%). Savukārt pretēju uzskatu vidēji biežāk izteikušas privātajā sektorā strādājošās sievietes, norādot atbildi: “pasliktinājies” (25.9%). Jāpiebilst, ka vīriešu vidū šo atbildi caurmērā biežāk atzīmējuši nestrādājošie aptaujas dalībnieki (26.3%), kuriem bijis arī grūtāk savu viedokli noformulēt (atbilde: “grūti pateikt/NA”).

Sieviešu un vīriešu vidū uzņēmēji (-as), ierēdņi (-es), darbinieki (-ces) valsts, pašvaldības iestādēs, bet no vīriešiem – arī vadītāji, menedžeri biežāk ir atzinuši, ka vīriešiem situācija ir mainījies pozitīvā virzienā, kas norāda uz to, ka viņu iespējas iegūt labu izglītību ir paplašinājušās. Savukārt to, ka situācija ir pasliktinājies, atzīmējuši strādnieki (-ces), pensionāri (-es), bezdarbnieki (-ces) abās dzimumu grupās. Jāatzīmē, ka konkrētu atbildi uz šo jautājumu biežāk kā caurmērā nav varējuši sniegt skolnieki (-ces), studenti (-es).

Atbilžu sadalījums dažādos Latvijas reģionos liecina, ka kurzemnieki sievietes un vīriešu auditorijās visbiežāk atzinuši, ka vīriešiem iespējas iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir pieaugušas (attiecīgi: 52.6% un 51.2%). Šo atbildi biežāk kā caurmērā minējušas arī sievietes Rīgā (49.3%), bet vīrieši – Vidzemē (46.3%). Jāsaka, ka rīdziniecēm (28.5%), bet vīriešu vidū – arī Latgalē (33.8%) un Zemgalē (28.2%) dzīvojošajiem respondentiem biežāk šķitis, ka situācija palikusi nemainīga. Savukārt to, ka tā ir pasliktinājies biežāk kā caurmērā ir norādījušas Vidzemē (26.0%) un Zemgalē (29.2%) dzīvojošās sievietes un abu dzimumu grupu pārstāvji Latgalē.

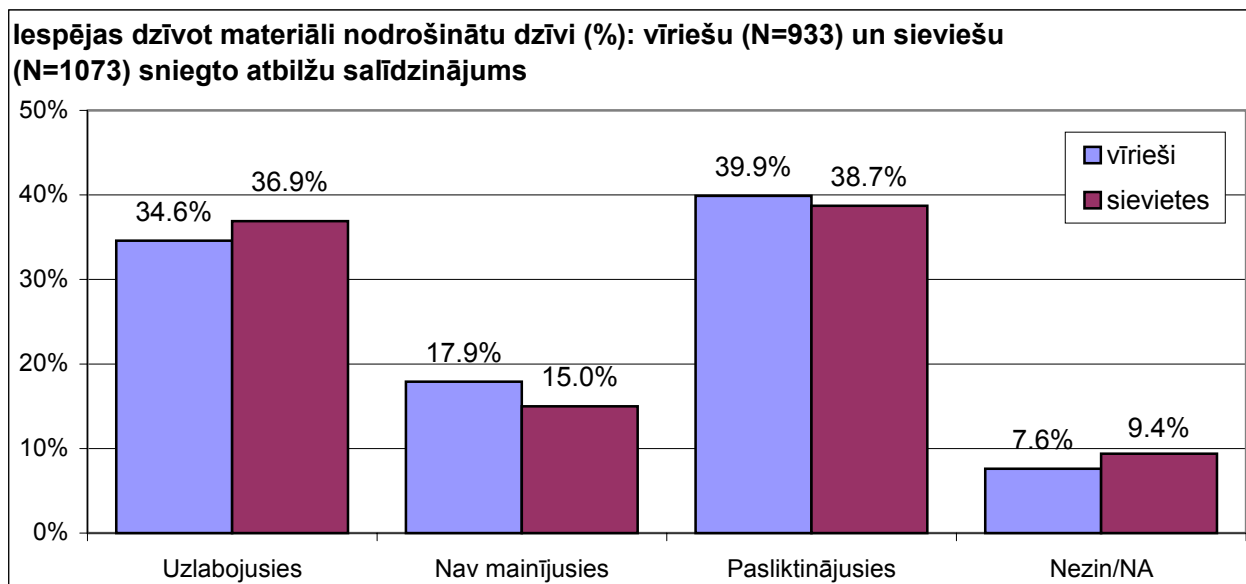
Interesanti atzīmēt, ka atbildi: “uzlabojusies” vīriešu auditorijā vidēji biežāk atzīmējuši laukos dzīvojošie respondenti. Turpretī to, ka vīriešiem iespējas iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir pasliktinājušās, biežāk kā caurmērā minējušas Latvijas pilsētās (izņemot Rīgā) dzīvojošās sievietes.

4. Iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi

Kā redzams, kopumā līdzīgs skaits aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, ir norādījuši, ka vīriešu iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir gan uzlabojusās, gan pasliktinājušās. Ja uz situācijas uzlabošanu ir norādījuši kopumā 35.8% (atbildes: *“ievērojami uzlabojusies”* (16.9%) un *“nedaudz uzlabojusies”* (18.9%)), tad uzskatu, ka tā ir pasliktinājušies, izteikuši salīdzinoši 39.2% (atbildes: *“nedaudz pasliktinājiesies”* (17.7%) un *“ievērojami pasliktinājiesies”* (21.5%)). Jāatzīmē, ka 16.4% respondentu atzinuši, ka situācija palikusi nemainīga.

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sievietes un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas vīriešu iespējās dzīvot materiāli labu dzīvi. Grafikā izmatota “savilkta skala”.

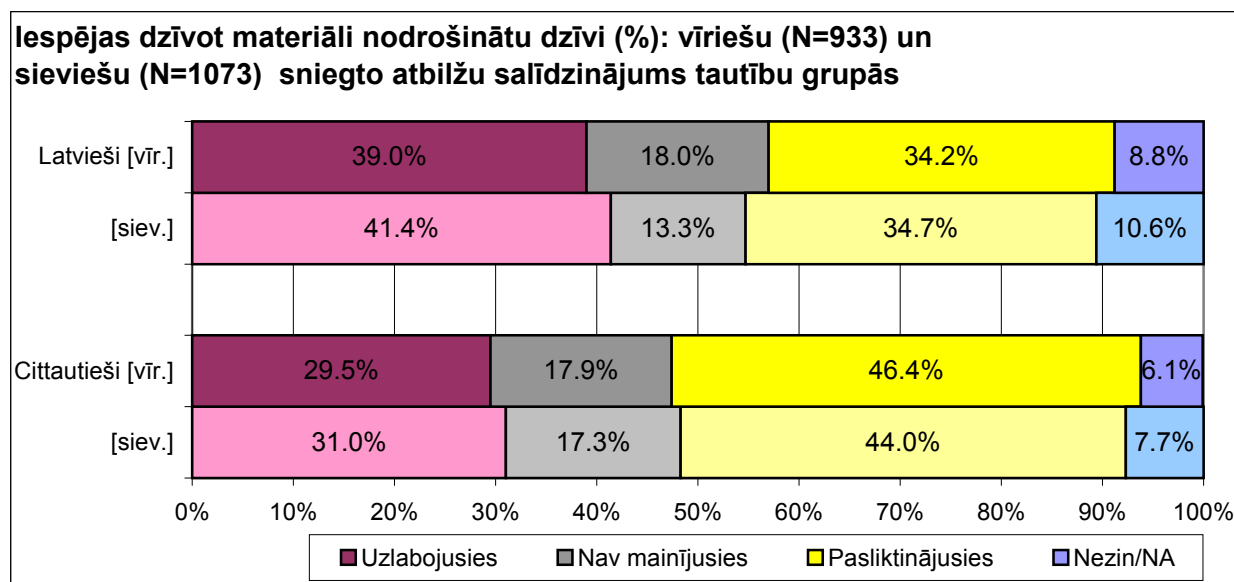

Dati liecina, ka sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījumā būtiskas atšķirības nav vērojamas. Abu dzimumu pārstāvji visbiežāk atzinuši, ka vīriešiem iespējas dzīvot materiāli labu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir pasliktinājušās, lai gan jāatzīmē, ka tikai nedaudz retāk pausts uzskats, ka situācija ir uzlabojusies.

legūtajās atbildēs dalījumā pēc vecuma var konstatēt, ka abās dzimumu grupās gados visjaunākie aptaujas dalībnieki (15 – 24 g.v.) biežāk ir minējuši, ka vīriešu situācija saistībā ar iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies (sieviešu un vīriešu vidū atbilde minēta vienlīdz bieži - 44.7%), lai gan jāpiebilst, ka viņiem bijis arī grūtāk savu viedokli noformulēt. Sieviešu vidū atbildi: “uzlabojusies” vidēji biežāk sniegušas arī respondentes vecumā no 25 līdz 34 gadiem (41.8%). Jāatzīmē, ka vīrieši šajā vecumgrupā caurmērā biežāk atzinuši, ka situācija palikusi nemainīga (26.9%). Sieviešu un vīriešu auditorijās vērojama sakarība, ka gados vecāki aptaujas dalībnieki biežāk norādījuši uz situācijas pasliktināšanos.

Dažādās izglītības grupās saskatāma sekojoša tendence – gan sievietes, gan vīrieši ar augstāku izglītības līmeni biežāk tiecas atzīmēt gan to, ka vīriešu iespējas dzīvot materiāli labu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās, gan arī to, ka tās palikušas nemainīgas. Uz situācijas pasliktināšanos vīriešu auditorijā biežāk norādījuši respondenti ar zemāku izglītības līmeni, bet sieviešu vidū - aptaujātās ar vidējo izglītību.

Sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums tautību grupās atspoguļots sekojošā grafikā.

Abās dzimumu grupās viedoklim, ka vīriešiem iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās, biežāk piekrituši latvieši kā cittautieši. Savukārt pretēju uzskatu biežāk pauduši citu tautību pārstāvji, norādot atbildi: “pasliktinājies”.

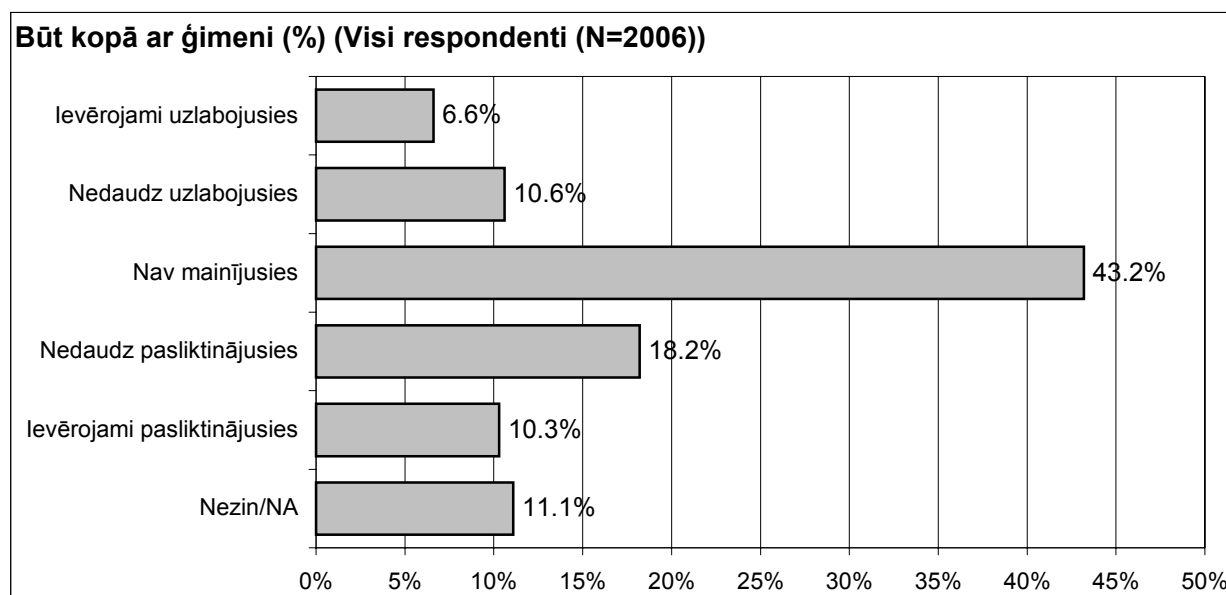
Atbilžu sadalījumā atkarībā no sfēras, kurā respondenti strādā, redzams, ka privātajā sektorā strādājošās sievietes un vīrieši biežāk kā caurmērā atzinuši, ka situācija vīriešiem saistībā ar iespējām dzīvot materiāli labu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies (attiecīgi: 40.8% un 38.1%).

Abās dzimumu grupās uzņēmēji (-as), skolnieki (-ces), studenti (-es), sieviešu vidū – arī speciālistes, bet vīriešu – vadītāji, menedžeri biežāk pauduši uzskatu, ka iespējas vīriešiem dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās. Savukārt to, ka situācija ir pasliktinājies, kā sieviešu, tā vīriešu auditorijā vidēji biežāk atzinuši bezdarbnieki (-ces) un pensionāri (-es), no sievietēm arī mājsaimnieces, bet vīriešiem – zemnieki.

Viedokli, ka vīriešiem situācija saistībā ar iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies, vidēji biežāk atbalstījuši abu dzimumu pārstāvji Kurzemē (sievietes: 43.9%, vīrieši: 42.5%), bet sieviešu vidū – arī vidzemnieces (40.1%). Turpretī gan sieviešu, gan vīriešu auditorijā atbildi: “pasliktinājusies” biežāk kā caurmērā atzīmējuši Vidzemē, Zemgalē un Latgalē dzīvojošie aptaujas dalībnieki.

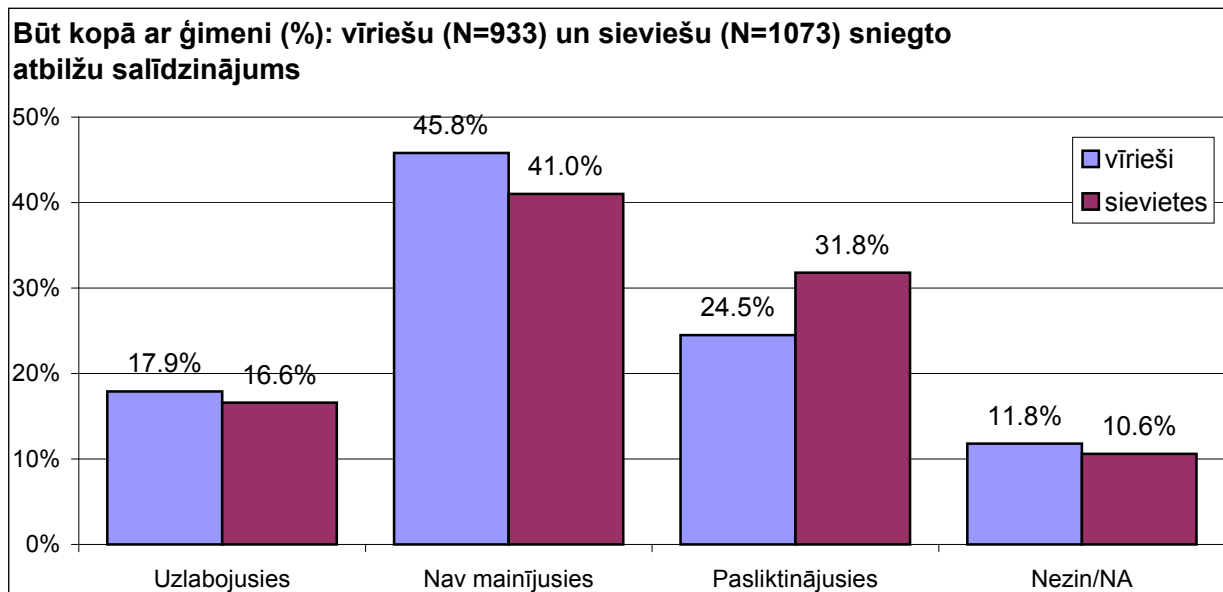
Rīdžiniekiem abās dzimumu grupās vidēji biežāk šķitis, ka situācija vīriešiem minētajā jomā nav mainījusies (sievietes: 19.0%, vīrieši: 26.7%). Savukārt uz situācijas pasliktināšanos biežāk kā caurmērā norādījušas gan laukos dzīvojošās sievietes, gan vīrieši (attiecīgi: 44.6% un 51.7%).

5. Būt kopā ar ģimeni

Kā liecina grafikā atspoguļotie rezultāti, tad lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju ir atzinuši, ka situācija saistībā ar vīriešu iespējām būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījusies (43.2%). Kopumā 17.2% respondentu ir norādījuši, ka situācija vīriešiem minētajā jomā ir uzlabojusies (ievērojami un nedaudz uzlabojusies), turpretī salīdzinoši 28.5% aptaujāto šķiet, ka tā ir pasliktinājusies (nedaudz un ievērojami pasliktinājusies). Jāatzīmē, ka aptuveni katrs desmitais aptaujas dalībnieks nav varējis sniegt konkrētu atbildi šajā jautājumā (atbilde: “grūti pateikt/NA”) (11.1%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas vīriešu iespējās būt kopā ar ģimeni. Grafikā izmatota "savilkta skala".

Kā redzams, abās dzimumu grupās lielākā daļa aptaujas dalībnieku ir minējuši, ka vīriešiem iespējas būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījušās, lai gan jāatzīmē, ka vīrieši šo atbildi ir atzīmējuši nedaudz biežāk kā sievietes (attiecīgi: 45.8% un 41.0%). Turpretī sievietēm biežāk kā vīriešiem šķitis, ka situācija ir pasliktinājusies (attiecīgi: 31.8% un 24.5%).

Aplūkojot atbildes sīkākās grupās atsevišķi sieviešu un vīriešu auditorijās, redzams, ka viedoklim, ka vīriešiem iespējas būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās, vidēji biežāk piekritušas gados visjaunākās aptaujas dalībnieces (15 – 24 g.v.) (21.4%), bet vīriešu vidū – respondenti vecumā no 45 līdz 54 gadiem (22.6%). Jāsaka, ka sievietes vecumgrupā no 45 līdz 54 gadiem biežāk kā caurmērā norādījušas uz situācijas pasliktināšanos (36.7%), bet vīriešu auditorijā atbilde: "pasliktinājies" biežāk sniegta aptaujāto vidū vecumā no 25 līdz 44 gadiem (~27.9%). Jāpiebilst, ka gados visjaunākajiem abu dzimumu pārstāvjiem (15 – 24 g.v.) bijis grūtāk sniegt konkrētu atbildi uz minēto jautājumu.

Grupās ar dažādu izglītības līmeni redzams, ka sievietes auditorijā viedoklim, ka situācija vīriešiem saistībā ar iespējām būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījusies, vidēji biežāk piekritušas aptaujas dalībnieces ar pamata izglītību (44.1%). Lai gan jāpiebilst, ka viņām arī bijis grūtāk savu atbildi noformulēt (atbilde: "grūti pateikt/NA") (17.1%). Vīriešu sniegtajās atbildēs dažādās izglītības grupās nav vērojamas nozīmīgas atšķirības ne savstarpēji ne no kopējā atbilžu sadalījuma.

Abās dzimumu grupās cittautieši biežāk kā latvieši ir atzinuši, ka situācija vīriešiem minētajā jomā, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījusies. Bet citu tautību pārstāvji vīriešu vidū arī biežāk ir norādījuši uz situācijas pasliktināšanos (attiecīgi: 26.9% un 22.5%). Savukārt sievietes auditorijā atbilde: "pasliktinājies" nedaudz biežāk minēta latviešu kā cittautiešu vidū (attiecīgi: 33.2% un 30.1%).

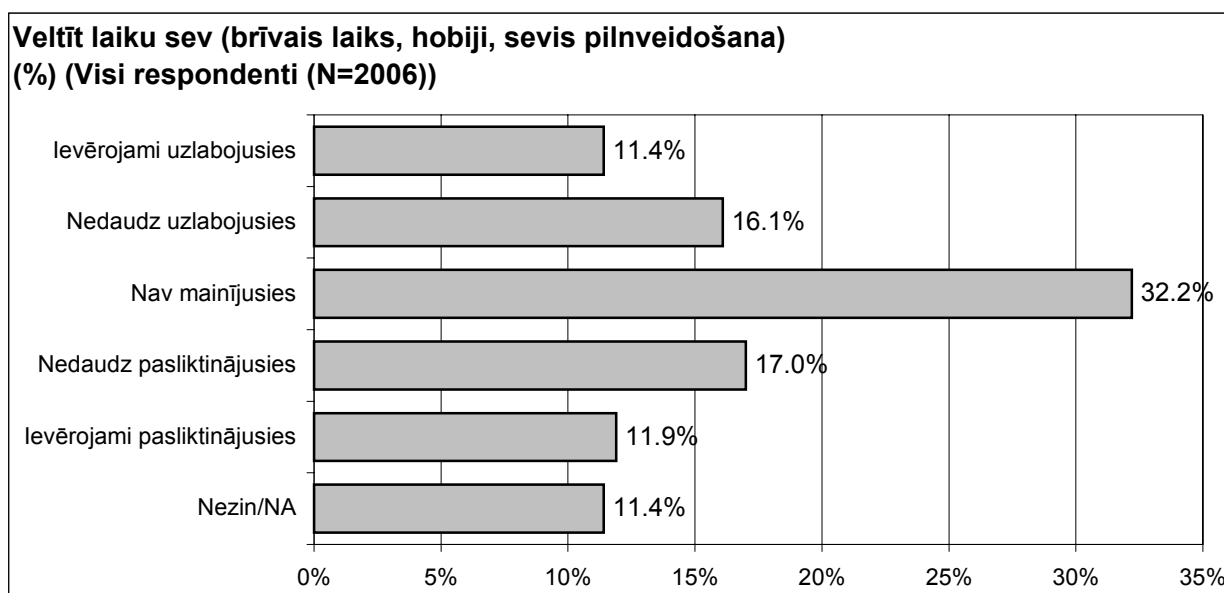
Valsts sektorā nodarbinātajām sievietēm biežāk kā caurmērā šķitis, ka vīriešiem situācija saistībā ar iespējām būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir pasliktinājusies (35.9%), bet vīrieši minētajā grupā vidēji biežāk norādījuši atbildi: "nav mainījusies" (53.9%).

Skolnieki, studenti abās dzimumu grupās, bet vīriešu vidū – arī uzņēmēji un vadītāji, menedžeri vidēji biežāk piekrituši viedoklim, ka vīriešiem iespējas būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās. Pretēju uzskatu caurmērā biežāk paudušas strādnieces, bet vīriešu auditorijā - bezdarbnieki un speciālisti, norādot, ka situācija ir pasliktinājusies.

Atbilžu sadalījums dažādos Latvijas reģionos liecina, ka vīriešu auditorijā kurzemnieki biežāk kā citu reģionu pārstāvji ir atzinuši, ka vīriešiem situācija saistībā ar iespējām būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka (24.2%), lai gan viņi arī biežāk atturējušies sniegt konkrētu atbildi uz minēto jautājumu. Savukārt Latgalē dzīvojošie aptaujas dalībnieki vidēji biežāk atzīmējuši atbildes: “*nav mainījusies*” un “*pasliktinājusies*”. Jāpiebilst, ka uz situācijas pasliktināšanos biežāk kā caurmērā norādījuši arī Zemgalē dzīvojošie respondenti abās dzimumu grupās (sievietes: 40.7%, vīrieši: 32.8%).

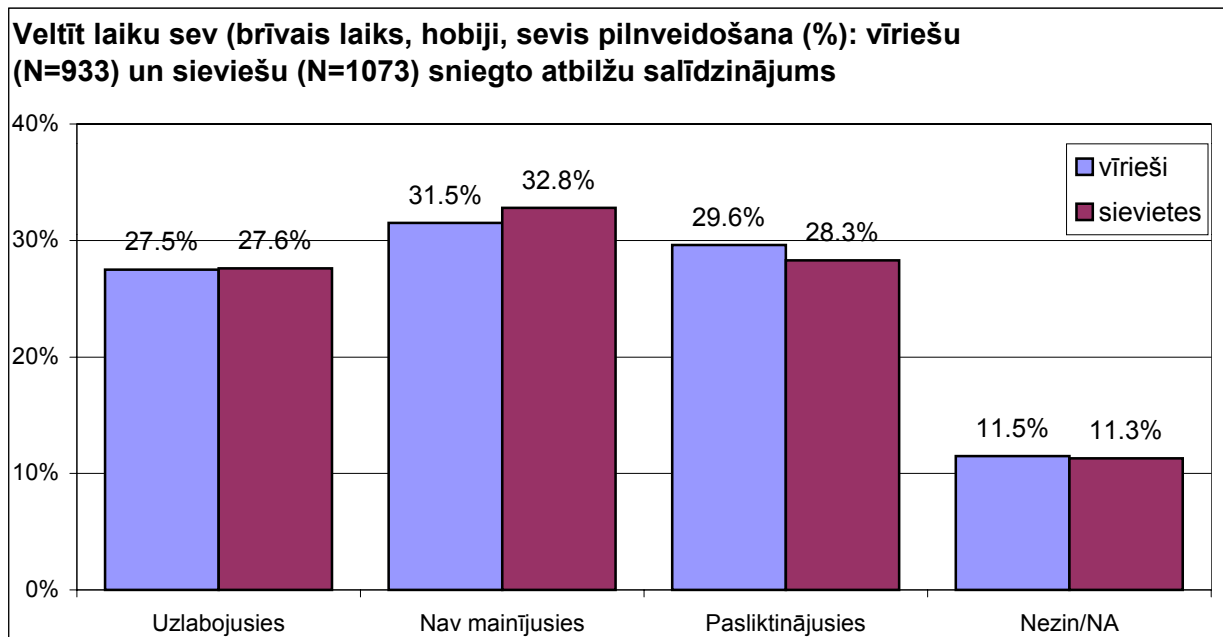
Analizējot iegūtos rezultātus atkarībā no apdzīvotās vietas tipa, redzams, ka vīrieši Rīgā vidēji biežāk ir atbalstījuši viedokli, ka vīriešiem iespējas būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījušās (51.7%), bet citās Latvijas pilsētās dzīvojošie aptaujas dalībnieki biežāk kā caurmērā ir norādījuši uz situācijas pasliktināšanos (29.3%).

6. Veltīt laiku sev (brīvais laiks, hobiji, sevis pilnveidošana)

Kā redzams, trešdaļa Latvijas iedzīvotāju ir izteikuši viedokli, ka vīriešiem iespējas veltīt laiku sevis pilnveidošanai, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījušās (32.2%). Savukārt praktiski vienlīdz bieži aptaujas dalībnieku vidū ir norādīts gan tas, ka situācija vīriešiem ir kļuvusi labvēlīgāka (ievērojami un nedaudz uzlabojusies) (27.5%), gan arī tas, ka tā ir pasliktinājusies (nedaudz un ievērojami pasliktinājusies) (28.9%). Jāatzīmē, ka aptuveni katrs desmitais respondents nav varējis sniegt konkrētu atbildi uz minēto jautājumu (atbilde: “*grūti pateikt/NA*”) (11.4%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas vīriešu iespējās veltīt laiku sev. Grafikā izmatota "savilkta skala".

Dati liecina, ka sieviešu un vīriešu sniegtajās atbildēs nozīmīgas atšķirības nav vērojamas. Visbiežāk abu dzimumu grupu pārstāvji ir norādījuši, ka viņi, salīdzinot ar PSRS laikiem, nesaskata izmaiņas vīriešu iespējās atrast sev brīvo laiku (vairāk kā 30.0%). Tikai nedaudz retāk sieviešu un vīriešu vidū ir minēts gan tas, ka situācija vīriešiem ir uzlabojusies, gan - ka tā ir pasliktinājusies.

Sieviešu un vīriešu vidū dalījumā pēc vecuma redzams, ka gados visjaunākie aptaujas dalībnieki abās dzimumu grupās (15 – 24 g.v.) vidēji biežāk ir atzinuši, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, šobrīd vīriešiem ir lielākas iespējas atrast laiku sevis pilnveidošanai (attiecīgi: 31.1% un 35.5%). Lai gan jāpiebilst, ka viņiem arī bijis grūtāk savu atbildi noformulēt. Savukārt viedokli, ka situācija vīriešiem minētajā jomā nav mainījies, biežāk izteikušas sievietes vecumā no 25 līdz 34 gadiem (38.9%) un respondentes, kuras vecākas par 55 gadiem (36.2%), bet vīriešu auditorijā – aptaujas dalībnieki vecumgrupā no 45 līdz 54 gadiem (35.3%). Sievietes vecumā no 45 līdz 54 gadiem (36.7%) un vīrieši no 25 līdz 54 gadiem (~34.9%) vidēji biežāk ir norādījuši uz situācijas pasliktināšanos.

Lai gan atšķirības nav būtiskas, tomēr jāatzīmē, ka vīrieši ar augstāku izglītības līmeni biežāk norādījuši gan to, ka situācija vīriešiem saistībā ar sevis pilnveidošanu, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies, gan arī to, ka tā ir pasliktinājusies. Savukārt atbildi: "nav mainījies" vīriešu auditorijā biežāk atzīmējuši respondenti ar zemāku izglītības līmeni. Jāpiebilst, ka arī sieviešu vidū šī atbilde biežāk minēta grupā ar pamatizglītību (39.2%).

Abās dzimumu grupās latvieši biežāk kā citu tautību pārstāvji ir piekrituši viedoklim, ka vīriešiem iespējas atrast laiku priekš sevis, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās. Turpretī cittautiešu vidū biežāk minēts, ka situācija nav mainījies un, ka tā ir pat pasliktinājusies.

Jāatzīmē, ka līdzīgas sakarības kā tautību grupās ir vērojamas arī atkarībā no tā, vai respondentam ir vai nav LR pilsonība.

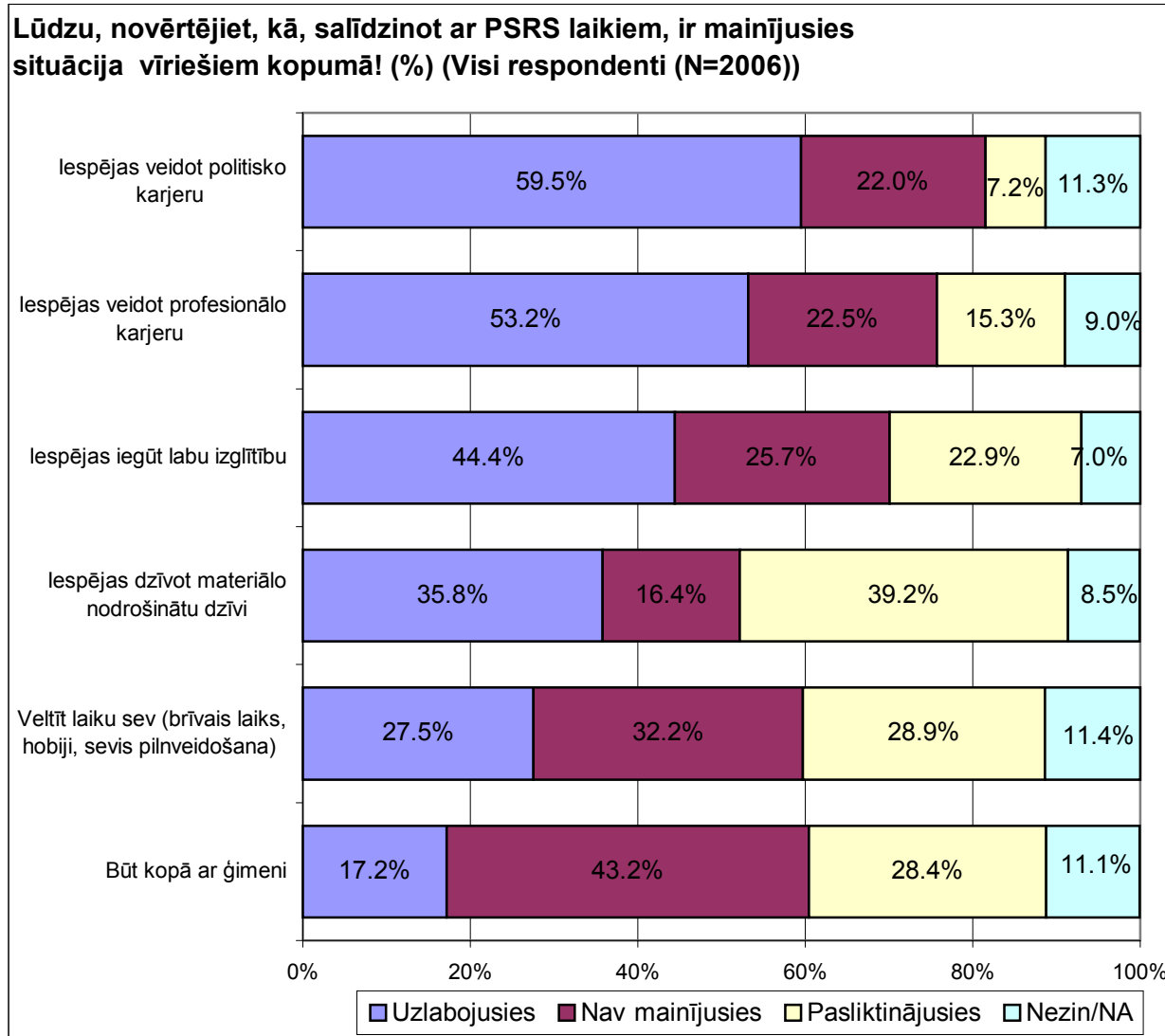
Viedokli, ka vīriešiem iespējas atrast brīvo laiku, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās, vidēji biežāk atbalstījušas valsts sektorā nodarbinātas sievietes (30.9%). Savukārt pretēju viedokli biežāk pauduši vīrieši privātajā sektorā (33.0%), norādot, ka situācija ir pasliktinājusies. Jāatzīmē, ka nestrādājošajiem aptaujas dalībniekiem vīriešu auditorijā bijis grūtāk savu atbildi noformulēt (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*), bet nestrādājošās sievietes caurmērā biežāk atzinušas, ka vīriešiem situācija minētajā jomā nav mainījusies.

Vadītāji, menedžeri abās dzimumu grupās, sieviešu vidū – arī speciālistes, bet vīriešu – skolnieki, studenti biežāk kā caurmērā ir atzinuši, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija vīriešiem saistībā ar sevis pilnveidošanas iespējām ir uzlabojusies. Savukārt to, ka tā ir palikusi nemainīga, vidēji biežāk norādījuši pensionāri (gan sievietes, gan vīrieši), bet no sievietēm - arī mājsaimnieces un bezdarbnieces.

To, ka situācija vīriešiem saistībā ar iespējām veltīt laiku sev, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka, vidēji biežāk minējušas Kurzemē dzīvojošās aptaujas dalībnieces (32.4%). Savukārt pretēju viedokli biežāk atbalstījušas vidzemnieces (35.1%), bet vīriešu auditorijā – arī Zemgales pārstāvji (33.5%), norādot uz situācijas pasliktināšanos. Jāatzīmē, ka uz jautājumu biežāk atbildēt atturējušās sievietes Zemgalē un Latgalē, bet vīrieši Kurzemē.

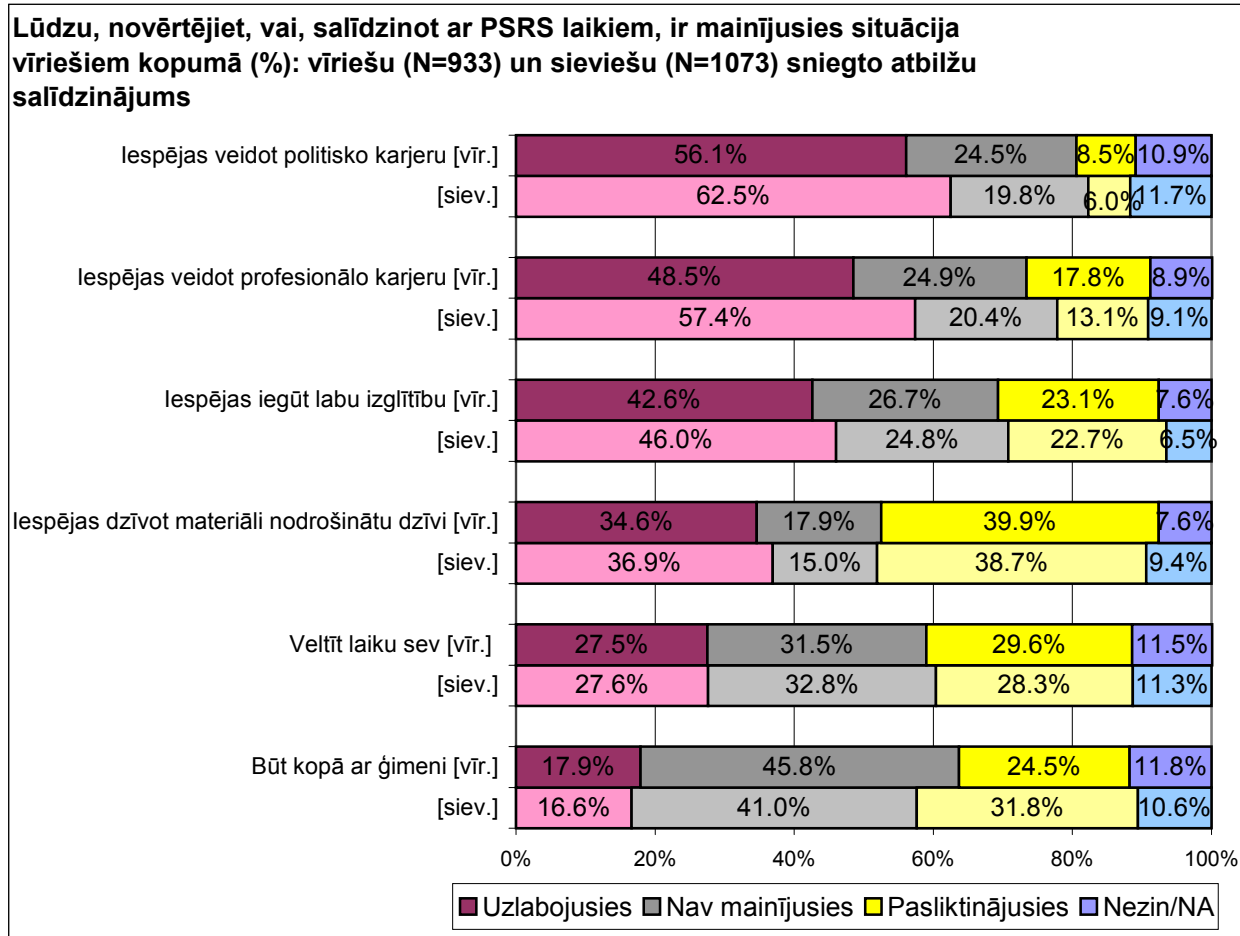
Abu dzimumu grupu pārstāvji Rīgā biežāk kā caurmērā piekrituši tam, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija vīriešiem minētajā jomā palikusi nemainīga (sievietes: 36.8%, vīrieši: 35.4%). Savukārt konkrētu atbildi vidēji biežāk nav varējušas sniegt citās Latvijas pilsētās dzīvojošās aptaujas dalībnieces (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*).

Sekojošā grafikā ir atspoguļots Latvijas iedzīvotāju sniegtais vērtējums par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija minētajās jomās vīriešiem kopumā ir mainījusies. Dati ir ranžēti, ņemot vērā atbildes: “uzlabojusies” minēšanas biežumu.

Kā redzams grafikā, salīdzinoši biežāk (vairāk kā 40.0%) aptaujātie Latvijas iedzīvotāji pauduši viedokli, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, vīriešiem stāvoklis sabiedrībā kopumā ir uzlabojies sekojošās jomās – *politiskās* (59.5%), *profesionālās* (53.2%) *karjeras veidošanā*, kā arī *izglītības gūšanā* (44.4%). Salīdzinoši retāk situāciju vīriešiem kā labvēlīgāku respondenti raksturo *iespējās dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi* (35.8%), *veltīt laiku sev* (27.5%) un *būt kopā ar ģimeni* (17.2%), jāatzīmē, ka šajās jomās aptaujas dalībnieki biežāk norādījuši uz situācijas pasliktināšanos vai arī atzinuši, ka tā palikusi nemainīga. Īpaši jāuzsver, ka, pēc Latvijas iedzīvotāju domām, visvairāk situācija vīriešiem ir pasliktinājusies saistībā ar *iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi* (39.2%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā ir atspoguļots sieviešu un vīriešu sniegtais vērtējums par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija minētajās jomās vīriešiem kopumā ir mainījusies.

Aplūkojot atsevišķi sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes, redzams, ka sievietes biežāk kā vīrieši ir atzinušas, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, kopumā vīriešiem ir paplašinājušās iespējas *veidot politisko* un *profesionālo karjeru*, kā arī *iegūt labu izglītību*, kamēr vīriešiem situācija saistībā ar *politiskās* un *profesionālās karjeras veidošanu* biežāk kā sievietēm šķiet palikusi nemainīga, bet *iespējas veidot profesionālo karjeru* pat pasliktinājušās. Izvērtējot vīriešu *iespējas būt kopā ar ģimeni*, paši vīrieši biežāk kā sievietes atzīmējuši, ka tās nav mainījušās, bet sieviešu vidū biežāk valda uzskats, ka šajā ziņā situācija vīriešiem ir pasliktinājusies.

Atsevišķas jomas, kurās, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir mainījusies situācija sievietēm

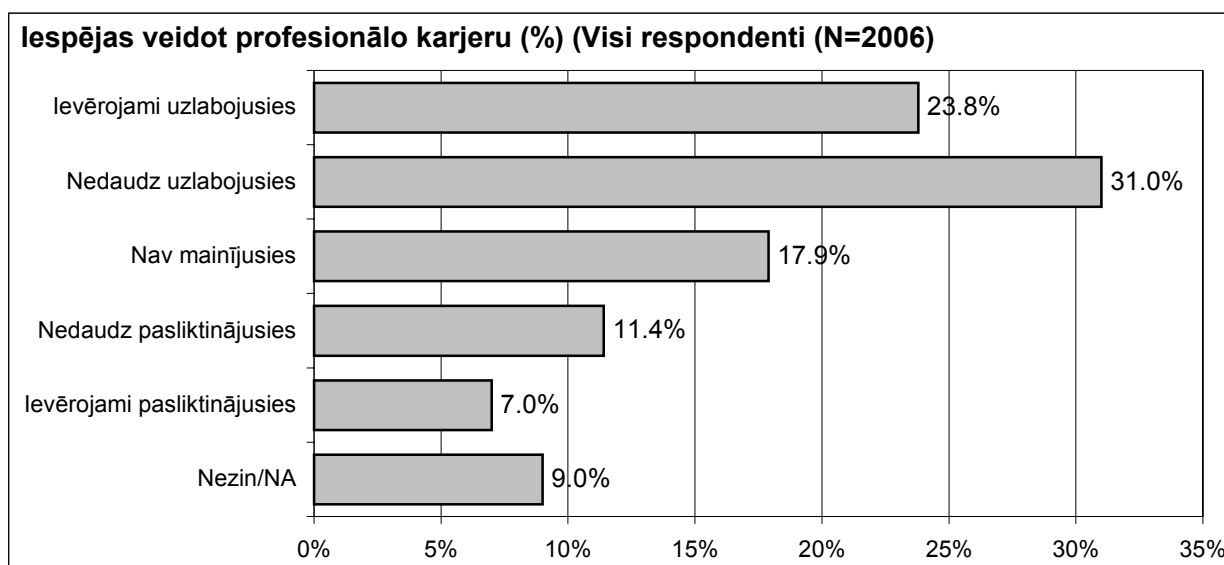
Latvijas iedzīvotājus lūdza izvērtēt zemāk minētās jomas un atzīmēt, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija sievietēm kopumā ir mainījusies:

- Iespējas veidot profesionālo karjeru;
- Iespējas veidot politisko karjeru;
- Iespējas iegūt labu izglītību;
- Iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi;
- Būt kopā ar ģimeni;
- Veltīt laiku sev (brīvais laiks, hobiji, sevis pilnveidošana).

Aptaujas dalībnieki savas atbildes varēja sniegt skalā: “ievērojami uzlabojusies”, “nedaudz uzlabojusies”, “nav mainījusies”, “nedaudz pasliktinājusies”, “ievērojami pasliktinājusies”.

Turpmāk sīkāk tiks analizētas gan Latvijas iedzīvotāju, gan atsevišķi sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par katru no uzskaitītajām jomām.

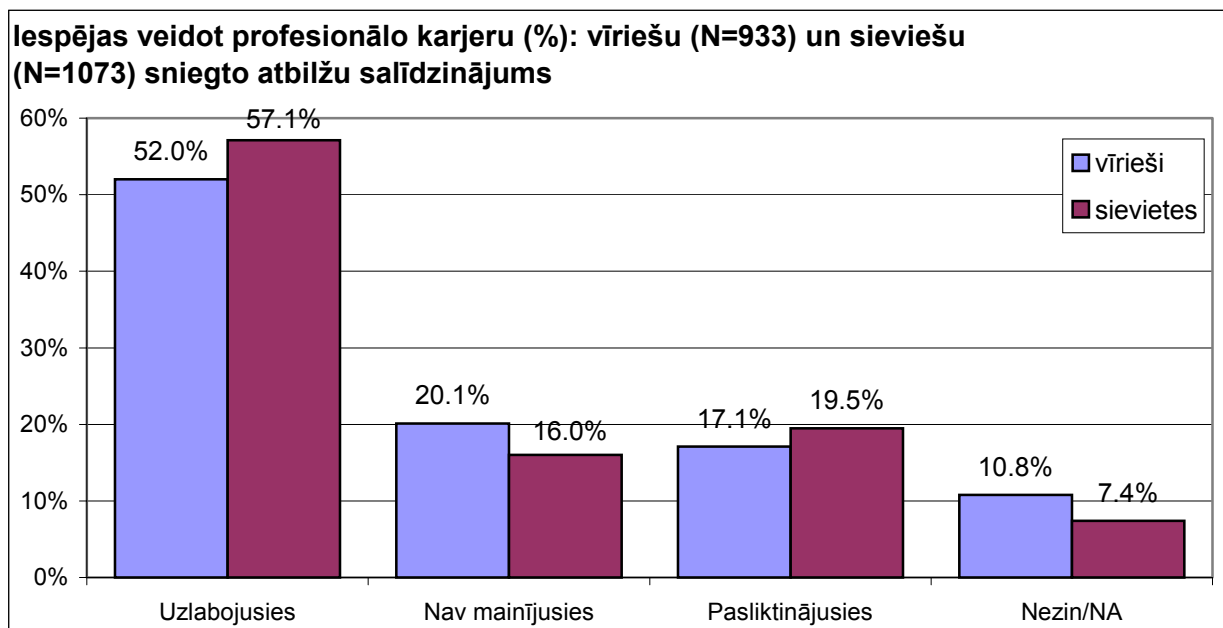
1. Iespējas veidot profesionālo karjeru

Dati liecina, ka kopumā vairāk kā puse aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir pauduši viedokli, ka sievietēm iespējas veidot profesionālo karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās (atbildes: “ievērojami uzlabojusies” (23.8%) un “nedaudz uzlabojusies” (31.0%)). Savukārt pretēju viedokli izteikuši salīdzinoši tikai 18.4% respondentu, norādot, ka situācija sievietēm minētajā jomā ir nedaudz vai ievērojami pasliktinājusies. To, ka situācija sievietēm palikusi nemainīga, atzinuši 17.9% aptaujas dalībnieku.

Jāpiebilst, ka iegūto rezultātu analīzē atsevišķi sieviešu un vīriešu auditorijā tiks izmantota t.s. “savilkta skala”, kur ir summēti atbilžu varianti “ievērojami uzlabojusies” ar “nedaudz uzlabojusies” un “nedaudz pasliktinājusies” ar “ievērojami pasliktinājusies”, attiecīgi apzīmējot sasummētos atbilžu variantus ar “uzlabojusies” un “pasliktinājusies”.

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas sieviešu iespējās veidot profesionālo karjeru.

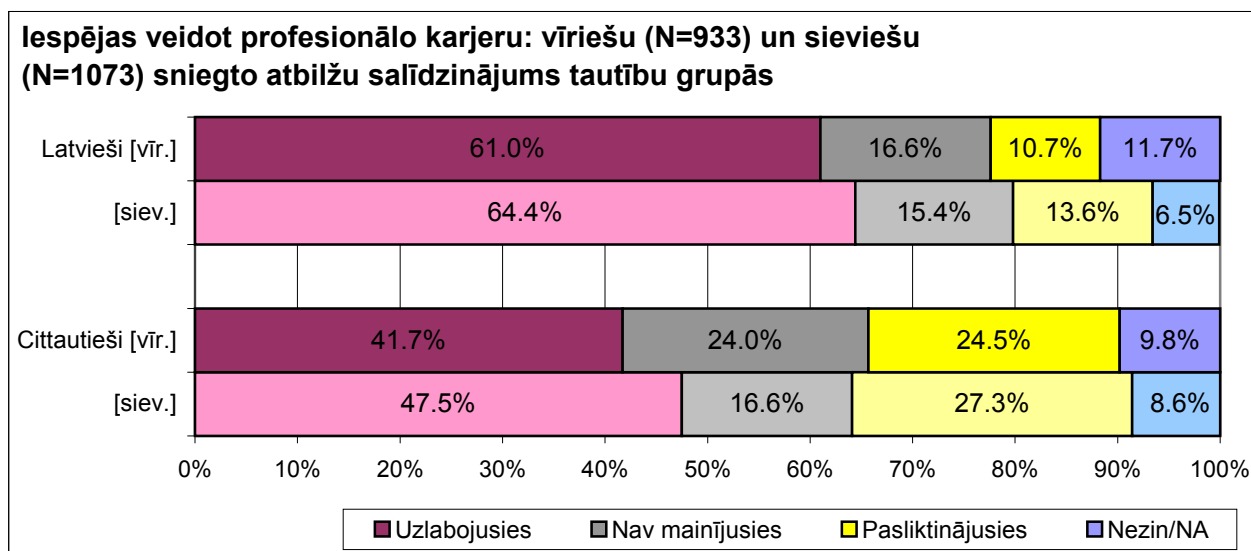

Kā redzams, abu dzimumu grupu pārstāvji visbiežāk atzinuši, ka sievietēm situācija saistībā ar iespējām veidot profesionālo karjeru, salīdzinājumā ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka. Jāpiebilst, ka šo atbildi biežāk kā vīrieši ir sniegušas sievietes (attiecīgi: 52.0% un 57.1%). Turpretī vīriešu vidū nedaudz biežāk kā sieviešu auditorijā, ir pausts uzskats, ka situācija ir palikusi nemainīga (attiecīgi: 20.1% un 16.0%). Jāatzīmē, ka vīriešiem arī ir bijis nedaudz grūtāk savu atbildi noformulēt.

Analizējot iegūtos rezultātus sīkākās grupās atsevišķi sieviešu un vīriešu auditorijās, redzams, ka sievietes vecumā no 15 līdz 44 gadiem (~61.9%), bet vīrieši – no 15 līdz 24 gadiem (59.9%) vidēji biežāk atzinuši, ka sievietēm iespējas veidot profesionālo karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem ir paplašinājušās. Savukārt biežāk kā caurmērā pretējs viedoklis pausts gan sieviešu, gan vīriešu vidū vecumgrupā no 45 līdz 54 gadiem (attiecīgi: 24.1% un 24.7%), kamēr vīriešu auditorijā uz situācijas pasliktināšanos norādījuši arī respondenti, kuri vecāki par 55 gadiem (22.0%). Jāatzīmē, ka sievietes vecumā virs 55 gadiem biežāk minējušas, ka kopumā situācija sievietēm nav mainījies (21.4%), bet vīriešu vidū šo atbildi caurmērā biežāk snieguši respondenti vecumgrupās no 25 līdz 34 gadiem (24.2%) un no 45 līdz 54 gadiem (24.5%).

Dažādās izglītības grupās vērojama sekojoša sakarība – abu dzimumu grupu pārstāvji ar augstāku izglītības līmeni biežāk tiecas atzīmēt, ka sievietēm situācija saistībā ar iespējām veidot profesionālo karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies. Jāatzīmē, ka vīrieši ar augstāko izglītību biežāk arī atzinuši, ka situācija palikusi nemainīga, bet uz sieviešu situācijas pasliktināšanos vīriešu auditorijā biežāk norādījuši aptaujas dalībnieki ar zemāku izglītības līmeni.

Sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums tautību grupās atspoguļots sekojošā grafikā.

Grafiks liecina, ka latvieši abās dzimumu grupās biežāk kā citu tautību pārstāvji ir piekrituši viedoklim, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm iespējas veidot profesionālo karjeru ir paplašinājušās. Savukārt uz situācijas pasliktināšanos biežāk ir norādījuši cittautieši kā latvieši. Vīriešu auditorijā cittautiešiem arī biežāk šķitis, ka sievietēm situācija nav mainījies.

Līdzīgas sakarības kā tautību grupās ir vērojamas arī atkarībā no tā, vai respondentiem ir vai nav LR pilsonība.

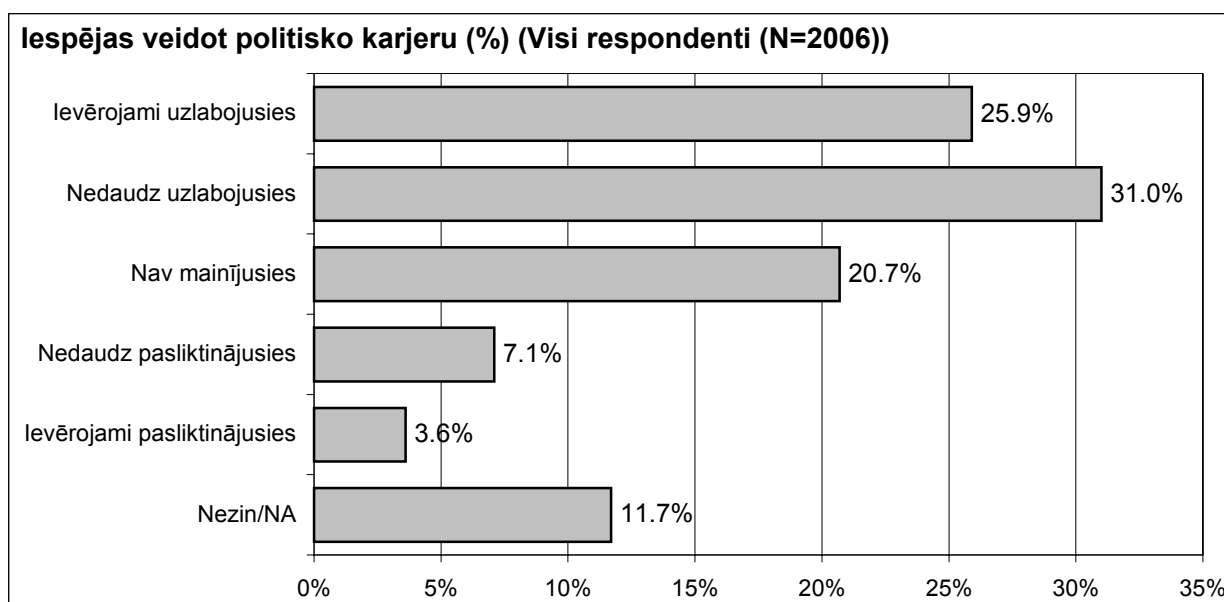
Salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietes situācijas uzlabošanās saistībā ar profesionālās karjeras veidošanas iespējām, nedaudz biežāk kā caurmērā saskatījušas valsts sektorā nodarbinātās aptaujas dalībnieces (60.4%). Bet nestrādājošo sievietes vidū ir lielāks skaits uz jautājumu neatbildējušo (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*). Jāatzīmē, ka vīriešu auditorijā atkarībā no nodarbinātības sfēras būtiskas atšķirības no caurmēra rādītājiem atbilžu sadalījumā nav vērojamas.

Sieviešu un vīriešu vidū ierēdņi (-es), darbinieki (-ces) valsts, pašvaldības iestādēs, uzņēmēji (-as), skolnieki (-ces), studenti (-es) vidēji biežāk uzskata, ka sievietēm situācija, kas saistīta ar profesionālās karjeras veidošanas iespējām, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka. Savukārt atbilde: *“pasliktinājies”* biežāk kā caurmērā norādījušas strādnieces un bezdarbnieces, bet vīriešu vidū – pensionāri.

Pozitīvas izmaiņas sievietes iespējās veidot profesionālo karjeru biežāk saskatījušas kurzemnieces (63.9%), bet no vīriešiem – Vidzemes reģionā dzīvojošie aptaujas dalībnieki (55.5%). Savukārt Latgales iedzīvotāji abās dzimumu grupās caurmērā biežāk atzīmējuši, ka sievietes situācija palikusi nemainīga, kā arī to, ka tā ir pasliktinājies.

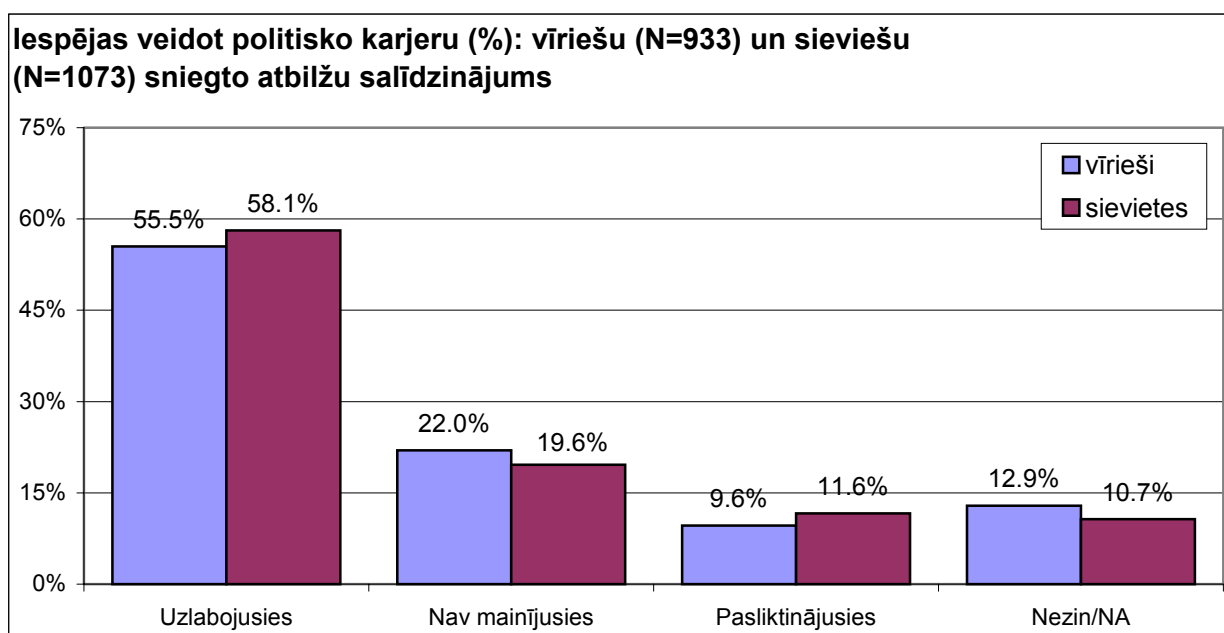
Atbilžu sadalījumā atkarībā no apdzīvotās vietas tipa, vērojams, ka rīdnieces (61.0%), bet no vīriešiem - arī laukos dzīvojošie respondenti (56.7%) vidēji biežāk atbalstījuši viedokli, ka sievietēm iespējas veidot profesionālo karjeru, salīdzinājumā ar PSRS laikiem, ir pieaugušas. Savukārt situācijā izmaiņas biežāk kā caurmērā nav saskatījuši vīrieši Rīgā (23.2%).

2. Iespējas veidot politisko karjeru

Dati liecina, ka lielākajai daļai aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (56.9%) kopumā ir šķitis, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm situācija saistībā ar iespējām veidot politisko karjeru ir uzlabojusies, no kuriem 31.0% uzskata, ka tā ir nedaudz uzlabojusies, bet 25.9% - ievērojami uzlabojusies. Salīdzinoši tikai katrs desmitais aptaujas dalībnieks (10.7%) ir norādījis uz situācijas pasliktināšanos. Jāatzīmē, ka viedoklim, ka situācija sievietēm minētajā jomā nav mainījies, ir piekrituši piektdaļa aptaujas dalībnieku (20.7%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas sieviešu iespējās veidot politisko karjeru. Grafikā izmatota "savilkta skala".

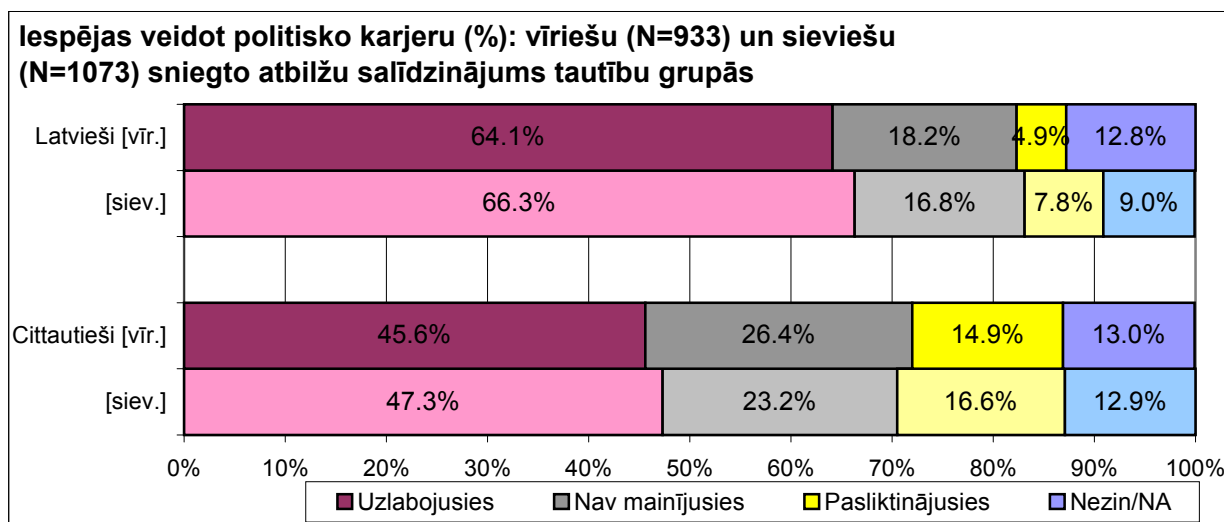
Kā redzams, sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums ir ļoti līdzīgs. Vairāk kā puse abu dzimumu grupu pārstāvji, salīdzinot ar PSRS laikiem, sieviešu situācijā

saistībā ar politiskās karjeras veidošanas iespējām ir saskatījuši pozitīvas izmaiņas (atbilde: “uzlabojusies”).

Analizējot iegūtos rezultātus dalījumā pēc vecuma, redzams, ka abās dzimumu grupās gados visjaunākie aptaujas dalībnieki (15 – 24 .v.) (sievietes: 65.4%, vīrieši: 64.1%), bet no vīriešiem arī respondenti vecumā no 35 līdz 44 gadiem (59.0%) ir atzīmējuši, ka sievietēm iespējas veidot politisko karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās. Savukārt pretēju viedokli biežāk kā caurmērā izteikuši vīrieši, kuri vecāki par 45 gadiem (~14.1%), bet sievietes vecumā no 45 līdz 54 gadiem (15.3%), norādot, ka situācija ir pasliktinājusies. Jāsaka, ka vīrieši vecumgrupā no 45 līdz 54 gadiem biežāk ir atzinuši, ka situācija sievietēm palikusi nemainīga (29.4%), kam biežāk piekritušas arī gados vecākās aptaujas dalībnieces (virs 55 g.v.).

Vērojama sakarība, ka sievietes un vīrieši ar augstāku izglītības līmeni biežāk tiecas saskatīt pozitīvas izmaiņas sieviešu iespējās veidot politisko karjeru, kā arī norādīt, ka salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija sievietēm nav mainījies. Bet uz situācijas pasliktināšanos biežāk norādījuši vīrieši ar pamata izglītību.

Sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums tautību grupās atspoguļots sekojošā grafikā.

Iegūtajos rezultātos atkarībā no respondentu tautības, var konstatēt, ka latvieši abās dzimumu grupās biežāk kā citu tautību pārstāvji ir atzīmējuši, ka sievietēm iespējas veidot politisko karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās. Savukārt to, ka situācija nav mainījies, kā arī to, ka tā ir pasliktinājusies, biežāk kā latvieši ir atzinuši cittautieši.

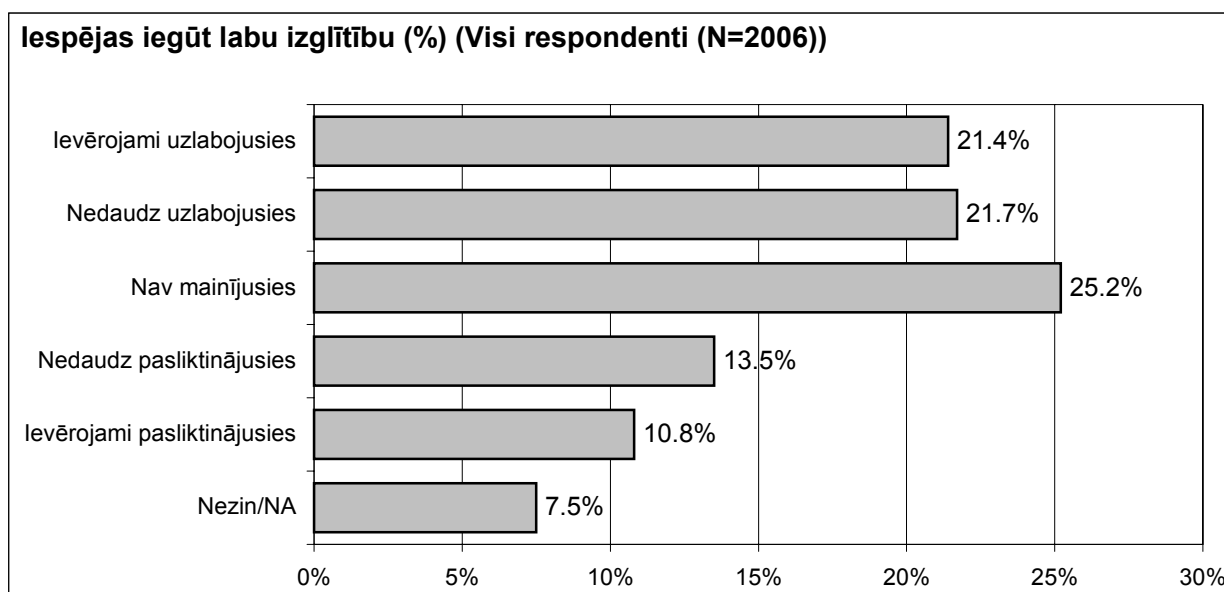
Salīdzinot vīriešu un sieviešu sniegtajās atbildēs dažādās nodarbinātības sfērās, redzams, ka nedaudz biežāk kā caurmērā viedokli, ka situācija sievietēm saistībā ar iespējām veidot politisko karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka, atbalstījušas valsts sektorā strādājošās aptaujas dalībnieces (61.4%). Vīriešu vidū šāda sakarība nav vērojama.

Sieviešu un vīriešu vidū vadītāji (-as), menedžeri (-es), ierēdņi (-es), darbinieki (-ces) valsts, pašvaldības iestādēs, uzņēmēji (-as) un skolnieki (-ces), studenti (-es) biežāk kā caurmērā pauduši uzskatu, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm iespējas veidot politisko karjeru ir palielinājušās. Savukārt uz situācijas pasliktināšanos vidēji biežāk norādījuši bezdarbnieki un pensionāri vīriešu auditorijā. Jāpiebilst, ka pensionāri abās dzimumu grupās biežāk atzinuši, ka situācija sievietēm minētajā jomā nav mainījies, kam biežāk piekritušas arī māsaimnieces, bet vīriešu vidū – speciālisti.

Caurmērā biežāk uzskatu, ka situācija sievietēm saistībā ar iespējām veidot politisko karjeru, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies, izteikuši abu dzimumu pārstāvji Kurzemē (sievietes: 63.9%, vīrieši: 62.0%), sieviešu vidū – arī zemgalietes (62.4%), bet vīriešu – vidzemnieki (61.2%). Savukārt to, ka situācija sievietēm nav mainījusies, vidēji biežāk atzinuši Latgalē dzīvojošie vīrieši (27.3%). Jāpiebilst, ka šī reģiona pārstāvji (14.0%), kā arī vīrieši Zemgalē (14.0%) caurmērā biežāk norādījuši uz situācijas pasliktināšanos.

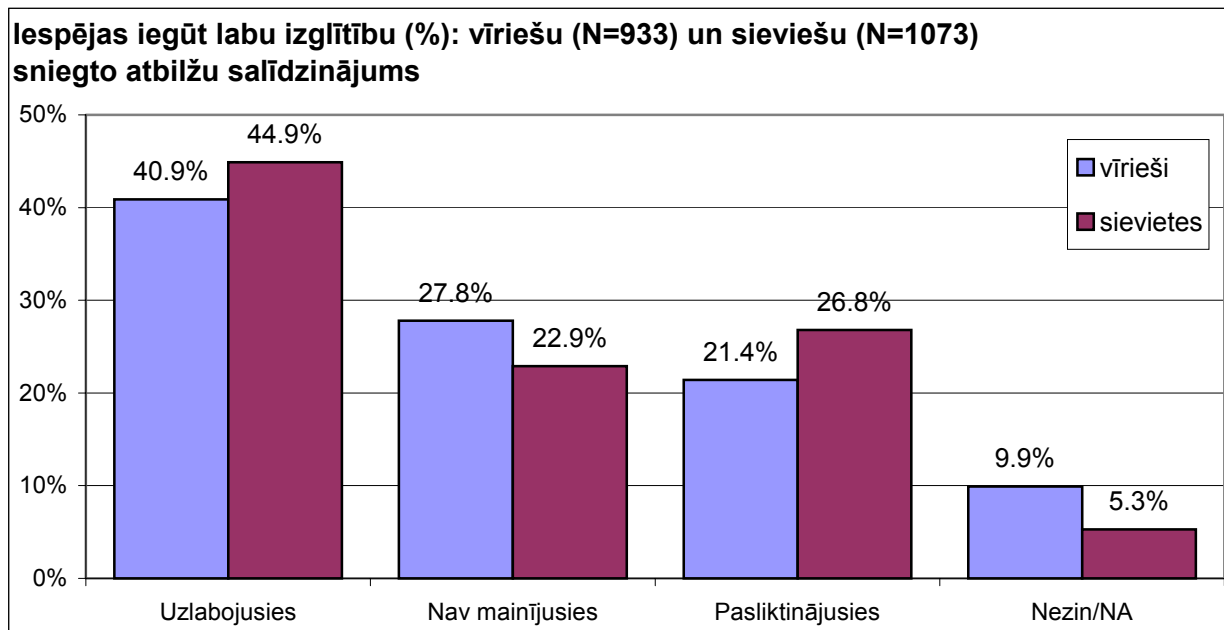
Atbilžu sadalījums atkarībā no apdzīvotās vietas tipa liecina, ka laukos dzīvojošie aptaujas dalībnieki (gan sievietes, gan vīrieši) biežāk kā Latvijas pilsētās dzīvojošie respondenti ir saskatījuši pozitīvas izmaiņas sieviešu iespējās veidot politisko karjeru. Savukārt to, ka situācija, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm nav mainījusies, vidēji biežāk atzinušas rīdzinieces (23.0%).

3. Iespējas iegūt labu izglītību

Dati liecina, ka Latvijas iedzīvotāju vidū kopumā visbiežāk (43.1%) pausts uzskats, ka sievietēm situācija saistībā ar iespējām iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies (atbildes: *“ievērojami uzlabojusies”* (21.4%) un *“nedaudz uzlabojusies”* (21.7%)). Jāatzīmē, ka ceturtdaļa aptaujāto ir atzinuši gan to, ka situācija nav mainījusies (25.2%), gan arī to, ka tā ir kopumā pasliktinājusies (nedaudz un ievērojami pasliktinājusies) (24.3%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas sieviešu iespējās iegūt labu izglītību. Grafikā izmatota "savilkta skala".

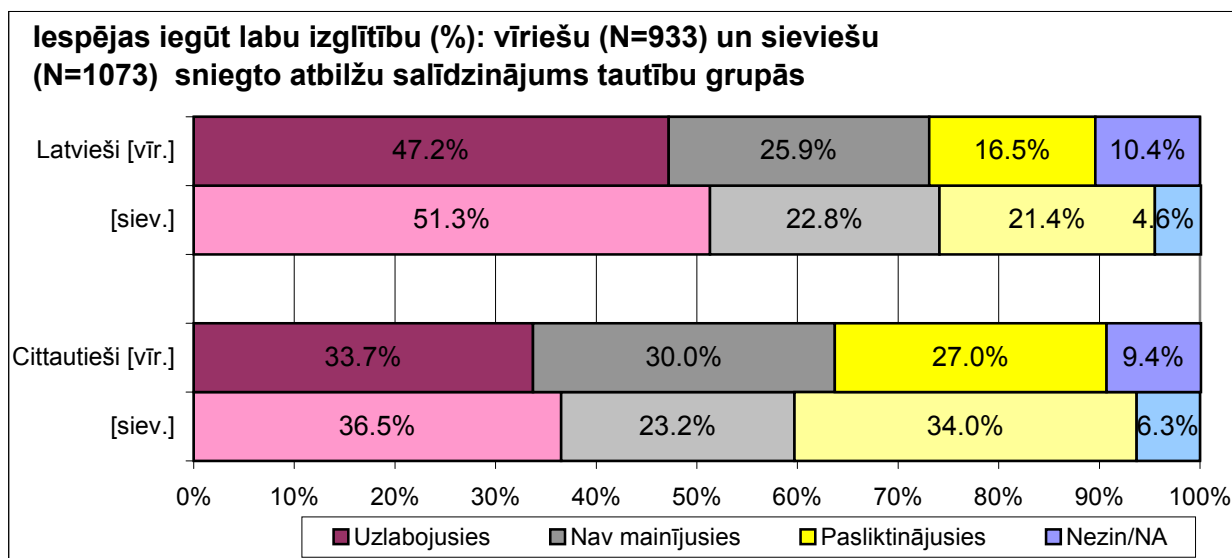

Kā liecina grafikā atspoguļotie rezultāti, sievietes biežāk kā vīrieši ir atzīmējušas gan to, ka iespējas iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, kopumā sievietēm ir paplašinājušās (attiecīgi: 44.9% un 40.9%), gan arī biežāk norādījušas uz situācijas pasliktināšanos (attiecīgi: 26.8% un 21.4%). Savukārt vīriešu vidū biežāk pausts viedoklis, ka situācija sievietēm palikusi nemainīga. Jāpiebilst, ka vīriešiem arī bijis grūtāk savu atbildi noformulēt (atbilde: "grūti pateikt/NA").

Analizējot iegūtos rezultātus sīkākās grupās atsevišķi sieviešu un vīriešu auditorijās, redzams, ka uzskatu, ka sievietēm situācija saistībā ar iespējām iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka, vidēji biežāk pauduši gados visjaunākie aptaujas dalībnieki abās dzimumu grupās (15 – 24 g.v.), bet sieviešu vidū – arī respondentes vecumā no 35 līdz 44 gadiem. Savukārt vīrieši vecumgrupā no 35 līdz 44 gadiem biežāk kā caurmēra ir izteikuši pretēju viedokli (atbilde: "pasliktinājies") (28.8%), kam biežāk piekrituši arī respondenti, kuri vecāki par 55 gadiem (28.5%), bet no sievietēm – aptaujātās vecumā virs 45 gadiem (~32.5%). To, ka situācija sievietēm nav mainījies vidēji biežāk atzinuši vīrieši vecumgrupā no 45 līdz 54 gadiem (34.8%).

Vīriešu auditorijā ir vērojama sakarība, ka respondenti ar augstāku izglītības līmeni biežāk norādījuši uz pozitīvām izmaiņām sieviešu iespējās iegūt labu izglītību. Savukārt to, ka situācija, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm minētajā jomā ir pasliktinājies, vidēji biežāk atzinuši vīrieši ar pamata izglītību. Jāpiebilst, ka abu dzimumu pārstāvjiem ar pamata izglītību bijis grūtāk arī savu atbildi noformulēt (atbilde: "grūti pateikt/NA").

Sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums tautību grupās atspoguļots sekojošā grafikā.

Latvieši abās dzimumu grupās biežāk kā citu tautību pārstāvji ir piekrituši viedoklim, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm iespējas iegūt labu izglītību ir paplašinājušās. Savukārt uz situācijas pasliktināšanos biežāk ir norādījuši cittautieši kā latvieši. Vīriešu auditorijā cittautiešiem arī biežāk šķitis, ka sievietēm situācija nav mainījies.

Līdzīgas sakarības kā tautību grupās ir vērojamas arī atkarībā no tā, vai respondentiem ir vai nav LR pilsonība.

Sieviešu auditorijā nestrādājošās aptaujas dalībnieces vidēji biežāk paudušas uzskatu, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm iespējas iegūt labu izglītību nav mainījušās (26.2%). Savukārt nestrādājošie vīrieši biežāk nav varējuši sniegt konkrētu atbildi uz minēto jautājumu (14.8%). Jāatzīmē, ka, privātajā sektorā nodarbināto sieviešu vidū atbilde, ka kopumā situācija sievietēm ir pasliktinājusies, ir minēta caurmērā biežāk (31.1%).

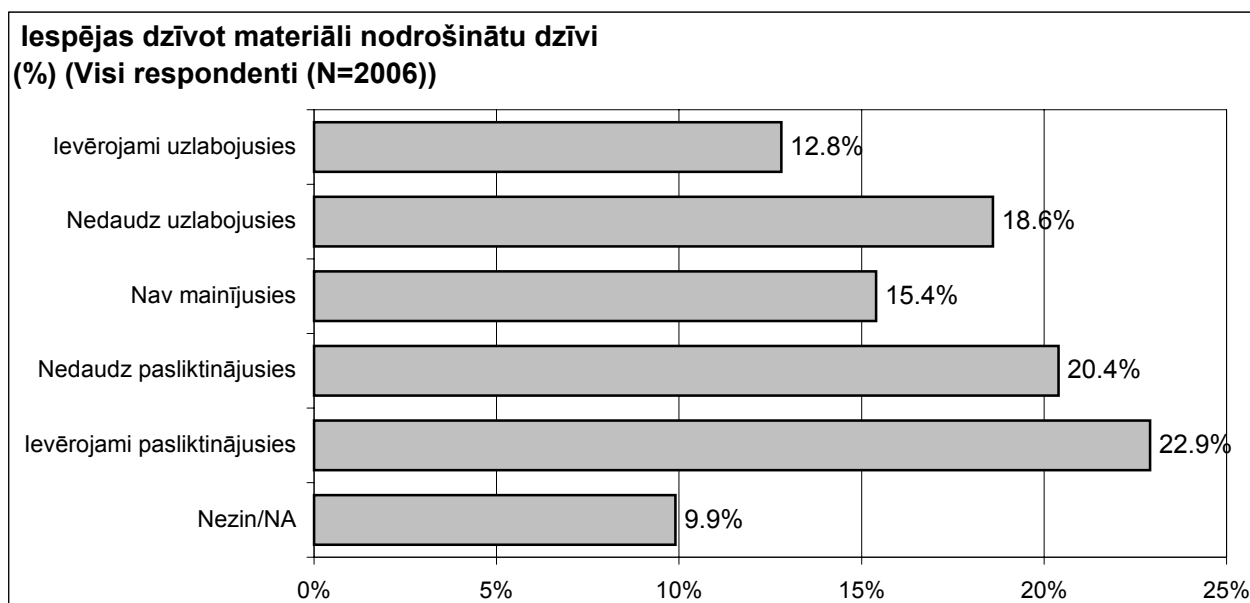
Sieviešu un vīriešu auditorijās ierēdņi (-es), darbinieki (-ces) valsts, pašvaldības iestādēs, uzņēmēji (-as), kā arī skolnieki (-ces), studenti (-es) biežāk kā caurmērā ir atzinuši, ka sievietēm iespējas iegūt labu izglītību, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās. Savukārt vidēji biežāk tam nav piekrituši bezdarbnieki abās dzimumu grupās, sieviešu vidū – arī strādnieces, speciālistes, vadītājas, menedžeres, bet vīriešu – pensionāri, norādot, ka situācija sievietēm minētajā jomā ir pasliktinājusies.

Aplūkojot atbilžu sadalījumu dažādos Latvijas reģionos, redzams, ka pozitīvas izmaiņas, salīdzinot ar PSRS laikiem, sieviešu iespējās iegūt labu izglītību, biežāk kā caurmērā ir saskatījuši abu dzimumu grupu pārstāvji Rīgā (sievietes: 50.2%, vīrieši: 44.8%), bet no sievietēm – arī kurzemnieces (53.5%). Savukārt uz situācijas pasliktināšanos vidēji biežāk norādījušas gan sievietes, gan vīrieši Zemgalē un Latgalē, bet sieviešu auditorijā – arī vidzemnieces. Jāsaka, ka sievietēm Zemgalē (27.9%), bet vīriešiem Latgalē (34.5%) biežāk šķitis, ka sieviešu situācija minētajā jomā palikusi nemainīga.

Jāatzīmē, ka Latvijas pilsētās (izņemot Rīgā) dzīvojošās sievietes biežāk kā caurmērā ir minējušas, ka kopumā situācija sievietēm izglītības jomā, salīdzinot ar

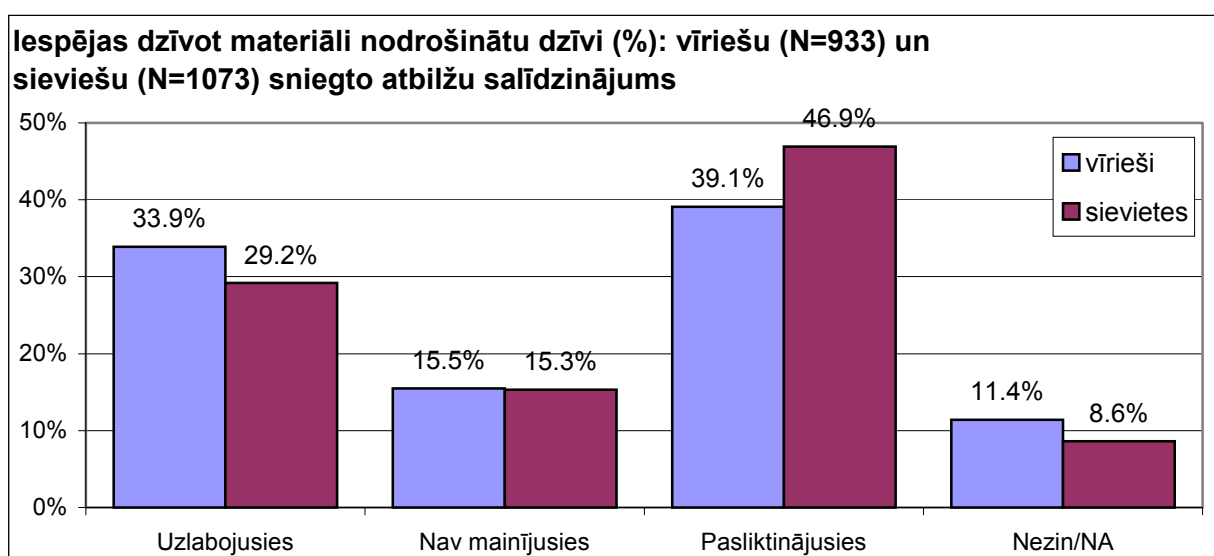
PSRS laikiem, ir pasliktinājusies (31.4%). Vīriešu auditorijā šim viedoklim vidēji biežāk piekrituši lauku iedzīvotāji (24.9%).

4. Iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi

Kā redzams grafikā, kopumā lielāks ir to Latvijas iedzīvotāju skaits, kuriem šķiet, ka sievietēm iespējas dzīvot materiāli labu dzīvi ir pasliktinājušās (43.3%) kā uzlabojušās (31.4%). Savukārt piektdaļa (20.4%) respondentu ir minējuši, ka, pēc viņu domām, situācija sievietēm nav mainījies. Jāatzīmē, ka katrs desmitais aptaujas dalībnieks (9.9%) nav varējis sniegt konkrētu atbildi uz minēto jautājumu (atbilde: "grūti pateikt/NA").

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas sieviešu iespējās dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi. Grafikā izmatota "savilkta skala".

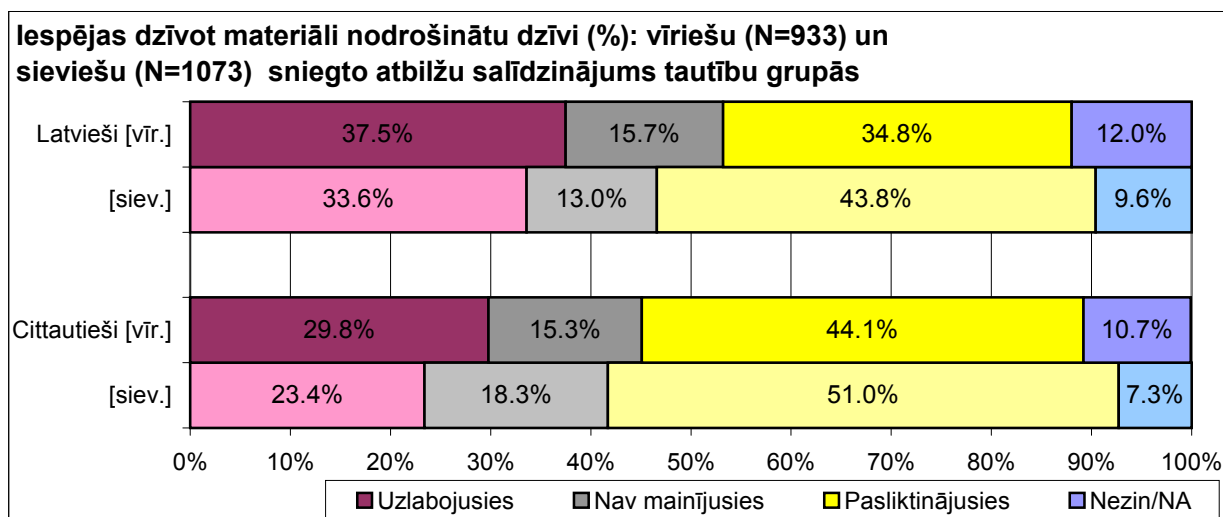
Dati liecina, ka vīriešiem biežāk kā sievietēm ir šķitis, ka kopumā sieviešu iespējas dzīvot materiāli labu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās

(attiecīgi: 33.9% un 29.2%). Savukārt sievietes biežāk norādījušas uz situācijas pasliktināšanos (46.9%). Šo atbildi salīdzinoši atzīmējuši 39.1% vīriešu.

Iegūtās atbildes dažādās vecuma grupās liecina, ka sievietes un vīrieši vecumā no 25 līdz 34 gadiem vidēji biežāk ir atzinuši, ka sievietēm iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās (attiecīgi: 34.4% un 37.2%). Savukārt pretēju viedokli biežāk kā caurmērā abās dzimumu grupās ir pauduši aptaujas dalībnieki, kuri vecāki par 35 gadiem, norādot, ka situācija sievietēm minētajā jomā ir pasliktinājusies. Jāatzīmē, ka grūtāk savu atbildi noformulēt ir bijis gados visjaunākajiem respondentiem (15 – 24 g.v.) (atbilde: "grūti pateikt/NA").

Vērojama sakarība, ka gan sievietes, gan vīrieši ar augstāku izglītības līmeni biežāk ir saskatījuši pozitīvas izmaiņas sieviešu iespējās dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi. Turpretī to, ka sieviešu situācija, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir pasliktinājusies, vīriešu auditorijā biežāk atzinuši respondenti ar zemāku izglītības līmeni, bet sieviešu vidū – aptaujātās ar vidējo izglītību. Jāatzīmē, ka biežāk uz jautājumu atturējušies atbildēt abu dzimumu pārstāvji ar pamata izglītību.

Sieviešu un vīriešu sniegto atbilžu sadalījums tautību grupās atspoguļots sekojošā grafikā.

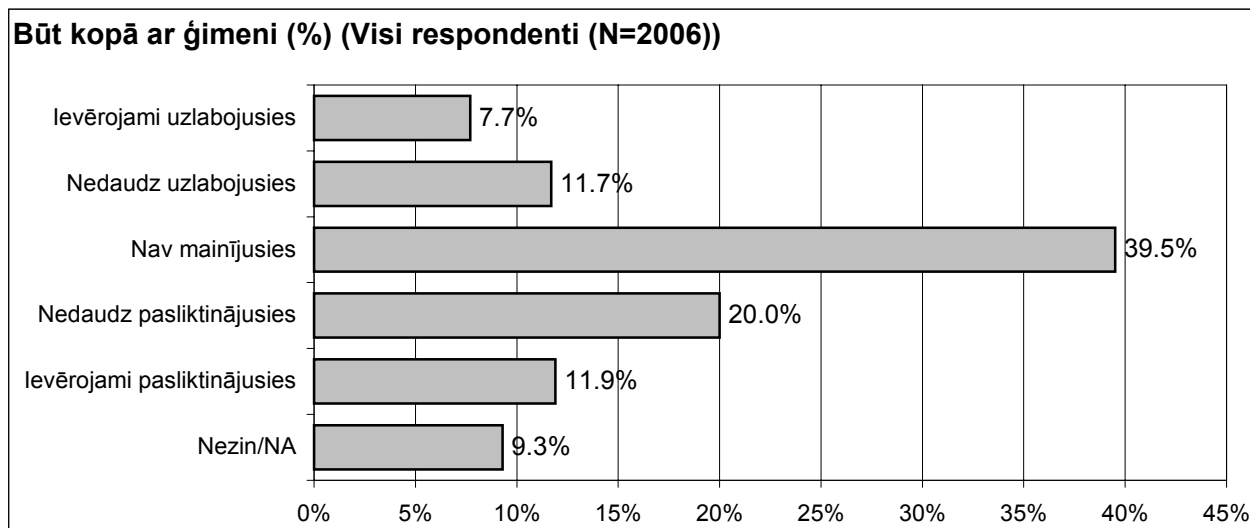
Latviešiem abās dzimumu grupās biežāk kā citu tautību pārstāvjiem šķitis, ka sievietēm situācija saistībā ar iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies. Turpretī uz situācijas pasliktināšanos biežāk kā latvieši ir norādījuši cittautieši.

Viedokli, ka sieviešu iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinājumā ar PSRS laikiem, ir palielinājušās, biežāk kā caurmērā atbalstījuši vadītāji, menedžeri un skolnieki, studenti abās dzimumu grupās, sieviešu vidū – arī ierēdnes, darbinieces valsts, pašvaldības iestādēs, bet vīriešu – uzņēmēji. Jāsaka, ka gan sieviešu, gan vīriešu auditorijā ierēdņi (-es), darbinieki (-ces) valsts, pašvaldības iestādēs vidēji biežāk atzinuši, ka situācija sievietēm minētajā jomā ir palikusi nemainīga. Savukārt to, ka situācija ir pasliktinājusies biežāk norādījuši respondenti (sievietes un vīrieši) sekojošās grupās – strādnieku, pensionāru un bezdarbnieku vidū.

Atbilžu sadalījums dažādos Latvijas reģionos liecina, ka vīrieši Kurzemē biežāk kā citu reģionu pārstāvji ir piekrituši viedoklim, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija sievietēm saistībā ar iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, ir kļuvusi labvēlīgāka (37.0%). Savukārt uz situācijas pasliktināšanos vidēji biežāk norādījušas Latgalē un Zemgalē dzīvojošās sievietes, tā vīrieši, bet sieviešu vidū – arī vidzemnieces.

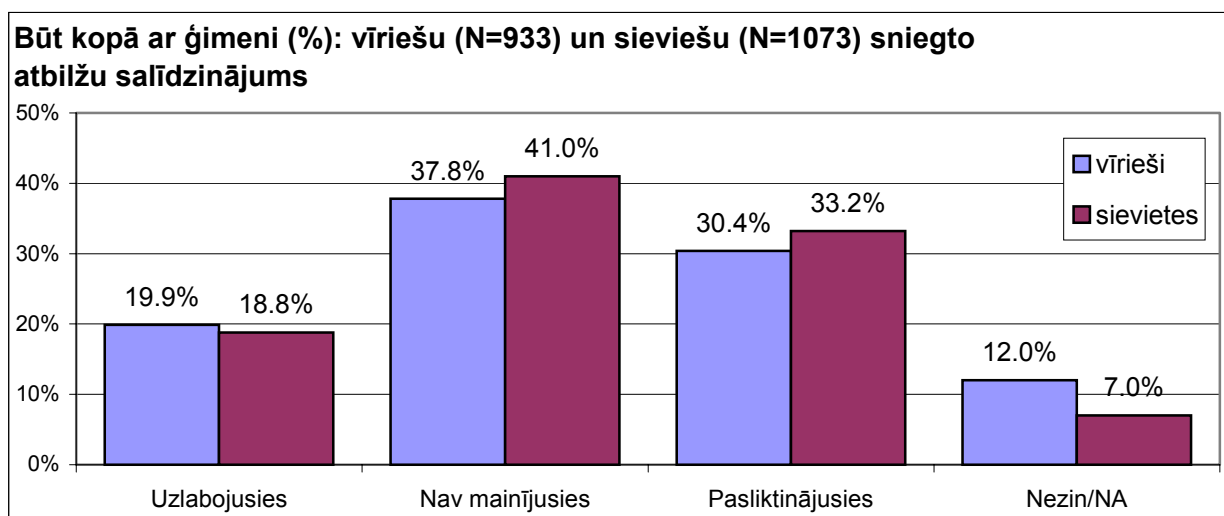
To, ka sievietēm iespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās, biežāk ir atzinušas rīdzinieces (35.5%), bet Rīgā dzīvojošo vīriešu vidū caurmērā biežāk minēta atbilde: “nav mainījies” (20.6%). Jāsaka, ka laukos dzīvojošajiem aptaujas dalībniekiem abās dzimumu grupās biežāk šķitis, ka situācija sievietēm ir pasliktinājusies (sievietes: 53.2%, vīrieši: 48.3%), ko atbalstījušas arī Latvijas pilsētās (izņemot Rīgā) dzīvojošās aptaujas dalībnieces (50.0%).

5. Būt kopā ar ģimeni

Kā redzams, kopumā aptuveni piektdaļa Latvijas iedzīvotāju ir atzīmējuši, ka situācija sievietēm saistībā ar iespējām būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies (nedaudz un ievērojami uzlabojusies). Turpretī uz situācijas pasliktināšanos kopumā norādījuši 31.9% respondentu (nedaudz un ievērojami pasliktinājusies). Jāatzīmē, ka, izvērtējot sieviešu iespējas būt kopā ar ģimeni, visbiežāk aptaujāto vidū minēts, ka situācija sievietēm šajā jomā kopš Latvijas neatkarības atgūšanas nav mainījies (39.5%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas sieviešu iespējās būt kopā ar ģimeni. Grafikā izmatota “savilkta skala”.

Kā liecina grafikā atspoguļotie rezultāti, visbiežāk abu dzimumu grupu pārstāvji ir atzinuši, ka sievietēm iespējas būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījušās, lai gan jāatzīmē, ka šo atbildi nedaudz biežāk kā vīrieši ir minējušas sievietes (attiecīgi: 37.8% un 41.0%). Savukārt vīriešiem biežāk kā sievietēm ir bijis grūtāk sniegt konkrētu atbildi uz minēto jautājumu (atbilde: “*grūti pateikt/NA*”) (attiecīgi: 12.0% un 7.0%).

Jāatzīmē, ka vīriešu auditorijā gados visjaunākajiem aptaujas dalībniekiem (15 – 24 g.v.) vidēji biežāk ir šķitis, ka sievietēm situācija saistībā ar iespējām būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies (27.7%). Lai gan jāatzīmē, ka abu dzimumu pārstāvjiem šajā vecumgrupā bijis arī grūtāk savu atbildi noformulēt (atbilde: “*grūti pateikt/NA*”). Savukārt gan sievietes, gan vīrieši vecumā no 45 līdz 54 gadiem (attiecīgi: 36.5% un 38.8%), bet sieviešu vidū – arī respondentēs vecumā no 25 līdz 34 gadiem (36.8%) biežāk kā caurmērā ir norādījuši uz situācijas pasliktināšanos. To, ka situācija sievietēm minētajā jomā ir palikusi nemainīga vidēji biežāk atzinuši vīrieši vecumā no 35 līdz 44 gadiem (44.8%).

Interesantas sakarības vērojamas grupās ar dažādu izglītības līmeni – sieviešu auditorijā pozitīvas izmaiņas sieviešu iespējās būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir saskatījušas aptaujas dalībnieces ar zemāku izglītības līmeni, kamēr vīriešu vidū uz situācijas uzlabošanas norādījuši respondenti, kuru izglītības līmenis ir augstāks. Jāsaka, ka viņi biežāk arī atzinuši, ka situācija ir palikusi nemainīga. Savukārt vīriešiem ar zemāku izglītības līmeni biežāk šķitis, ka situācija sievietēm minētajā jomā ir pasliktinājusies. Jāatzīmē, ka savu atbildi biežāk kā caurmērā atturējušies paust abu dzimumu grupu pārstāvji ar pamata izglītību.

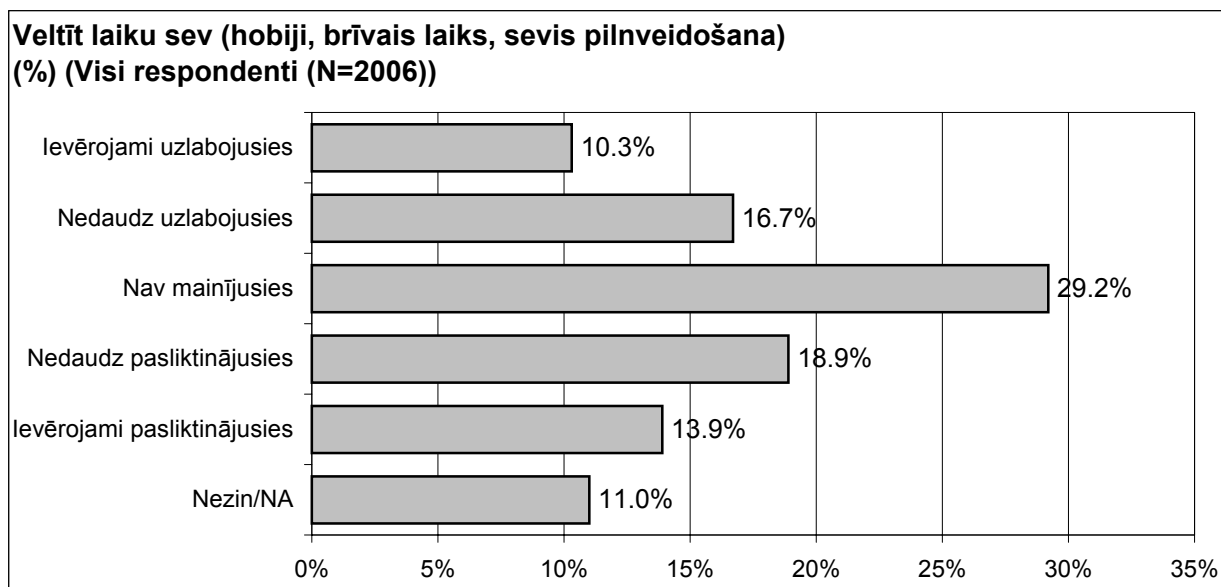
Latvietes biežāk kā cittautietes ir piekritušas viedoklim, ka sievietēm situācija saistībā ar iespējām būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka (attiecīgi: 20.8% un 16.3%). Savukārt to, ka izmaiņas nav notikušas, biežāk kā latvietes ir norādījušas citu tautību pārstāves (attiecīgi: 39.1% un 43.5%).

Sieviešu un vīriešu sniegtajās atbildēs atkarībā no nodarbinātības sfēras redzams, ka privātajā sektorā strādājošie vīrieši vidēji biežāk ir norādījuši, gan to, ka kopš Latvijas neatkarības atgūšanas situācija sievietēm saistībā ar iespējām būt kopā ar ģimeni ir uzlabojusies (22.5%), gan arī to, ka tā ir pasliktinājusies (37.3%). Savukārt atbilde: “*nav mainījusies*” vidēji biežāk minēta valsts sektorā nodarbināto sieviešu un vīriešu vidū (attiecīgi: 41.3% un 44.7%).

Atbilžu sadalījums dažādos Latvijas reģionos liecina, ka sievietes Zemgalē un Kurzemē vienlīdz bieži atzinušas, ka kopumā sievietēm iespējas būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir palielinājušās (22.0%). Jāsaka, pretēju viedokli vidēji biežāk pauduši kurzemnieki abās dzimumu grupās, norādot uz situācijas pasliktināšanos (sievietes: 43.9%, vīrieši: 34.6%). Šo viedokli biežāk atbalstījuši arī Latgalē dzīvojošie vīrieši (39.2%), bet sievietēm Latgalē bijis grūtāk savu atbildi noformulēt (atbilde: “*grūti pateikt/NA*”).

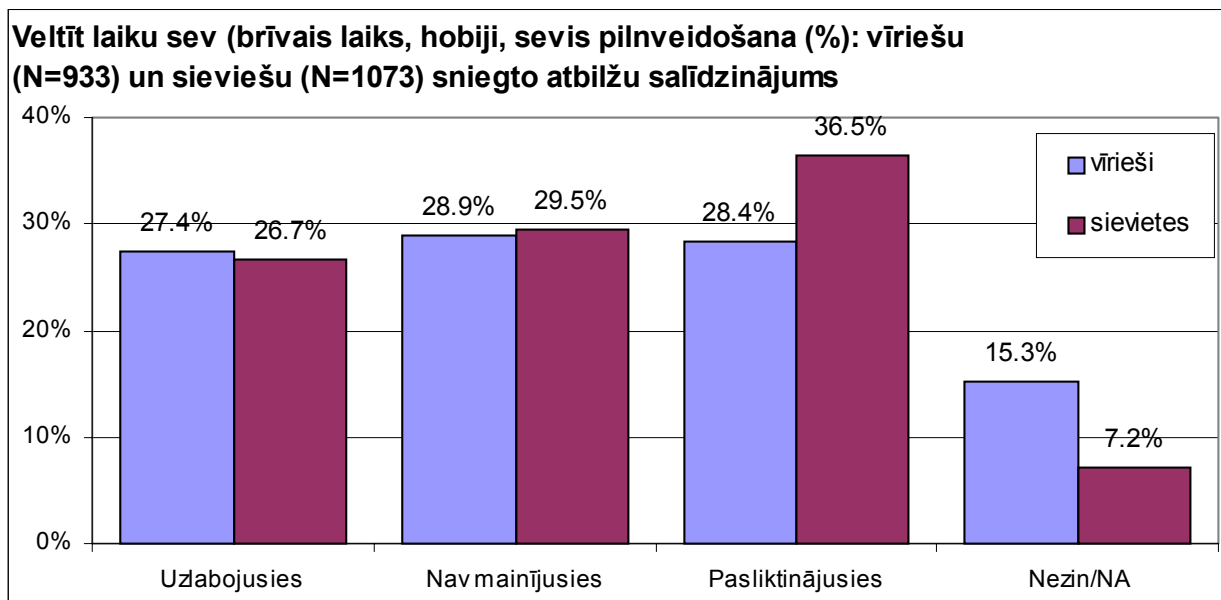
Rīdnieki abās dzimumu grupās biežāk kā caurmērā ir atzinuši, ka sievietēm iespējas būt kopā ar ģimeni, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījušās (sievietes: 45.5%, vīrieši: 42.1%). Jāsaka, ka vīrieši Rīgā vidēji biežāk ir saskatījuši arī situācijas uzlabošanas (23.6%). Savukārt citās Latvijas pilsētās dzīvojošajiem (gan sievietēm, gan vīriešiem) biežāk šķitis, ka situācija sievietēm minētajā jomā ir pasliktinājusies (attiecīgi: 39.6% un 33.7%).

6. Veltīt laiku sev (brīvais laiks, hobiji, sevis pilnveidošana)

Dati liecina, ka kopumā nedaudz lielāks ir to Latvijas iedzīvotāju skaits, kuri uzskata, ka sievietēm situācija saistībā ar brīvā laika atrašanu priekš sevis, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir pasliktinājusies (nedaudz un ievērojami pasliktinājusies) (32.8%). Turpretī uz situācijas uzlabošanas kopumā norādījuši salīdzinoši 24.9% respondentu (nedaudz un ievērojami uzlabojusies). To, ka situācija sievietēm nav mainījusies atzinuši 29.2% aptaujāto.

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir notikušas izmaiņas sieviešu iespējās veltīt laiku sev. Grafikā izmatota "savilkta skala".

Kā redzams, sieviešu vidū biežāk ir pausts uzskats, ka kopumā sievietēm iespējas veltīt laiku sev, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir pasliktinājušās (36.5%), bet vīriešu auditorijā uz situācijas pasliktināšanos norādījuši salīdzinoši 28.4% respondentu. Jāatzīmē, ka vīrieši praktiski divas reizes biežāk kā sievietes nav varējuši sniegt konkrētu atbildi uz minēto jautājumu (attiecīgi: 15.3% un 7.2%).

Sieviešu un vīriešu sniegtajās atbildēs dalījumā pēc vecuma var konstatēt, ka gados visjaunākās aptaujas dalībnieces (15 – 24 g.v.) (32.1%), bet vīriešu vidū – arī respondenti vecumā no 25 līdz 34 gadiem (32.7%) vidēji biežāk ir atzīmējuši, ka sievietēm iespējas atrast brīvo laiku, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir paplašinājušās. Savukārt abu dzimumu pārstāvji vecumgrupā no 25 līdz 34 gadiem biežāk kā caurmērā ir atzinuši, ka situācija sievietēm ir palikusi nemainīga (sievietes: 35.2%, vīrieši: 32.1%). To, ka sievietēm atrast brīvo laiku ir palicis grūtāk, minējušas gan sievietes, gan vīrieši vecumā no 35 līdz 54 gadiem. Jāpiebilst, ka gados visjaunāko respondentu vidū (15 – 24 g.v.) (gan sieviešu, gan vīriešu) lielāks ir uz jautājumu neatbildējušo skaits.

Vīriešu auditorijā vērojama sakarība, ka pieaugot respondentu izglītības līmenim, palielinās arī respondentu skaits, kuri atzīmējuši, ka situācija sievietēm saistībā ar iespējām atrast brīvo laiku, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir kļuvusi labvēlīgāka. Savukārt uz situācijas pasliktināšanos vidēji biežāk norādījuši vīrieši ar pamata izglītību, turpretī sieviešu vidū – aptaujātās ar augstāku izglītības līmeni. Jāatzīmē, ka sievietēm ar pamata izglītību caurmērā biežāk šķitis, ka situācija nav mainījusies.

Latvieši abās dzimumu grupās biežāk kā citu tautību pārstāvji ir atzinuši, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm iespējas veltīt laiku sev ir palielinājušās. Savukārt cittautietes biežāk kā latvietes ir paudušas viedokli, ka situācija sievietēm nav mainījusies (attiecīgi: 33.1% un 26.9%), bet vīriešu auditorijā cittautieši biežāk norādījuši uz situācijas pasliktināšanos (attiecīgi: 31.4% un 25.7%).

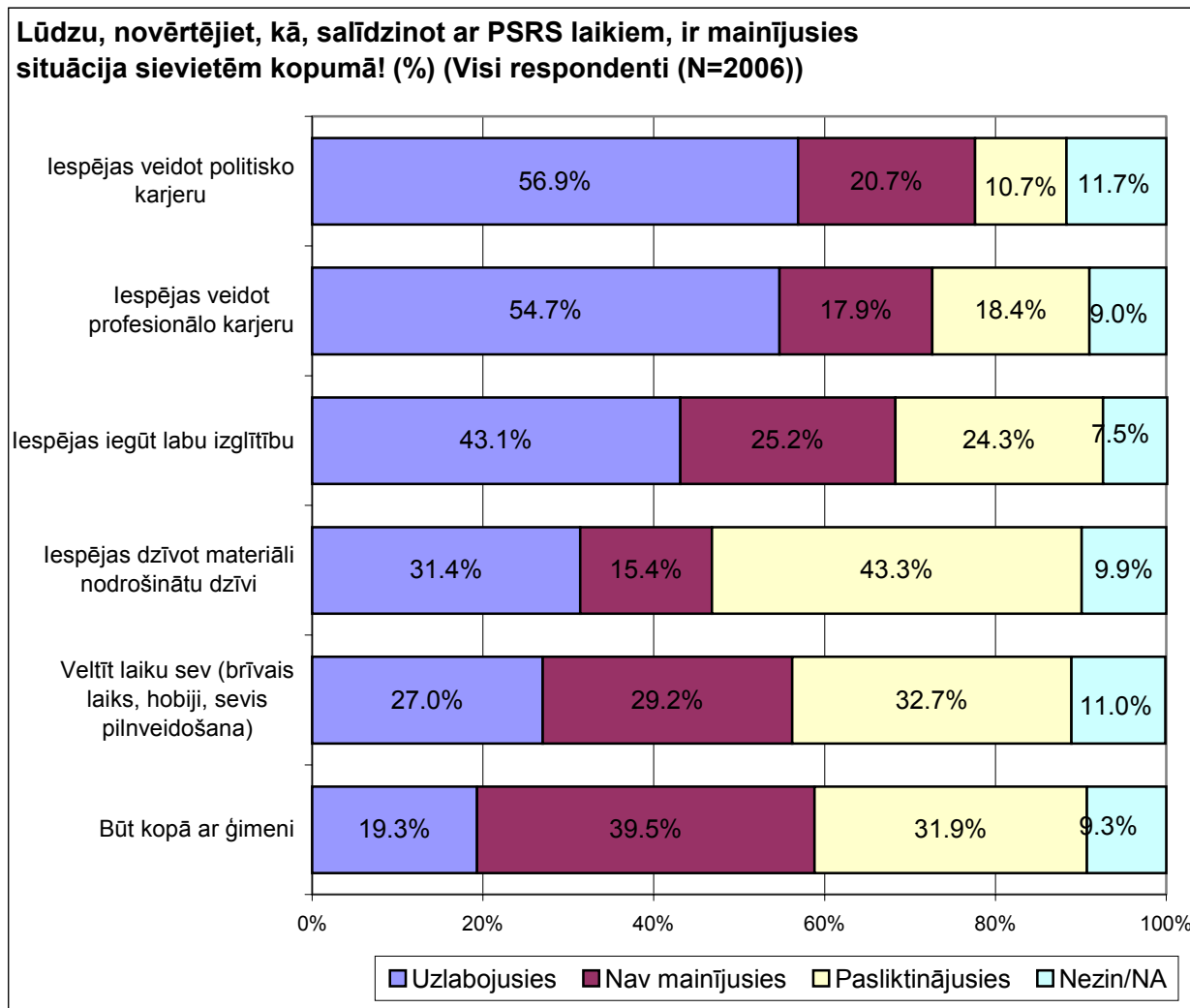
Viedokli, ka, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm iespējas veltīt laiku sev nav mainījušās, vidēji biežāk minējuši valsts sektorā strādājošie vīrieši (33.3%). Savukārt situācijas pasliktināšanos biežāk kā caurmērā saskata gan privātajā sektorā nodarbinātās sievietes, gan vīrieši (attiecīgi: 39.6% un 32.1%). Grūtāk savu viedokli ir bijis noformulēt nestrādājošajiem abās dzimumu grupās (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*).

Sieviešu un vīriešu vidū skolnieki (-ces), studenti (-es), no sievietēm – arī speciālistes, bet no vīriešiem – uzņēmēji un vadītāji, menedžeri vidēji biežāk piekrituši viedoklim, ka sievietēm iespējas atrast brīvo laiku ir palielinājušās. Savukārt pretēju viedokli biežāk kā caurmērā ir atbalstījušas pensionāres un strādnieces, bet vīriešu vidū – zemnieki, norādot, ka situācija ir pasliktinājusies.

Respondentu sniegtās atbildes dažādos Latvijas reģionos liecina, ka sievietes Kurzemē (32.6%) un Zemgalē (30.9%) vidēji biežāk ir saskatījušas pozitīvas izmaiņas sieviešu iespējās veltīt laiku sev. Turpretī uz situācijas pasliktināšanos biežāk kā caurmērā norādījušas vidzemnieces (43.9%), bet vīriešu auditorijā – Latgalē dzīvojošie aptaujas dalībnieki (37.1%). Jāatzīmē, ka konkrētu atbildi uz minēto jautājumu biežāk nav varējušas sniegt sievietes Latgalē, bet vīrieši Kurzemē (atbilde: *“grūti pateikt/NA”*).

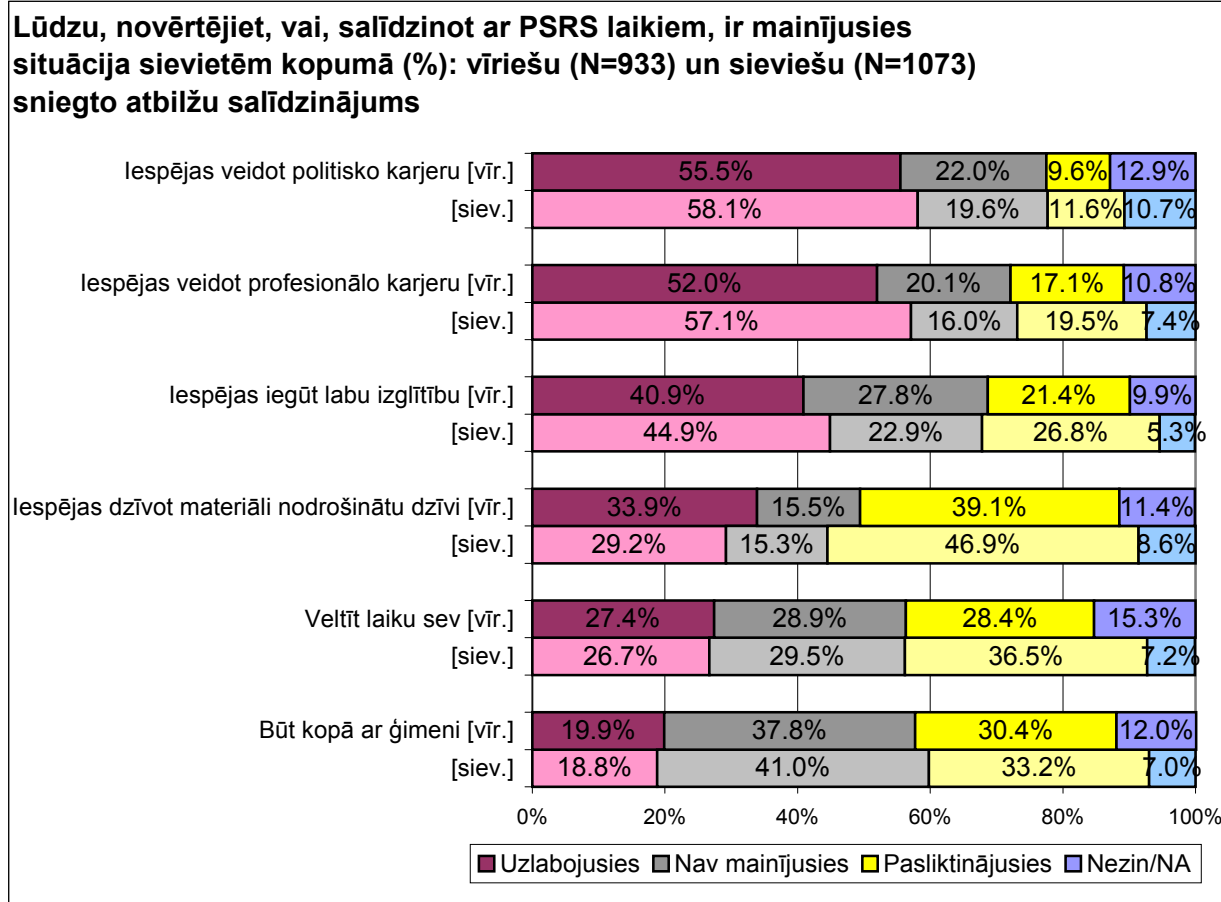
Uzskatu, ka situācija sievietēm saistībā ar iespējām veltīt laiku sev, salīdzinot ar PSRS laikiem, nav mainījusies, vidēji biežāk ir atzinušas kā Rīgā dzīvojošās sievietes, tā vīrieši (attiecīgi: 32.9% un 33.7%). Savukārt vīrieši laukos biežāk kā caurmērā norādījuši, ka minētājā jomā situācija sievietēm ir pasliktinājusies (32.0%). Jāatzīmē, ka Latvijas pilsētās (izņemot Rīgā) dzīvojošo vīriešu vidū lielāks ir uz jautājumu neatbildējušo skaits.

Sekojošā grafikā ir atspoguļots Latvijas iedzīvotāju sniegtais vērtējums par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija minētajās jomās sievietēm kopumā ir mainījusies, datus ranžējot pēc atbildes: “uzlabojusies” minēšanas biežuma.

Kā redzams, salīdzinoši biežāk (vairāk kā 40.0%) Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka kopumā situācija sievietēm, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir uzlabojusies saistībā ar *iespējām veidot politisko* (56.9%) un *profesionālo karjeru* (54.7%), kā arī ar *iespējām iegūt labu izglītību* (43.1%). Turpretī uz situācijas pasliktināšanos respondenti visbiežāk norādījuši, runājot par sieviešu *iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi* (43.3%). Jāpiebilst, ka aptuveni trešdaļa aptaujāto uzskata, ka *iespējas atrast brīvo laiku* (32.7%) un *būt kopā ar ģimeni* (31.9%) sievietēm ir samazinājušās.

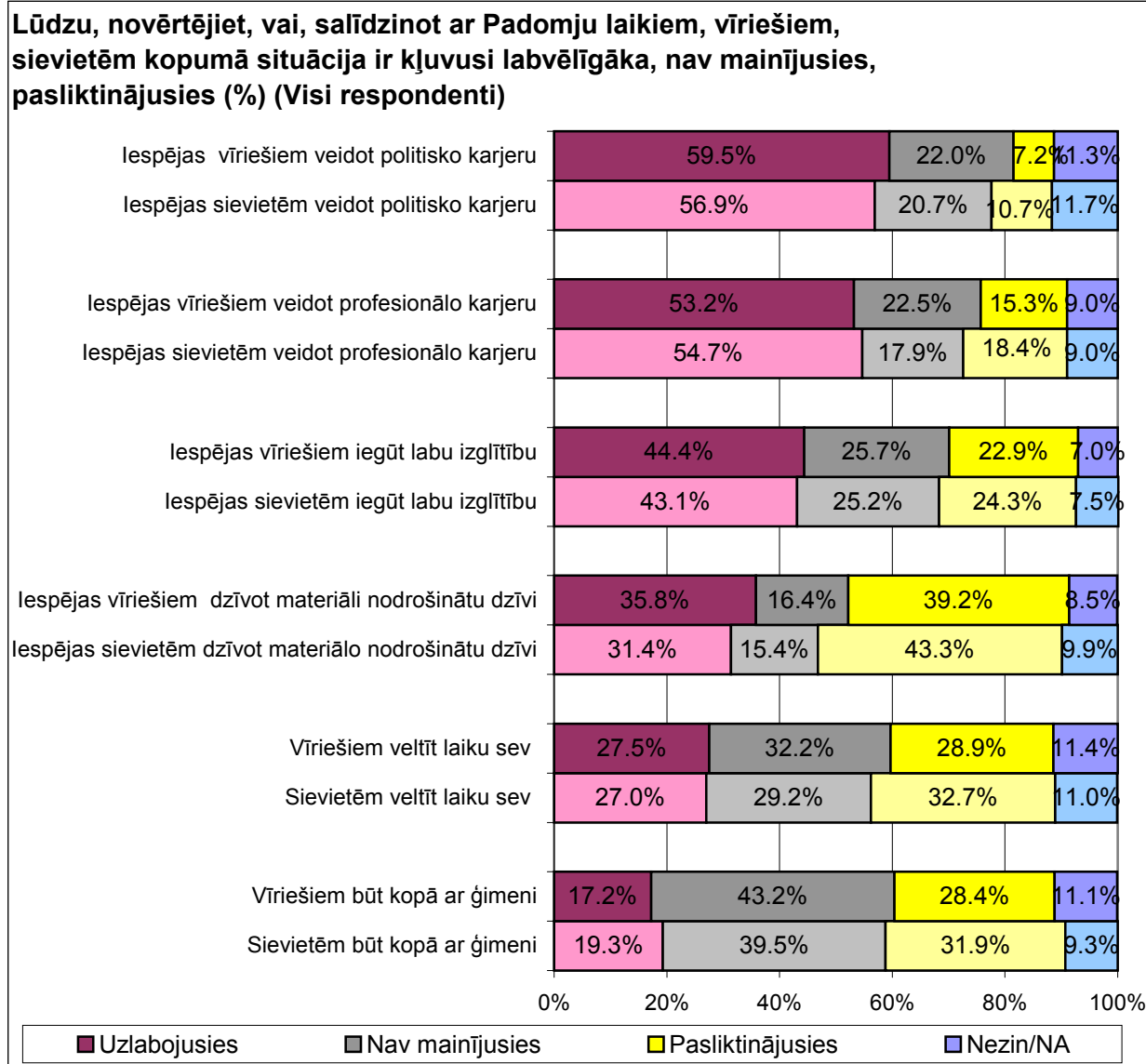
Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā ir atspoguļots sieviešu un vīriešu sniegtais vērtējums par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija minētajās jomās sievietēm kopumā ir mainījusies.

Dati liecina, ka sievietes biežāk kā vīrieši ir atbalstījušas viedokli, ka *iespējas veidot profesionālo karjeru* un *iegūt labu izglītību*, salīdzinot ar PSRS laikiem, kopumā sievietēm ir paplašinājušās. Turpretī vīriešu vidū biežāk pausts uzskats, ka sievietēm situācija ir uzlabojusies saistībā ar *iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi*. Jāatzīmē, ka sievietes biežāk kā vīrieši situācijas pasliktināšanos, salīdzinot ar PSRS laikiem, ir saskatījušas *izglītībā*, *iespējās dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi*, un it īpaši *iespējās veltīt laiku sev*.

Kā jau iepriekš tika minēts, arī veiktajās fokusgrupu diskusijās tika skarti jautājumi, kas saistīti ar sieviešu un vīriešu situācijas izmaiņām dažādās dzīves sfērās pēc Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas. Kopumā vērtējot sieviešu un vīriešu stāvokli PSRS un tā izmaiņas, latviešu un cittautiešu grupās viedokļi atšķirās. Latvieši vairāk uzsvēra to, ka mūsdienās visiem ir vairāk iespēju, piemēram, izglītības, darba iespējas, bet cittautieši biežāk norādīja, ka *“Padomju laikos bija vieglāk gan vīriešiem, gan sievietēm”*, kā arī to, ka *“ir palicis grūtāk”*. Dati liecina, ka minētās atšķirības abās tautību grupās atklājās arī Latvijas iedzīvotāju aptaujā.

Sekojošā grafikā atspoguļots Latvijas iedzīvotāju vērtējums par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, situācija minētajās jomās sievietēm un vīriešiem kopumā ir mainījusies.

Kā redzams, kopumā Latvijas iedzīvotāju sniegtais vērtējums par sieviešu un vīriešu situācijas izmaiņām kopš Latvijas neatkarības atgūšanas būtiski neatšķiras. Tās jomas, kurās biežāk norādīts uz situācijas uzlabošanu vīriešiem, biežāk minētas arī runājot par sievietēm. Vairāk kā 40% aptaujas dalībnieku ir atzinuši, ka *iespējas veidot politisko un profesionālo karjeru*, kā arī *iespējas iegūt labu izglītību* kā sievietēm, tā vīriešiem ir uzlabojušās. Mazāk kā 40% respondentu uz situācijas uzlabošanu ir norādījuši, runājot par sieviešu un vīriešu *iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, veltīt laiku sev un būt kopā ar ģimeni*. Jāpiebilst, ka minētajās jomās aptaujas dalībnieki biežāk saskatījuši situācijas pasliktināšanos, nedaudz biežāk atzīmējot, ka situācija pasliktinājusies tieši sievietēm.

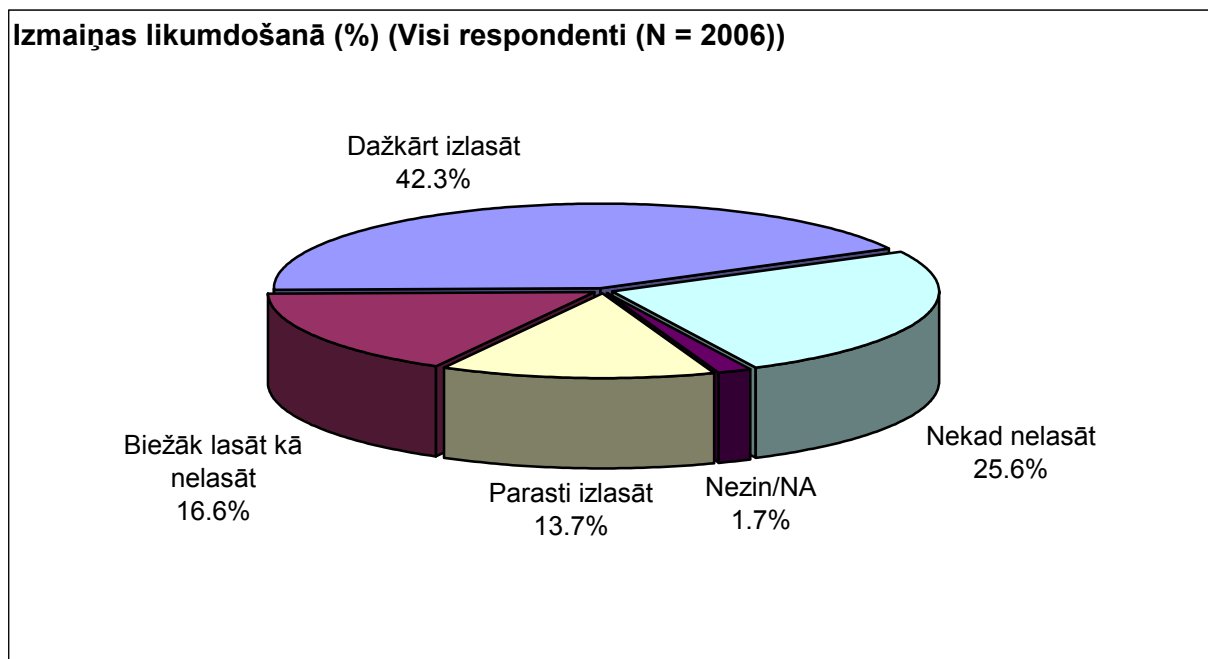
Attieksme pret preses izdevumiem

Latvijas iedzīvotāju aptaujā tika iekļauts jautājumu bloks, ar kura palīdzību tika novērtēta aptaujas dalībnieku attieksme pret preses izdevumiem tādos parametros kā: uzmanība, ko Latvijas iedzīvotāji pievērš dažāda satura rakstiem (izmaiņas, likumdošanā, dažādi sadzīviska rakstura padomi u.tml.), kā arī dažādu preses izdevumu lasīšanas biežums.

Uzmanība, kas tiek pievērsta dažāda satura rakstiem

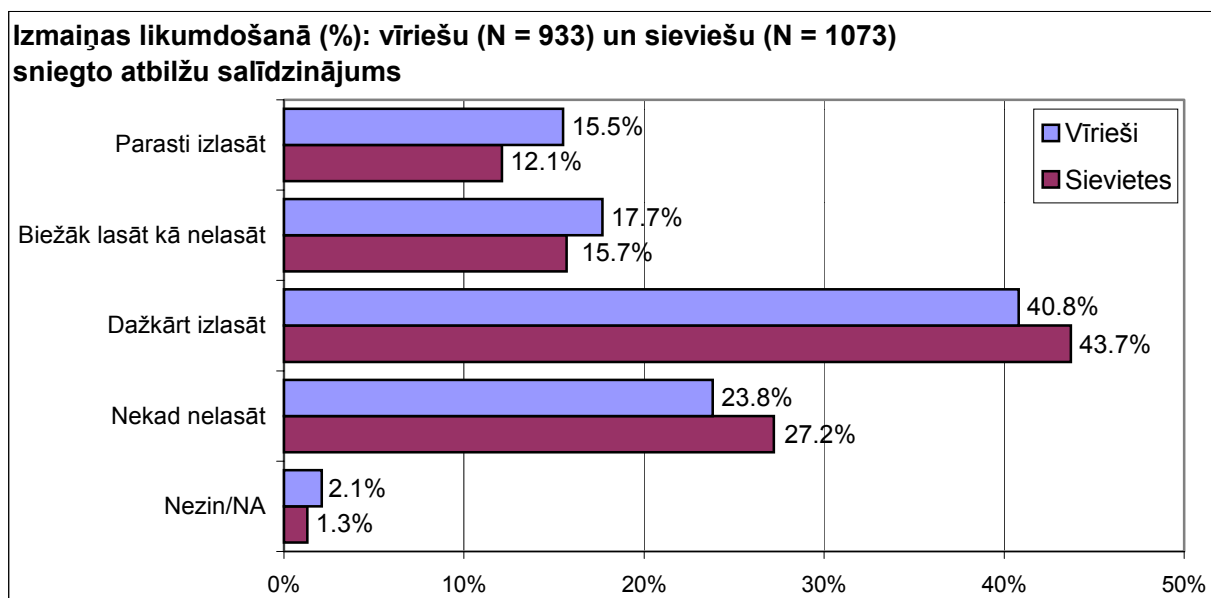
Aptaujas ietvaros Latvijas iedzīvotājiem (N = 2006) tika lūgts norādīt, cik lielu uzmanību viņi pievērš dažāda satura rakstiem. Aptaujas dalībnieki savas atbildes varēja atzīmēt skalā: “parasti izlasāt”, “biežāk lasāt kā nelasāt”, “dažkārt izlasāt” un “nekad nelasāt”.

1. Izmaiņas likumdošanā

Kā liecina grafikā attēlotie rezultāti, izmaiņas likumdošanā parasti izlasa 13.7% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, bet 16.6% respondentu minējuši, ka viņi šos rakstus biežāk izlasa kā nelasa. To, ka izmaiņas likumdošanā izlasa tikai dažkārt, atzinuši 42.3%, bet aptuveni ceturtdaļa aptaujas dalībnieku šos rakstus nelasa nekad (25.6%).

Sekojošā grafikā attēlots vīriešu un sieviešu atbilžu salīdzinājums jautājumā par to, cik lielu uzmanību viņi pievērš rakstiem par izmaiņām likumdošanā.

Lai gan kopumā būtiskas atšķirības vīriešu un sieviešu atbildēs nav vērojamas, tomēr jāatzīmē, ka vīrieši nedaudz biežāk kā sievietes atzīmējuši, ka izmaiņas likumdošanā parasti izlasa vai arī biežāk lasa kā nelasa, kamēr aptaujātās sievietes biežāk kā vīrieši norādījušas, ka rakstus par izmaiņām likumdošanā lasa dažkārt vai vispār nelasa.

Kā liecina iegūto rezultātu analīze dažādās vecuma grupās, izmaiņas likumdošanā caurmērā biežāk parasti izlasa vīrieši vecumā no 45 līdz 54 gadiem. Savukārt sievietes vecumā no 45 līdz 54 gadiem (20.0%) un gados vecākie vīrieši (virs 55 g.v.) (23.7%) salīdzinoši biežāk norādījuši, ka šos rakstus biežāk lasa kā nelasa. Ar izmaiņām likumdošanā kopumā retāk iepazīstas (atbilde: “*dažkārt izlasāt*”) sievietes vecumā no 35 līdz 44 gadiem (47.6%) un vīrieši vecumā no 25 līdz 44 gadiem (~48.3%). To, ka ar izmaiņām likumdošanā nekad presē neiepazīstas, vidēji biežāk vīriešu un sieviešu auditorijā atzinuši gados jaunākie aptaujas dalībnieki (15-24 g.v.) (44.8% un 43.6%).

Vīriešu un sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti ar augstāku izglītības līmeni izmaiņas likumdošanā izlasa biežāk (atbildes: “*parasti izlasāt*” un “*biežāk lasāt kā nelasāt*”), bet aptaujas dalībnieki ar zemāku izglītības līmeni biežāk atzīmējuši, ka izmaiņas likumdošanā ir raksti, kurus presē viņi dažkārt izlasa vai arī nelasa vispār.

Interesanta sakarība vērojama, aplūkojot iegūtos rezultātus atkarībā no tautības - vīriešu auditorijā aptaujātie cittautieši biežāk kā latvieši atzīmējuši, ka izmaiņas likumdošanā parasti izlasa (attiecīgi: 17.7% un 13.7%), bet latvieši caurmērā biežāk norādījuši, ka to dara tikai dažkārt (45.4%). Sieviešu auditorijā latviešu un cittautiešu sniegtās atbildes būtiski neatšķiras no atbilžu kopējā sadalījuma.

Salīdzinot LR pilsoņu un respondentu bez LR pilsonības pausto viedokli, vērojamas līdzīgas sakarības, kā analizējot datus tautību griezumā. Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā LR pilsoņi (-es) (attiecīgi: 45.4% un 45.6%) biežāk kā respondenti (-es) bez LR pilsonības (35.5% un 35.3%) norādījuši, ka dažkārt izlasa izmaiņas likumdošanā. Savukārt respondentes bez LR pilsonības biežāk kā LR pilsones atzīmējušas, ka šos rakstus presē parasti izlasa (18.7% un 10.5%).

Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijā valsts un privātajā sektorā nodarbinātie biežāk kā nestrādājošie respondenti minējuši, ka presē ar izmaiņām likumdošanā parasti iepazīstas. To, ka šos rakstus nekad nelasa, biežāk kā caurmērā atzinuši nestrādājošie vīrieši un sievietes.

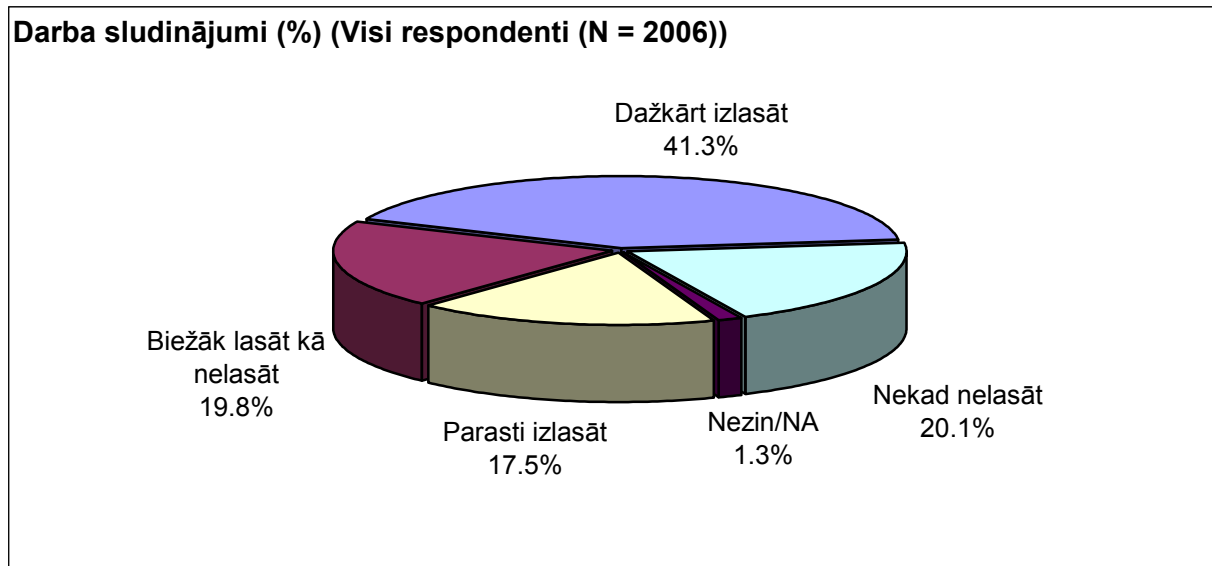
Iegūto rezultātu analīze dažādās pamatnodarbošanās grupās liecina, ka salīdzinoši biežāk izmaiņas likumdošanā (atbildes: “parasti izlasāt” un “biežāk lasāt kā nelasāt”) izlasa vadītāji (-as), menedžeri (-es), uzņēmēji, ierēdņi, darbinieki valsts un pašvaldības iestādēs un speciālisti. To, ka šos rakstus izlasa dažkārt, vidēji biežāk atzīmējuši zemnieki, bet bezdarbnieces, kā arī skolnieki, studenti vīriešu un sieviešu auditorijā biežāk atzinuši, ka ar presē atspoguļotajām izmaiņām likumdošanā nekad neiepazīstas.

Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka pazeminoties respondentu ienākumu līmenim, palielinās to aptaujas dalībnieku skaits, kuri izmaiņas likumdošanā nekad nelasa.

Raksturojot situāciju Latvijas reģionos, jāatzīmē, ka aptaujātie kurzemnieki salīdzinoši biežāk atzīmējuši, ka izmaiņas likumdošanā biežāk lasa kā nelasa (21.7%). Sievietes Zemgalē biežāk kā caurmērā minējušas, ka šos rakstus dažkārt izlasa (48.0%), kamēr Zemgalē aptaujātie vīrieši (28.2%) un sievietes Latgalē (33.3%) biežāk atzinuši (-as), ka tos nekad nelasa (28.2%).

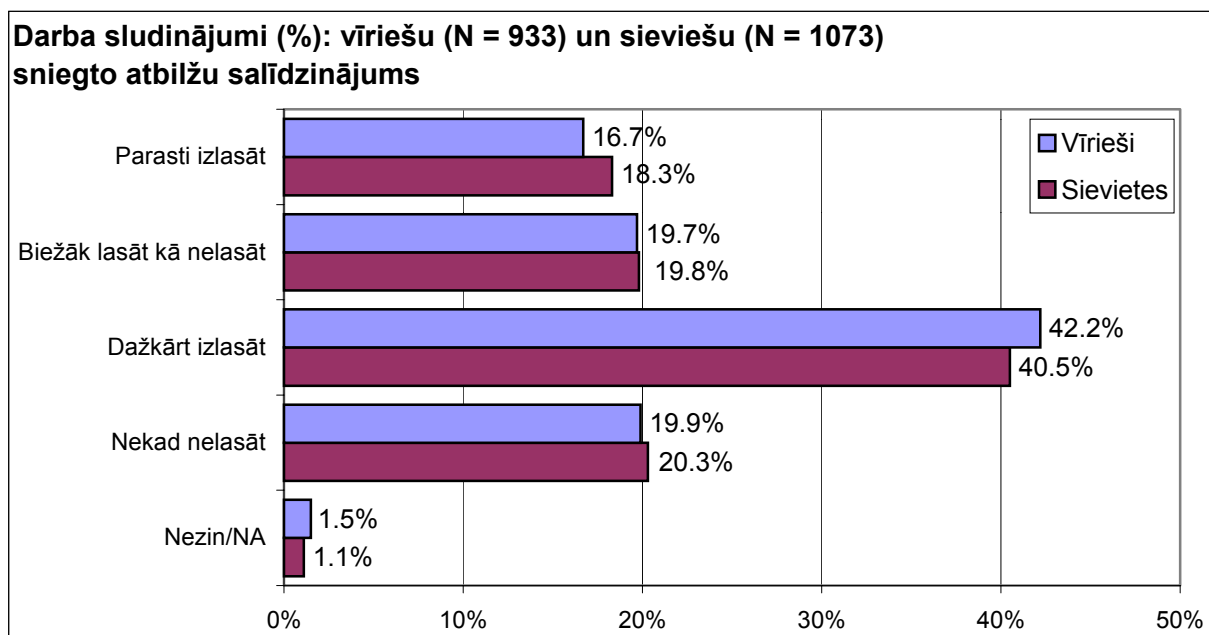
Vīrieši Rīgā un citās pilsētās biežāk kā lauku iedzīvotāji norādījuši, ka izmaiņas likumdošanā dažkārt izlasa (attiecīgi: 20.6%, 20.2% un 9.9%), kamēr vīrieši laukos biežāk atzīmējuši, ka rakstus par izmaiņām likumdošanā izlasa dažkārt (45.2%) vai vispār nelasa (30.2%). Jāpiebilst, ka arī laukos dzīvojošās sievietes biežāk kā caurmērā minējušas, ka presē atspoguļotās izmaiņas likumdošanā nekad nelasa (34.2%)

2.Darba sludinājumi

Iegūtie rezultāti liecina, ka nedaudz mazāk kā piektdaļa Latvijas iedzīvotāju darba sludinājumus parasti izlasa (17.5%), un aptuveni tikpat bieži ticis atzīmēts, ka tos biežāk lasa kā nelasa (19.8%). Kopumā 41.3% respondentu darba sludinājumus laikrakstos izlasa tikai dažkārt, bet piektā daļa aptaujāto šos sludinājumus praktiski nelasa (20.1%).

Aptaujāto vīriešu un sieviešu atbilžu salīdzinājums jautājumā par to, cik bieži viņi lasa darba sludinājumus, attēlots sekojošā grafikā.

Kā liecina grafikā attēlotie rezultāti, vīriešu un sieviešu sniegtajās atbildēs jautājumā par to, cik lielu uzmanību viņi pievērš darba sludinājumiem, nav vērojamas būtiskas atšķirības ne no atbilžu kopējā sadalījuma, ne savstarpēji. Abās dzimumu grupās visbiežāk ir minēts, ka darba sludinājumi tiek lasīti dažkārt (vairāk kā 40%).

Analizējot datus dažādās vecuma grupās, sieviešu auditorijā vērojama tendence, ka gados jaunākas aptaujas dalībnieces darba sludinājumus lasa biežāk kā gados vecākas respondentes (atbildes: *“parasti izlasāt”* un *“biežāk lasāt kā nelasāt”*). To, ka šos sludinājumus parasti izlasa, caurmērā biežāk norādījuši arī vīrieši vecumā no 35 līdz 44 gadiem (24.6%), bet vīrieši vecumā no 45 līdz 54 gadiem (49.1%), biežāk minējuši, ka ar darba sludinājumiem iepazīstas dažkārt. Jāatzīmē, ka arī gados vecākie vīrieši biežāk kā caurmērā atzinuši, ka darba sludinājumus nelasa (37.3%).

Salīdzinot respondentu atbildes grupās ar dažādu izglītības līmeni, vīriešu un sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka pieaugot izglītības līmenim, pieaug to aptaujāto īpatsvars, kuri dažkārt izlasa darba sludinājumus, bet pazeminoties aptaujāto izglītības līmenim, palielinās to respondentu īpatsvars, kuri šos sludinājumus vispār nelasa. Jāpiebilst, ka sieviešu vidū respondentes ar vidējo izglītību biežāk kā aptaujas dalībnieces ar pamatzglītību un augstāko izglītību, atzīmējušas, ka darba sludinājumus parasti izlasa (attiecīgi: 20.2%, 13.7% un 15.1%).

Vīriešu auditorijā latvieši biežāk kā cittautieši norādījuši, ka darba sludinājumus parasti izlasa (attiecīgi: 19.0% un 14.1%), kamēr cittautieši biežāk kā latvieši atzinuši, ka šos sludinājumus izlasa tikai dažkārt (45.4% un 39.5%). Sieviešu sniegtās atbildes būtiski neatšķiras no atbilžu kopējā sadalījuma.

Dati rāda, ka sievietes un vīrieši privātajā sektorā darba sludinājumus lasa salīdzinoši biežāk (atbilde: *“biežāk lasāt kā nelasāt”*) (attiecīgi: 26.0% un 22.1%). Interesanti, ka strādājošie (-ās) (valsts un privātajā sektorā) aptaujas dalībnieki (-ces) biežāk kā nestrādājošie norādījuši, ka šos sludinājumus izlasa dažkārt, bet nestrādājošie vīrieši un sievietes biežāk norādījuši, ka darba sludinājumus nekad nelasa (attiecīgi: 29.9% un 31.3%).

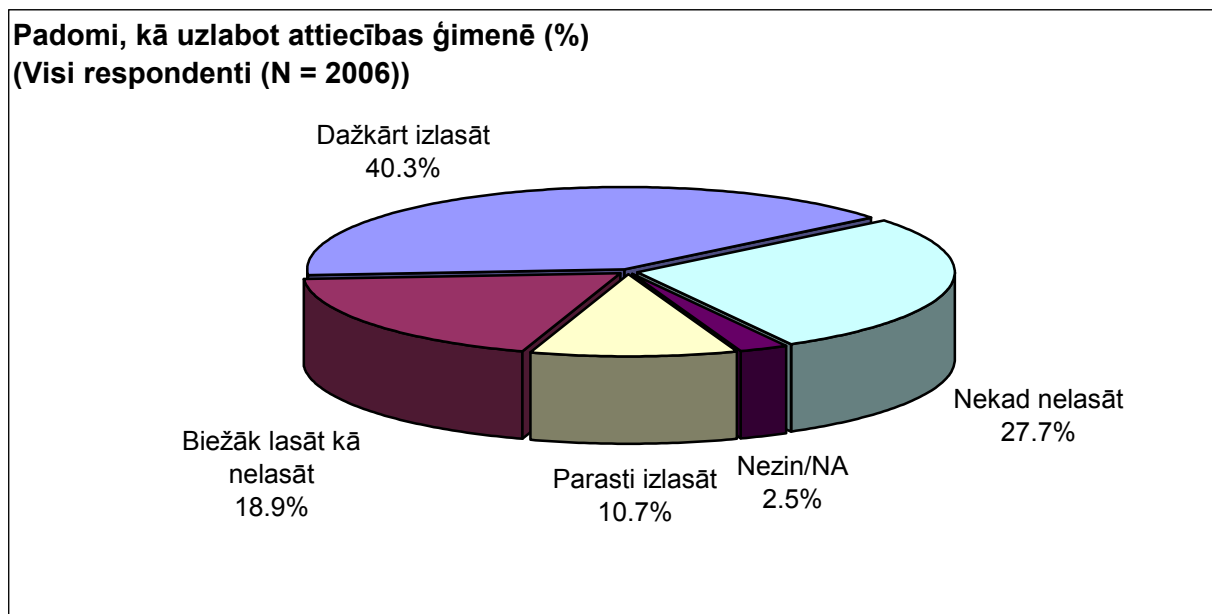
Salīdzinot pētījuma rezultātus dažādās pamatnodarbošanās grupās, var konstatēt, ka abu dzimumu auditorijās bezdarbnieki (-ces) un vīriešu auditorijā vadītāji, menedžeri darba sludinājumus lasa biežāk (atbilde: *"parasti izlasāt"*). Speciālisti, ierēdņi, darbinieki valsts un pašvaldības iestādēs, kā arī strādnieces salīdzinoši biežāk minējuši, ka šos sludinājumus biežāk lasa kā nelasa. Sieviešu un vīriešu auditorijā speciālisti (-es) un uzņēmēji (-as), no vīriešiem - zemnieki, bet no sievietēm vadītājas, menedžeres, speciālistes, ierēdnes, darbinieces valsts un pašvaldības iestādēs biežāk atzīmējušas, ka tos izlasa dažkārt. To, ka darba sludinājumus nekad nelasa, vidēji biežāk atzinuši pensionāri (-es).

Vīriešu un sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti ar zemākiem ienākumiem darba sludinājumiem pievērš lielāku uzmanību (atbilde: *"parasti izlasāt"*) kā aptaujas dalībnieki ar augstākiem ienākumiem.

Raksturojot situāciju Latvijas reģionos, jāatzīmē, ka vīrieši Zemgalē (23.0%) un sievietes Kurzemē (27.0%) caurmērā biežāk atzīmējušas, ka darba sludinājumus parasti izlasa. Savukārt vīrieši Kurzemē šos sludinājumus biežāk lasa kā nelasa. Vērojams, ka rīdzinieces (45.3%) un Latgalē dzīvojošie vīrieši (51.6%) vidēji biežāk norādījuši, ka darba sludinājumus izlasa tikai dažkārt, bet sievietes Latgalē caurmērā biežāk minējušas, ka tos nekad nelasa (31.3%).

Pētījuma rezultāti liecina, ka laukos dzīvojošie vīrieši darba sludinājumus lasa biežāk kā rīdzinieki (atbilde *"parasti izlasāt"*) (attiecīgi: 19.3% un 13.7%). To, ka darba sludinājumus parasti izlasa, biežāk kā caurmērā norādījušas arī pilsētās (izņemot Rīgu) dzīvojošās sievietes (24.0%). Savukārt aptaujātie rīdzinieki vīriešu un sieviešu auditorijā (45.1% un 45.3%) biežāk kā laucinieki (-ces) (40.5% un 33.9%) norādījuši, ka šos sludinājumus izlasa dažkārt. Jāpiebilst, ka sievietes laukos caurmērā biežāk norādījušas, ka šos sludinājumus nekad nelasa (28.9%).

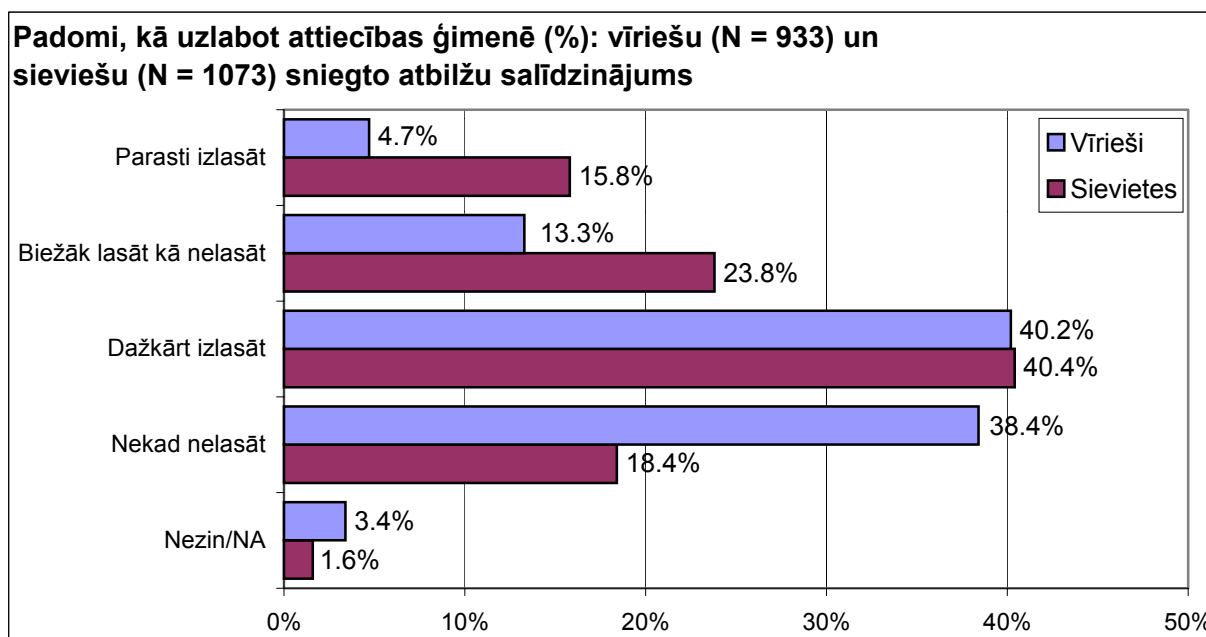
3.Padomi, kā uzlabot attiecības ģimenē

Aptaujas dati liecina, ka padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē parasti izlasa aptuveni katrs desmitais aptaujātais Latvijas iedzīvotājs (10.7%), bet gandrīz piektā daļa respondentu tos biežāk lasa kā nelasa (18.9%). Kopumā 40.3% aptaujas dalībnieku šos

rakstus izlasa tikai dažkārt, un 27.7% aptaujāto padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē nekad nelasa.

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā attēlotas vīriešu un sieviešu sniegtās atbildes jautājumā par to, cik bieži viņi presē lasa padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē.

Kā redzams, dažādus padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē, sievietes lasa ievērojami biežāk kā vīrieši - kopumā 15.8% sieviešu norādījušas, ka tos parasti izlasa, salīdzinoši vīriešu auditorijā to atzīmējuši tikai 4.7% aptaujāto. Savukārt vīrieši biežāk atzinuši, ka šos padomus nelasa (38.4%). Tomēr jāatzīmē, ka aptuveni 40% sieviešu un vīriešu ir norādījuši, ka šos padomus dažkārt lasa.

Iegūtie rezultāti liecina, ka sievietes vecumā no 25 līdz 34 gadiem biežāk kā caurmērā atzīmējušas, ka parasti izlasa padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē (21.9%). Jāatzīmē, ka arī vīriešu auditorijā respondenti vecumā no 25 līdz 34 gadiem šos padomus lasa biežāk kā citās vecuma grupās - kopumā 21.0% aptaujāto norādījuši, ka šos padomus biežāk lasa kā nelasa un vismaz dažkārt tos izlasa 48.4% respondentu, kas ir biežāk kā vidēji. Vīriešu auditorijā gados jaunāki aptaujas dalībnieki (15-24 g.v.) un aptaujātie vecumā no 45 līdz 54 gadiem (attiecīgi: 63.1% un 43.0%) un sieviešu auditorijā gados vecākās respondentes (virs 55 g.v.) (32.7%) biežāk kā caurmērā atzinuši, ka padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē nekad nelasa.

Sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē respondentes ar augstāku izglītības līmeni lasa biežāk kā aptaujas dalībnieces ar zemāku izglītības līmeni (atbildes: "parasti izlasāt", "biežāk lasāt kā nelasāt"). Līdzīgi arī vīriešu auditorijā - respondenti ar augstāku izglītības līmeni biežāk kā vīrieši ar zemāku izglītību atzīmējuši, ka dažkārt šos padomus izlasa.

Sieviešu vidū latvietes biežāk kā cittautietes minējušas, ka parasti lasa padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē (attiecīgi: 17.7% un 13.3%), un vīriešu auditorijā latvieši biežāk kā cittautieši norādījuši, ka šos padomus dažkārt izlasa (44.8% un 34.8%).

Saskaņā ar aptaujas datiem, vīriešu un sieviešu auditorijā strādājošie (-ās) (valsts un privātajā sektorā) padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē, lasa salīdzinoši biežāk kā nestrādājošie (-ās) respondenti (-es) (atbilde: "biežāk lasāt kā nelasāt"). Savukārt nestrādājošie (-ās) aptaujas dalībnieki (-ces) biežāk kā caurmērā atzinuši, ka tos nekad nelasa.

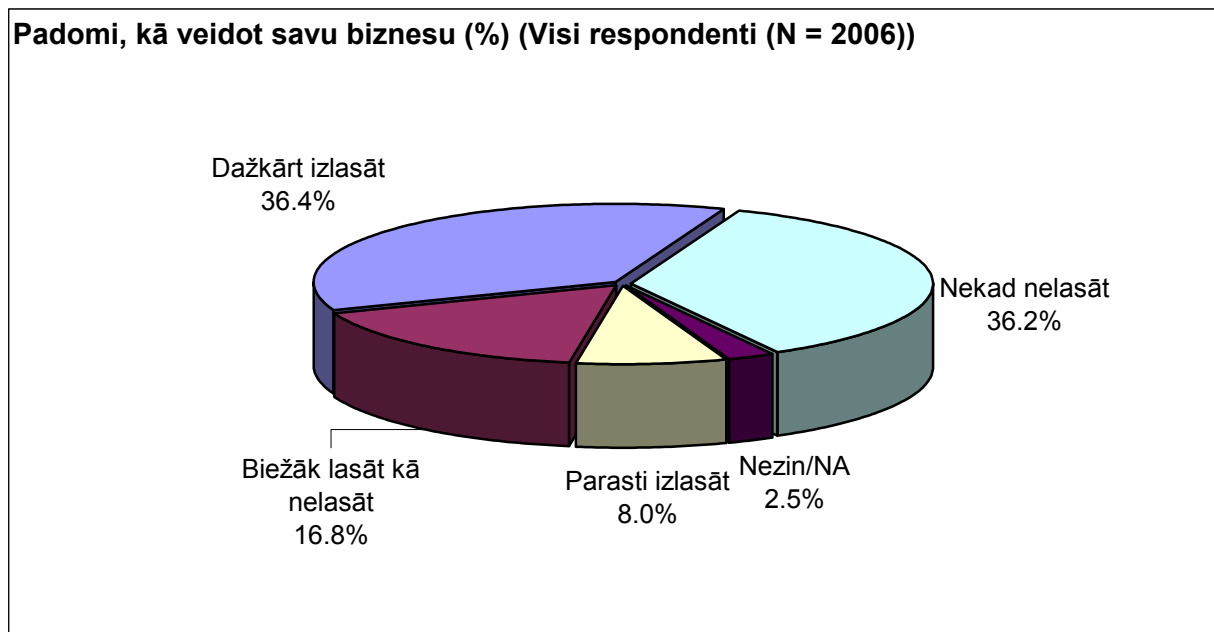
Sieviešu auditorijā speciālistes un ierēdnes, darbinieces valsts un pašvaldības iestādēs salīdzinoši biežāk norādījušas, ka padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē, parasti izlasa. Vadītāji (-as), menedžeri (-es) un uzņēmējas caurmērā biežāk atzīmējuši (-as), ka šos padomus biežāk lasa kā nelasa, bet speciālisti un uzņēmēji, kā arī skolnieces, studentes tos izlasa tikai dažkārt. To, ka padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē, nekad nelasa, biežāk kā caurmērā vīriešu un sieviešu auditorijā minējuši pensionāri (-es), bezdarbnieki (-ces), un no vīriešiem - zemnieki un skolnieki, studenti.

Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti (-es) ar augstākiem ienākumiem uz vienu ģimenes locekli mēnesī biežāk lasa padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē (atbildes: *"biežāk lasa kā nelasa"* un *"dažkārt lasa"*), bet aptaujas dalībnieki (-ces) ar zemākiem ienākumiem salīdzinoši biežāk atzīmējuši, ka šos padomus nelasa.

Salīdzinot dažādos Latvijas reģionos dzīvojošo respondentu atbildes, jāsecina, ka padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē, biežāk lasa aptaujātās kurzemnieces (atbilde: *"parasti izlasāt"*) (26.8%). To, ka šos padomus biežāk lasa kā nelasa, salīdzinoši biežāk norādījuši rīdzinieki (17.1%) un sievietes Zemgalē (29.2%). Savukārt vīrieši Zemgalē un Kurzemē biežāk kā caurmērā atzinuši, ka padomus par attiecību ģimenē uzlabošanu izlasa tikai dažkārt (attiecīgi: 47.5% un 44.4%). Jāatzīmē, ka vīrieši un sievietes Latgalē salīdzinoši biežāk norādījuši (-as), ka tos nekad nelasa (51.6% un 23.7%).

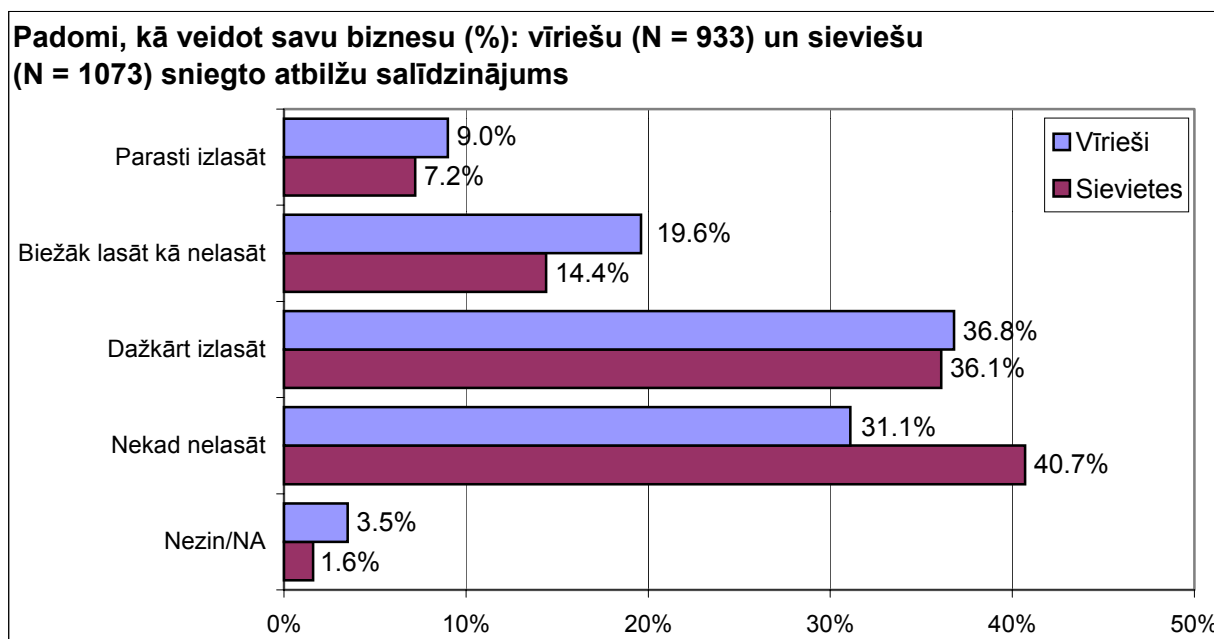
Sieviešu auditorijā vērojams, ka pilsētās (izņemot Rīgu) dzīvojošās aptaujas dalībnieces biežāk lasa padomus kā rīdzinieces un sievietes (atbilde: *"parasti izlasāt"*) (attiecīgi: 20.2%, 13.1% un 12.9%). To, ka šos padomus nekad nelasa, salīdzinoši biežāk atzinuši kā vīrieši, tā sievietes laukos (47.3% un 23.9%).

4.Padomi, kā veidot savu biznesu

Saskaņā ar aptaujas datiem, kopumā 8.0% Latvijas iedzīvotāju parasti izlasa padomus, kā veidot savu biznesu, bet 16.8% šos padomus biežāk lasa kā nelasa. Nedaudz vairāk kā trešā daļa aptaujāto padomus sava biznesa veidošanā izlasa tikai dažkārt un aptuveni tikpat bieži norādīts, ka tos nekad nelasa (attiecīgi: 36.4% un 36.2%).

Vīriešu un sieviešu atbilžu salīdzinājums jautājumā par to, cik lielu uzmanību presē viņi pievērš padomiem, kā veidot savu biznesu, attēlots sekojošā grafikā.

Iegūtie rezultāti liecina, ka padomus, kā veidot savu biznesu, vīrieši lasa nedaudz biežāk kā sievietes - ja vīriešu auditorijā tos parasti izlasa 9.0% aptaujāto un biežāk lasa kā nelasa 19.6% respondentu, tas sieviešu vidū šie rādītāji nepārsniedz attiecīgi 7.2% un 14.4%. Jāpiebilst, ka 40.7% sieviešu šos padomus nekad nelasa, bet vīriešu vidū tādu ir salīdzinoši tikai 31.1% aptaujāto.

Vīriešu un sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka gados vecāki aptaujas dalībnieki (-ces) biežāk atzīmējuši, ka padomus, kā veidot savu biznesu, nekad nelasa. To, ka parasti izlasa šos padomus, biežāk kā caurmērā atzīmējuši vīrieši vecumā no 35 līdz 44 gadiem (16.0%) un sievietes vecumā no 25 līdz 34 gadiem (11.1%). Savukārt vīrieši vecumā no 15 līdz 34 gadiem (~66.9%) un gados jaunākās sievietes (15-24 g.v.) (62.7%) šos padomus lasa salīdzinoši retāk (atbildes: "*biežāk lasa kā nelasa*" un "*dažkārt lasa*").

Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka pieaugot respondentu izglītības līmenim, palielinās to aptaujas dalībnieku īpatsvars, kuri lasa padomus, kā veidot savu biznesu.

Dati liecina, ka privātajā sektorā strādājošās sievietes padomus sava biznesa veidošanā lasa biežāk (atbildes: "*parasti izlasāt*" un "*biežāk lasāt kā nelasāt*") (33.1%), bet valsts sektorā nodarbinātās sievietes biežāk atzīmējušas, ka dažkārt ar šiem padomiem iepazīstas (42.3%). Līdzīgi arī - privātajā sektorā nodarbinātie vīrieši vidēji biežāk minējuši, ka šos padomus biežāk lasa kā nelasa (24.3%) vai arī atzinuši, ka tos izlasa dažkārt (41.0%). Jāatzīmē, ka nestrādājošie vīrieši un sievietes (42.9% un 53.5%) biežāk kā strādājošie (-ās) aptaujas dalībnieki (-ces) šos padomus nekad nelasa.

Raksturīgi, ka vīriešu auditorijā uzņēmēji padomus, kā veidot savu biznesu, lasa ievērojami biežāk kā respondenti citās pamatnodarbošanās grupās (atbildes: "*parasti izlasāt*" un "*biežāk lasāt kā nelasāt*"). Vadītāji, menedžeri, zemnieki un skolnieki (-ces), studenti (-es) salīdzinoši biežāk atzīmējuši, ka padomus sava biznesa veidošanā biežāk lasa kā nelasa. Jāatzīmē, ka skolnieces, studentes, kā arī vadītājas, menedžeres, speciālistes, ierēdnes, darbinieces valsts un pašvaldības iestādēs biežāk norādījušas,

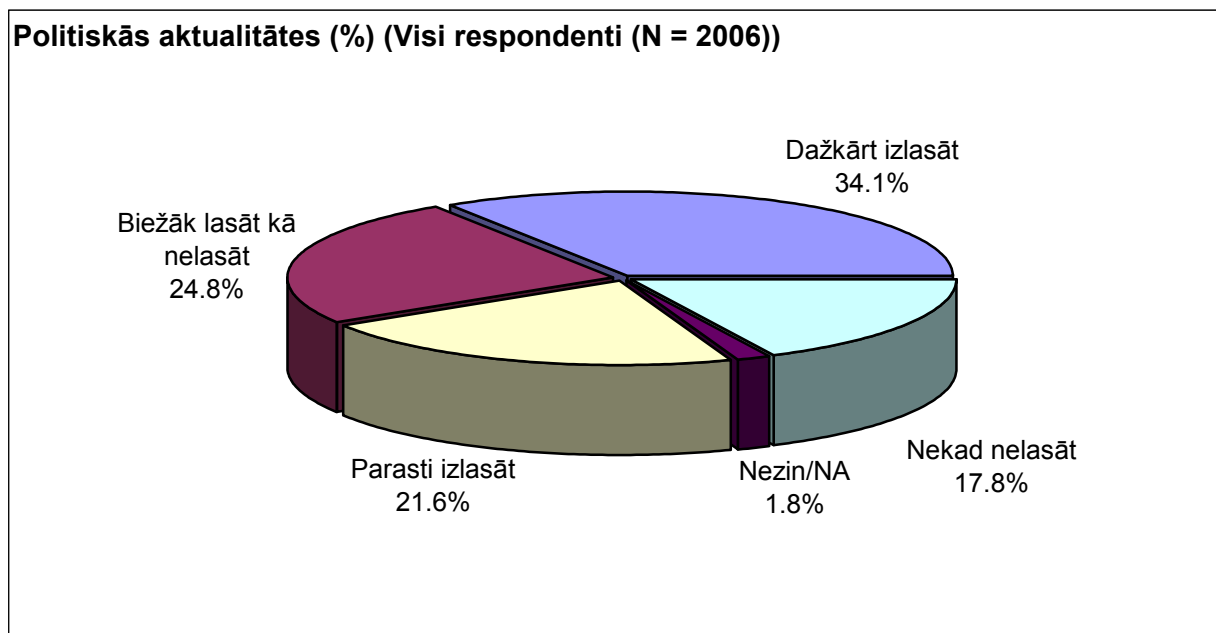
ka šos padomus izlasa dažkārt. Savukārt pensionāri (-es) un bezdarbnieki (-ces) vidēji biežāk atzinuši, ka tos nelasa.

Vīriešu un sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka aptaujas dalībnieki ar zemākiem ienākumiem biežāk kā respondenti ar augstiem ienākumiem atzīmējuši, ka padomus, kā veidot savu biznesu, nekad presē nelasa.

Salīdzinot dažādos Latvijas reģionos dzīvojošo sniegtās atbildes, var konstatēt, ka aptaujātās kurzemnieces padomus sava biznesa veidošanā lasa salīdzinoši biežāk (atbilde: "*parasti izlasāt*") (14.0%), bet kurzemnieki vidēji biežāk atzīmējuši, ka tos lasa dažkārt (43.3%). Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā rīdzinieki (-ces) biežāk kā caurmērā norādījuši, ka šos padomus biežāk lasa kā nelasa (attiecīgi: 25.6% un 18.4%). To, ka padomus sava biznesa veidošanā nekad nelasa, salīdzinoši biežāk vīriešu un sieviešu auditorijā atzinuši Zemgalē (37.0% un 47.5%) un Latgalē (35.2% un 52.1%) dzīvojošie (-ās).

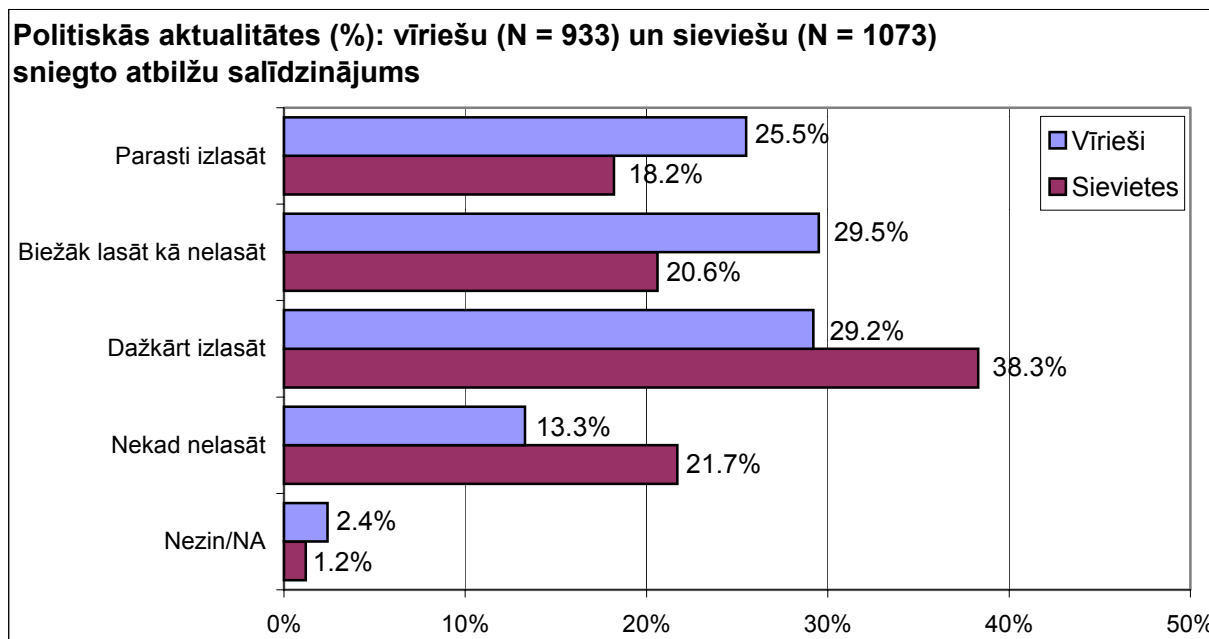
Kā liecina aptaujas dati, Rīgā aptaujātie vīrieši un sievietes biežāk kā respondenti (-es) citās pilsētās un laukos minējuši, ka padomus, kā veidot savu biznesu, biežāk lasa kā nelasa. Savukārt laucinieki (-ces) biežāk kā Rīgā un citās pilsētās dzīvojošie atzinuši, ka šos padomus nekad nelasa.

5.Politiskās aktualitātes

Grafikā attēlotie rezultāti liecina, ka aptuveni piektā daļa aptaujāto Latvijas iedzīvotāju parasti izlasa rakstus par politiskajām aktualitātēm (21.6%), un ceturtdaļa respondentu tos biežāk lasa kā nelasa (24.8%). To, ka šos rakstus izlasa tikai dažkārt, atzīmējuši aptuveni trešdaļa aptaujāto (34.1%), bet kopumā 17.8% aptaujas dalībnieku rakstus par politiskajām aktualitātēm nekad nelasa.

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā attēlotas vīriešu un sieviešu atbildes jautājumā par to, cik lielu uzmanību viņi pievērš rakstiem par politiskajām aktualitātēm.

Kā redzams, rakstus par politiskajām aktualitātēm vīrieši lasa biežāk kā sievietes - vīrieši biežāk norādījuši, ka šos rakstus parasti izlasa (25.5%) un minējuši, ka tos biežāk lasa kā nelasa (29.5%), bet sievietes salīdzinoši biežāk atzinušas, ka tos izlasa tikai dažkārt (38.3%) vai arī nekad nelasa (21.7%).

Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka gados vecāki aptaujas dalībnieki (-ces) politiskajām aktualitātēm pievērš lielāku uzmanību, kamēr gados jaunāki (-es) rakstus par politiskajām aktualitātēm izlasa tikai dažreiz vai arī nelasa nekad.

Sakarība vērojama, arī salīdzinot vīriešu un sieviešu atbildes grupās ar dažādu izglītības līmeni - aptaujas dalībnieki ar augstāku izglītību rakstus par politiskajām aktualitātēm lasa biežāk, bet respondenti ar zemāku izglītības līmeni tiem pievērš mazāk uzmanības (atbildes: "dažkārt izlasāt" un "nekad nelasāt").

Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā latvieši (-es) (attiecīgi: 29.0% un 20.0%) biežāk kā cittautieši (-es) (21.5% un 15.8%) atzīmējuši, ka parasti izlasa ar politiskām aktualitātēm saistītus rakstus. Jāpiebilst, cittautieši (-es) (30.8% un 41.5%) biežāk kā latvieši (-es) (27.9% un 35.9%) atzinuši, ka šos rakstus izlasa dažkārt.

Rakstus par politiskajām aktualitātēm biežāk lasa valsts sektorā strādājošie vīrieši (atbilde: "parasti izlasāt") (33.0%), kamēr valsts sektorā strādājošās sievietes biežāk atzinušas, ka šos rakstus izlasa tikai dažkārt (42.3%). Gan vīrieši, gan sievietes, kuri strādā privātajā sektorā, salīdzinoši biežāk minējuši, ka rakstus par politiskajām aktualitātēm biežāk lasa kā nelasa (attiecīgi: 33.6% un 26.6%). Jāatzīmē, ka nestrādājošie aptaujas dalībnieki (-ces) šo rakstus lasa dažkārt vai arī nelasa nekad.

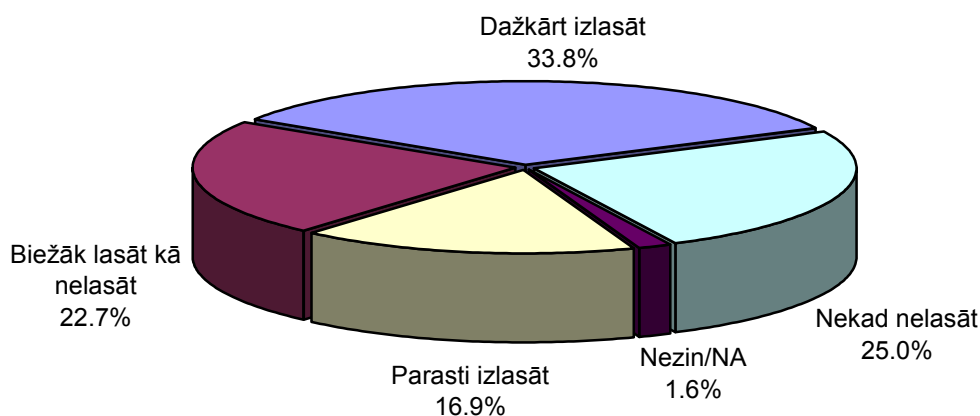
Politiskajām aktualitātēm lielāku uzmanību vīriešu un sieviešu auditorijās pievērš vadītāji (-as), menedžeri (-es), speciālisti (-es), uzņēmēji (-as), pensionāri (-es), bet no vīriešiem - ierēdņi, darbinieki valsts un pašvaldības iestādēs (atbildes: "parasti izlasāt" un "biežāk lasāt kā nelasāt"). Savukārt skolnieki (-ces), studenti (-es), kā arī ierēdnes, darbinieces valsts un pašvaldības iestādēs, mājsaimnieces par politiskajām aktualitātēm izlasa tikai dažkārt vai arī vispār nelasa.

Vīrieši un sievietes Vidzemē politiskajām aktualitātēm pievērš salīdzinoši lielāku uzmanību (atbilde: "parasti izlasāt") (attiecīgi: 32.5% un 22.2%). Rīdžinieki un rīdžinieces biežāk norādījuši, ka šos rakstus biežāk lasa kā nelasa (34.5% un 25.2%) vai arī izlasa tikai dažkārt (29.2% un 42.5%). Lai gan arī kurzemnieki biežāk kā caurmērā atzīmējuši, ka par politiskajām aktualitātēm biežāk izlasa kā nelasa (35.9%), tomēr jāņem vērā, ka 19.2% šajā reģionā aptaujāto vīriešu šos rakstus nekad nelasa, kas ir biežāk kā vidēji. Jāatzīmē, ka arī Kurzemē aptaujātās sievietes caurmērā biežāk atzīmējušas, ka rakstus par politiskajām aktualitātēm nekad nelasa (26.5%). Vīrieši un sievietes Zemgalē caurmērā biežāk minējuši, ka tos izlasa tikai dažkārt (33.0% un 43.0%), bet sievietes Latgalē biežāk atzinušas, ka politiskās aktualitātes viņas neinteresē - atbildi "nekad nelasāt" norādījušas 33.0% aptaujāto.

Dati liecina, ka pilsētās (izņemot Rīgu) dzīvojošie vīrieši un sievietes biežāk kā aptaujas dalībnieki Rīgā un laukos minējuši, ka parasti izlasa rakstus par politiskajām aktualitātēm. Jāatzīmē, ka laukos aptaujātie vīrieši un sievietes biežāk kā pilsētnieki atzinuši, ka politiskās aktualitātes viņas neinteresē un viņi par tām nekad nelasa.

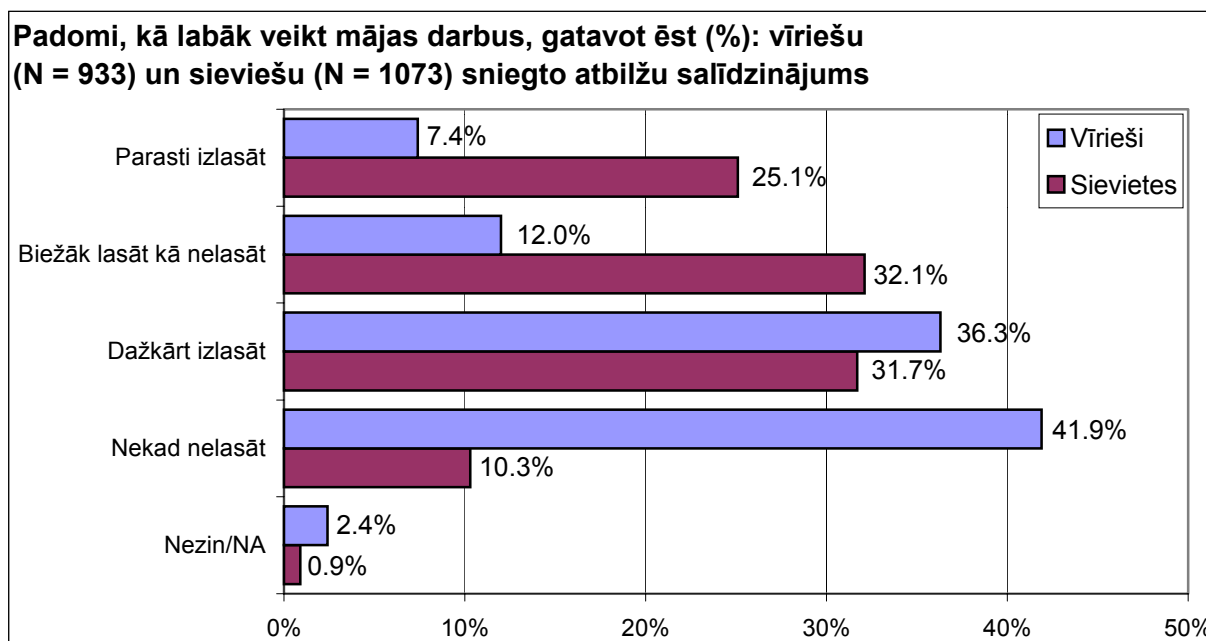
6.Padomi, kā labāk veikt mājas darbus, gatavot ēst

Padomi, kā labāk veikt mājas darbus, gatavot ēst
(%) (Visi respondenti (N = 2006))

Kā liecina aptaujas dati, kopumā 16.9% Latvijas iedzīvotāju parasti izlasa padomus, kā labāk veikt mājas darbus un gatavot ēst, nedaudz vairāk kā piektdaļa respondentu tos biežāk lasa kā nelasa (22.7%), bet aptuveni trešdaļa aptaujas dalībnieku šos padomus izlasa dažkārt (33.8%). To, ka padomus, kā labāk veikt mājas darbus un gatavot ēst, nekad nelasa, atzinuši ceturtdaļa aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (25.0%).

Aptaujāto vīriešu un sieviešu atbilžu salīdzinājums jautājumā par to, cik bieži viņi lasa padomus, kā labāk veikt mājas darbus un gatavot ēst, attēlots sekojošā grafikā.

Iegūtie rezultāti liecina, ka sievietes šiem padomiem pievērš ievērojami lielāku uzmanību kā vīrieši - vairāk kā puse aptaujāto sieviešu atzīmējušas, ka padomus par mājas darbiem un ēst gatavošanu presē parasti izlasa vai minējušas, ka tos biežāk lasa kā nelasa (57.2%). Salīdzinoši vīriešu auditorijā šis rādītājs nepārsniedz 17.4%, bet kopumā 36.3% aptaujāto vīriešu norādījuši, ka šos padomus izlasa tikai dažkārt un 41.9% vīriešu tos nekad nelasa.

Sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka gados vecākas respondentes šos padomus lasa biežāk kā gados jaunākas aptaujas dalībnieces. Savukārt vīriešu vidū padomus, kā labāk veikt mājas darbus un gatavot ēst, biežāk lasa vīrieši vecumā no 25 līdz 34 gadiem - 16.2% no tiem, minējuši, ka tos biežāk lasa kā nelasa. Vīrieši vecumā no 35 līdz 44 gadiem salīdzinoši biežāk atzinuši, ka šos padomus lasa dažkārt (43.1%). Jāpiebilst, ka līdzīgi kā sieviešu vidū, arī vīriešu auditorijā gados jaunākie aptaujas dalībnieki (15-24 g.v) biežāk kā caurmērā minējuši, ka ar mājas darbiem un ēst gatavošanu saistītus padomus nekad nelasa (56.8%).

Vīriešu un sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka aptaujas dalībnieki (-ces) ar zemāku izglītības līmeni biežāk kā respondenti (-es) ar augstāku izglītības līmeni, atzinuši, ka padomus, kā labāk veikt mājas darbus un gatavot ēst nekad nelasa. Sieviešu auditorijā šos padomus biežāk lasa respondentes ar vidējo izglītību (atbilde: "parasti izlasāt") (27.7%). Vīriešu auditorijā aptaujātie ar augstāko izglītību biežāk kā respondenti ar vidējo un pamatizglītību norādījuši, ka šos padomus izlasa dažkārt (attiecīgi: 40.3%, 36.5% un 29.8%).

Pētījuma rezultāti liecina, ka valsts sektorā nodarbinātie vīrieši biežāk kā caurmērā atzīmējuši, ka padomus, kas saistīti ar mājas darbiem un ēst gatavošanu biežāk lasa kā nelasa (18.1%). Savukārt nestrādājošās sievietes salīdzinoši biežāk minējušas, ka šos padomus nekad nelasa (15.3%).

Salīdzinot aptaujas datus dažādās pamatnodarbošanās grupās, vērojams, ka padomus, kas saistīti ar darbiem mājās un ēst gatavošanu, biežāk lasa speciālisti (-es), pensionāri (-es), ierēdņi, darbinieki valsts un pašvaldības iestādēs strādnieces un mājāsaimnieces (atbildes: "parasti izlasāt" un "biežāk lasāt kā nelasāt"). Salīdzinoši retāk

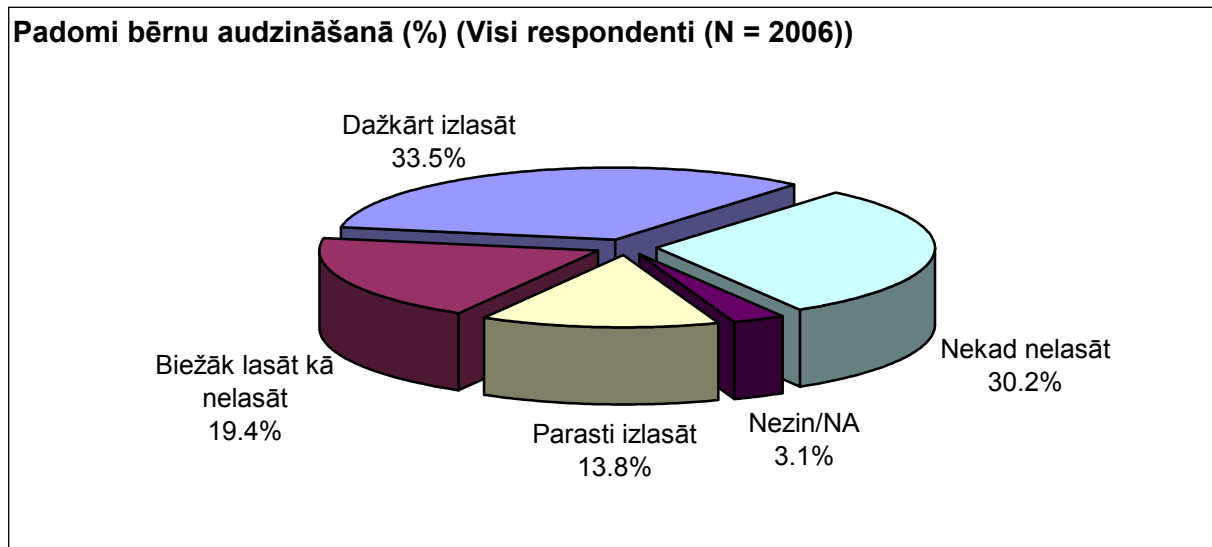
tos lasa uzņēmēji (-as), vadītājas, menedžeres un zemnieki (atbilde: "*dažkārt izlasāt*"). Arī skolnieki (-es), studenti (-es) biežāk atzīmējuši, ka šos padomus lasa tika dažkārt, vai arī norādījuši, ka tos nekad nelasa.

Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti ar zemākiem ienākumiem pievērš lielāku uzmanību padomiem, kā labāk veikt mājas darbus un gatavot ēst, kā aptaujas dalībnieki ar augstāku ienākumu līmeni.

Kā liecina aptaujas dati, sievietes un vīrieši Kurzemē biežāk norādījuši, ka dažkārt šiem padomiem pievērš uzmanību (attiecīgi: 36.7% un 40.8%), lai gan jāņem vērā, ka Kurzemē aptaujāto vidū ir arī salīdzinoši augsts to vīriešu īpatsvars, kuri padomus par mājas darbiem un ēst gatavošanu nekad nelasa (46.3%). Jāpiebilst, ka arī Zemgalē aptaujātie vīrieši šiem padomiem nepievērš uzmanību - atbildi "*nekad nelasāt*" atzīmējuši 46.2% aptaujāto, kas ir biežāk kā vidēji.

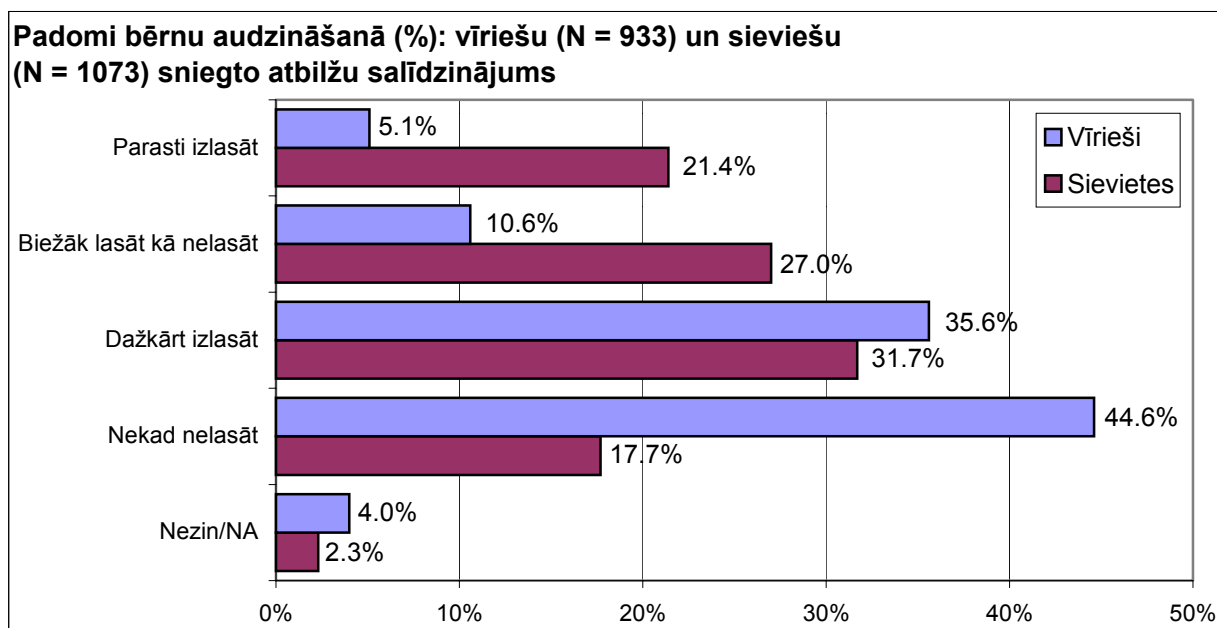
Sieviešu auditorijā padomiem, kā labāk veikt mājas darbus, gatavot ēst, lielāku uzmanību pievērš pilsētās (izņemot Rīgu) dzīvojošās sievietes (atbilde: "*parasti izlasāt*") (30.2%). Jāatzīmē, ka vīriešu un sieviešu auditorijā Rīgā (attiecīgi: 37.8% un 34.8%) un citās pilsētās dzīvojošie (-ās) (37.5% un 31.3%) biežāk kā lauku iedzīvotāji (-as) (32.4% un 28.1%) atzinuši, ka šo padomus izlasa dažkārt.

7. Padomi bērnu audzināšanā

Saskaņā ar aptaujas datiem, padomus bērnu audzināšanā parasti izlasa 13.8% Latvijas iedzīvotāju un gandrīz piektā daļa respondentu tos biežāk lasa kā nelasa (19.4%). Kopumā trešā daļa aptaujāto norādījuši, ka padomiem bērnu audzināšanā presē uzmanību pievērš dažkārt (33.5%), bet gandrīz tikpat bieži atzīmēts, ka šos padomus nekad nelasa (30.2%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā attēlotas vīriešu un sieviešu sniegtās atbildes jautājumā, par to, cik lielu uzmanību viņi pievērš padomiem par bērnu audzināšanu.

Kā liecina pētījuma rezultāti, līdzīgi kā padomus mājas darbu veikšanai un ēst gatavošanai, arī padomus bērnu audzināšanā sievietes lasa ievērojami biežāk, bet vīrieši biežāk norādījuši, ka šos padomus presē izlasa tikai dažkārt vai arī atzinuši, ka tos nekad nelasa.

Salīdzinot aptaujas datus vecuma grupās, atklājas, ka padomiem bērnu audzināšanā lielāko uzmanību pievērš sievietes vecumā no 25 līdz 44 gadiem (atbildes: *"parasti izlasāt"* un *"biežāk lasāt kā nelasāt"*) (~60%), bet vīrieši vecumā no 25 līdz 44 gadiem caurmērā biežāk norādījuši, ka šos padomus izlasa dažkārt (~46%). Vīriešu un sieviešu auditorijā vērojama interesanta sakarība - gados jaunākie un gados vecākie respondenti (-es) salīdzinoši biežāk atzīmējuši, ka padomus bērnu audzināšanā nekad nelasa, lai gan jāpiebilst, ka gados 38.9% sieviešu, kuras vecākas par 55 gadiem, atzinušas, ka tos dažkārt izlasa, kas ir biežāk kā vidēji.

Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti ar augstāku izglītības līmeni padomiem bērnu audzināšanā pievērš lielāku uzmanību, kamēr aptaujas dalībnieki ar zemāku izglītību biežāk minējuši, ka šos padomus nekad nelasa.

Dati liecina, ka latvieši un latvietes padomus bērnu audzināšanā lasa salīdzinoši biežāk kā cittautieši vīrieši un sievietes.

Aplūkojot pētījuma rezultātus atkarībā no nodarbinātības sektora, redzams, ka strādājošās sievietes (valsts un privātajā sektorā) (~57%) biežāk lasa padomus bērnu audzināšanā kā nestrādājošās sievietes (~34.8%) (atbildes: *"parasti izlasāt"* un *"biežāk lasāt kā nelasāt"*). Līdzīgi arī vīriešu auditorijā - strādājošie respondenti (valsts un privātajā sektorā) (~36.9%) biežāk kā nestrādājošie aptaujas dalībnieki (23.8%) atzīmējuši, ka padomus bērnu audzināšanā dažkārt izlasa.

Sieviešu auditorijā lielāku uzmanību padomiem bērnu audzināšanā pievērš vadītājas, menedžeres, speciālistes, ierēdnes, darbinieces valsts un pašvaldības iestādēs, uzņēmējas, strādnieces, bezdarbnieces un mājsaimnieces (atbildes: *"parasti izlasāt"* un *"biežāk lasāt kā nelasāt"*). Savukārt vīriešu auditorijā vadītāji, menedžeri, speciālisti, ierēdņi, darbinieki valsts un pašvaldības iestādēs un zemnieki salīdzinoši

biežāk minējuši, ka šos padomus dažkārt izlasa. Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā skolnieki (-ces), studenti (-es) un pensionāri (-es) caurmērā biežāk atzinuši, ka padomus bērnu audzināšanā nekad nelasa.

Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka aptaujas dalībnieki ar zemāku ienākumu līmeni uz vienu ģimenes locekli mēnesī biežāk uzmanību pievērš padomiem bērnu audzināšanā nekā respondenti ar augstāku ienākumu līmeni.

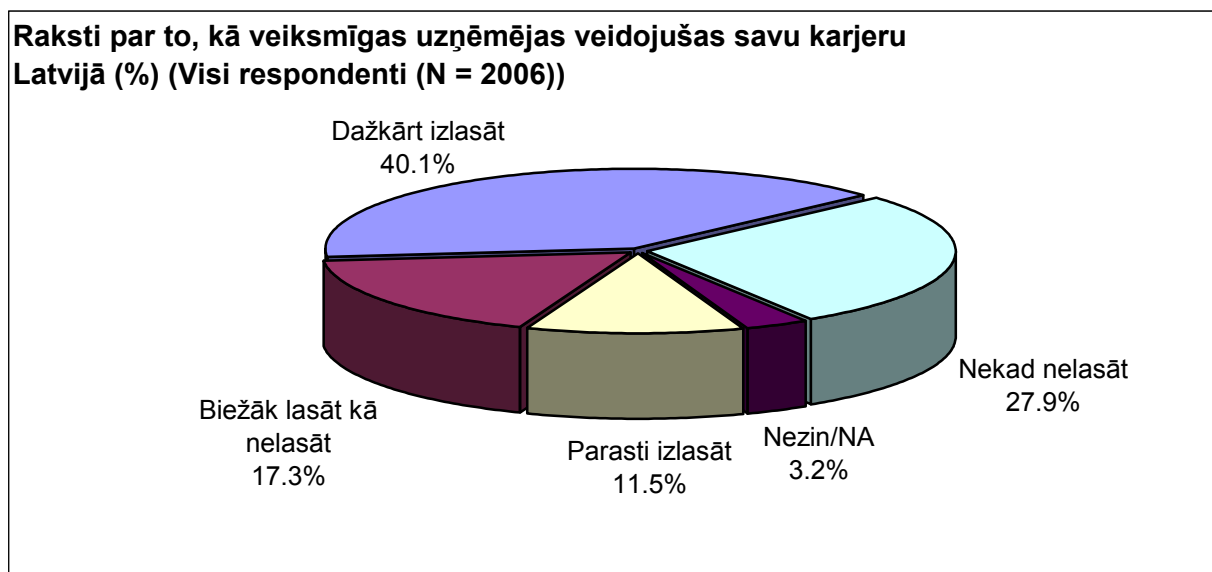
Iegūtie rezultāti liecina, ka sievietes Kurzemē vidēji biežāk atzīmējušas, ka parasti izlasa padomus bērnu kopšanā (32.0%), bet vīrieši Kurzemē caurmērā biežāk norādījuši, ka šos padomus biežāk lasa kā nelasa (18.4%). Jāatzīmē, ka Zemgalē dzīvojošie vīrieši (48.1%) un sievietes Latgalē (21.9%) salīdzinoši biežāk minējuši, ka padomus bērnu kopšanā nekad nelasa.

To, ka parasti izlasa padomus bērnu kopšanā, biežāk norādījušas pilsētās (izņemot Rīgu) aptaujātās sievietes (28.0%). Rīgā dzīvojošie vīrieši un sievietes (attiecīgi: 40.3% un 34.4%), kā arī lauku iedzīvotājas (33.9%) salīdzinoši biežāk atzinuši, ka šos rakstus izlasa dažkārt, bet vīrieši laukos biežāk minējuši, ka padomus bērnu kopšanā nekad nelasa (51.1%).

Interesanti atzīmēt, ka sievietes ar nepilngadīgiem bērniem biežāk atzīmējušas, ka lasa padomus bērnu audzināšanā (atbildes: *“parasti izlasāt”* un *“biežāk lasāt kā nelasāt”*) (67.8%), bet sievietes, kuru ģimenē ir pilngadīgi bērni, caurmērā biežāk atzinušas, ka šos padomus izlasa tikai dažkārt (34.6%) vai nelasa vispār (34.6%). Līdzīga sakarība vērojama arī vīriešu auditorijā.

Dati liecina, ka sievietes, kuras ir precējušās, padomus bērnu audzināšanā lasa caurmērā biežāk - kopumā 26.2% tos izlasa parasti un 31.4% aptaujāto biežāk šos padomus lasa kā nelasa. Savukārt precējušies vīrieši (41.8%) un sievietes, kuras ir bijušas precējušās, bet pašlaik ir šķīrušās vai ir atraitnes (34.5%), vidēji biežāk minējuši, ka šos padomus izlasa dažkārt. Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijā respondenti (-es), kuri nav bijuši precējušies, salīdzinoši biežāk atzinuši, ka padomus bērnu audzināšanā nekad nelasa (attiecīgi: 67.4% un 30.3%).

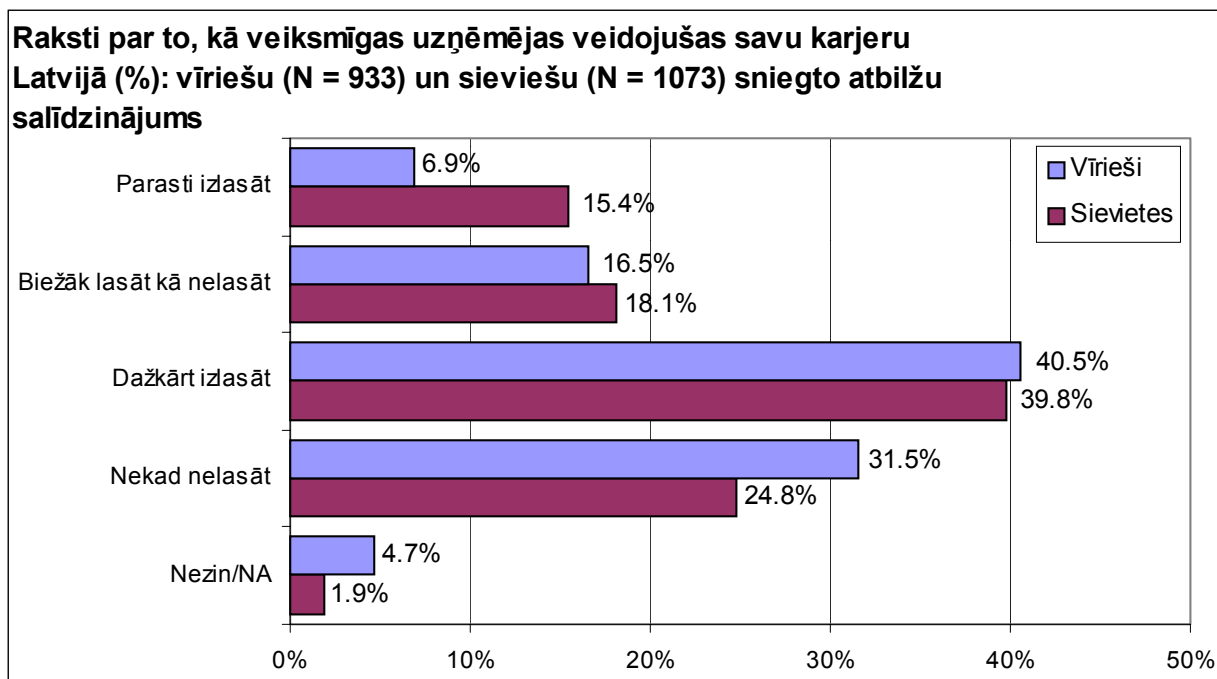
8.Raksti par to, kā veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā

Kā redzams, rakstus par to, kā veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā, parasti izlasa katrs desmitais Latvijas iedzīvotājs (11.5%), bet nedaudz mazāk

kā piektā daļa aptaujāto šos rakstus biežāk lasa kā nelasa (17.3%). Rakstus par veiksmīgu uzņēmēju - sieviešu karjeras veidošanos dažkārt izlasa 40.1% respondentu, bet vairāk kā ceturtdaļa aptaujas dalībnieku tos nekad nelasa (27.9%).

Vīriešu un sieviešu sniegto atbilžu salīdzinājums jautājumā par to, cik bieži viņi lasa rakstus par veiksmīgu uzņēmēju – sieviešu karjeras veidošanos Latvijā, attēlots sekojošā grafikā.

Dati liecina, ka sievietes biežāk kā vīrieši norādījušas, ka šos rakstus parasti izlasa (attiecīgi: 15.4% un 6.9%), bet vīrieši biežāk kā sievietes atzinuši, ka rakstus par to, kā veiksmīgas uzņēmējas ir veidojušas savu karjeru Latvijā, nekad nelasa (attiecīgi: 31.5% un 24.8%).

Analizējot pētījuma rezultātus dažādās vecuma grupās, var konstatēt, ka biežāk rakstus par veiksmīgu uzņēmēju - sieviešu karjeras veidošanos Latvijā izlasa gados jaunākas sievietes, bet gados vecākas respondentes biežāk atzinušas, ka tos nekad nelasa. Savukārt vīriešu auditorijā biežāk šos rakstus lasa aptaujas dalībnieki vecumā no 25 līdz 34 gadiem (atbilde: *"biežāk lasāt kā nelasāt"*) (22.1%), bet gados jaunākie aptaujas dalībnieki (15-24 g.v.) un respondenti, kuri vecāki par 45 gadiem, biežāk kā caurmērā norādījuši, ka tos nekad nelasa (attiecīgi: 36.1% un 34.8%).

Vērojama sakarība, ka rakstiem par to, kā veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā, lielāku uzmanību vīriešu un sieviešu auditorijā pievērš respondenti ar augstāku izglītības līmeni (atbildes: *"parasti izlasāt"* un *"biežāk lasāt kā nelasāt"*), bet aptaujas dalībnieki ar zemāku izglītības līmeni biežāk tos vispār nelasa.

Kā liecina aptaujas dati, latvieši un latvietes rakstus par veiksmīgu uzņēmēju - sieviešu karjeras veidošanos Latvijā lasa biežāk kā cittautieši un cittautietes.

Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, privātajā sektorā strādājošās sievietes šos rakstus lasa biežāk (atbildes: *"parasti izlasāt"* un *"biežāk lasāt kā nelasāt"*) (40.9%), bet vīriešu auditorijā rakstus par to, kā veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā, biežāk lasa valsts un privātajā sektorā nodarbinātie vīrieši (atbilde: *"biežāk lasāt kā nelasāt"*) (attiecīgi: 21.6% un 19.4%), kamēr sievietes, kuras strādā valsts sektorā biežāk atzinušas, ka tos izlasa tikai dažkārt (44.0%). Jāpiebilst, ka nestrādājošie vīrieši

un sievietes salīdzinoši biežāk minējuši, ka šos rakstus nekad nelasa (40.6% un 33.1%).

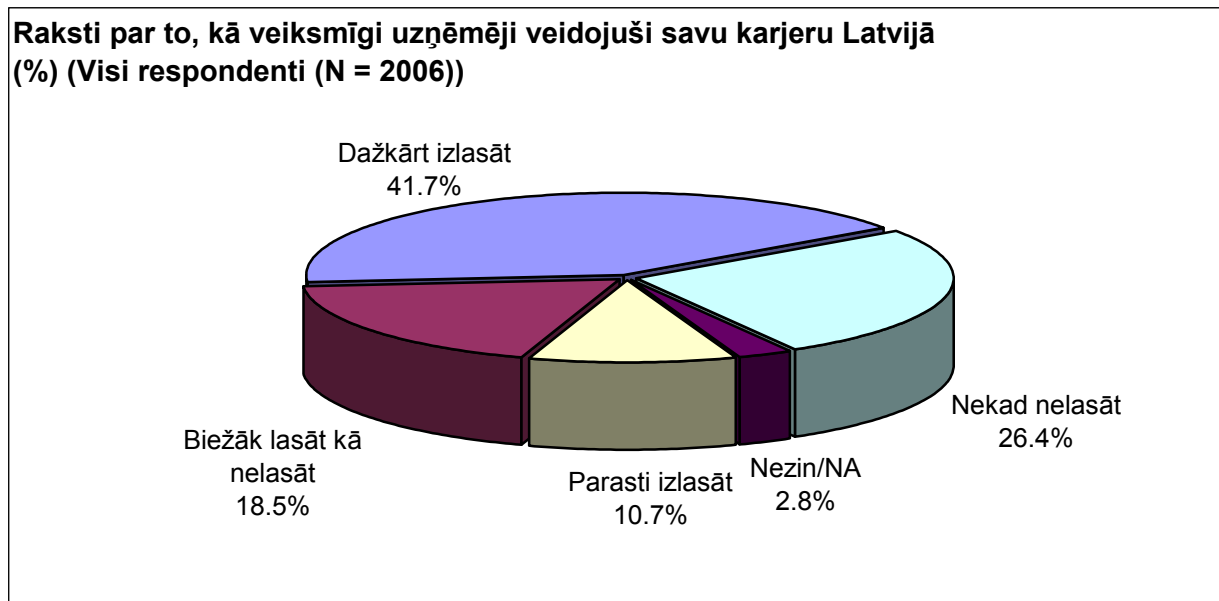
Salīdzinot respondentu atbildes dažādās pamatnodarbošanās grupās, atklājas, ka rakstiem par to, kā veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā, lielāku uzmanību vīriešu un sieviešu auditorijā pievērš vadītāji (-as), menedžeri (-es), speciālisti (-es) un no sievietēm - skolnieces, studentes, lai gan jāpiebilst, ka 43.6% sieviešu vadītāju, menedžeru norādījušas, ka tos lasa tikai dažkārt, kas ir biežāk kā vidēji. Aptaujātie zemnieki caurmērā biežāk norādījuši, ka šos rakstus lasa dažkārt, bet pensionāri (-es), skolnieki, studenti, strādnieces un bezdarbnieces salīdzinoši biežāk atzinuši, ka šos rakstus nekad nelasa.

Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka, pieaugot aptaujas dalībnieku ienākumu līmenim uz vienu ģimenes locekli mēnesī, palielinās to respondentu īpatsvars, kuri pievērš lielāku uzmanību rakstiem par to, kā veiksmīgas uzņēmējas ir veidojušas savu karjeru Latvijā.

Raksturojot situāciju Latvijas reģionos, jāatzīmē, ka vidzemnieces un kurzemnieces šos rakstus lasa biežāk (atbilde: "parasti izlasāt") (attiecīgi: 21.1% un 24.4%), bet vidzemnieki un kurzemnieki biežāk norādījuši, ka tos izlasa dažkārt (47.4% un 52.1%). Jāpiebilst, ka rīdnieki (22.7%) un zemgalietes (23.3%) salīdzinoši biežāk atzīmējuši, ka rakstus par veiksmīgu uzņēmēju - sieviešu karjeras veidošanos Latvijā biežāk lasa kā nelasa, bet Latgalē dzīvojošās sievietes biežāk kā caurmērā norādījušas, ka tos nekad nelasa (34.0%).

Lai gan atšķirības nav būtiskas, tomēr jāatzīmē, ka pilsētās (izņemot Rīgu) aptaujātās sievietes biežāk kā caurmērā minējušas, ka parasti izlasa rakstus par to, kā veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā (19.6%), bet vīrieši laukos salīdzinoši biežāk minējuši, ka šos rakstus izlasa dažkārt (46.0%).

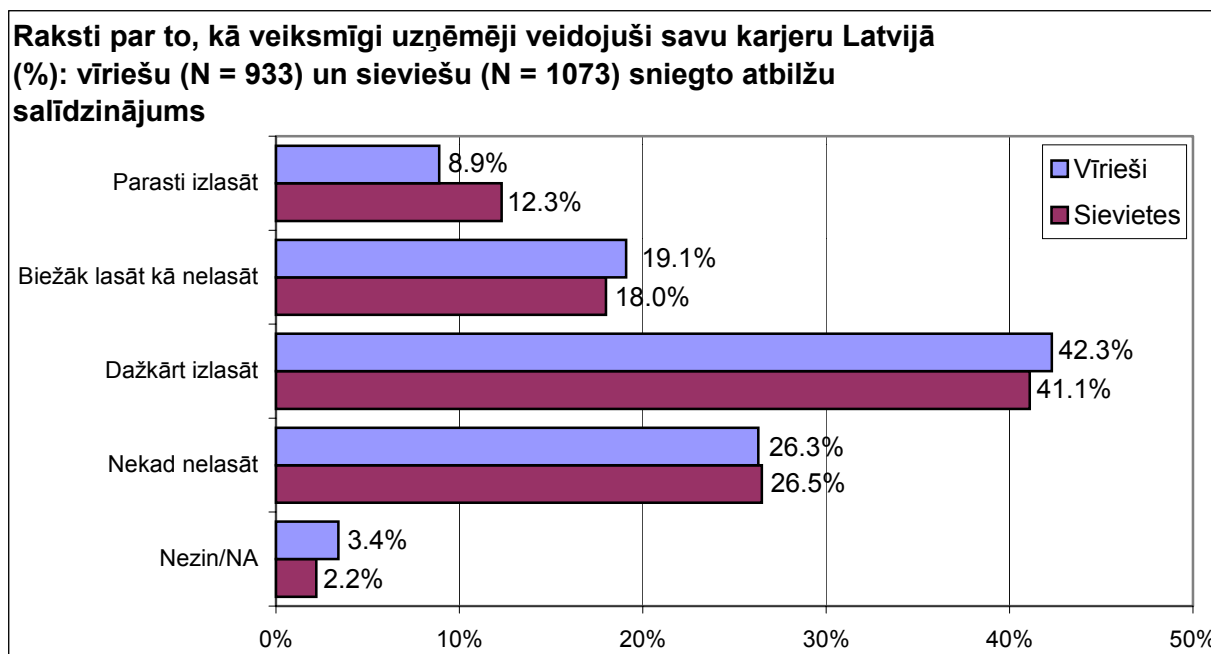
9.Raksti par to, kā veiksmīgi uzņēmēji veidojuši savu karjeru Latvijā

Rakstus par veiksmīgu uzņēmēju - vīriešu karjeras veidošanos Latvijā aptaujātie Latvijas iedzīvotāji lasa aptuveni tikpat bieži kā rakstus par to, kā veiksmīgas uzņēmējas- sievietes veidojušas savu karjeru Latvijā. To, ka šos rakstus parasti izlasa, atzīmējis aptuveni katrs desmitais respondents (10.7%), un nedaudz mazāk kā piektā

daļa aptaujāto minējuši, ka šos rakstus biežāk lasa kā nelasa (18.5%). Kopumā 41.7% respondentu tos izlasa tikai dažkārt, bet nedaudz vairāk kā ceturtda daļa aptaujas dalībnieku šos rakstus nekad nelasa (26.4%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā attēlotas vīriešu un sieviešu atbildes jautājumā par to, cik bieži viņi lasa rakstus par veiksmīgu uzņēmēju – vīriešu karjeras veidošanos Latvijā.

Lai gan sieviešu un vīriešu sniegtajās atbildēs nav vērojamas būtiskas atšķirības ne no atbilžu kopējā sadalījuma, ne savstarpēji, tomēr jāatzīmē, ka aptaujātās sievietes nedaudz biežāk kā vīrieši norādījušas, ka šos rakstus parasti izlasa (attiecīgi: 12.3% un 8.9%).

Līdzīgi kā rakstiem par uzņēmējām - sievietēm, arī rakstiem par veiksmīgiem uzņēmējiem - vīriešiem un viņu karjeras veidošanos Latvijā, uzmanību biežāk pievērš gados jaunāki vīrieši, bet respondenti, kuri vecāki par 45 gadiem, biežāk atzinuši, ka šos rakstus nelasa. Sieviešu auditorijā vērojama līdzīga sakarība – salīdzinoši biežāk šos rakstus lasa gados jaunākās respondentes (15-24 g.v.) (atbilde: “*biežāk lasāt kā nelasāt*”), bet gados vecākās aptaujas dalībnieces (virs 55 g.v.) biežāk minējušas, ka tos nekad nelasa.

Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti (-es) ar augstāku izglītību šiem rakstiem pievērš lielāku uzmanību, bet aptaujas dalībnieki (-ces) ar pamatizglītību biežāk atzinuši, ka rakstus par veiksmīgu uzņēmēju - vīriešu karjeras veidošanos Latvijā viņi nekad nelasa.

Aplūkot latviešu un cittautiešu sniegtās atbildes, vērojama līdzīga sakarība kā jautājumā par to, cik bieži abu dzimumu grupās tiek lasīti raksti par veiksmīgu uzņēmēju - sieviešu karjeras veidošanos Latvijā - vīrieši un sievietes latviešu vidū rakstus par to, kā veiksmīgi uzņēmēji veidojuši savu karjeru Latvijā, lasa biežāk kā vīrieši un sievietes cittautiešu vidū.

Jāatzīmē, ka arī analizējot dažos nodarbošanās sektoros strādājošo respondentu atbildes, vērojamas līdzīgas sakarības kā jautājumā par to, cik liela uzmanība tiek pievērsta rakstiem par uzņēmējām - sievietēm. Dati liecina, ka vīriešu un sieviešu auditorijā rakstus par veiksmīgu uzņēmēju - vīriešu karjeras veidošanos biežāk lasa

privātajā sektorā nodarbinātie (-ās), bet nestrādājošie vīrieši un sievietes biežāk minējuši, ka šos rakstus nekad nelasa.

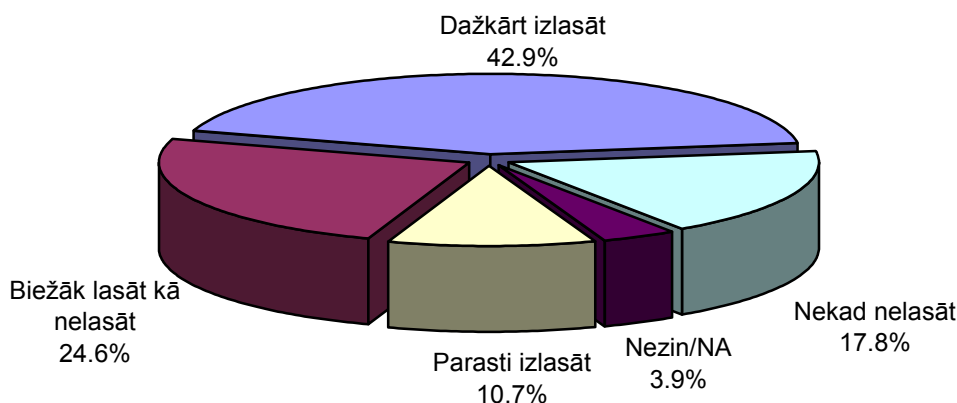
Iegūtie rezultāti liecina, ka rakstiem par to, kā veiksmīgi uzņēmēji veidojuši savu karjeru Latvijā, lielāku uzmanību (atbildes: "*parasti izlasāt*" un "*biežāk lasāt kā nelasāt*") pievērš vadītāji (-as), menedžeri (-es) un speciālisti (-es), kā arī uzņēmēji, lai gan jāpiebilst, ka 45.7% sieviešu vadītāju, menedžeru atzinušas, ka šos rakstus lasa tikai dažkārt, kas ir biežāk kā vidēji. Aptaujātie zemnieki un ierēdnes, darbinieces valsts un pašvaldības iestādēs biežāk atzinuši, ka tos lasa tikai dažkārt. To, ka šos rakstus nekad nelasa, biežāk kā caurmērā minējuši pensionāri (-es), bezdarbnieki (-ces), skolnieki, studenti, ierēdņi, darbinieki valsts un pašvaldības iestādēs un strādnieces.

Sieviešu auditorijā kurzemnieces caurmērā biežāk norādījušas, ka parasti izlasa rakstus par veiksmīgu uzņēmēju - vīriešu karjeras veidošanos (24.4%), bet kurzemnieki salīdzinoši biežāk minējuši, ka šos rakstus izlasa dažkārt (49.2%). Jāatzīmē, ka rīdnieki vidēji biežāk atzīmējuši, ka tos biežāk lasa kā nelasa (25.1%), bet zemgalieši (30.7%) un sievietes Latgalē (36.1%) salīdzinoši biežāk atzinuši, ka šos rakstus nekad nelasa.

Dati rāda, ka vīriešu auditorijā rīdnieki rakstus par to, kā veiksmīgi uzņēmēji ir veidojuši savu karjeru Latvijā, lasa biežāk kā citās pilsētās un laukos dzīvojošie (atbilde: "*biežāk lasa kā nelasa*") (25.1%, 13.9% un 19.9%). Jāpiebilst, ka sieviešu sniegtās atbildes būtiski neatšķiras no vidējiem rādītājiem.

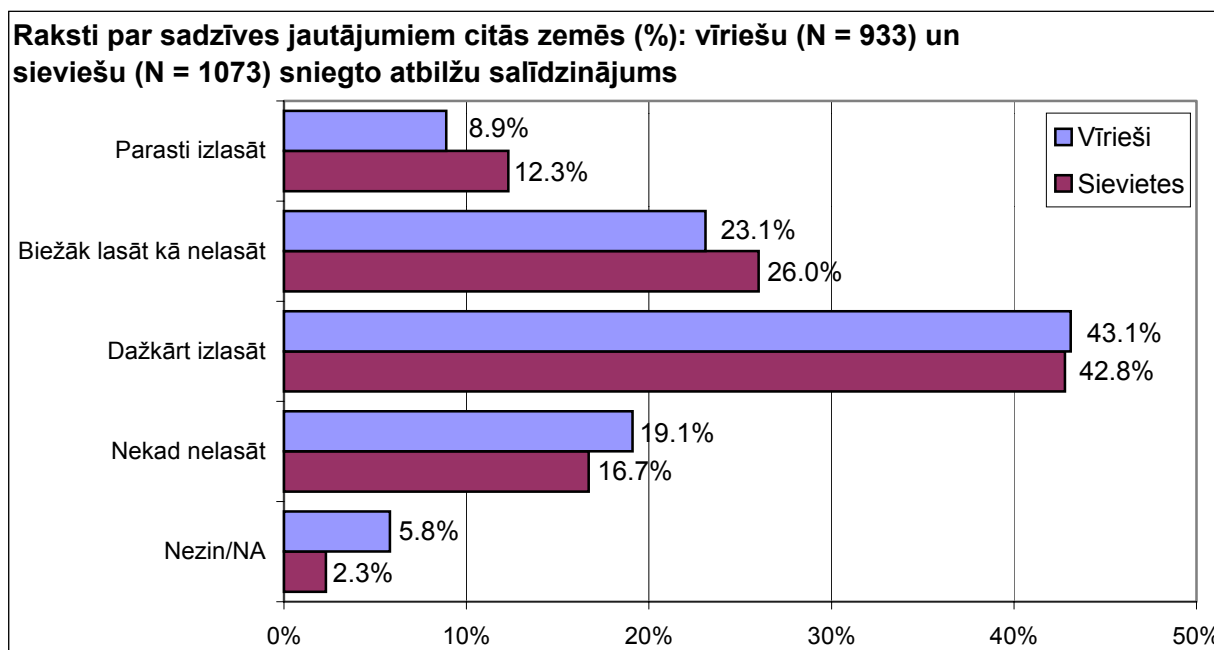
10.Raksti par sadzīves jautājumiem citās zemēs

Raksti par sadzīves jautājumiem citās zemēs (%) (Visi respondenti (N = 2006))

Kā liecina grafikā attēlotie dati, rakstus par sadzīves jautājumiem citās zemēs parasti izlasa katrs desmitais Latvijas iedzīvotājs (10.7%), aptuveni ceturtdaļa respondentu tos biežāk lasa kā nelasa (24.6%), bet 42.9% aptaujas dalībnieku šos rakstus izlasa dažkārt. Jāatzīmē, ka nedaudz mazāk kā piektā daļa aptaujas dalībnieku atzinuši, ka rakstus par sadzīves jautājumiem citās zemēs nekad nelasa (17.8%).

Aptaujāto vīriešu un sieviešu atbildes jautājumā par to, cik lielu uzmanību viņi pievērš rakstiem par sadzīves jautājumiem citās zemēs, attēlotas sekojošā grafikā.

Lai gan sieviešu un vīriešu atbildēs būtiskas atšķirības nav vērojamas, tomēr jāatzīmē, ka sievietes nedaudz biežāk kā vīrieši atzīmējušas, ka rakstus par sadzīves jautājumiem citās zemēs parasti izlasa (attiecīgi: 12.3% un 8.9%).

Analizējot aptaujas datus dažādās vecuma grupās, redzams, ka gados jaunākie vīrieši (15-24 g.v.) (24.4%) un gados vecākās sievietes (virs 55 g.v.) (25.1%) biežāk atzinuši (-as), ka šos rakstus nekad nelasa.

Sieviešu un vīriešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti (-es) ar zemāku izglītības līmeni biežāk atzīmējuši, ka rakstus par sadzīves jautājumiem citās zemēs nekad nelasa.

Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, latvieši un latvietes šos rakstus lasa biežāk (atbildes: *“parasti izlasāt”* un *“biežāk lasāt kā nelasāt”*) (attiecīgi: 37.1% un 42.1%), bet cittautieši (-es) biežāk kā caurmērā norādījuši, ka tos vispār nelasa (23.2% un 21.7%).

Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka nestrādājošie respondenti (-es) biežāk kā strādājošie (valsts un privātajā sektorā) atzīmējuši, ka rakstus par sadzīves jautājumiem citās zemēs nekad nelasa.

Salīdzinot iegūtos rezultātus dažādās pamatnodarbošanās grupās, var konstatēt, ka ierēdņi, darbinieki valsts vai pašvaldību iestādēs šos rakstus lasa salīdzinoši biežāk (atbilde: *“biežāk lasāt kā nelasāt”*). Savukārt vadītāji, menedžeri, ierēdnes, darbinieces valsts vai pašvaldības iestādēs biežāk kā caurmērā minējuši (-as), ka dažkārt izlasa rakstus par sadzīves jautājumiem citās zemēs. To, ka šos rakstus nekad nelasa, vidēji biežāk atzinuši skolnieki, studenti un pensionāres.

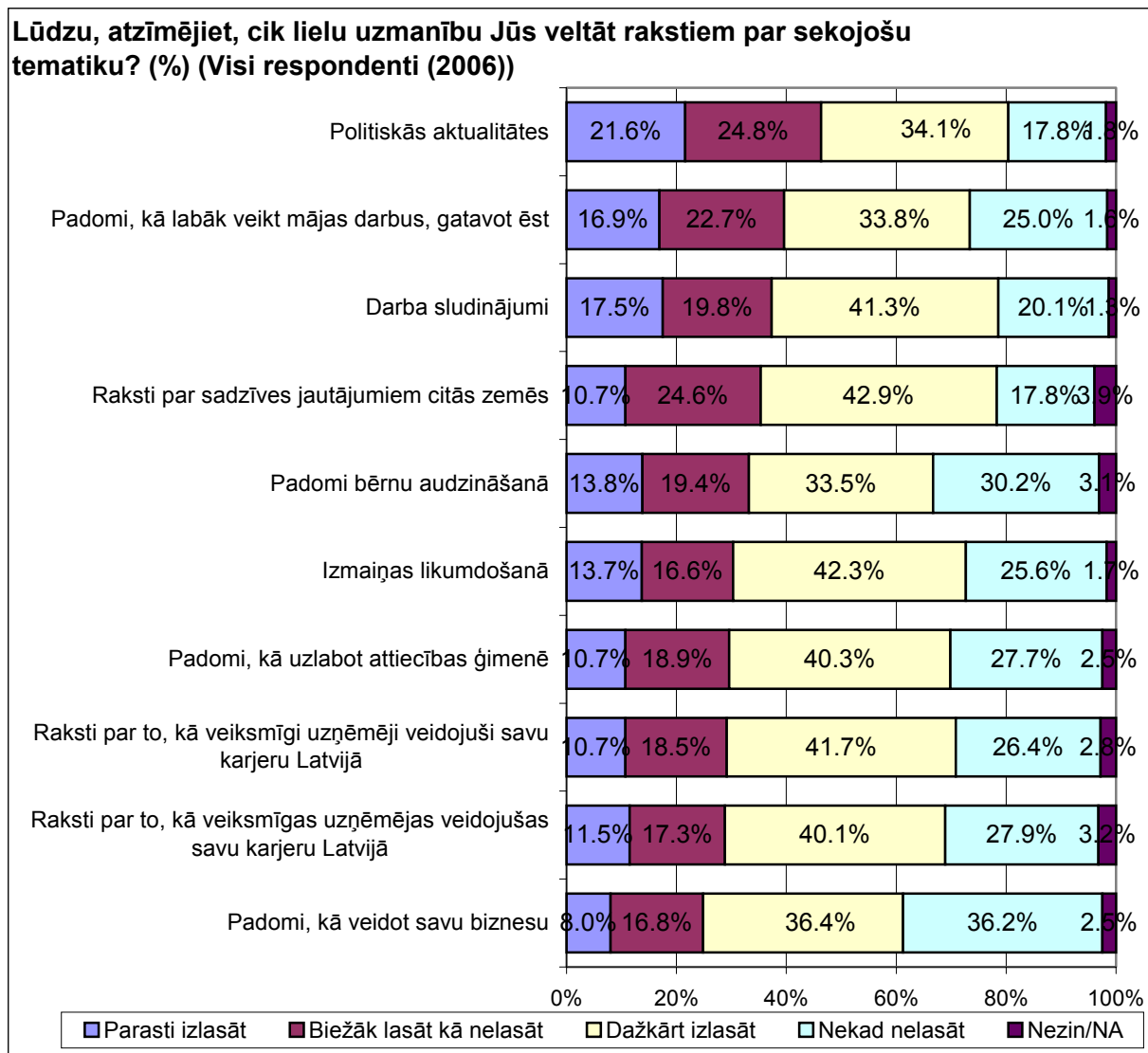
Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti ar augstākiem ienākumiem rakstiem par sadzīves jautājumiem citās zemēs pievērš lielāku uzmanību, bet aptaujas dalībnieki ar zemākiem ienākumiem biežāk tos vispār nelasa.

Kā liecina aptaujas datu analīze dažādos Latvijas reģionos, vīriešu un sieviešu auditorijās šos rakstus biežāk lasa respondenti (-es) Kurzemē (atbildes: *“parasti izlasāt”* un *“biežāk lasāt kā nelasāt”*) (attiecīgi: 42.9% un 46.7%), lai gan jāpiebilst, ka 25.0%

kurzemnieku minējuši, ka tos nekad nelasa, kas ir biežāk kā vidēji. To, ka nekad nelasa rakstus par sadzīves jautājumiem citās zemēs caurmērā biežāk norādījuši vīrieši un sievietes Latgalē (attiecīgi: 25.4% un 30.9%).

Lai gan atšķirības nav būtiskas, tomēr jāatzīmē, ka vīriešu un sieviešu auditorijās rīdzinieki (-ces) nedaudz biežāk kā caurmērā minējuši, ka šos rakstus dažkārt izlasa (attiecīgi: 46.9% un 46.1%). To, ka rakstus par sadzīves jautājumiem citās zemēs parasti nelasa, lauku iedzīvotāji (-as) atzīmējuši biežāk kā Rīgā un citās pilsētās aptaujātie (-ās).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā attēlotas Latvijas iedzīvotāju (N = 2006) sniegtās atbildes jautājumā: “Lūdzu, atzīmējiet, cik lielu uzmanību Jūs veltāt rakstiem par sekojošu tematiku – parasti izlasāt, biežāk lasāt kā nelasāt, dažkārt izlasāt, nekad nelasāt!”, ranžējot tās pēc piekritušo īpatsvara, ņemot vērā atbildes: “parasti izlasāt” un “biežāk lasāt kā nelasāt”.

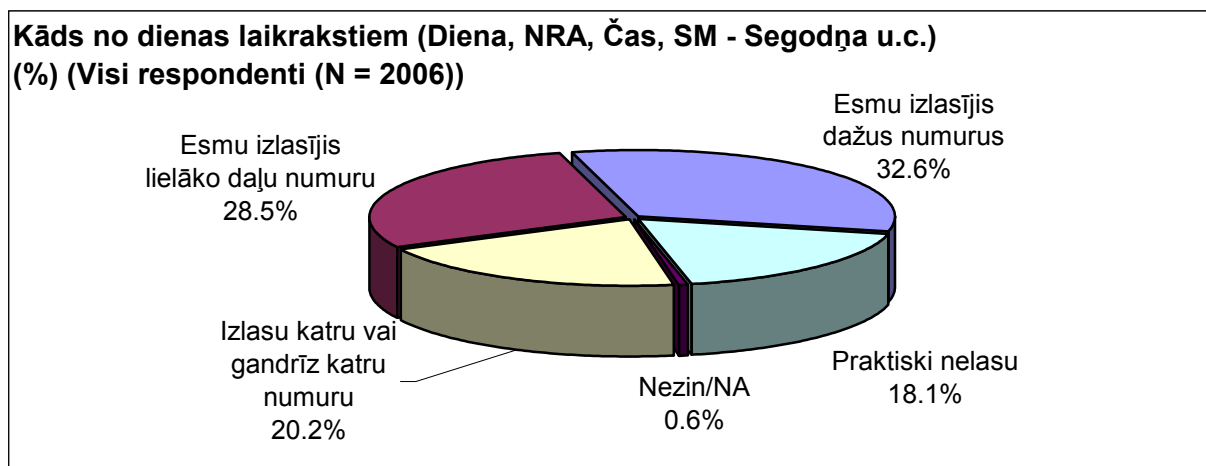
Kā liecina iegūtie rezultāti, vislielāko uzmanību Latvijas iedzīvotāji pievērš rakstiem par politiskajām aktualitātēm – gandrīz puse aptaujas dalībnieku atzīmējuši, ka šos rakstus parasti izlasa vai norādījuši, ka biežāk lasa kā nelasa (46.4%). Vairāk kā trešā daļa respondentu atzīmējuši, ka uzmanību pievērš padomiem, kā labāk veikt mājas darbus, gatavot ēst (39.6%), darba sludinājumiem (37.3%), rakstiem par sadzīves jautājumiem citās zemēs (35.3%) un padomiem bērnu audzināšanā (33.2%) (atbildes: “parasti izlasāt” un “biežāk lasāt kā nelasāt”). Salīdzinoši retāk aptaujātie Latvijas iedzīvotāji lasa rakstus par izmaiņām likumdošanā (kopumā 30.3% respondentu atzīmējuši, ka tos parasti izlasa vai norādījuši, ka šos rakstus biežāk lasa kā nelasa), padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē (29.6%), rakstus par to, kā veiksmīgi uzņēmēji un uzņēmējas veidojuši savu karjeru Latvijā (attiecīgi: 29.2% un 28.8%) un padomus, kā veidot savu biznesu (24.8%). Jāatzīmē, ka attiecībā uz padomiem bērnu audzināšanā un padomiem, kā veidot savu biznesu, visbiežāk tika norādīts, ka šos rakstus nekad nelasa (attiecīgi: 30.2% un 36.2%).

Salīdzinot vīriešu un sieviešu sniegtās atbildes jautājumā: “*Lūdzu, atzīmējiet, cik lielu uzmanību Jūs veltāt rakstiem par sekojošu tematiku?*”, redzams, vīrieši vislielāko ievērību piešķir rakstiem par *politiskajām aktualitātēm* (55.0%), *darba sludinājumiem* (36.4%) un *izmaiņām likumdošanā* (33.2%) (atbildes: “*parasti izlasāt*” un “*biežāk lasāt kā nelasāt*”). Salīdzinoši sieviešu vidū rakstus par *politiskajām aktualitātēm* lasa tikai 38.5% aptaujāto. Raksturīgi, ka sievietes ievērojami biežāk kā vīrieši uzmanību pievērš ar ģimeni un sadzīvi saistītiem padomiem – *padomiem, kā labāk veikt mājas darbus, gatavot ēst* (attiecīgi: 57.2% un 19.4%), *padomiem bērnu audzināšanā* (48.4% un 15.7%) un *padomiem, kā uzlabot attiecības ģimenē* (39.6% un 18.0%). Jāpiebilst, ka sievietes biežāk kā vīrieši atzīmējušas, ka parasti izlasa vai biežāk lasa kā nelasa arī rakstus par *sadzīves jautājumiem citās zemēs* (38.3% un 32.0%) un rakstus par *to, kā veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā* (33.5% un 23.4%).

Preses izdevumu lasīšanas biežums

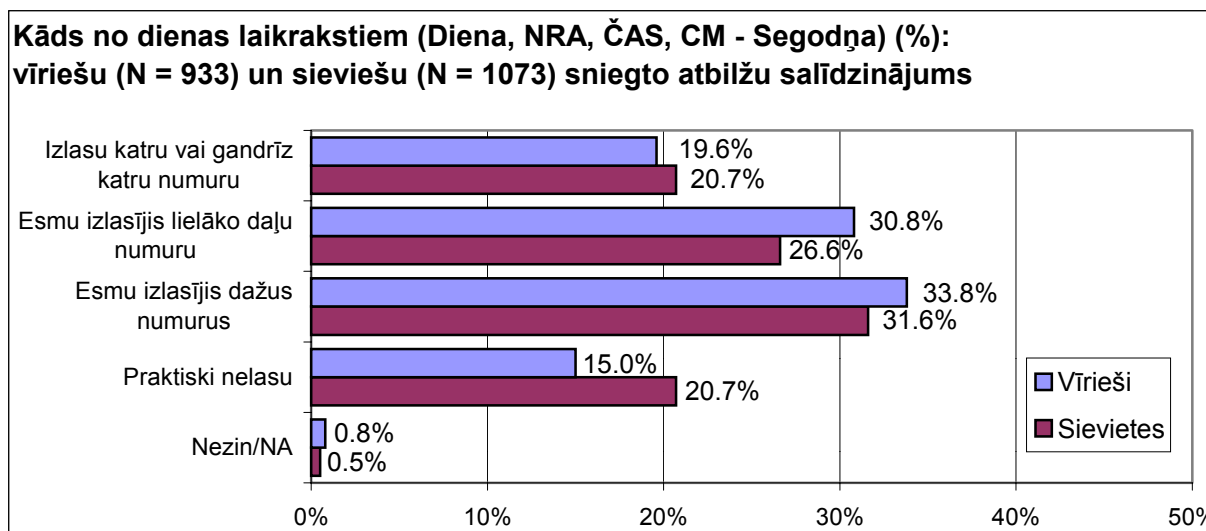
Aptaujas ietvaros Latvijas iedzīvotājiem (N = 2006) tika lūgts norādīt, cik bieži pēdējo 6 mēnešu laikā viņi ir lasījuši sekojošus preses izdevumus: kādu no dienas laikrakstiem (*Diena, NRA, Čas, SM-Сегодня* u.c.), kādu no žurnāliem sievietēm (*Una, Santa, Ieva* u.c.), kādu no žurnāliem vīriešiem (*Klubs, Auto* u.c.) un žurnālus ar padomiem mājsaimniecībai (*Mūsmājas, Praktiskais Latvietis* u.tml.). Aptaujas dalībnieki savas atbildes varēja atzīmēt skalā: “izlasu katru vai gandrīz katru numuru”, “esmu izlasījis lielāko daļu numuru”, “esmu izlasījis dažus numurus” vai “praktiski nelasu”.

1. Kāds no dienas laikrakstiem (*Diena, NRA, Čas, SM – Segodņa* u.c.)

Kā liecina iegūtie rezultāti, aptuveni piektā daļa Latvijas iedzīvotāju pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši katru vai gandrīz katru kāda dienas laikraksta numuru (20.2%). Kopumā 28.5% aptaujāto ir izlasījuši lielāko daļu numuru, bet gandrīz trešā daļa aptaujas dalībnieku atzinuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši tikai dažus numurus (32.6%). Jāatzīmē, ka 18.1% aptaujāto dienas laikrakstus praktiski nelasa.

Sekojošā grafikā attēlots vīriešu un sieviešu sniegto atbilžu salīdzinājums jautājumā par to, cik bieži pēdējā pusgada laikā viņi ir lasījuši kādu dienas laikrakstu.

Kā redzams, vīrieši biežāk kā sievietes ir norādījuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši lielāko daļu kāda dienas laikraksta numurus (attiecīgi: 30.8% un 26.6%), savukārt aptaujātās sievietes nedaudz biežāk kā vīrieši atzinušas, ka dienas laikrakstus praktiski nelasa (attiecīgi: 20.7% un 15.0%).

Aptaujas datu analīze dažādās vecuma grupās liecina, ka vīrieši, kuri vecāki par 45 gadiem, caurmērā biežāk atzīmējuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši katru vai gandrīz katru laikraksta numuru (~24.7%). To, ka izlasījuši lielāko daļu numuru, salīdzinoši biežāk vīriešu un sieviešu auditorijās minējuši respondenti (-es) vecumā no 25 līdz 34 gadiem (attiecīgi: 35.3% un 30.9%). Savukārt gados jaunākie vīrieši (15-24 g.v.) vidēji biežāk atzinuši, ka ir izlasījuši tikai dažus dienas laikrakstu numurus (40.3%)

Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijās vērojama sakarība, ka respondenti (-es) ar augstāku izglītības līmeni dienas laikrakstus pēdējo 6 mēnešu laikā ir lasījuši biežāk (atbildes: *“izlasu katru vai gandrīz katru numuru”* un *“esmu izlasījis lielāko daļu numuru”*). Savukārt aptaujas dalībnieki (-ces) ar zemāku izglītības līmeni biežāk atzīmējuši, ka šos laikrakstus praktiski nelasa.

Lai gan vīriešu un sieviešu auditorijā latvieši (-es) biežāk kā cittautieši (-es) ir norādījuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši katru vai gandrīz katru kāda no dienas laikrakstiem numuru, tomēr jāņem vērā, ka latviešu vidū ir augstāks arī to respondentu īpatsvars, kuri atzinuši, ka laikrakstus praktiski nelasa. Vīrieši un sievietes cittautiešu auditorijā biežāk kā latvieši un latvietes atzīmējuši, ka ir izlasījuši lielāko daļu laikrakstu numuru.

Salīdzinot datus atkarībā no nodarbinātības sfēras, var konstatēt, ka gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā laikrakstus biežāk lasa valsts sektorā strādājošie (-ās) (atbilde: *“izlasu katru vai gandrīz katru numuru”*), bet privātajā sektorā strādājošie (-ās) aptaujas dalībnieki (-ces) biežāk norādījuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši lielāko daļu kāda no dienas laikrakstiem numuriem. Jāatzīmē, ka nestrādājošie vīrieši (20.3%) un sievietes (27.5%) caurmērā biežāk minējuši, ka dienas laikrakstus praktiski nelasa.

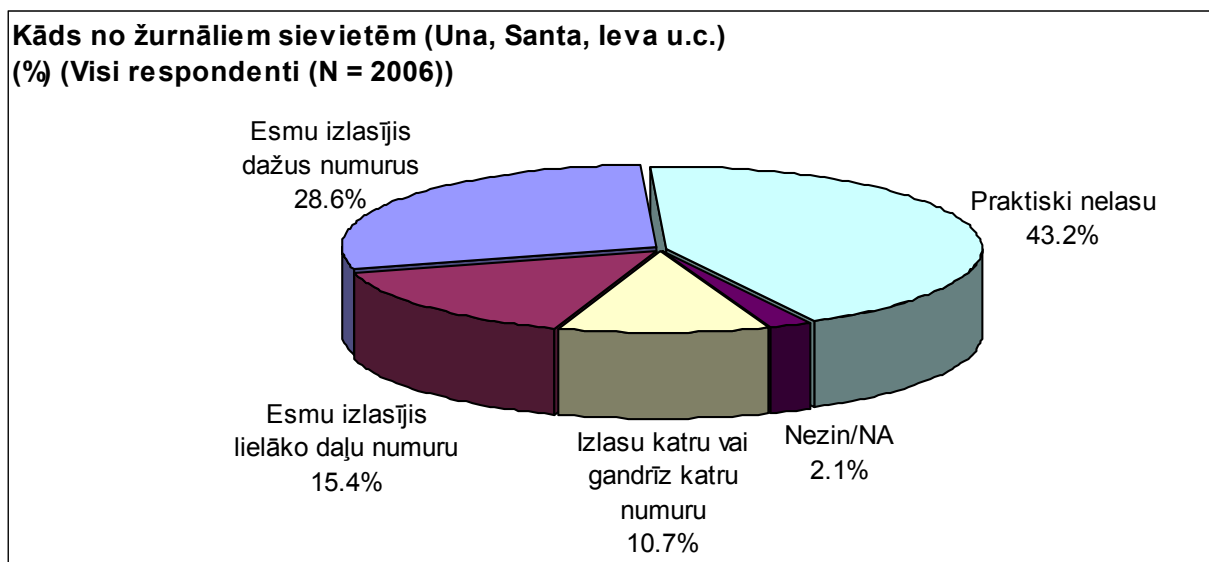
Salīdzinoši biežāk kādu no dienas laikrakstiem pēdējo 6 mēnešu laikā vīriešu un sieviešu auditorijā ir lasījuši vadītāji (-as), menedžeri un ierēdņi (-es), darbinieki (-ces) valsts un pašvaldības iestādēs, kā arī no vīriešiem – speciālisti un uzņēmēji. Jāpiebilst, ka speciālistes un uzņēmējas caurmērā biežāk norādījušas, ka ir izlasījušas lielāko daļu laikrakstu numuru. Bezdarbnieki (-ces), vīriešu auditorijā skolnieki, studenti, kā arī pensionāres vidēji biežāk atzinuši, ka ir izlasījuši tikai dažus kāda dienas laikraksta numurus vai arī norādījuši, ka tos praktiski nelasa.

Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijās vērojama sakarība, ka pieaugot respondentu ienākumu līmenim, pieaugt to aptaujas dalībnieku īpatsvars, kuri pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši katru vai vismaz lielāko daļu no kāda dienas laikraksta numuriem. Savukārt respondentu ienākumu līmenim samazinoties, vērojama pretēja sakarība.

Analizējot dažādos Latvijas reģionos dzīvojošo respondentu sniegtās atbildes, atklājas, ka vīriešu un sieviešu auditorijā aptaujas dalībnieki (-ces) Rīgā biežāk kā caurmērā atzīmējuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši lielāko daļu kāda no dienas laikrakstiem numuru (attiecīgi: 38.8% un 33.9%), turklāt Rīgā aptaujātie vīrieši vidēji biežāk norādījuši, ka ir izlasījuši katru vai gandrīz katru numuru (26.2%). Zemgalē un Latgalē aptaujātie vīrieši (38.5% un 46.4%) biežāk minējuši, ka dažus laikraksta numurus ir izlasījuši, bet Kurzemnieki un Kurzemnieces (32.1% un 31.7%), kā arī sievietes Latgalē (34.6%) caurmērā biežāk paudušas viedokli, ka dienas laikrakstus praktiski nelasa.

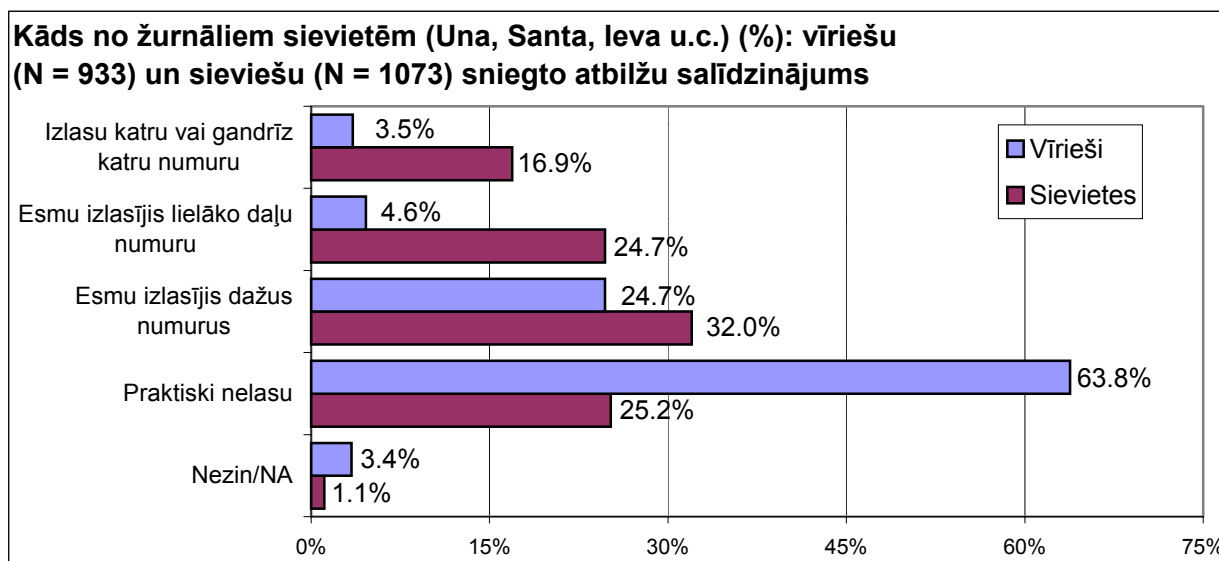
Salīdzinot Rīgā, citās pilsētās un laukos dzīvojošo sniegtās atbildes, redzams, ka vīriešu un sieviešu auditorijās respondenti (-es) laukos biežāk kā Rīgā un citās pilsētās aptaujātie (-ās) atzinuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā dienas laikrakstus praktiski nav lasījuši.

2.Kāds no žurnāliem sievietēm (Una, Santa, Ieva u.c.)

Grafikā attēlotie dati liecina, ka aptuveni katrs desmitais Latvijas iedzīvotājs pēdējo 6 mēnešu laikā izlasījis katru vai gandrīz katru kāda no sieviešu žurnāliem numuru (10.7%), bet 15.4% respondentu izlasījuši lielāko daļu numuru. Gandrīz 30% aptaujāto pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši tikai dažus sieviešu žurnālu numurus, bet 43.2% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju šos žurnālus praktiski nelasa.

Aptaujāto vīriešu un sieviešu sniegto atbilžu salīdzinājums jautājumā par to, cik bieži pēdējā pusgada laikā viņi ir lasījuši kādu no sieviešu žurnāliem, attēlots sekojošā grafikā.

Iegūtie rezultāti liecina, ka sievietes ievērojami biežāk atzīmējušas, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir lasījušas sieviešu žurnālus. Aptuveni 2/3 (63.8%) vīriešu norādījuši, ka

sieviešu žurnālus praktiski nelasa, salīdzinoši sieviešu vidū to minējušas ne vairāk kā 25.2% aptaujas dalībnieču.

Sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka gados jaunākas aptaujas dalībnieces biežāk atzīmējušas, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījušas lielāko daļu vai vismaz dažus kāda no sieviešu žurnāliem numurus. Savukārt gados vecākas respondentes biežāk atzinušas, ka sieviešu žurnālus praktiski nelasa. Šādu viedokli biežāk pauduši arī vīrieši, kuri vecāki par 45 gadiem. Interesanti atzīmēt, ka vīrieši vecumā no 25 līdz 34 gadiem biežāk kā caurmērā atzīmējuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši dažus kāda no sieviešu žurnāliem numurus (31.0%).

Analizējot respondentu atbildes grupās ar dažādu izglītības līmeni, sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondentes ar augstāku izglītības līmeni sieviešu žurnālus pēdējo 6 mēnešu laikā ir lasījušas biežāk (atbildes: *“izlasu katru vai gandrīz katru numuru”* un *“esmu izlasījis (-usi) lielāko daļu numuru”*). Jāpiebilst, ka arī vīriešu auditorijā vērojama līdzīga sakarība – respondenti ar augstāku izglītības līmeni biežāk atzīmējuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši dažus no kāda sieviešu žurnāla numuriem. To, ka žurnālus sievietēm praktiski nelasa, vīriešu un sieviešu auditorijā biežāk minējuši aptaujas dalībnieki (-ces) ar zemāku izglītības līmeni.

Latvietes biežāk kā cittautietes atzīmējušas, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījušas katru vai lielāko daļu kāda sieviešu žurnāla numuru. Līdzīgi arī latvieši biežāk kā cittautieši atzinuši, ka dažus no šo žurnālu numuriem ir izlasījuši.

Valsts sektorā nodarbinātās sievietes caurmērā biežāk norādījušas, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījušas katru vai gandrīz katru kāda sieviešu žurnāla numuru (28.1%), bet privātajā sektorā strādājošās respondentes salīdzinoši biežāk minējušas, ka ir izlasījušas lielāko daļu numuru (31.8%). Jāatzīmē, ka arī vīrieši, kuri strādā valsts sektorā, biežāk kā privātajā sektorā nodarbinātie un nestrādājošie aptaujas dalībnieki, ir atzinuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši dažus no kāda sieviešu žurnāla numuriem (attiecīgi: 30.6%, 24.0% un 22.1%). Savukārt nestrādājošie vīrieši un sievietes biežāk kā caurmērā atzinuši, ka žurnālus sievietēm praktiski nelasa (68.8% un 35.2%).

Sieviešu auditorijā salīdzinoši biežāk sieviešu žurnālus lasījušas ir vadītājas, menedžeres, speciālistes un ierēdnes, darbinieces valsts un pašvaldības iestādēs (atbilde: *“izlasu katru vai gandrīz katru numuru”*). Uzņēmējas un skolnieces, studentes vidēji biežāk norādījušas, ka ir izlasījušas lielāko daļu vai vismaz dažus numurus. Vīriešu auditorijā vadītāji, menedžeri, ierēdņi, darbinieki valsts un pašvaldības iestādēs, zemnieki un skolnieki, studenti biežāk kā caurmērā atzīmējuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši dažus sieviešu žurnālu numurus. To, ka sieviešu žurnālus praktiski nelasa, abu dzimumu grupās biežāk atzinuši bezdarbnieki (-ces) un pensionāri, strādnieces, bet no vīriešiem – uzņēmēji.

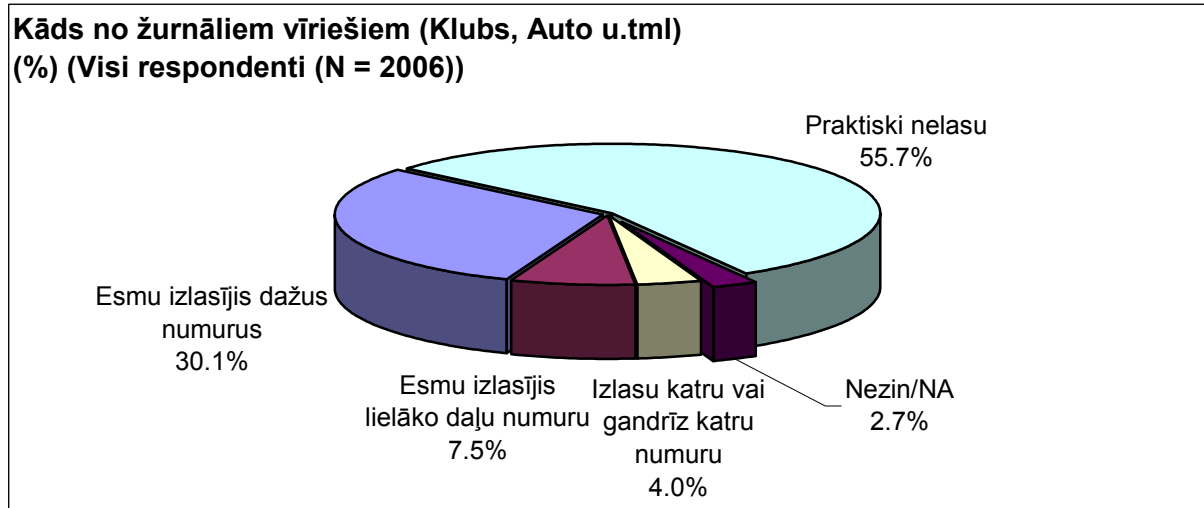
Sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondentes ar zemākiem mēneša vidējiem ienākumiem uz vienu ģimenes locekli biežāk norādījušas, ka žurnālus sievietēm praktiski nelasa. Savukārt vīriešu auditorijā vērojams, ka pieaugot ienākumu līmenim, pieaug to respondentu īpatsvars vīriešu vidū, kuri pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši dažus sieviešu žurnālu numurus.

To, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījušas katru vai gandrīz katru numuru, caurmērā biežāk norādījušas kurzemnieces (24.6%) un zengalietes (24.9%). Aptaujātās vidzemnieces salīdzinoši biežāk minējušas, ka ir izlasījušas lielāko daļu numuru (29.6%), bet aptaujas dalībnieces Latgalē (37.5%) vidēji biežāk atzinušas, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījušas dažus no sieviešu žurnālu numuriem. Jāpiebilst, ka

rīdzniecības (29.4%) tikpat bieži vai nedaudz biežāk kā sievietes dažādos Latvijas reģionos, atzīmējušas, ka žurnālus sievietēm praktiski nelasa. Jāpiebilst, ka arī Latgalē aptaujātie vīrieši caurmērā biežāk šo žurnālus nelasa (73.2%).

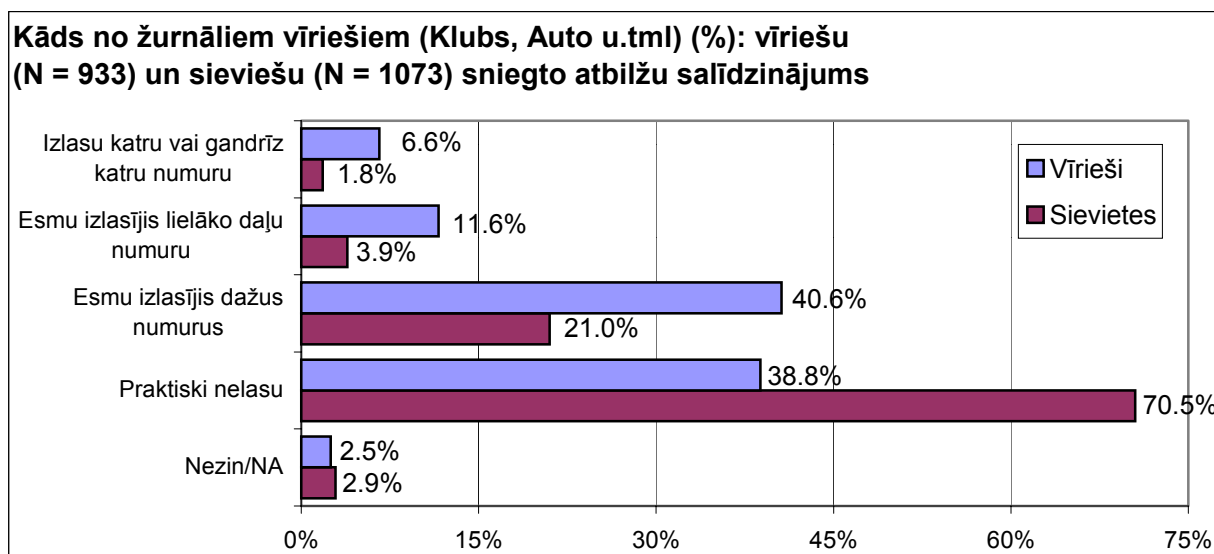
Aptaujas dati liecina, ka sievietes laukos biežāk kā aptaujas dalībnieces Rīgā ir norādījušas, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījušas katru vai gandrīz katru kāda no sieviešu žurnāliem numuru (19.0% un 14.4%).

3.Kāds no žurnāliem vīriešiem (Klubs, Auto u.tml.)

Kā liecina aptaujas dati, vairāk kā puse aptaujāto Latvijas iedzīvotāju vīriešu žurnālus praktiski nelasa (55.7%). Katru vai gandrīz katru kāda no vīriešu žurnālu numuriem pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši tikai 4.0% aptaujas dalībnieku, un 7.5% aptaujāto ir izlasījuši lielāko daļu numuru. Kopumā nedaudz mazāk kā trešdaļa respondentu pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši dažus žurnālu numurus (30.1%).

Sekojošā grafikā attēlots vīriešu un sieviešu sniegto atbilžu salīdzinājums jautājumā par to, cik bieži pēdējā pusgada laikā viņi ir lasījuši kādu no žurnāliem vīriešiem.

Grafikā attēlotie rezultāti liecina, ka aptaujātie vīrieši pēdējā pusgada laikā kādu no vīriešu žurnāliem ir lasījuši biežāk – gandrīz piektā daļa vīriešu ir izlasījuši katru vai vismaz lielāko daļu numuru (18.2%). Salīdzinoši sieviešu auditorijā šis rādītājs

nepārsniedz 5.7%. Jāatzīmē, ka ievērojami lielākā daļa aptaujāto sieviešu žurnālus vīriešiem praktiski nelasa (70.5%).

Salīdzinot datus dažādās vecuma grupās, redzams, ka vīrieši vecumā no 25 līdz 44 gadiem caurmērā biežāk atzīmējuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši lielāko daļu vīriešu žurnālu numuriem (~17.2%). Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka gados jaunāki aptaujas dalībnieki (-ces) biežāk norādījuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši dažus vīriešu žurnālu numurus, bet gados vecāki respondenti (-es) biežāk atzinuši, ka šādus žurnālus nelasa.

Vīriešu auditorijā respondenti ar augstāko izglītību vidēji biežāk minējuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši katru vai vismaz lielāko daļu kāda no vīriešu žurnālu numuriem (~29.7%). Sieviešu atbildēs vērojama sakarība, ka respondentes ar augstāku izglītības līmeni pēdējā pusgada laikā biežāk ir izlasījušas dažus vīriešu žurnālu numurus. Jāatzīmē, ka vīriešu un sieviešu vidū respondenti (-es) ar zemāku izglītības līmeni biežāk minējuši, ka žurnālus vīriešiem praktiski nelasa.

Aptaujātie latvieši un latvietes biežāk kā vīrieši un sievietes cittautiešu vidū ir norādījuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši dažus kāda vīriešu žurnāla numurus. Savukārt cittautieši (-es) biežāk kā latvieši (-es) atzīmējuši, ka šos žurnālus praktiski nelasa.

Vīriešu auditorijā valsts un privātajā sektorā nodarbinātie respondenti (attiecīgi: 42.6% un 43.1%) un sieviešu auditorijā privātajā sektorā strādājošās aptaujas dalībnieces (25.3%) biežāk kā nestrādājošie vīrieši un sievietes (36.0% un 16.%) minējuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši dažus kāda no vīriešu žurnālu numuriem. Vīriešu un sieviešu vidū nestrādājošie (-ās) aptaujas dalībnieki (-ces) biežāk kā caurmērā atzinuši, ka vīriešu žurnālus praktiski nelasa (48.6% un 76.5%).

Vadītāji, menedžeri vidēji biežāk ir norādījuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši katru vai vismaz lielāko daļu kāda no vīriešu žurnāliem numuru. To, ka izlasījuši lielāko daļu numuru, caurmērā biežāk atzīmējuši arī aptaujātie speciālisti. Savukārt vadītājas, menedžeres, speciālistes un ierēdnes, darbinieces pašvaldības iestādēs, bet vīriešu auditorijā - skolnieki, studenti un zemnieki salīdzinoši biežāk atzinuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši dažus šo žurnālu numurus. Pensionāri, kā arī vīrieši un sievietes bezdarbnieki (-ces) biežāk minējuši, ka vīriešu žurnālus praktiski nelasa.

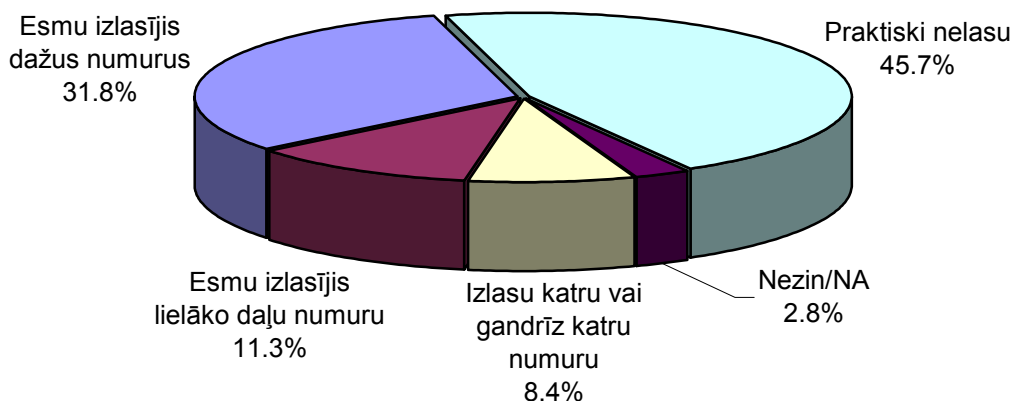
Analizējot respondentu atbildes grupās ar dažādu ienākumu līmeni, var konstatēt, ka gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā respondenti ar augstākiem ienākumiem žurnālus vīriešiem pēdējā pusgada laikā ir lasījuši biežāk, kamēr aptaujas dalībnieki ar zemākiem ienākumiem biežāk atzinuši, ka šos žurnālus praktiski nelasa.

Lai gan dažādos Latvijas reģionos aptaujāto vīriešu un sieviešu atbildes būtiski neatšķiras no vidējiem rādītājiem, tomēr jāatzīmē, ka Vidzemē dzīvojošie vīrieši nedaudz biežāk kā caurmērā atzīmējuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši dažus kāda no vīriešu žurnāliem numurus (47.1%), bet vīrieši un sievietes Latgalē salīdzinoši biežāk ir norādījuši, ka žurnālus vīriešiem praktiski nelasa (attiecīgi: 50.2% un 82.4%).

Līdzīgi kā reģionālā griezumā, arī salīdzinot Rīgā, citās pilsētās un laukos dzīvojošo sniegtās atbildes, būtiskas atšķirības no atbilžu kopējā sadalījuma nav vērojamas. Jāpiebilst, ka vīrieši pilsētās (izņemot Rīgu) (40.9%) un laukos (40.9%) biežāk kā rīdnieki (34.5%) laikrakstus vīriešiem praktiski nelasa. Līdzīgu viedokli salīdzinoši biežāk paudušas arī pilsētās (izņemot Rīgu) aptaujātās sievietes (73.6%).

4.Žurnāli ar padomiem mājsaimniecībai (Mūsmājas, Praktiskais Latvietis u.tml.)

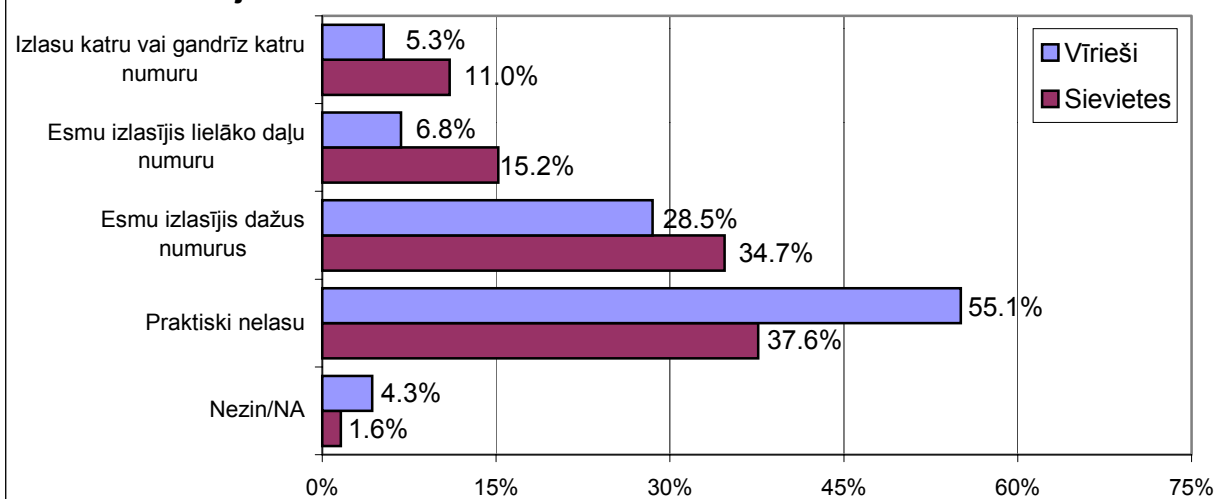
Žurnāli ar padomiem mājsaimniecībai (Mūsmājas, Praktiskais Latvietis u.tml.) (%) (Visi respondenti (N = 2006))

Kā redzams, kopumā 8.4% Latvijas iedzīvotāju pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši katru vai gandrīz katru kāda žurnāla ar padomiem mājsaimniecībā numuru un nedaudz biežāk atzīmēts, ka izlasīta lielākā daļa šo žurnālu numuru (11.3%). To, ka pēdējā pusgada laikā izlasījuši dažus numurus, atzīmējuši nedaudz mazāk kā trešdaļa respondentu (31.8%), bet 45.7% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā praktiski nelasa.

Salīdzinošā veidā aptaujāto vīriešu un sieviešu atbildes jautājumā par to, cik bieži viņi pēdējo 6 mēnešu laikā ir lasījuši žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā, attēlotas sekojošā grafikā.

Žurnāli ar padomiem mājsaimniecībai (Mūsmājas, Praktiskais Latvietis u.tml.) (%): vīriešu (N = 933) un sieviešu (N = 1073) sniegto atbilžu salīdzinājums

Aptaujas dati liecina, ka aptuveni ceturtdaļa sieviešu pēdējā pusgada laikā ir izlasījušas katru vai vismaz lielāko daļu žurnālu ar padomiem mājsaimniecībā numuru (26.2%), salīdzinoši vīriešu auditorijā to atzīmējuši tikai 12.1% respondentu. Vairāk kā puse aptaujāto vīriešu ir atzinuši, ka šos žurnālus praktiski nelasa (55.1%).

legūto rezultātu analīze dažādās vecuma grupās liecina, ka sievietes vecumā no 25 līdz 34 gadiem (39.6%) un vīrieši vecumā no 35 līdz 44 gadiem (33.4%) vidēji biežāk atzīmējuši, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījuši dažus žurnālu ar padomiem mājsaimniecībā numurus. Savukārt gados jaunākie (15–24 g.v.) vīrieši un sievietes (attiecīgi: 68.8% un 49.4%), kā arī gados vecākās respondentes (virs 55 g.v.) (42.1%) caurmērā biežāk atzinuši (-as), ka šos žurnālus praktiski nelasa.

Vērojama tendence, ka aptaujas dalībnieki ar augstāko izglītību salīdzinoši biežāk norādījuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši dažus numurus, kamēr respondenti ar zemāku izglītības līmeni biežāk minējuši, ka žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā praktiski nelasa.

Salīdzot aptaujas datus tautību grupās, redzams, ka latvieši un latvietes biežāk kā vīrieši un sievietes cittautieši (-es) atzīmējuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši dažus ar padomiem mājsaimniecībā saistītu žurnālu numurus. Savukārt cittautieši biežāk kā latvieši abu dzimumu auditorijās norādījuši, ka šos žurnālus praktiski nelasa.

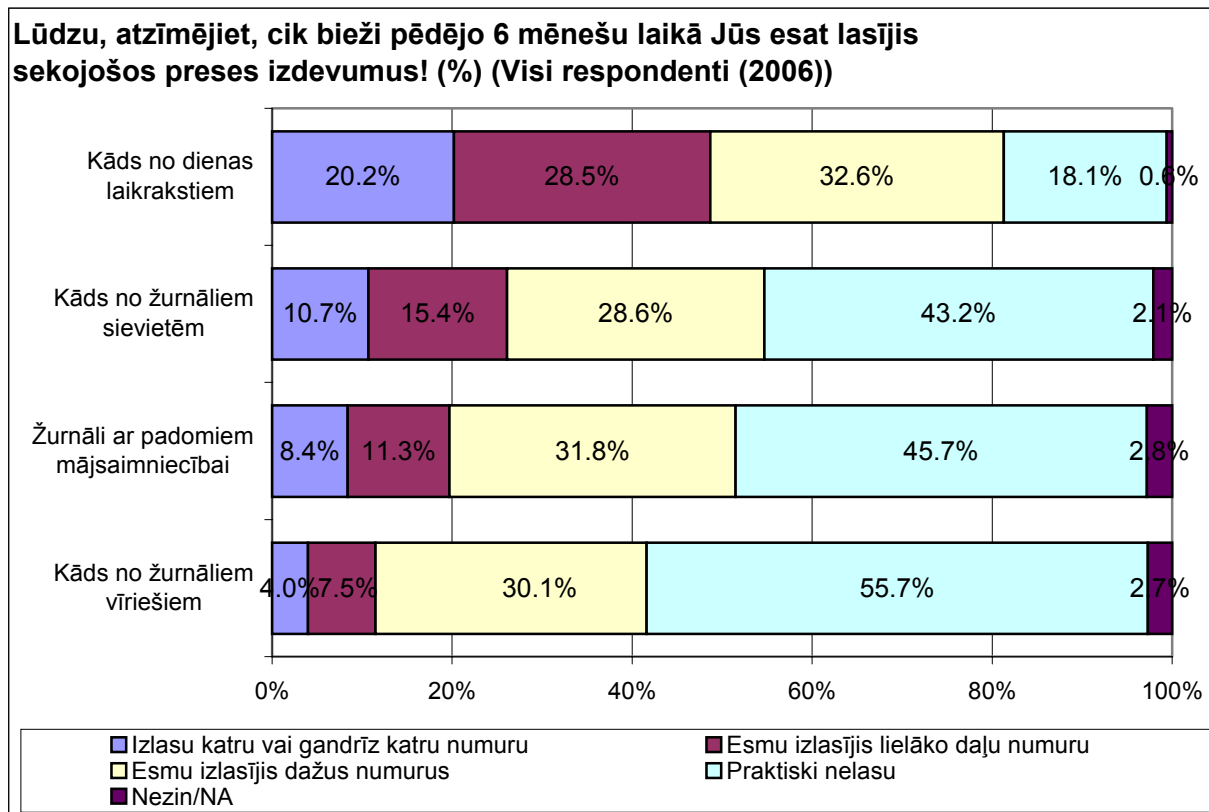
To, ka pēdējo 6 mēnešu laikā ir izlasījušas katru vai gandrīz katru žurnālu ar padomiem mājsaimniecībā numuru, biežāk kā caurmērā minējušas valsts sektorā strādājošās sievietes (15.5%), bet valsts sektorā nodarbinātie vīrieši vidēji biežāk atzinuši, ka ir izlasījuši dažus šo žurnālu numurus (35.2%). Jāatzīmē, ka nestrādājošās sievietes biežāk kā valsts un privātajā sektorā nodarbinātas aptaujas dalībnieces, ir atzīmējušas, ka žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā praktiski nelasa (attiecīgi: 44.6%, 29.3% un 38.0%). Līdzīga sakarība vērojama arī vīriešu auditorijā.

Datu analīze atkarībā no pamatnodarbošanās liecina, ka biežāk dažādus žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā lasa ierēdnes, darbinieces valsts un pašvaldības iestādēs (atbildes: *“izlasu katru vai gandrīz katru numuru”* un *“esmu izlasījis lielāko daļu numuru”*). Jāpiebilst, ka vīriešu auditorijā ierēdņi, darbinieki valsts un pašvaldības iestādēs, zemnieki, bet no sievietēm - uzņēmējas un mājsaimnieces, kā arī speciālisti (-es) caurmērā biežāk norādījuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši dažus žurnālu ar padomiem mājsaimniecībā numurus. Savukārt vadītāji, menedžeri un skolnieki, studenti, kā arī strādnieces un pensionāres salīdzinoši biežāk atzīmējuši (-as), ka šos žurnālus praktiski nelasa.

Analizējot dažādos Latvijas reģionos dzīvojošo sniegtās atbildes, vērojams, ka sievietes Zemgalē (18.8%) un vīrieši Kurzemē (11.2%) biežāk kā caurmērā norādījuši, ka pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši katru vai gandrīz katru žurnālu ar padomiem mājsaimniecībā numuru, lai gan jāņem vērā, ka 37.5% Kurzemē aptaujāto ir izlasījuši tikai dažus numurus. Jāatzīmē, ka arī sievietes Kurzemē (41.6%) un Vidzemē dzīvojošie vīrieši (32.7%) vidēji biežāk ir atzīmējuši, ka ir izlasījuši dažus šo žurnālu numurus. Gan vīriešu, gan sieviešu auditorijā aptaujas dalībnieki Rīgā ievērojami biežāk kā reģionos dzīvojošie ir atzinuši, ka žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā praktiski nelasa (67.3% un 48.6%).

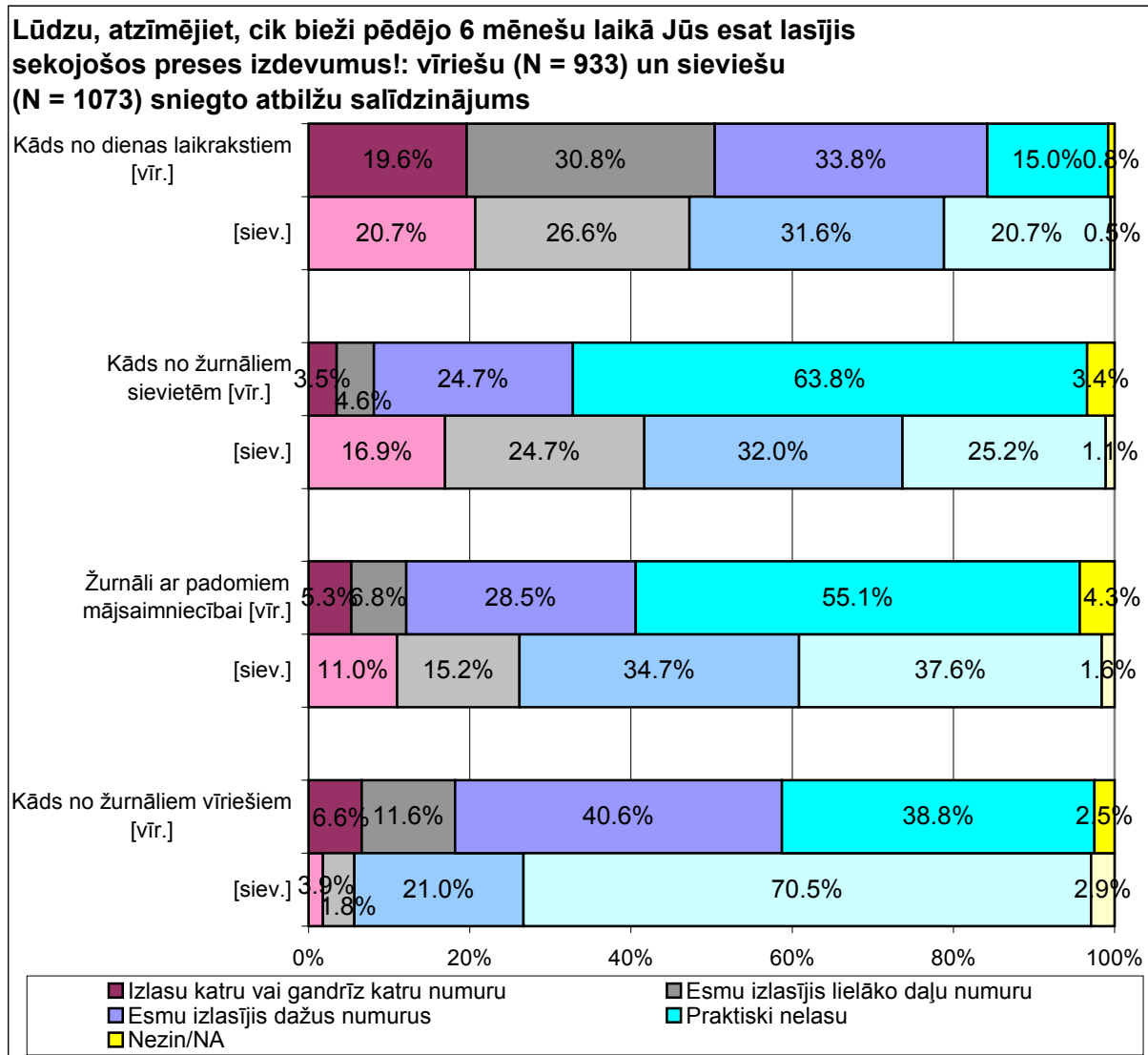
Salīdzinot Rīgā, citās pilsētās un laukos dzīvojošo atbildes, jāsecina, ka vīrieši laukos žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā lasa salīdzinoši biežāk – 13.0% no tiem norādījuši, ka pēdējā pusgada laikā izlasījuši katru vai gandrīz katru numuru, bet 36.0% - ka izlasījuši dažus šo laikrakstu numurus, kas ir biežāk kā vidēji. Kā vīriešu, tā sieviešu auditorijā vērojama sakarība, ka respondenti Rīgā biežāk kā citās pilsētās un laukos aptaujātie ir minējuši, ka šos žurnālus praktiski nelasa.

Sekojošā grafikā salīdzinoši attēlotas Latvijas iedzīvotāju sniegtās atbildes uz jautājumu: "Lūdzu, atzīmējiet, cik bieži pēdējo 6 mēnešu laikā Jūs esat lasījis sekojošus preses izdevumus?".

Kā liecina pētījuma rezultāti, visbiežāk pēdējā pusgada laikā aptaujātie Latvijas iedzīvotāji ir lasījuši *kādu no dienas laikrakstiem* – gandrīz puse respondentu ir izlasījuši katru vai vismaz lielāko daļu kāda dienas laikraksta numuru (48.7%). Savukārt no dažādiem žurnāliem, salīdzinoši biežāk aptaujas dalībnieki ir lasījuši *žurnālus sievietēm* – katru numuru vai vismaz lielāko daļu šo žurnālu numuru pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši aptuveni ceturtdaļa respondentu (26.1%). Nedaudz retāk kā sieviešu žurnālus, Latvijas iedzīvotāji pēdējo 6 mēnešu laikā ir lasījuši *žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā* – to, ka izlasījuši katru šo žurnālu numuru vai lielāko daļu, norādījuši 19.7% aptaujāto. Dati liecina, ka Latvijas iedzīvotāji salīdzinoši visretāk lasa *žurnālus vīriešiem* – kopumā tikai aptuveni katrs desmitais aptaujas dalībnieks (11.5%) pēdējā pusgada laikā ir izlasījis katru vai vismaz lielāko daļu kāda no vīriešu žurnāliem numuru, bet vairāk kā puse respondentu atzinuši, ka šos žurnālus praktiski nelasa (55.7%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā attēlotas vīriešu un sieviešu sniegtās atbildes jautājumā: “Lūdzu, atzīmējiet, cik bieži pēdējo 6 mēnešu laikā Jūs esat lasījis sekojošus preses izdevumus?”.

Iegūtie rezultāti liecina, ka aptaujātie vīrieši nedaudz biežāk kā sievietes pēdējā pusgada laikā ir lasījuši *dienas laikrakstus* (attiecīgi: 50.4% un 47.3%) un aptuveni trīs reizes biežāk *žurnālus vīriešiem* (18.2% un 5.7%) (atbildes: “izlasu katru vai gandrīz katru numuru” un “esmu izlasījis lielāko daļu numuru”). Savukārt aptaujātās sievietes pēdējo 6 mēnešu laikā ievērojami biežāk kā vīrieši ir lasījušas *žurnālus sievietēm* (41.6% un 8.1%) un *žurnālus ar padomiem mājsaimniecībai* (26.2% un 12.1%).

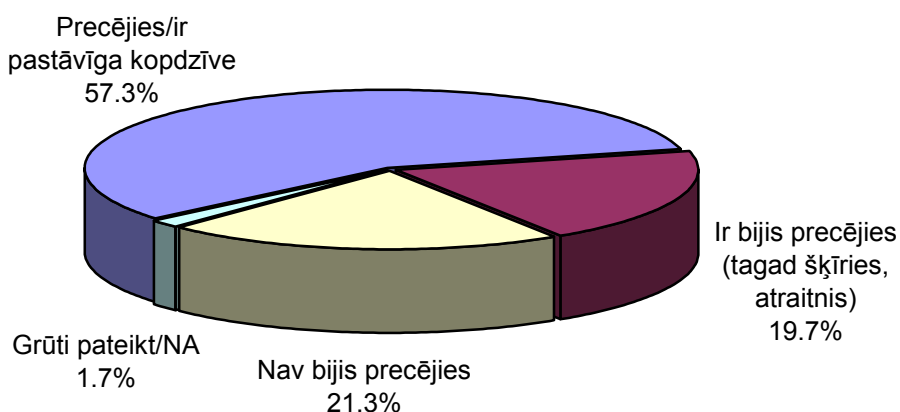
Aptaujāto pašreizējā ģimenes stāvokļa raksturojums

Latvijas iedzīvotāju aptaujā tika iekļauti arī divi jautājumi, kas raksturo respondentu pašreizējo ģimenes stāvokli.

Apzīmējums, kurš vislabāk atbilst aptaujātā pašreizējai situācijai

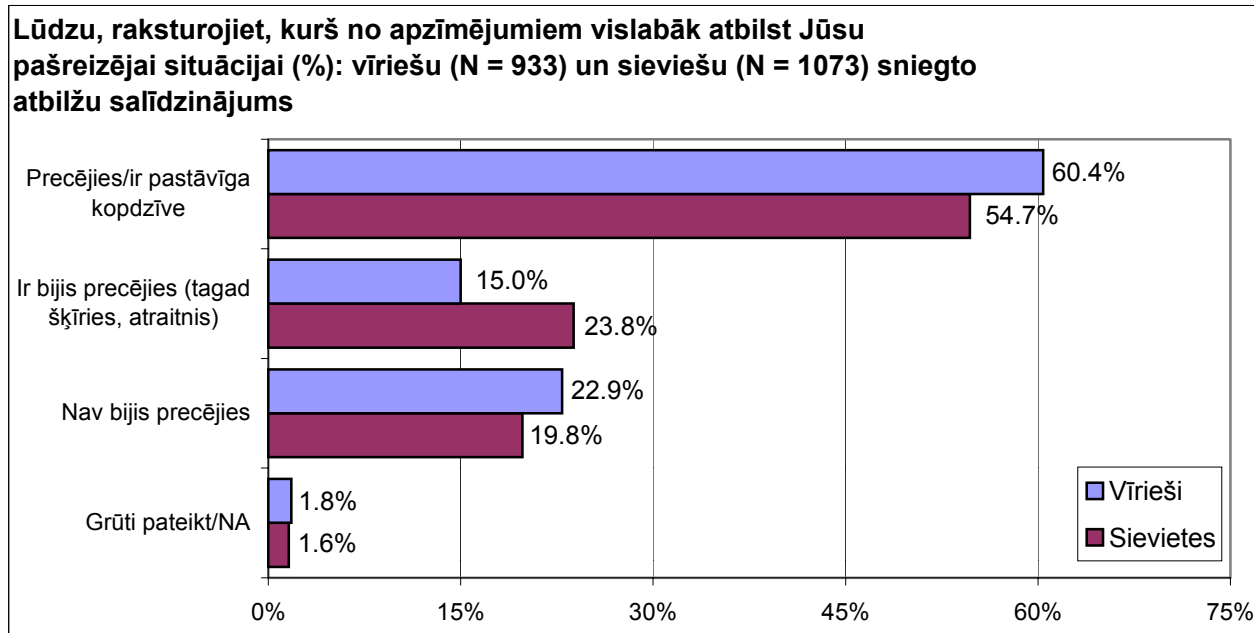
Latvijas iedzīvotājus lūdza raksturot savu pašreizējo situāciju, atzīmējot, vai viņi ir precējušies (ir pastāvīga kopdzīve), ir bijuši precējušies (tagad šķīries, atraitnis) vai nav bijuši precējušies.

Lūdzu, raksturojiet, kurš no apzīmējumiem vislabāk atbilst Jūsu pašreizējai situācijai. (%) (Visi respondenti (N = 2006))

Kā redzams lielākā daļa aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, raksturojot savu pašreizējo ģimenes situāciju, ir norādījuši, ka viņi ir precējušies vai ir pastāvīga kopdzīve (57.3%). Savukārt 21.3% aptaujas dalībnieku atzīmējuši, ka nav bijuši precējušies (21.3%), bet līdzīgs skaits respondentu – ka viņi ir bijuši precējušies (19.7%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā ir atspoguļota sieviešu un vīriešu pašreizējā situācija ģimenē.

Dati liecina, ka aptaujāto vidū vairāk ir precējušos (dzīvo pastāvīgu kopdzīvi) kā vīriešu tā sieviešu (attiecīgi: 60.4% un 54.7%). Savukārt lielāks skaits respondentu, kuri ir bijuši precējušies, ir vērojams sieviešu auditorijā (23.8%).

Iegūtie rezultāti dalījumā pēc vecuma liecina, ka aptaujāto vidū lielāks skaits precētu sieviešu vai tādu, kurām ir pastāvīga kopdzīve ir vecumā no 25 līdz 54 gadiem, bet vīriešu vidū – respondenti, kuri vecāki par 35 gadiem. Raksturīgi, ka abu dzimumu pārstāvji vecumā virs 55 gadiem, raksturojot savu pašreizējo situāciju, biežāk ir norādījuši, ka viņi ir bijuši precējušies, bet šobrīd šķīrušies vai atraitņi. Savukārt neprecējušos abās dzimumu grupās vairāk ir gados visjaunāko respondentu vidū (15 – 24 g.v.).

Dažādās izglītības grupās vērojams, ka gan sieviešu, gan vīriešu auditorijā lielāks skaits precētu aptaujas dalībnieku ir to vidū, kuriem ir augstāks izglītības līmenis. Savukārt abu dzimumu pārstāvji, kuru izglītības līmenis ir zemāks, biežāk ir minējuši, ka viņi nav bijuši precējušies. Jāatzīmē, ka vīriešu vidū ar pamata izglītību vairāk ir arī aptaujāto, kuri reiz bijuši precējušies.

Interesanti atzīmēt, ka aptaujāto vīriešu vidū cittautieši biežāk kā latvieši ir atzīmējuši, ka viņi ir precējušies vai ir pastāvīga kopdzīve ar partneri.

Precētu aptaujas dalībnieku vairāk ir valsts un privātajā sektorā nodarbināto sieviešu un vīriešu vidū, kamēr nestrādājošie respondenti vidēji biežāk norādījuši, ka nav bijuši precējušies. Nestrādājošie vīrieši arī biežāk kā caurmērā atzīmējuši, ka viņi ir bijuši precējušies, bet tagad ir šķīrušies vai atraitņi.

To, ka šobrīd ir precējušies vai ir pastāvīga kopdzīve abās dzimumu grupās caurmērā biežāk norādījuši vadītāji (-as), menedžeri (-es), speciālisti (-es), ierēdņi (-es), darbinieki (-ces) valsts, pašvaldības iestādēs, kā arī izņēmēji (-as). Raksturīgi, ka pensionāru vidū vairāk ir to respondentu, kuri reiz bijuši precējušies. Bet skolnieki, studenti abās dzimumu grupās, vīriešu vidū – arī bezdarbnieki vidēji biežāk ir norādījuši, ka viņi nav bijuši precējušies.

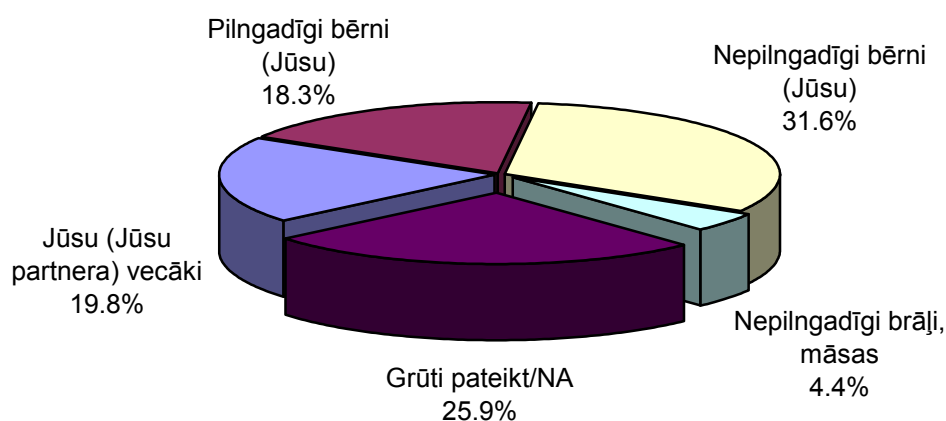
Atbilžu sadalījums dažādos Latvijas reģionos liecina, ka precējušies aptaujas dalībnieki vai tādi, kuriem ir pastāvīga kopdzīve, abās dzimumu grupās vairāk ir Latgalē, sieviešu vidū – arī Kurzemē, bet vīriešu auditorijā - Zemgalē.

Jāatzīmē, ka rīdzinieces biežāk norādījušas, ka nav bijušas precējušās, savukārt citās Latvijas pilsētās dzīvojošo sieviešu vidū biežāk apstiprināta atbilde: *“precējies/ir pastāvīga kopdzīve”*. Raksturīgi, ka laucinieces, raksturojot savu pašreizējo situāciju, biežāk ir minējušas, ka viņas ir bijušas precējušās.

Cilvēki, kuri bez aptaujātā dzīvo viņa ģimenē

Latvijas iedzīvotāju aptaujā respondentiem tika lūgts norādīt, vai kopā ar viņiem šobrīd dzīvo: vecāki (partnera vecāki), pilngadīgi bērni, nepilngadīgi bērni vai nepilngadīgi brāļi, māšas.

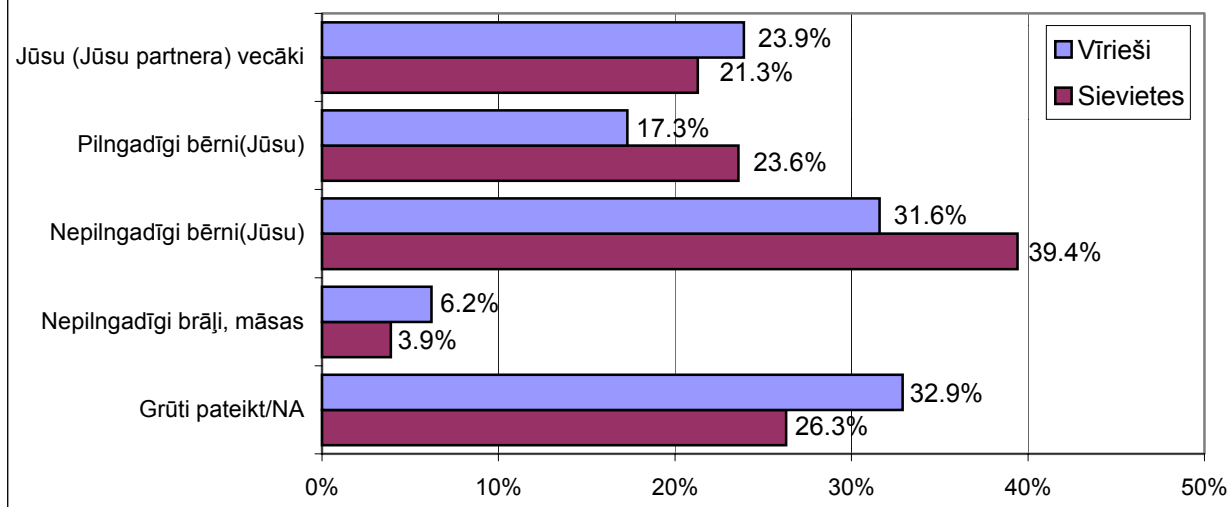
Vai kopā ar Jums šobrīd dzīvo: (%) (Visi respondenti (N = 2006))

Kā redzams vairums aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir minējuši, ka ar viņiem kopā dzīvo nepilngadīgi bērni (31.6%). Savukārt to, ka kopdzīve norit ar vecākiem (partnera vecākiem) vai pilngadīgiem bērniem, norādījuši līdzīgs skaits respondentu (vairāk kā 18.0%). Latvijas iedzīvotāju vidū ir salīdzinoši tikai 4.4% respondentu, ar kuriem kopā dzīvo nepilngadīgi brāļi, māšas. Jāatzīmē, ka katrs ceturtais aptaujas dalībnieks nav varējis sniegt konkrētu atbildi uz šo jautājumu (atbilde: "grūti pateikt/NA") (25.9%).

Sekojošā grafikā salīdzinošā veidā ir atspoguļotas sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes uz minēto jautājumu.

Vai kopā ar Jums šobrīd dzīvo (%): vīriešu (N = 933) un sieviešu (N = 1073) sniegto atbilžu salīdzinājums

Dati liecina, ka Latvijas iedzīvotāju vidū lielāks skaits respondentu, kuri dzīvo kopā ar pilngadīgiem un nepilngadīgiem bērniem, ir sieviešu kā vīriešu auditorijā.

Jāatzīmē, ka aptuveni trešdaļai vīriešu ir bijis grūtāk savu atbildi noformulēt (32.9%), kamēr uz jautājumu atbildēt atturējās salīdzinoši 26.3% sievietes.

Raksturīgi, ka gados visjaunākie aptaujas dalībnieki (15 – 24 g.v.) abās dzimumu grupās vidēji biežāk ir norādījuši, ka dzīvo kopā ar vecākiem. Šo atbildi biežāk sniegušas arī aptaujas dalībnieces vecumgrupā no 25 līdz 34 gadiem. Savukārt gan sievietes, gan vīrieši vecumā virs 45 gadiem biežāk kā caurmērā minējuši, ka ar viņiem kopā dzīvo pilngadīgi bērni. Bet nepilngadīgi bērni biežāk dzīvo kopā ar sievietēm vecumā no 25 līdz 44 gadiem, bet ar vīriešiem – no 25 līdz 54 gadiem.

Atbilžu sadalījumā dažādās izglītības grupās, vērojama sakarība, ka aptaujas dalībnieki (sievietes un vīrieši) ar zemāku izglītības līmeni biežāk ir norādījuši, ka viņi dzīvo kopā ar vecākiem. Savukārt sievietes vidū ar augstāku izglītības līmeni biežāk apstiprināts, ka ar viņiem kopā dzīvo nepilngadīgi bērni.

Ar vecākiem (ar partnera vecākiem) biežāk kopā dzīvo nestrādājošie vīrieši. Savukārt valsts un privātajā sektorā nodarbinātās sievietes un vīrieši vidēji biežāk norādījuši, ka viņi dzīvo kopā ar nepilngadīgiem bērniem.

Raksturīgi, ka skolnieki, studenti abās dzimumu grupās, bet sievietes vidū – arī strādnieces biežāk minējušas, ka dzīvo kopā ar vecākiem. Savukārt nepilngadīgi bērni vairāk ir vadītāju, menedžeru, speciālistu, ierēdņu, darbinieku valsts, pašvaldības iestādēs, strādnieku, uzņēmēju, sievietes auditorijā - arī mājsaimnieču un bezdarbnieču apgādībā.

Sievietes auditorijā rīdnieces, bet vīriešu vidū – Latgalē un Vidzemē dzīvojošie aptaujas dalībnieki biežāk kā caurmērā minējuši, ka viņi dzīvo kopā ar vecākiem (partnera vecākiem). Savukārt ar nepilngadīgiem bērniem biežāk kopā dzīvo sievietes Vidzemē un Kurzemē, bet vīrieši – Zemgalē.

Jāatzīmē, ka gan laukos dzīvojošās sievietes, gan vīrieši vidēji biežāk norādījuši, ka viņu ģimenēs ir nepilngadīgi bērni.

Galvenie secinājumi:

Vispārējais situācijas raksturojums dzimumu līdztiesības jomā

- Latvijas iedzīvotāji (N = 2006) kopumā ir snieguši visai dažādus dzimuma līdztiesības jēdziena raksturojumus: sākot no apgalvojuma, ka dzimuma līdztiesība nav un nevar būt un beidzot ar vairāk vai mazāk detalizētiem izteikumiem par dzimumu līdztiesības jēdzienu, minot arī dažādas dzīves sfēras. Vairāk kā 40% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka dzimumu līdztiesība ir tad, *ja vīriešiem un sievietēm ir vienādas tiesības visās jomās* (42.7%). Aptuveni desmitdaļa respondentu ir minējuši, ka dzimumu līdztiesība nozīmē *vienlīdzību visos jautājumos, kas saistīti ar darbu* (11.2%) vai *vienlīdzību visos jautājumos, kas saistīti ar ģimeni* (7.6%). 6.2% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir atzinuši, ka dzimumu līdztiesība ir tad, *ja vīrietis un sieviete ir līdzvērtīgi*. Pārējās atbildes ir minējuši mazāk kā 5% aptaujas dalībnieku. Jāatzīmē, ka līdzīgas asociācijas kā Latvijas iedzīvotāju aptaujā ar dzimuma līdztiesības jēdzienu parādījās arī veiktajās fokusa grupu diskusijās.

- Vīriešu (N = 933) un sieviešu (N = 1073) sniegtajos dzimuma līdztiesības jēdziena raksturojumos kopumā nav vērojamas būtiskas atšķirības ne no kopējā atbilžu sadalījuma, ne savstarpēji. Gan vīrieši, gan sievietes visbiežāk ir norādījuši, ka dzimumu līdztiesība ir tad, *ja vīriešiem un sievietēm ir vienādas tiesības visās jomās* (attiecīgi: 41.1% un 44.2%).

- Aptaujātie Latvijas iedzīvotāji biežāk ir norādījuši, ka atšķirības dažādos ierobežojumos abu dzimumu starpā nav vērojamas tieši tiesību ziņā (60.2%), kamēr attiecībā uz iespējām šāda atbilde ir sniegta retāk (36.7%). Jāatzīmē, ka aptaujas dalībnieki biežāk ir atzinuši, ka reāli tieši sievietēm iespēju ziņā pastāv lielāki ierobežojumi kā vīriešiem (47.4%).

- Sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes liecina, ka pašas sievietes biežāk uzskata, ka viņu tiesības (35.9%), un it īpaši viņu iespējas (58.3%) Latvijā kopumā tiek ierobežotas vairāk kā vīriešiem. Savukārt vīrieši biežāk ir pauduši viedokli, ka nav atšķirību faktā par abu dzimumu tiesību (68.8%) un iespēju (47.8%) ierobežojumu.

- Vīrieši, izvērtējot ģimenes locekļu, draugu pieredzi pēdējo 2 gadu laikā, biežāk pauduši viedokli, ka ar ierobežojumiem tiesību ziņā nav saskārušies ne vīrieši, ne sievietes, kamēr sievietes šo atbildi minējušas par 9.0% retāk. Savukārt to, ka biežāk neizdevīgākā stāvoklī dzimuma dēļ nācies atrasties sievietēm, visbiežāk atzinušas pašas sievietes (33.8%). Jāpiebilst, ka šo atbildi norādījis katrs piektais vīrietis (21.5%).

- Atbildes dzimumu grupās liecina, ka ar tiesību ierobežošanu tieši dzimuma dēļ, biežāk nav saskārušies vīrieši kā sievietes (attiecīgi: 74.7% un 61.7%). Neizdevīgākā stāvoklī ir gadījies nonākt 18.8% vīriešu un 32.4% sieviešu. Piektā daļa sieviešu ir atzinušas, ka, nonākot šādā situācijā, viņas neko nav darījušas, lai aizstāvētu savas intereses, kamēr vīriešu vidū šī atbilde minēta divas reizes retāk (attiecīgi: 18.1% un 10.1%). Jāpiebilst, ka sievietes nedaudz biežāk kā vīrieši situāciju mēģinājušas nokārtot pārrunu ceļā.

- Raksturojot iemeslus, kuru dēļ tika nolemts neko nedarīt, lai panāktu savu interešu ievērošanu, var secināt, ka sievietes ir kopumā skeptiskāk noskaņotas kā vīrieši, par ko liecina tas, ka viņas biežāk norādījušas atbildes: *“tāpat nekas nemainītos”* (attiecīgi: 70.2% un 66.2%) un *“galu galā cietēja būtu tikai es pati”* (attiecīgi: 23.6% un 15.7%). Savukārt vīrieši biežāk kā sievietes atzinuši, ka novērst situāciju nav mēģinājuši, jo, viņuprāt, *iemesls nav bijis pietiekami svarīgs* (attiecīgi: 25.4% un 15.4%).

- Izvērtējot, vai mēģinājumi panākt savu interešu ievērošanu, ir radījuši izmaiņas aptaujāto situācijā, var konstatēt, ka sieviešu un vīriešu sniegtajās atbildēs nozīmīgas atšķirības nav saskatāmas. Nedaudz vairāk kā puse abu dzimumu pārstāvju ir atzinuši, ka viņu mēģinājumi panākt savu interešu ievērošanu ir bijuši veiksmīgi, norādot atbildi: “*situācija uzlabojas*”. Vairāk kā 30.0% minējuši, ka situācija palikusi nemainīga. Salīdzinoši neliels ir to abu dzimuma grupu pārstāvju īpatsvars, kuri atzinuši, ka situācija ir pasliktinājusies (5%-8%).

- Par to, kur Latvijā var personīgi griezties, lai ziņotu par gadījumiem, kad tiek ierobežotas kāda tiesības, kopumā sieviešu un vīriešu viedokļi ir līdzīgi. Vairāk kā puse abu dzimumu grupu pārstāvju par tiesību ierobežošanu tieši dzimuma dēļ ir gatavi ziņot *Valsts cilvēktiesību birojam*. Lai gan atšķirības nav būtiskas, tomēr jānorāda, ka vīrieši nedaudz biežāk kā sievietes ir minējuši iespēju par problēmsituāciju ziņot *masu informācijas līdzekļiem* (attiecīgi: 26.6% un 23.0%). Aptuveni 20% aptaujāto vīriešu un sieviešu ir gatavi griezties arī *tiesā*.

- Veiktajās fokusgrupu diskusijās (it īpaši latviešu grupā) vairākkārt izskanēja doma, ka dzimumu nevienlīdzība ir drīzāk personīga, nevis sociāla problēma. Līdz ar to Latvijas iedzīvotāju aptaujā tika iekļauts šāds jautājums ar mērķi noskaidrot visu iedzīvotāju viedokli. Dati liecina, ka puse aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (50.5%) uzskata, ka ierobežojumi dzimuma dēļ ir risināmi valsts līmenī, kamēr trešdaļa respondentu - ka tie ir jārisina katram pašam (33.0%).

- Apkopojot uzskatus par to, vai dzimumu līdztiesības problēma ir jārisina katram pašam vai arī tā ir risināma valsts līmenī, var konstatēt, ka sievietes biežāk kā vīrieši ir norādījušas, ka minētā problēma jārisina valsts līmenī (attiecīgi: 54.3% un 46.2%). Savukārt viedoklī, par to, ka problēmas risināšana jāuzņemas katram pašam, abu dzimumu (sieviešu un vīriešu) atbildēs nav vērojamas būtiskas atšķirības (15% -18%).

- Vairāk kā puse Latvijas iedzīvotāju ir pauduši viedokli, ka Latvijā praktiski tiesību ierobežojumi pastāv *vecuma* (67.5%), *veselības stāvokļa* (63.8%), *tautības* (55.4%) un *dzimuma* (54.9%) dēļ, kaut arī likumos šādi ierobežojumi nepastāv. Lai gan jāpiebilst, ka, izvērtējot minētos faktoros (izņemot *dzimumu*), aptaujātie salīdzinoši biežāk minējuši arī to, ka ierobežojumi valsts likumdošanā ir noteikti (minējuši vairāk kā 13.0%).

- Sievietes, izvērtējot tādu faktoros kā *vecumu* un *dzimumu*, biežāk kā vīrieši ir piekritušas tam, ka likumos tiesību ierobežojumi minēto faktoru dēļ nepastāv, bet praktiski tomēr pastāv. Savukārt vīrieši biežāk kā sievietes ir atzinuši, ka Latvijā tiesību ierobežojumi nav saskatāmi *dzimuma*, *ienākumu* un *veselības stāvokļa* dēļ. Jāatzīst, ka sievietēm bijis grūtāk izteikt savus uzskatus par to, vai cilvēkiem Latvijā *politiskās pārliecības*, *ienākumu* un *tautības* dēļ tiek ierobežotas viņu tiesības (atbilde: “*grūti pateikt/NA*”).

- Apkopojot Latvijas iedzīvotāju paustos uzskatus par nepieciešamību risināt jautājumus, kas saistīti ar nevienlīdzību noteiktās jomās, var konstatēt, ka vairāk kā puse aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir norādījuši, ka Latvijā ir svarīgi risināt jautājums, kas saistīti ar nevienlīdzību *veselības stāvokļa* (79.3%), *vecuma* (77.8%), *ienākumu* (63.5%) un *tautības* (58.7%) dēļ. Jāatzīmē, ka aptuveni katrs otrais Latvijas iedzīvotājs atbildi: “*svarīgi*” ir minējis par *dzimumu* nevienlīdzību (49.4%). Mazāk kā 30.0% respondentu šo atbildi snieguši, runājot par nevienlīdzību *politiskās pārliecības* (28.9%) un *reliģiskās piederības* (18.2%) dēļ.

- Aplūkojot atsevišķi sieviešu un vīriešu paustos uzskatus par nepieciešamību risināt jautājumus, kas saistīti ar nevienlīdzību noteiktās jomās, var secināt, ka sievietēm biežāk kā vīriešiem ir šķitis, ka Latvijā ir svarīgi risināt jautājumus, kas saistīti

ar nevienlīdzību *veselības stāvokļa, vecuma, ienākumu un dzimuma* dēļ, kamēr vīrieši, izvērtējot minētās jomas (arī *tautību*), biežāk kā sievietes izteikuši pretēju viedokli (atbilde: *“nav svarīgi”*). Interesanti, ka to, ka nevienlīdzība *ienākumu, dzimuma un politiskās pārliecības* dēļ Latvijā nepastāv, biežāk kā sievietes atzinuši vīrieši.

- Apkopojot datus par to, cik lielā mērā aptaujātie Latvijas iedzīvotāji piekrīt apgalvojumiem, kas saistīti ar dzimumu līdztiesības jautājumiem, var secināt, ka vairāk kā 40.0% Latvijas iedzīvotāju ir piekrituši viedoklim, ka *vīrietis mūsu sabiedrībā tiek vērtēts augstāk kā sieviete* (44.9%), *dzimumu līdztiesības jautājumiem tiek pievērsta pārspilēti liela uzmanība* (41.0%) un *sievietes pašas ir vainīgas, ja pret viņām izturas kā pret zemākām būtnēm* (40.6%). Tomēr jāatzīmē, ka vairāk kā 40.0% respondentu minētajiem apgalvojumiem arī nav piekrituši. Vairāk kā trešdaļa aptaujāto ir atbalstījuši sekojošus izteikumus: *šobrīd Latvijas likumdošana nepietiekami aizstāv vīrieti – tēvu* (37.8%) un *masu informācijas līdzekļi popularizē novecojušus priekšstatus par to, kādam jābūt vīrietim, kādai – sievietei* (33.8%).

- Apkopojot datus par to, cik lielā mērā aptaujātās sievietes un vīrieši piekrīt apgalvojumiem, kas saistīti ar dzimumu līdztiesības jautājumiem, redzams, ka atšķirībā no sievietēm (52.5%), kuru vidū visbiežāk pausts atbalsts viedoklim, ka *vīrietis mūsu sabiedrībā tiek vērtēts augstāk kā sieviete*, vīrieši šim apgalvojumam piekrituši visretāk (36.2%). Turpretī vīrieši biežāk kā sievietes ir atbalstījuši sekojošus apgalvojumus: *dzimumu līdztiesības jautājumiem tiek pievērsta pārspilēti liela uzmanība* (attiecīgi: 49.4% un 33.6%), *sievietes pašas ir vainīgas, ja pret viņām izturas kā pret zemākām būtnēm* (attiecīgi: 44.7% un 37.0%), *šobrīd Latvijas likumdošana nepietiekami aizstāv vīrieti – tēvu* (attiecīgi: 43.7% un 32.7%), *masu informācijas līdzekļi popularizē novecojušus priekšstatus par to, kādam jābūt vīrietim, kādai – sievietei* (attiecīgi: 37.4% un 30.7%).

Situācijas darbā raksturojums

- Vairāk kā trešdaļa aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir atzinuši, ka *vīriešiem ir lielāka iespēja sākt savu uzņēmējdarbību* (37.8%), *izvirzīties, veidot karjeru* (40.7%), *saņemt lielāku algu par to pašu darba apjomu* (41.9%), *strādāt labi apmaksātā darbā* (43.1%), kā arī *atrast darbu* (44.0%). Interesanti, ka attiecībā uz sievietēm šādas iespējas ir pieļāvuši mazāk par 11% visu aptaujas dalībnieku. Jāatzīmē, ka arī veiktajās fokusgrupu diskusijās, gan latviešu, gan cittautiešu grupā, tika atzīts, ka ekonomika (darbs, karjera un atalgojums) ir tā joma, kurā dzimumu nelīdztiesība ir visai bieži vērojama, to vairāk attiecinot tieši uz sievietēm.

- Aptaujātās sievietes ir salīdzinoši biežāk kā paši vīrieši norādījušas, ka *vīriešiem ir lielāka iespēja sākt savu uzņēmējdarbību, strādāt labi apmaksātā darbā, izvirzīties, veidot karjeru, saņemt lielāku algu par to pašu darba apjomu, kā arī atrast darbu*. Interesanti, ka sievietes biežāk kā vīrieši ir atzinušas, ka *lielāka iespēja tikt atlaistām no darba* ir sievietēm, kamēr vīrieši biežāk kā sievietes ir minējuši, ka *lielāka iespēja nonākt šādā situācijā ir viņiem*. Lai gan to, ka sievietēm ir lielāka iespēja *saskarties ar seksuālo uzmākšanos darba vietā*, ir atzinuši vairāk kā 70% abu dzimumu grupu pārstāvji, tomēr pašas sievietes šo atbildi ir minējušas biežāk kā vīrieši.

- Aptaujātie Latvijas iedzīvotāji, izvērtējot savu radu, draugu pieredzi, gandrīz visas problēmsituācijas darbā novērtējušas kā sievietēm raksturīgākas, piemēram, *“seksuālā uzmākšanas darbavietā”* (gandrīz puse aptaujas dalībnieku norādījuši, ka sievietes ar to saskaras biežāk, bet kā vīriešiem raksturīgāku to minējuši tikai 1.3% aptaujāto) *“slikti atalgots darbs”* (attiecīgi: 24.5% un 4.7%), *“mazkvalificēts darbs”*

(19.8% un 10.2%), “bezdarbs” (18.6% un 7.2%) un “mazkvalificēts darbs ārzemēs” (12.9% un 8.0%). Savukārt “darbs kaitīgos apstākļos” un “darbs, par ko pilnīgi vai daļēji netiek maksāti nodokļi”, biežāk vērtētas kā vīriešiem raksturīgākas situācijas – to atzīmējuši attiecīgi: 37.9% un 13.2% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, salīdzinoši atbildes “biežāk ar to saskaras sievietes” minēšanas biežums abos šajos izteikumos nepārsniedz 4%.

- Sievietes biežāk kā vīrieši ir norādījušas, ka viņu paziņu lokā tieši sievietes ir tās, kuras biežāk saskaras ar “seksuālo uzņēmēšanu darbavietā” (attiecīgi: 50.8% un 44.3%), “slikti atalgotu darbu” (30.0% un 18.2%), “mazkvalificētu darbu” (23.3% un 15.8%), “bezdarbu” (21.5% un 15.3%) un “mazkvalificētu darbu ārzemēs” (15.5% un 9.9%). Interesanti, ka vīrieši biežāk kā sievietes šajā jautājumā atzīmējuši, ka viņu paziņas vīrieši un sievietes vienlīdz bieži ir saskārušies ar “slikti atalgotu darbu” (attiecīgi: 62.8% un 54.3%) un “mazkvalificētu darbu” (53.6% un 48.1%). Jāpiebilst, ka vīrieši biežāk kā sievietes atzīmējuši, ka viņu radnieku, paziņu lokā “darbs kaitīgos apstākļos” vairāk raksturīgs tieši vīriešiem (42.5% un 33.9%), bet sievietes biežāk kā vīrieši atzīmējušas, ka viņu paziņas vīrieši un sievietes to veic vienlīdz bieži (37.4% un 30.2%). Savukārt izvērtējot “darbu, par ko pilnīgi vai daļēji netiek maksāti nodokļi” vīriešu un sieviešu viedoklis būtiski neatšķiras.

- Latvijas iedzīvotāji, izvērtējot, vai viņu tiesības pēdējo 2 gadu laikā tika ierobežotas situācijās, kas saistītas ar darbu, salīdzinoši biežāk ir atzinuši, ka viņiem ar tiesību ierobežojumiem tieši dzimuma dēļ ir nācies saskarties, *piesakoties darbā* (17.8%) (atbildes: “bieži”, “dažkārt”, “reti”). Aptuveni desmitdaļa aptaujāto ir minējuši, ka šādā situācijā viņiem gadījies nonākt, *saņemot algas vai amata paaugstinājumu*. Tomēr aptuveni 80% aptaujas dalībnieku ar minētajiem tiesību ierobežojumiem tieši dzimuma dēļ nav saskārušies vai nav nonākuši šādā situācijā.

- Sievietes biežāk kā vīrieši, izvērtējot, vai viņu tiesības pēdējo 2 gadu laikā tika ierobežotas situācijās, kas saistītas ar darbu, ir atzinušas, ka viņas ar ierobežojumiem tiesību ziņā darbā kaut kādā mērā (bieži, dažkārt vai reti) ir saskārušās gan, *piesakoties darbā*, gan arī *saņemot amata un algas paaugstinājumu*.

- Latvijas iedzīvotāji, izvērtējot viņu ģimenes locekļu, draugu situāciju darbā, salīdzinoši biežāk ir atzinuši, ka viņu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem pēdējo 2 gadu laikā ar tiesību ierobežojumiem dzimuma dēļ ir nācies saskarties, *piesakoties darbā* (29.6%). Savukārt aptuveni piektdaļa respondentu ir norādījuši, ka neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies nonākt, *saņemot algas un amata paaugstinājumu* (bieži, dažkārt, reti), lai gan jāatzīmē, ka, izvērtējot minētās situācijas, respondentiem ir bijis arī grūtāk savu atbildi noformulēt (aptuveni 33.0%). Tomēr jāatzīmē, ka vairāk kā 46% Latvijas iedzīvotāju ir minējuši, ka pēdējo 2 gadu laikā ar tiesību ierobežojumiem dzimuma dēļ minētajās jomās, saistītās ar darbu, viņu tuviniekiem nav nācies saskarties.

- Sievietes, izvērtējot viņu ģimenes locekļu, draugu situāciju darbā, biežāk kā vīrieši ir norādījušas, ka viņu ģimenes locekļiem, radiem ar ierobežojumiem tiesību ziņā tieši dzimuma dēļ ir nācies saskarties gan *piesakoties darbā*, gan *saņemot algas un amata paaugstinājumu* (bieži, dažkārt, reti).

- Saskaņā ar aptaujas datiem, vīrieši biežāk kā sievietes minējuši, ka viņu priekšnieki biežāk ir bijuši vīrieši (attiecīgi: 64.0% un 37.9%). Savukārt to, ka priekšnieces vairāk ir bijušas sievietes, salīdzinoši biežāk norādījušas sievietes (30.5%), kamēr no vīriešiem to atzīmēja 8.0%. Sievietes biežāk kā vīrieši minējušas arī to, ka vienlīdz bieži viņu priekšnieki ir bijušas kā sievietes, tā vīrieši (attiecīgi: 24.8% un 19.6%).

- Sievietes biežāk kā vīrieši minējušas, ka darbā stingrākas prasības tiek izvirzītas pret sievietēm (attiecīgi: 16.2% un 3.1%). Savukārt vīrieši biežāk kā sievietes minējuši, ka stingrākas prasības darbā ir pret vīriešiem (attiecīgi: 12.1% un 2.6%). To, ka kolektīvā strādā tikai vīrieši, norādījuši 9.4% vīriešu, bet 10.3% sieviešu atzīmējušas, ka kolektīvā strādā tikai sievietes.

- Vīrieši biežāk kā sievietes minējuši, ka priekšroku dotu darbam, kur ir lielāka alga, bet mazākas sociālās garantijas (attiecīgi: 55.3% un 46.9%). Raksturīgi, ka sievietes biežāk kā vīrieši norādījušas, ka izvēlētos darbu, kur būtu mazāka alga, bet lielākas sociālās garantijas (attiecīgi: 33.5% un 24.4%).

- Lai gan atšķirības nav nozīmīgas, tomēr jāatzīmē, ka sievietes nedaudz biežāk kā vīrieši piekritušas apgalvojumam, ka dalījums vīriešu un sieviešu profesijās pastāv, un maz ticams, ka tas jebkad izzudīs (attiecīgi: 64.5% un 59.8%). Savukārt vīrieši relatīvi biežāk kā sievietes uzskatījuši, ka šāds dalījums nepastāv (attiecīgi: 8.3% un 5.0%). Jāatzīmē, ka apgalvojumam “šāds dalījums pastāv, tomēr nākotnē tas varētu izzust” sievietes un vīrieši piekrituši gandrīz vienlīdz bieži (attiecīgi: 24.6% un 24.2%).

- Aptaujātie Latvijas iedzīvotāji par pašu piemērotāko sievietēm atzinuši *bērnudārza audzinātājas* profesiju (90.2%), bet nedaudz retāk – *mājsaimnieces* (82.6%), *sekretāres* amatu (80.0%) un *medmāsas, sanitāra* profesiju (74.3%). Savukārt mazāk kā puse aptaujāto minējuši, ka sievietēm ir piemērota *sociālās darbinieces* (42.5%), *pārdevējas* (35.9%) profesija, bet mazāk kā trešdaļa respondentu norādījuši, ka sievietēm ir piemērota arī *kultūras darbinieces* (29.7%) un *skolotājas* profesija (29.7%).

- Jāatzīmē, ka vīriešu un sieviešu uzskati par piemērotākajām profesijām sievietēm neatšķiras. Gan vīrieši, gan sievietes minējuši, ka piemērotākās profesijas sievietēm ir *bērnudārza audzinātājas* (attiecīgi: 90.6% un 90.0%), *mājsaimnieces* (attiecīgi: 82.3% un 82.8%), *sekretāres* (attiecīgi: 80.3% un 79.7%) un *medmāsas, sanitāra* (attiecīgi: 78.3% un 70.8%) profesija.

- Savukārt par piemērotākajām profesijām vīriešiem Latvijas iedzīvotāji atzinuši *autobusa šofera* (90.7%) un *militārpersonas* (90.2%) profesiju. Nedaudz retāk respondenti minējuši, ka vīriešiem ir piemērota *celtnieka* (84.2%) un *policista* profesija (81.1%). Aptuveni puse aptaujas dalībnieku atzīmējuši, ka vīriešiem piemērotākās ir *liela uzņēmuma vadītāja* (50.1%), *banķiera* (50.0%), *politika* profesija (47.4%), kā arī *ministra* amats (49.0%).

- Raksturojot vīriešu un sieviešu uzskatus, jāatzīmē, ka sievietes par piemērotākajām profesijām vīriešiem atzinušas *autobusa šofera* (91.3%), *militārpersonas* (89.9%), *celtnieka* (84.3%) un *policista* (80.6%) profesiju. Arī vīrieši šīs profesijas atzinuši sev par piemērotākajām, tiesa, to ranžējums nedaudz atšķirās: *autobusa šoferis* (90.1%), *celtnieks* (84.1%), *policists* (81.7%) un *militārpersona* (55.7%). Jāsecina, ka Latvijas iedzīvotāju aptaujas rezultāti atspoguļo visai noteiktos priekšstatus sabiedrībā par “sieviešu” un “vīriešu” profesijām. Šāds viedoklis izskanēja arī veiktajās fokusgrupu diskusijās, kur vairāki runātāji atzina, ka cilvēkos visai cieši ir saglabāties priekšstats par tādām “sieviešu” profesijām kā māsiņas medicīnā, bērnu dārza audzinātājas pie maziem bērniem un mājsaimnieces mājās u.c..

- **22.** 4/5 Latvijas iedzīvotāju ir piekrituši apgalvojumam, ka *darbs ar tehniku ir vairāk piemērots vīriešiem nekā sievietēm* (83.5%). Vairāk kā puse aptaujāto ir piekrituši arī izteikumiem: *“labāk ir strādāt slikti atalgotā darbā, nekā sēdēt bez darba, meklējot labāku iespēju”* (70.5%) un *“vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu nekā sievietes”* (51.5%). Aptuveni 45% Latvijas iedzīvotāju atbalstījuši uzskatu, ka

kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika (45.5%) un viedokli, ka *atrodoties "augstā amatā" sievietes daudz zaudē no savas sievišķības* (45.0%). Kā liecina aptaujas dati, visretāk respondenti atbalstījuši viedokli, ka *izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti nekā sievieti, pat, ja sievietes kvalifikācija ir nedaudz augstāka* (32.5%).

- Salīdzinot vīriešu un sieviešu atbildes, jāsecina, ka vīrieši ievērojami biežāk kā sievietes atbalstījuši apgalvojumus: *"darbs, kurā jāpieņem atbildīgi lēmumi, ir vairāk piemērots vīriešiem"* (attiecīgi: 61.1% un 32.4%), *"kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika nekā sievietēm"* (60.4% un 32.6%) un *"atrodoties "augstā amatā", sievietes daudz zaudē no savas sievišķības"* (56.1% un 35.4%). Vīrieši biežāk kā sievietes ir minējuši arī, ka *"izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti, pat, ja sievietes kvalifikācija ir nedaudz augstāka"* (36.2% un 29.3%) un, ka *darbs ar tehniku ir vairāk piemērots vīriešiem* (87.5% un 80.0%). Savukārt sievietes biežāk kā vīrieši atbalstījušas uzskatus, ka *labāk strādāt slikti atalgotā darbā nekā sēdēt bez darba, meklējot labāku iespēju* (74.9% un 65.5%) un ka *vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu nekā sievietes* (56.9% un 45.1%).

- Lai gan vairāk kā puse abu dzimumu grupu pārstāvju atzina, ka viņiem ir kopumā svarīgi, lai arī bērna tēvs varētu izmantot atvaļinājumu pēc bērna piedzimšanas, tomēr sievietes ievērojami biežāk kā vīrieši ir atzīmējušas, ka viņām būtu svarīgi, lai bērna tēvs šo atvaļinājumu izmantotu (attiecīgi: 71.7% un 56.8%). Savukārt vīrieši salīdzinoši biežāk atzinuši, ka tas viņiem ir mazsvarīgi (22.1%) vai arī atturējušies paust konkrētu viedokli (atbilde: *"grūti pateikt"*) (21.1%).

- Aptuveni 70% abu dzimumu grupu pārstāvju ir norādījuši, ka viņu ģimenē, paziņu lokā pēdējo 2 gadu laikā nav bijis gadījums, kad, uzzinot par sievietes grūtniecību, viņa tikusi atlaista no darba. Savukārt to, ka šāds gadījums ir bijis, sievietes atzīmējušas biežāk kā vīrieši (attiecīgi: 13.5% un 8.1%).

Situācijas politikā (lēmumu pieņemšanā) raksturojums

- Visi trīs izteikumi, kas saistīti ar politiku un lēmumu pieņemšanu salīdzinoši biežāk ir attiecināti uz vīriešiem. Tā aptuveni 60% Latvijas iedzīvotāju ir atzinuši, ka vīriešiem ir lielāka iespēja *ieņemt augstu amatu valsts pārvaldē* (60.2%) un *darboties politikā* (59.0%). Katrs trešais respondents uzskata, ka vīriešiem ir arī lielāka iespēja *ieņemt augstu amatu privātā sektorā* (35.8%). Jāatzīmē, gan, ka, izvērtējot šo iespēju, Latvijas iedzīvotāji visbiežāk ir minējuši, ka abiem dzimumiem ir līdzīgas iespējas (atbilde: *"nav atšķirību"*) (56.6%). Interesanti, ka attiecībā uz sievietēm visas trīs iepriekš aplūkotas iespējas, ir pieļāvuši aptuveni 2% visu aptaujas dalībnieku. Jāatzīmē, ka veiktajās fokusgrupu diskusijās, gan latviešu, gan cittautiešu grupā, kopumā tika atzīts, ka politika, lēmumu pieņemšana ir tā joma, kurā dzimumu nelīdztiesība vismaz formāli nepastāv, tomēr reāli ir vērojama, to vairāk attiecinot tieši uz sievietēm (tika atzīts, ka Saeimā ir krietni vien vairāk vīriešu un, ka vadošos amatus arī visbiežāk ieņem tieši vīrieši). Vienlaikus abās grupās tika arī uzsvērts, ka pašlaik Latvijā Valsts Prezidente ir sieviete.

- Sievietes biežāk kā vīrieši ir norādījušas, ka vīriešiem ir lielāka iespēja *ieņemt augstu amatu privātā sektorā, darboties politikā, kā arī ieņemt augstu amatu valsts pārvaldē*. Savukārt vīrieši biežāk kā sievietes ir atzīmējuši, ka abiem dzimumiem ir līdzīgas iespējas attiecībā uz visām trim aplūkotajām jomām (atbilde: *"nav atšķirību"*).

- Aplūkojot attieksmi pret apgalvojumu - kopumā vīrieši veiksmīgāk darbojas politikā nekā sievietes, atklājas, ka vīrieši par ~16% biežāk kā sievietes ir atzinuši, ka

kopumā veiksmīgāki politikā ir vīrieši, lai gan, jāatzīmē, ka abu dzimumu grupu pārstāvju vidū minēto izteikumu ir atbalstījuši vairāk kā puse respondentu.

Situācijas izglītībā raksturojums

- Vairāk kā 3/4 visu aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir norādījuši, ka abiem dzimumiem ir līdzīgas iespējas *apmeklēt kursus sevis pilnveidošanai* (76.0%), *apmeklēt kursus profesionālās kvalifikācijas celšanai* (83.8%), *iegūt augstāko izglītību* (90.8%), kā arī *iegūt vidējo izglītību* (95.2%). Varētu atzīmēt, ka aptuveni katrs desmitais respondents ir norādījis, ka sievietēm ir lielāka iespēja *apmeklēt kursus sevis pilnveidošanai* (12.9%). Jāatzīmē, ka arī veiktajās fokusgrupu diskusijās, gan latviešu, gan cittautiešu grupā, kopumā tika atzīts, ka izglītība ir tā joma, kurā dzimumu nelīdztiesība nav vērojama. Grupu dalībnieki norādīja, ka abu dzimumu pārstāvjiem ir vienlīdzīgas iespējas uz izglītību visās pakāpēs.

- Vīriešu un sieviešu uzskati par iespējām abiem dzimumiem iegūt *vidējo vai augstāko izglītību*, *apmeklēt dažādus kursus*, būtiski neatšķiras.

- Izvērtējot, vai pēdējo 2 gadu laikā ir nācies saskarties ar tiesību ierobežošanu, gūstot izglītību, var konstatēt, ka gan sieviešu, gan vīriešu sniegtajās atbildēs uz šo jautājumu būtiskas atšķirības nav saskatāmas, tomēr jāatzīmē, ka vīrieši nedaudz biežāk kā sievietes minējuši, ka, gūstot izglītību, pēdējo 2 gadu laikā viņi nav saskārušies ar tiesību ierobežošanu tieši dzimuma dēļ (attiecīgi: 45.9% un 41.5%).

- Raksturojot sieviešu un vīriešu viedokli par to, vai, gūstot izglītību, viņu ģimenes locekļiem, draugiem ir nācies saskarties ar tiesību ierobežojumiem dzimuma dēļ, var secināt, ka gan sieviešu, gan vīriešu sniegtajās atbildēs nozīmīgas atšķirības nav vērojamas. To, ka kaut kādā mērā (bieži, dažkārt vai reti) pēdējo 2 gadu laikā ģimenes locekļiem, draugiem ir nācies saskarties ar ierobežojumiem tiesību ziņā, gūstot izglītību, ir norādījuši 8.8% vīriešu un 15.1% sieviešu. Vairums aptaujāto abās dzimumu grupās (vairāk kā 60.0%) ir atzinuši, ka viņu ģimenes locekļi, draugi šādā situācijā tieši dzimuma dēļ nav nonākuši.

Situācijas veselības jomā raksturojums

- Abu dzimumu grupu pārstāvji, izvērtējot vai viņu tiesības, saņemot veselības aprūpi, pēdējo 2 gadu laikā tika ierobežotas, salīdzinoši biežāk ir atzinuši, ka viņiem, nonākot šādā situācijā nav nācies saskarties ar ierobežojumiem tiesību ziņā (aptuveni 50.0%). Savukārt to, ka, saņemot veselības aprūpi, kaut kādā mērā (bieži, dažkārt vai reti) ir gadījies nonākt neizdevīgākā pozīcijā tieši dzimuma dēļ, gan sieviešu, gan vīriešu auditorijā ir atzīmējuši mazāk kā 10.0% aptaujāto.

- Abu dzimumu grupu pārstāvji, izvērtējot vai viņu ģimenes locekļu, draugu tiesības, saņemot veselības aprūpi, pēdējo 2 gadu laikā tieši dzimuma dēļ tika ierobežotas, salīdzinoši biežāk ir atzinuši, ka šāda situācija nav bijusi (vairāk kā 60.0%). Savukārt to, ka, saņemot veselības aprūpi, kaut kādā mērā (bieži, dažkārt vai reti) viņu ģimenes locekļiem, draugiem ir gadījies nonākt neizdevīgākā pozīcijā tieši dzimuma dēļ, gan sieviešu, gan vīriešu auditorijā ir atzīmējis aptuveni katrs desmitais aptaujas dalībnieks.

- Salīdzinot vīriešu un sieviešu sniegtās atbildes, redzams, ka nedaudz vairāk kā trešdaļa vīriešu savu veselības stāvokli novērtējuši kā labu (35.1%). Salīdzinoši sieviešu tādu bijis tikai 24.5%. Vairāk kā puse sieviešu atzīmējušas, ka viņu veselības stāvoklis ir

apmierinošs (58.8%) un 13.0% respondentes savu veselību vērtējušas kā sliktu. Vīriešu vidū šādas atbildes snieguši attiecīgi: 51.1% un 8.7% aptaujāto.

- Sievietes ievērojami biežāk kā vīrieši atzīmējušas, ka pie ārsta bijušas pēdējā gada laikā (attiecīgi: 67.2% un 49.5%), kamēr vīrieši nedaudz biežāk kā sievietes norādījuši, ka ārstu apmeklējuši pēdējo 3 gadu laikā vai agrāk. Jāpiebilst, ka to, ka vairums sieviešu regulāri apmeklē ārstu, bet vīrieši ārstu (īpaši profilakses nolūkos), apmeklē reti, apliecina arī Centrālās statistikas pārvaldes dati

- Vērojams, ka profilaktisko pārbaudi pēdējā gada laikā veikušas gandrīz puse aptaujāto sieviešu (48.1%), salīdzinoši vīriešu auditorijā tādu bijis tikai 27.5%. Vīrieši nedaudz biežāk kā sievietes atzinuši, ka pēdējoreiz profilaktisko veselības pārbaudi veikuši pēdējo 3 gadu laikā vai agrāk.

- Jautājumā: *“Lūdzu, atzīmējiet, kādi iemesli Jūs kavē apmeklēt ārstu, veikt veselības pārbaudi?”*, sievietes ievērojami biežāk norādījušas, ka apmeklēt ārstu viņas kavē *līdzekļu trūkums* (35.3%), salīdzinoši vīriešu auditorijā šo iemeslu minējuši 23.7% aptaujāto. Citu iemeslu minēšanas biežums vīriešu un sieviešu auditorijās būtiski neatšķiras – gandrīz piektdaļa abu dzimumu grupu pārstāvju atzinuši, ka ārsta apmeklējumam viņiem *nepietiek laika*, gandrīz katrs desmitais aptaujas dalībnieks (-ce) no rādījis, ka *šāda pārbaude rada pārāk lielu stresu*, bet mazāk kā 7% aptaujāto vīriešu un sieviešu atzinuši, ka viņiem *ir grūtības nokļūt līdz ārstam (nav transporta, neizdevīgi darba laiki)*. Dati liecina, ka aptuveni trešā daļa respondentu vīriešu un sieviešu auditorijā norādījuši, ka apmeklēt ārstu un veikt veselības pārbaudi viņiem *nekas nekavē*. Jāatzīmē, ka aptaujātie vīrieši biežāk kā sievietes atzīmējuši, ka viņiem apmeklēt ārstu un veikt veselības pārbaudes *nav nepieciešams* (attiecīgi: 28.2% un 14.2%).

- Gandrīz puse Latvijas iedzīvotāju atzinuši, ka viņu paziņu lokā alkoholisms ir vīriešiem raksturīgāka problēma (48.2%), par ko liecina arī statistikas dati. Savukārt ceturtdaļa respondentu norādījuši, ka gan vīrieši, gan sievietes ar alkoholismu (25.6%) un narkomāniju (25.5%) viņu paziņu lokā ir saskārušies vienlīdz bieži. Jāpiebilst, ka aptuveni puse aptaujas dalībnieku atzinuši, ka savu paziņu lokā nav dzirdējuši par narkomāniju (49.0%), salīdzinoši par alkoholismu to minēja mazāk kā piektā daļa aptaujāto (18.8%).

- Dati liecina, ka aptaujātās sievietes biežāk kā vīrieši norādījušas, ka alkoholisms ir vīriešiem raksturīgāka problēma veselības jomā (attiecīgi: 51.7% un 44.1%), bet aptaujātie vīrieši nedaudz biežāk kā sievietes atzīmējuši, ka ar alkoholismu vienlīdz bieži saskaras kā vīrieši, tā sievietes (attiecīgi: 20.6% un 17.3%). Vērojams, ka gandrīz puse aptaujas dalībnieku sieviešu un vīriešu auditorijā norādījuši, ka viņu radnieku, draugu lokā par narkomāniju nav dzirdējuši (attiecīgi: 49.6% un 48.3%).

Situācijas ģimenē raksturojums

- Vairāk kā 3/4 aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka *šķiršanās gadījumā saņemt materiālu atbalstu bērna audzināšanai* (78.2%), kā arī *audzināt bērnu šķiršanās gadījumā* (82.7%) sievietēm ir lielākas iespējas. Līdzīgs viedoklis izskanēja arī veiktajās fokusgrupu diskusijās. Tika norādīts, ka nereti vīrieši pat savā ziņā tiek izstumti no līdzdalības ģimenes dzīvē, kā arī no līdzdalības bērnu audzināšanā pēc vecāku šķiršanās, jo vairumā gadījumu bērns pēc šķiršanās paliek pie mātes. Diskusiju dalībnieki atzina, ka prakse, kad bērnu vecāku šķiršanās gadījumā atdotu vīrietim, Latvijā dažādu iemeslu dēļ neesot īpaši izplatīta.

- Gan sievietes, gan vīrieši visbiežāk ir atzinuši, ka *šķiršanās gadījumā saņemt materiālu atbalstu bērna audzināšanai*, kā arī *audzināt bērnu šķiršanās gadījumā* sievietēm ir lielākas iespējas. Tomēr jāatzīmē, ka pašas sievietes biežāk kā vīrieši (par ~10%) ir norādījušas, ka *audzināt bērnu šķiršanās gadījumā* viņām ir lielāka iespēja.

- Vīrieši, izvērtējot vai viņu tiesības, veicot mājas darbus, pēdējo 2 gadu laikā tika ierobežotas, biežāk kā sievietes ir izjutuši, ka kaut kādā mērā viņiem ir gadījies nonākt neizdevīgākā pozīcijā tieši dzimuma dēļ, par ko liecina tas, ka viņi biežāk norādījuši atbildes: *"dažkārt"* un *"retī"*. Jāpiebilst, ka līdzīgs skaits respondentu gan sieviešu, gan vīriešu auditorijās (~40.1%) ir atzinuši, ka, nonākot minētajā situācijā, viņi nekad nav atradušies neizdevīgākā pozīcijā dzimuma dēļ.

- Kopumā sievietes biežāk kā vīrieši ir norādījušas, ka viņu ģimenes locekļi, draugi, veicot mājas darbus, ir izjutuši viņu tiesību ierobežošanu tieši dzimuma dēļ (atbildes: *"bieži"*, *"dažkārt"*), kamēr vīriešu vidū biežāk minēts, ka pēdējo 2 gadu laikā šāda situācija nav bijusi. Jāsaka, ka vīrieši arī biežāk kā sievietes uz jautājumu nav snieguši konkrētu atbildi (attiecīgi: 28.3% un 22.9%).

- Saskaņā ar aptaujas datiem, aptuveni 2/3 respondentu minējuši, ka vīrieši mājās veic *remontdarbus* (66.4%), bet vairāk kā trešdaļa aptaujas dalībnieku atzīmējuši, ka vīrieši *nodrošina ģimeni materiāli* (40.1%), *lasa avīzes* (36.8%) un *skatās televīziju* (33.4%). Aptuveni piektdaļa aptaujāto norādījuši, ka viņu ģimenē vīrieši veic *mājokļa labiekārtošanas darbus* (20.2%) un pieņem *nozīmīgus lēmumus* (19.0%). Savukārt mazāk kā desmitā daļa aptaujas dalībnieku norādīja, ka viņu ģimenē vīrieši pieņem *ikdienišķus lēmumus* (8.0%), *ved bērnus uz/no skolas* (6.4%), *gatavo ēdienu* (4.4%), *palīdz bērnam mācībās* (4.4%), *uzkopj māju* (3.1%) vai *audzina bērnus* (1.9%). Interesanti, ka darbus, kurus pēc aptaujas datiem ģimenēs vīrieši veic retāk, respondenti atzīmējuši kā pienākumus, kurus parasti pilda sievietes: *mājas uzkopšana* (80.6%), *ēdiena gatavošana* (78.5%), *bērnu audzināšana* (49.5%), *palīdzība bērnam mācībās* (48.2%), *bērna vešana uz/no skolas* (38.9%), *ikdienišķu lēmumu pieņemšana* (32.9%).

- Salīdzinot sieviešu un vīriešu atbildes, jāsecina, ka sievietes biežāk kā vīrieši minējušas to, ka viņu ģimenēs katru aplūkotajiem pienākumiem, darbiem veic tieši sievietes. Ievērojami biežāk aptaujas dalībnieces atbildi *"sievietes"* minējušas attiecībā uz sekojošiem pienākumiem un darbiem: *ikdienišķu lēmumu pieņemšana*, *mājokļa labiekārtošana*, *nozīmīgu lēmumu pieņemšana*, *palīdzība bērnam mācībās*, *ģimenes materiālā nodrošināšana* un *mājas uzkopšana*. Savukārt vīrieši ievērojami biežāk kā sievietes atzīmējuši, ka viņu ģimenēs vīrieši veic sekojošus pienākumus: *remontdarbi mājās*, *nozīmīgu lēmumu pieņemšana*, *ģimenes materiālā nodrošināšana*, *mājokļa labiekārtošana*.

- Jāsecina, ka Latvijas iedzīvotāju aptaujā iegūtie rezultāti diezgan izteikti atspoguļo priekšstatus par dalījumu "sieviešu" un "vīriešu" darbos. Jāatzīmē, ka lai gan veiktajās fokusgrupu diskusijās to dalībnieki norādīja, ka darbu sadalījumu ģimenē lielā mērā nosaka vienošanās ģimenes locekļu vidū, tomēr kopumā arī diskusiju dalībnieku viedoklī diezgan izteikti parādījās dalījums "sieviešu" un "vīriešu" darbos.

- Latvijas iedzīvotāju aptaujā iegūtie rezultāti liecina, ka vairāk kā 80% respondentu ir atbalstījuši viedokli, ka *vīrietim ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību* (84.7%), ka *sievietes parasti ir tās, kas ģimenē veic regulāros ikdienas darbus* (83.9%), un ka *arī vīrietis var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par vīriešu pienākumiem* (80.4%). Savukārt vairāk kā 60% aptaujas dalībnieku piekrituši tādiem izteikumiem kā: *"arī sieviete var paveikt darbus, kas parasti ģimenē tiek uzskatīti par vīriešu pienākumiem"* (70.7%), *"šķiršanās gadījumā bērnam*

tomēr ir labāk palikt pie mātes” (69.9%), “ja sieviete aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē, ģimene zaudē vairāk nekā tad, ja to dara vīrietis” (69.4%), “rūpēs par bērnu vīrietis nekad nespēs aizstāt sievieti” (66.3%), “zinu gadījumus, kad vecāku šķiršanās gadījumā praktiski netiek saņemta bērna uzturamā (alimentācija)” (65.9%) un “ja sieviete pelna vairāk naudas, vīrietim ir jāuzņemas lielākā atbildība par mājas darbiem” (63.3%). Salīdzinoši retāk aptaujas dalībnieki atbalstījuši sekojošus apgalvojumus: “mēģinājums panākt, lai vīrietis piedalās visos mājas darbos, ir tikai tāda modes lieta” (38.0%), “ja ekonomiskie apstākļi atļautu, katra sieviete gribētu būt mājsaimniece” (33.2%) un “ģimenē dzimumu līdztiesība nav iespējama” (29.1%).

- Salīdzinot aptaujāto vīriešu un sieviešu atbildes, var konstatēt, ka sievietes dažādiem ar dzimumu līdztiesību ģimenē saistītiem apgalvojumiem piekritušas biežāk, piemēram, ka “sievietes parasti ir tās, kas ģimenē veic regulāros ikdienas darbus”, ka “rūpēs par bērnu vīrietis nekad nespēs aizstāt sievieti” u.tml. Interesanti, ka vīrieši biežāk kā sievietes atbalstījuši uzskatu, ka “mēģinājums panākt, lai vīrietis ir piedalās visos mājas darbos, ir tikai tāda modes lieta” (attiecīgi: 45.2% un 31.8%) un “ja ekonomiskie apstākļi atļautu, katra sieviete gribētu būt mājsaimniece” (35.9% un 31.8%). Savukārt aptaujāto vīriešu un sieviešu viedoklis būtiski neatšķiras sekojošos izteikumos: “vīrietim ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību” (83.3% un 86.0%) un “ja sieviete aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē, ģimene zaudē vairāk nekā tad, ja to dara vīrietis” (70.6% un 68.4%).

- Latvijas iedzīvotāji ir norādījuši, ka viņu paziņu lokā ar fizisku vardarbību biežāk nākas saskarties sievietēm – to minējuši aptuveni puse aptaujas dalībnieku, kamēr attiecībā uz vīriešiem to atzīmējuši salīdzinoši tikai trešā daļa respondentu (atbilde: “biežāk ar to saskaras vīrieši”) (attiecīgi: 49.3% un 33.4%). Savukārt, pārdomājot psiholoģiskas vardarbības gadījumus savu radnieku, paziņu lokā, nav vērojamas būtiskas atšķirības tajā, cik bieži sniegtas atbildes: “ar to biežāk saskaras sievietes” un “ar to biežāk saskaras vīrieši” (attiecīgi: 33.5% un 31.2%). Interesanti atzīmēt, ka gandrīz 40% aptaujāto norādījuši, ka viņu paziņu lokā biežāk dažādus mājas un dārza darbus veic sievietes, bet aptuveni puse respondentu atzinuši, ka vīrieši un sievietes tos veic vienlīdz bieži.

- Salīdzinot sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes, redzams, ka aptaujātās sievietes biežāk kā vīrieši ir norādījušas, ka viņu paziņu un draugu lokā tieši sievietes ir tās, kurām biežāk nākas saskarties ar fizisku vardarbību (54.0% un 44.0%) un psiholoģisku vardarbību (attiecīgi: 41.2% un 24.7%). Savukārt aptaujātie vīrieši biežāk kā sievietes atzīmējuši, ka ar fiziskas vardarbības (9.5% un 5.5%) un psiholoģiskas vardarbības (22.7% un 16.9%) gadījumiem viņu paziņas sievietes un vīrieši saskārušies vienlīdz bieži. Jāpiebilst, ka arī runājot par dažādiem mājas un dārza darbiem, aptaujātās sievietes biežāk kā vīrieši tos atzīmējušas kā sievietēm raksturīgākus (43.3% un 34.7%), bet vīrieši biežāk kā sievietes pauduši viedokli, ka gan vīrieši, gan viņu paziņas sievietes šos darbus veic vienlīdz bieži (52.1% un 48.1%).

Situācijas citās sociālajās sfērās raksturojums

- Aptuveni 2/3 aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka sievietēm ir lielāka iespēja saskarties ar vardarbību (66.3%). Katrs piektais respondents ir norādījis, ka sievietēm ir lielāka iespēja nonākt nabadzībā (19.2%), lai gan jāatzīmē, ka gandrīz 70% aptaujas dalībnieku uzskata, ka abiem dzimumiem ir vienāda iespēja nonākt nabadzībā (atbilde: “nav atšķirību”). Vairāk kā 40% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir minējuši, ka vīriešiem ir lielāka iespēja izmantot noteikta laika daudzumu savām vajadzībām. Attiecībā uz sievietēm šādu iespēju ir pieļāvis tikai katrs desmitais respondents (11.2%).

- Gan sievietes (64.6%), gan vīrieši (74.9%) visbiežāk ir atzinuši, ka abiem dzimumiem ir līdzīga iespēja *nonākt nabadzībā* (atbilde: “*nav atšķirību*”). Tomēr jāatzīmē, ka pašas sievietes biežāk kā vīrieši ir minējušas, ka viņām ir lielāka iespēja *nonākt nabadzībā* (attiecīgi: 24.4% un 13.2%). Interesanti, ka sievietes (52.2%) biežāk kā vīrieši (33.4%) ir minējušas, ka vīriešiem ir lielāka iespēja *izmantot noteikta laika daudzumu savām vajadzībām*. Paši vīrieši (44.3%) gan salīdzinoši biežāk ir norādījuši, ka abiem dzimumiem šai ziņā ir līdzīga iespēja (atbilde: “*nav atšķirību*”). To, ka *saskarties ar vardarbību* lielāka iespēja ir sievietēm, salīdzinoši biežāk ir atzinušas kā sievietes (73.1%), tā vīrieši (58.5%), lai gan sievietes to ir minējušas biežāk kā vīrieši.

- Sievietes, izvērtējot, vai viņām, *vēršoties valsts, pašvaldības iestādēs, vadot automašīnu, veikalos u.tml.*, ir gadījies *nonākt neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ*, biežāk kā vīrieši ir apstiprinājušas, ka kaut kādā mērā (bieži, dažkārt, reti) ar šādu situāciju minētajos gadījumos viņām ir bijis jāsastopas. Jāpiebilst, ka auto vadīšanas tēmai un ar to saistīto diskrimināciju pieskārs arī fokusgrupu diskusijas dalībnieki (īpaši cittautiešu grupā), pie tam abu dzimumu grupu pārstāvji atzina, ka, vadot automašīnu, viņi nereti tiek diskriminēti.

- Sievietes biežāk kā vīrieši ir atzīmējušas, ka viņu ģimenes locekļiem, draugiem pēdējo 2 gadu laikā ar tiesību ierobežojumiem tieši dzimuma dēļ kaut kādā mērā (bieži, dažkārt vai reti) ir nācies *saskarties, vērsties valsts, pašvaldības iestādēs*. Savukārt, izvērtējot, vai šāda situācija ir bijusi, *vadot automašīnu, iepērkoties u.tml.*, sieviešu un vīriešu sniegtās atbildes praktiski neatšķiras.

Izmaiņu vērtējums dzimumu līdztiesības jomā, salīdzinot ar laiku pirms Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas

- Sieviešu un vīriešu izteiktie viedokļi par to, vai PSRS bija vērojama dzimumu nevienlīdzība, liecina, ka sievietes biežāk kā vīrieši ir atzīmējušas, ka dzimumu *nevienlīdzība PSRS pastāvēja, bet tā nebija īpaši izteikta* (attiecīgi: 46.6% un 40.0%). Aptuveni 30.0% respondentu abās dzimumu grupās uzskata, ka *PSRS dzimumu nevienlīdzība nepastāvēja*, savukārt katrs desmitais aptaujas dalībnieks abās dzimumu grupās ir atzinis, ka *dzimumu nevienlīdzība PSRS bija ļoti izteikta*.

- Kopumā Latvijas iedzīvotāju sniegtais vērtējums par sieviešu un vīriešu situācijas izmaiņām kopš Latvijas neatkarības atgūšanas būtiski neatšķiras. Tās jomas, kurās biežāk norādīts uz situācijas uzlabošanas vīriešiem, biežāk minētas arī runājot par sievietēm. Vairāk kā 40% aptaujas dalībnieku ir atzinuši, ka *iespējas veidot politisko un profesionālo karjeru*, kā arī *iespējas iegūt labu izglītību* kā sievietēm, tā vīriešiem ir uzlabojušās. Mazāk kā 40% respondentu uz situācijas uzlabošanas ir norādījuši, runājot par sieviešu un vīriešu *iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi, veltīt laiku sev un būt kopā ar ģimeni*. Jāpiebilst, ka minētajās jomās aptaujas dalībnieki biežāk saskatījuši situācijas pasliktināšanos, nedaudz biežāk atzīmējot, ka situācija pasliktinājusies sievietēm.

- Sievietes biežāk kā vīrieši ir atzinušas, ka kopumā vīriešiem ir paplašinājušās iespējas *veidot politisko un profesionālo karjeru*, kā arī *iegūt labu izglītību*, kamēr vīriešiem situācija saistībā ar *politiskās un profesionālās karjeras veidošanu* biežāk kā sievietēm šķiet palikusi nemainīga, bet *iespējas veidot profesionālo karjeru* pat pasliktinājušās. Izvērtējot vīriešu *iespējas būt kopā ar ģimeni*, paši vīrieši biežāk kā sievietes atzīmējuši, ka tās nav mainījušās, bet sieviešu vidū biežāk valda uzskats, ka šajā ziņā situācija vīriešiem ir pasliktinājusies.

- Respondentu sniegtais vērtējums par to, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm kopumā situācija ir mainījusies, liecina, ka sievietes biežāk kā vīrieši ir atbalstījušas viedokli, ka *iespējas veidot profesionālo karjeru un iegūt labu izglītību*, salīdzinot ar PSRS laikiem, kopumā sievietēm ir paplašinājušās. Turpretī vīriešu vidū biežāk pausts uzskats, ka sievietēm situācija ir uzlabojusies saistībā ar *iespējām dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi*. Jāatzīmē, ka sievietes biežāk kā vīrieši situācijas pasliktināšanos, salīdzinot ar PSRS laikiem, it īpaši ir saskatījušas *iespējās veikt laiku sev, kā arī iespējās dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi un iegūt izglītību* (šeit sievietes retāk minējušas, ka situācija nav mainījusies).

- Būtiski atzīmēt, ka arī veiktajās fokusgrupu diskusijās tika skarti jautājumi, kas saistīti ar sieviešu un vīriešu situācijas izmaiņām dažādās dzīves sfērās pēc Latvijas neatkarības atgūšanas. Kopumā vērtējot sieviešu un vīriešu stāvokli PSRS un tā izmaiņas, latviešu un cittautiešu grupās viedokļi atšķīrās. Latvieši vairāk uzsvēra to, ka mūsdienās visiem ir vairāk iespēju, piemēram, izglītība, darba iespējas, bet cittautieši norādīja, ka *“Padomju laikos bija vieglāk gan vīriešiem, gan sievietēm”*, kā arī *“ir palicis grūtāk”*. Jāatzīmē, ka minētās atšķirības abās tautību grupās atklājās arī Latvijas iedzīvotāju aptaujā.

Attieksme pret preses izdevumiem

- Kā liecina iegūtie rezultāti, vislielāko uzmanību Latvijas iedzīvotāji pievērš *rakstiem par politiskajām aktualitātēm* – gandrīz puse aptaujas dalībnieku atzīmējuši, ka šos rakstus parasti izlasa vai norādījuši, ka biežāk lasa kā nelasa (46.4%). Vairāk kā trešā daļa respondentu atzīmējuši, ka uzmanību pievērš *padomiem, kā labāk veikt mājas darbus, gatavot ēst* (39.6%), *darba sludinājumiem* (37.3%), *rakstiem par sadzīves jautājumiem citās zemēs* (35.3%) un *padomiem bērnu audzināšanā* (33.2%) (atbildes: *“parasti izlasāt”* un *“biežāk lasāt kā nelasāt”*). Salīdzinoši retāk aptaujātie Latvijas iedzīvotāji lasa *rakstus par izmaiņām likumdošanā* (kopumā 30.3% respondentu atzīmējuši, ka tos parasti izlasa vai norādījuši, ka šos rakstus biežāk lasa kā nelasa), *padomus, kā uzlabot attiecības ģimenē* (29.6%), *rakstus par to, kā veiksmīgi uzņēmēji un uzņēmējas veidojuši savu karjeru Latvijā* (attiecīgi: 29.2% un 28.8%) un *padomus, kā veidot savu biznesu* (24.8%).

- Salīdzinot vīriešu un sieviešu sniegtās atbildes jautājumā: *“Lūdzu, atzīmējiet, cik lielu uzmanību Jūs veltāt rakstiem par sekojošu tematiku?”*, redzams, vīrieši vislielāko ievērību piešķir rakstiem par *politiskajām aktualitātēm* (55.0%), *darba sludinājumiem* (36.4%) un *izmaiņām likumdošanā* (33.2%) (atbildes: *“parasti izlasāt”* un *“biežāk lasāt kā nelasāt”*). Salīdzinoši sieviešu vidū rakstus par *politiskajām aktualitātēm* lasa tikai 38.5% aptaujāto. Interesanti, ka sievietes ievērojami biežāk kā vīrieši uzmanību pievērš ar ģimeni un sadzīvi saistītiem padomiem – *padomiem, kā labāk veikt mājas darbus, gatavot ēst* (attiecīgi: 57.2% un 19.4%), *padomiem bērnu audzināšanā* (48.4% un 15.7%) un *padomiem, kā uzlabot attiecības ģimenē* (39.6% un 18.0%). Jāpiebilst, ka sievietes biežāk kā vīrieši atzīmējušas, ka parasti izlasa vai biežāk lasa kā nelasa arī rakstus par *sadzīves jautājumiem citās zemēs* (38.3% un 32.0%) un rakstus par to, kā *veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā* (33.5% un 23.4%).

- Visbiežāk pēdējā pusgada laikā aptaujātie Latvijas iedzīvotāji ir lasījuši *kādu no dienas laikrakstiem* – gandrīz puse respondentu ir izlasījuši katru vai vismaz lielāko daļu kāda dienas laikraksta numuru (48.7%). Savukārt no dažādiem žurnāliem, salīdzinoši biežāk aptaujas dalībnieki ir lasījuši *žurnālus sievietēm* - katru numuru vai vismaz lielāko daļu šo žurnālu numuru pēdējā pusgada laikā ir izlasījuši aptuveni ceturtdaļa respondentu (26.1%). Nedaudz retāk kā sieviešu žurnālus, Latvijas iedzīvotāji pēdējo 6

mēnešu laikā ir lasījuši *žurnālus ar padomiem mājsaimniecībā* – to, ka izlasījuši katru šo žurnālu numuru vai lielāko daļu, norādījuši 19.7% aptaujāto. Dati liecina, ka Latvijas iedzīvotāji salīdzinoši visretāk lasa *žurnālus vīriešiem* – kopumā tikai aptuveni katrs desmitais aptaujas dalībnieks (11.5%) pēdējā pusgada laikā ir izlasījis katru vai vismaz lielāko daļu kāda no vīriešu žurnāliem numuru, bet vairāk kā puse respondentu atzinuši, ka šos žurnālus praktiski nelasa (55.7%).

- Aptaujātie vīrieši nedaudz biežāk kā sievietes pēdējā pusgada laikā ir lasījuši *dienas laikrakstus* (attiecīgi: 50.4% un 47.3%) un aptuveni trīs reizes biežāk *žurnālus vīriešiem* (18.2% un 5.7%) (atbildes: “izlasu katru vai gandrīz katru numuru” un “esmu izlasījis lielāko daļu numuru”). Savukārt aptaujātās sievietes pēdējo 6 mēnešu laikā ievērojami biežāk kā vīrieši ir lasījušas *žurnālus sievietēm* (41.6% un 8.1%) un *žurnālus ar padomiem mājsaimniecībai* (26.2% un 12.1%).

Aptaujā izmantotā anketa

SKDS, 2001.gada septembris/oktobris

1. Lūdzu, nosauciet, kas, Jūsaprāt, ir dzimumu līdztiesība!

2. Kā Jūs vērtētu sieviešu un vīriešu tiesības un iespējas Latvijā kopumā – vai kāds no dzimumiem saskaras ar lielākiem ierobežojumiem?

		Nav atšķirību	Vīriešiem ir lielāki ierobežojumi	Sievietēm ir lielāki ierobežojumi	Grūti pateikt/NA
1	Tiesības	1	2	3	8
2	Iespējas	1	2	3	8

3. Raksturojot faktisko situāciju Latvijā, par katru no uzskaitītajām jomām atzīmējiet, kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja nonākt šādā situācijā? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Nav atšķirību	Vīriešiem	Sievietēm	Grūti pateikt/NA
Darbs					
1	Atrast darbu (tiklīdz pieņemtam darbā)	1	2	3	8
2	Tikt atlaistam/-ai no darba	1	2	3	8
3	Izvirzīties, veidot karjeru	1	2	3	8
4	Saņemt lielāku algu par to pašu darba apjomu	1	2	3	8
5	Strādāt labi apmaksātā darbā	1	2	3	8
6	Saskarties ar seksuālo uzmākšanos darbavietā	1	2	3	8
7	Sākt savu uzņēmējdarbību	1	2	3	8
Politika/lēmumu pieņemšana					
8	Darboties politikā	1	2	3	8
9	Ieņemt augstu amatu valsts pārvaldē	1	2	3	8
10	Ieņemt augstu amatu privātā sektorā	1	2	3	8
Izglītība					
11	Iegūt vidējo izglītību	1	2	3	8
12	Iegūt augstāko izglītību	1	2	3	8
13	Apmeklēt kursus profesionālās kvalifikācijas celšanai	1	2	3	8
14	Apmeklēt kursus sevis pilnveidošanai	1	2	3	8
Ģimene					
15	Audzināt bērnu šķiršanās gadījumā	1	2	3	8
16	Šķiršanās gadījumā saņemt materiālu atbalstu bērna audzināšanai (alimentus)	1	2	3	8
Sociālā sfēra					
17	Saskarties ar vardarbību	1	2	3	8
18	Nonākt nabadzībā	1	2	3	8
19	Izmantot noteiktu laika daudzumu tikai savām vajadzībām (t.s. brīvais laiks)	1	2	3	8

4. Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam (-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Bieži	Dažkārt	Reti	Nekad	Nav gadījies nonākt šādā situācijā	Nezin/NA
1	Piesakoties darbā	1	2	3	4	5	8
2	Saņemot amata paaugstinājumu	1	2	3	4	5	8
3	Saņemot algas paaugstinājumu	1	2	3	4	5	8
4	Veicot mājas darbus	1	2	3	4	5	8
5	Gūstot izglītību	1	2	3	4	5	8
6	Vēršoties valsts, pašvaldības iestādēs	1	2	3	4	5	8
7	Vadot automašīnu	1	2	3	4	5	8
8	Veikalos u.tml.	1	2	3	4	5	8
9	Saņemot veselības aprūpi	1	2	3	4	5	8

5. Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tika ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Bieži	Dažkārt	Reti	Nekad	Nezin/NA
1	Piesakoties darbā	1	2	3	4	8
2	Saņemot amata paaugstinājumu	1	2	3	4	8
3	Saņemot algas paaugstinājumu	1	2	3	4	8
4	Veicot mājas darbus	1	2	3	4	8
5	Gūstot izglītību	1	2	3	4	8
6	Vēršoties valsts, pašvaldības iestādēs	1	2	3	4	8
7	Vadot automašīnu	1	2	3	4	8
8	Veikalos u.tml.	1	2	3	4	8
9	Saņemot veselības aprūpi	1	2	3	4	8

6. Raksturojot Jūsu ģimenes locekļu vai draugu pieredzi šo 2 gadu laikā, kam, Jūsaprāt, biežāk iznācis saskarties ar viņu tiesību ierobežošanu, atrašanos neizdevīgākā situācijā tieši viņu dzimuma dēļ – vīriešiem vai sievietēm?

Kopumā ar to vairāk saskārušies vīrieši	1
Kopumā ar to vairāk saskārušās sievietes	2
Vienlīdz bieži ar to saskārušies gan vīrieši, gan sievietes	3
Ar to nav saskārušies ne vīrieši, ne sievietes	4
Grūti pateikt/NA	8

7. Vai, saskaroties ar savu tiesību ierobežošanu tieši dzimuma dēļ, Jūs mēģinājāt to novērst, panākt savu interešu ievērošanu? Ja izvēlēti atbilžu varianti 1;2 vai 8, tad citus atbilžu variantus neatzīmēt, citādi atzīmēt visus atbilstošos atbilžu variantus

Neesmu saskāries ar šādu situāciju	1	<i>Pāriet pie jautājuma 10</i>
Nedarīju neko	2	<i>Pāriet pie jautājuma 8</i>
Mēģināju situāciju nokārtot pārrunu ceļā	3	<i>Pāriet pie jautājuma 9</i>
Iesniedzu oficiālu sūdzību augstākstāvošai amatpersonai (priekšniekam, iestādes vadītājam u.tml)	4	<i>Pāriet pie jautājuma 9</i>
Sūdzējos valsts vai nevalstiskā organizācijā (t.sk. sūdzība tiesā, cilvēktiesību birojā u.tml.)	5	<i>Pāriet pie jautājuma 9</i>
Cits (pierakstīt).....	6	<i>Pāriet pie jautājuma 9</i>
Grūti pateikt/NA	8	<i>Pāriet pie jautājuma 10</i>

8. Lūdzu, raksturojiet iemeslus, kuru dēļ Jūs nolēmāt neko nedarīt? Iespējams atzīmēt vairākus atbilžu variantus!

Iemesls nešķīta pietiekami svarīgs	1	<i>Pāriet pie 10.jautājuma</i>
Tāpat nekas nemainītos	2	
Galū galā cietējs būtu tikai es pats (-i)	3	
Tas prasītu pārāk daudz laika	4	
Tas prasītu pārāk lielus līdzekļus	5	
Īsti nezinu, pie kā var griezties šādos jautājumos	6	
Cits iemesls (norādīt)	7	
Nezinu/NA	8	

9. Vai Jūsu rīcības (sūdzību iesniegšanas u.tml.) rezultātā Jūsu situācija ir mainījusies – tā parasti uzlabojas, dažkārt uzlabojas, nemainās vai pat pasliktinās?

Situācija parasti uzlabojas	1
Situācija dažkārt uzlabojas	2
Situācija parasti nemainās	3
Situācija parasti pasliktinās	4
Grūti pateikt	8

10. Kur, Jūsaprāt, Latvijā var personīgi griezties (rakstīt sūdzību), lai ziņotu par gadījumiem, kad tieši dzimuma dēļ tiek ierobežotas kāda tiesības? Var būt vairāki atbilžu varianti!

Tiesa	1
Valsts darba inspekcija	2
Valsts cilvēktiesību birojs	3
Masu informācijas līdzekļi	4
Cita organizācija (nosaukt).....	5
Latvijā nav tādas institūcijas	6
Nezinu/NA	8

11. Pastāv dažādi uzskati par to, kas nosaka ierobežojumus dzimuma dēļ un kā to risināt. Ir cilvēki, kas domā, ka tās ir katra paša problēmas un pašam ir jāuzņemas arī to risināšana, citi – ka tā ir valstiska problēma un risināma valsts (likumdošanas) līmenī. Lūdzu, atzīmējiet, kuram no šiem apgalvojumiem Jūs vairāk piekrītat.

Jārisina katram pašam	1
Jārisina valsts līmenī	2
Grūti pateikt/NA	8

12. Kā Jūs domājat, vai cilvēkiem Latvijā sekojošo faktoru dēļ tiek ierobežotas viņu tiesības - juridiski, praktiski, vai arī šādi ierobežojumi nepastāv? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Tiesību ierobežojumus nosaka valsts likumdošana	Likumos tiesību ierobežojumi nepastāv, bet praktiski ierobežojumi pastāv	Nav tiesību ierobežojumu	Grūti pateikt/NA
1	Reliģiskā piederība	1	2	3	8
2	Dzimums	1	2	3	8
3	Tautība	1	2	3	8
4	Veselības stāvoklis (t.sk. invaliditāte)	1	2	3	8
5	Ienākumi	1	2	3	8
6	Vecums	1	2	3	8
7	Politiskā pārliecība	1	2	3	8

13. Kā Jūs domājat, cik svarīgi šobrīd Latvijā ir risināt jautājumus, kas saistīti ar nevienlīdzību sekojošajās jomās? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Ļoti svarīgi	Drīzāk svarīgi	Drīzāk nav svarīgi	Nav svarīgi	Nevienlīdzība šajā jomā nepastāv	Grūti pateikt/NA
1	Nevienlīdzība reliģiskās piederības dēļ	1	2	3	4	5	8
2	Nevienlīdzība dzimuma dēļ	1	2	3	4	5	8
3	Nevienlīdzība tautības dēļ	1	2	3	4	5	8
4	Nevienlīdzība veselības stāvokļa (t.sk. invaliditāte) dēļ	1	2	3	4	5	8
5	Nevienlīdzība ienākumu dēļ	1	2	3	4	5	8
6	Nevienlīdzība vecuma dēļ	1	2	3	4	5	8
7	Nevienlīdzība politiskās pārliecības dēļ	1	2	3	4	5	8

NĀKOŠIE JAUTĀJUMI SAISTĪTI AR SITUĀCIJAS IZMAIŅĀM, SALĪDZINOT AR LAIKU PIRMS NEATKARĪBAS ATGŪŠANAS

14. Kā Jūs domājat, vai PSRS bija vērojama dzimumu nevienlīdzība?

Dzimumu nevienlīdzība bija ļoti izteikta	1
Dzimumu nevienlīdzība pastāvēja, bet tā nebija īpaši izteikta	2
Dzimumu nevienlīdzība nepastāvēja	3
Grūti pateikt/NA	8

15. Lūdzu, novērtējiet, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, vīriešiem kopumā situācija ir kļuvusi labvēlīgāka, nav mainījies, pasliktinājusies? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

	ļevērojami uzlaboju - sies	Nedaudz uzlaboju - sies	Nav mainīju - sies	Nedaudz pasliktināju - sies	ļevērojami pasliktināju - sies	Nezin/NA	
1	ļespējas veidot profesionālo karjeru	1	2	3	4	5	8
2	ļespējas veidot politisko karjeru	1	2	3	4	5	8
3	ļespējas iegūt labu izglītību	1	2	3	4	5	8
4	ļespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi	1	2	3	4	5	8
5	Būt kopā ar ģimeni	1	2	3	4	5	8
6	Veltīt laiku sev (brīvais laiks, hobiji, sevis pilnveidošana)	1	2	3	4	5	8

16. Lūdzu, novērtējiet, vai, salīdzinot ar PSRS laikiem, sievietēm kopumā situācija ir kļuvusi labvēlīgāka, nav mainījies, pasliktinājusies? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

	ļevērojami uzlaboju - sies	Nedaudz uzlaboju - sies	Nav mainīju - sies	Nedaudz pasliktināju - sies	ļevērojami pasliktināju - sies	Nezin/NA	
1	ļespējas veidot profesionālo karjeru	1	2	3	4	5	8
2	ļespējas veidot politisko karjeru	1	2	3	4	5	8
3	ļespējas iegūt labu izglītību	1	2	3	4	5	8
4	ļespējas dzīvot materiāli nodrošinātu dzīvi	1	2	3	4	5	8
5	Būt kopā ar ģimeni	1	2	3	4	5	8
6	Veltīt laiku sev (brīvais laiks, hobiji, sevis pilnveidošana)	1	2	3	4	5	8

SEKOJOŠIE JAUTĀJUMI SAISTĪTI AR SITUĀCIJU DARBĀ

17. Sakiet, vai Jūsu darba dzīvē Jūsu priekšnieki vairāk ir bijuši vīrieši vai sievietes?

Vīrieši	1
Sievietes	2
Vienlīdz bieži kā vīrieši, tā sievietes	3
Neesmu strādājis /nav bijis priekšnieka	4

18. Vai Jūs esat novērojis, ka Jūsu darbavietā prasības pret dažāda dzimuma darbiniekiem atšķiras?

Prasības pret sievietēm ir stingrākas	1
Prasības pret vīriešiem ir stingrākas	2
Prasības neatšķiras	3
Kolektīvā strādā tikai sievietes	4
Kolektīvā strādā tikai vīrieši	5
Nestrādāju	6
Grūti pateikt/NA	8

19. Ja izvēloties darbavietu Jums būtu jāizvēlas – lielāka alga vai lielākas sociālās garantijas (mazākas iespējas tikt atlaistam, garantēts atvaļinājums u.tml.), ko Jūs izvēlētos?

Mazāka alga, lielākas sociālās garantijas	1
Lielāka alga, mazākas sociālās garantijas	2
Grūti pateikt	8

20. Pastāv uzskati, ka profesijas var iedalīt vīriešu un sieviešu profesijās. Daļa tam piekrīt, daļa šādu sadalījumu noraida. Atšķiras arī viedokļi par to, kā situācija varētu attīstīties nākotnē. Lūdzu, atzīmējiet, kuram no šiem uzskatiem Jūs piekrītat visvairāk!

Šāds dalījums dzīvē nepastāv	1
Šāds dalījums pastāv, tomēr nākotnē tas varētu izzust	2
Šāds dalījums pastāv, un maz ticams, ka tas jebkad izzudīs	3
Nezinu/NA	8

21. Es Jums nosaukšu vairākas profesijas, amatus. Lūdzu, atzīmējiet, kuras no tām šobrīd Latvijā ir vairāk piemērotas vīriešiem, kuras sievietēm, un kuras no tām ir piemērotas tiklab vīriešiem kā sievietēm! Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Galvenokārt piemērots sievietēm	Drīzāk piemērots sievietēm	Vienlīdz piemērots kā vīriešiem, tā sievietēm	Drīzāk piemērots vīriešiem	Piemērots galvenokārt vīriešiem	Nezin/ NA
1	Bērnudārza audzinātāja/-s	1	2	3	4	5	8
2	Skolotāja/-s	1	2	3	4	5	8
3	Medmāsa, sanitārs	1	2	3	4	5	8
4	Mājsaimniece/-ks	1	2	3	4	5	8
5	Liela uzņēmuma vadītāja/-s	1	2	3	4	5	8
6	Politīķe/-is	1	2	3	4	5	8
7	Ministre/-s	1	2	3	4	5	8
8	Informāciju tehnoloģiju speciāliste/-s (programmētāja/ -s)	1	2	3	4	5	8
9	Policiste/-s	1	2	3	4	5	8
10	Autobusa šofere/-is	1	2	3	4	5	8
11	Uzņēmēja/-s	1	2	3	4	5	8
12	Sekretāre /-s	1	2	3	4	5	8
13	Celtniece/-ks	1	2	3	4	5	8
14	Pārdevēja/-s	1	2	3	4	5	8
15	Ārste/-s	1	2	3	4	5	8
16	Kultūras darbiniece/-ks	1	2	3	4	5	8
17	Ierēdne/-is	1	2	3	4	5	8
18	Militārpersona	1	2	3	4	5	8
19	Sociālā darbiniece/-ks	1	2	3	4	5	8
20	Bankiere/-is	1	2	3	4	5	8
21	Zinātniece/-ks, pētniece/-ks	1	2	3	4	5	8
22	Advokāts/-e	1	2	3	4	5	8

22. Es Jums nolasīšu vairākus apgalvojumus, ko izteikuši dažādi cilvēki. Lūdzu, atzīmējiet, vai Jūs šiem apgalvojumiem pilnīgi piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat, pilnīgi nepiekrītat? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnīgi nepiekrīt	Nezin/ NA
1	Vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes	1	2	3	4	8
2	Kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika nekā sievietēm	1	2	3	4	8
3	Darbs, kurā jāpieņem atbildīgi lēmumi, ir vairāk piemērots vīriešiem nekā sievietēm	1	2	3	4	8
4	Labāk strādāt slikti atalgotā darbā, nekā sēdēt bez darba, meklējot labāku iespēju	1	2	3	4	8
5	Atrodoties "augstā amatā", sieviete daudz zaudē no savas sievišķības	1	2	3	4	8
6	Darbs ar tehniku ir vairāk piemērots vīriešiem	1	2	3	4	8
7	Izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti nekā sievieti, pat, ja sievietes kvalifikācija ir nedaudz augstāka	1	2	3	4	8

23. Tagad par ģimeni. Lūdzu, pasakiet, kurus no šiem darbiem Jūsu ģimenē parasti pilda vīrieši, kurus – sievietes (domāts, ne tikai vīrs - sieva, bet arī bērni - meitas, dēli u.c.). Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Galvenokārt sievietes	Biežāk/vairāk sievietes	Vienlīdz daudz kā vīrieši, tā sievietes	Biežāk/vairāk vīrieši	Galvenokārt vīrieši	Grūti pateikt/NA
1	Mājas uzkopšana	1	2	3	4	5	8
2	Ēdiena gatavošana	1	2	3	4	5	8
3	Ģimenes materiālā nodrošināšana	1	2	3	4	5	8
4	Mājokļa labiekārtošana	1	2	3	4	5	8
5	Remontdarbi mājās	1	2	3	4	5	8
6	Bērnu audzināšana	1	2	3	4	5	8
7	Ikdienišķu lēmumu pieņemšana	1	2	3	4	5	8
8	Nozīmīgu lēmumu pieņemšana	1	2	3	4	5	8
9	Palīdzība bērnam mācībās	1	2	3	4	5	8
10	Bērna vešana uz/no skolas	1	2	3	4	5	8
11	Televīzijas skatīšanās	1	2	3	4	5	8
12	Avižu lasīšana	1	2	3	4	5	8

24. Likumdošana paredz, ka 56 dienu laikā pēc bērna piedzimšanas arī tēvam var tikt piešķirts 10 dienu atvaļinājums. Kāda būtu Jūsu attieksme, ja Jūs nonāktu šādā situācijā? (piezīme intervētājam: 24A uzdot sievietēm, 24B- vīriešiem!)

24.A. Vai Jums būtu svarīgi, ka bērna tēvs izmanto šo atvaļinājumu?

24.B. Cik svarīgi Jums būtu izmantot šo atvaļinājumu?

	24A	24B
Ļoti svarīgi	1	1
Drīzāk svarīgi	2	2
Drīzāk mazsvarīgi	3	3
Mazsvarīgi	4	4
Grūti pateikt/NA	8	8

25. Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Lūdzu, pārdomājiet situāciju savu radnieku, draugu lokā, un atzīmējiet, kurā grupā tas novērojams biežāk? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Biežāk ar to saskaras sievietes	Vienlīdz bieži kā vīrieši, tā sievietes	Biežāk ar to saskaras vīrieši	Neesmu dzirdējis/-usi par šādu situāciju savu paziņu lokā	Grūti pateikt/NA
1	Mazkvalificēts darbs	1	2	3	4	8
2	Mazkvalificēts darbs ārzemēs	1	2	3	4	8
3	Slikti atalgots darbs	1	2	3	4	8
4	Bezdarbs	1	2	3	4	8
5	Fiziska vardarbība ģimenē	1	2	3	4	8
6	Psiholoģiska vardarbība ģimenē	1	2	3	4	8
7	Narkomānija	1	2	3	4	8
8	Alkoholisms	1	2	3	4	8
9	Darbs kaitīgos apstākļos	1	2	3	4	8
10	Darbs, par ko pilnīgi vai daļēji netiek maksāti nodokļi	1	2	3	4	8
11	Dažādi mājas, dārza darbi	1	2	3	4	8
12	Seksuālā uzmākšanās darbavietā	1	2	3	4	8

26. Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenē, paziņu lokā ir bijis gadījums, kad, uzzinot par sievietes grūtniecību, viņa tiek atlaista no darba?

Jā, vairāki gadījumi	1
Jā, tāds gadījums ir bijis	2
Nē, šāds gadījums nav bijis	3
Grūti pateikt	8

27. Es Jums nolasišu vairākus apgalvojumus, ko izteikuši dažādi cilvēki. Lūdzu, atzīmējiet, vai Jūs šiem apgalvojumiem pilnīgi piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat, pilnīgi nepiekrītat? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnīgi nepiekrīt	Nezin/ NA
1	Ģimenē dzimumu līdztiesība nav iespējama	1	2	3	4	8
2	Vīrietim ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību	1	2	3	4	8
3	Ja sieviete aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē, ģimene zaudē vairāk nekā tad, ja to dara vīrietis	1	2	3	4	8
4	Arī sieviete var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par vīriešu pienākumiem	1	2	3	4	8
5	Arī vīrietis var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par sieviešu pienākumiem	1	2	3	4	8
6	Ja sieviete pelna vairāk naudas, vīrietim jāuzņemas lielākā atbildība par mājas darbiem	1	2	3	4	8
7	Rūpēs par bērnu vīrietis nekad nespēs aizstāt sievieti	1	2	3	4	8
8	Mēģinājums panākt, lai vīrietis piedalās visos mājas darbos, ir tikai tāda modes lieta	1	2	3	4	8
9	Šķiršanās gadījumā bērnam tomēr ir labāk palikt pie mātes	1	2	3	4	8
10	Ja ekonomiskie apstākļi atļautu, katra sieviete gribētu būt mājsaimniece	1	2	3	4	8
11	Sievietes parasti ir tās, kas ģimenē veic regulāros ikdienas darbus	1	2	3	4	8
12	Zinu gadījumus, kad vecāku šķiršanās gadījumā praktiski netiek saņemta bērna uzturdauda (alimentanti)	1	2	3	4	8

28. Lūdzu, raksturojiet savu veselības stāvokli

Labs	1
Apmierinošs	2
Slikts	3
Grūti pateikt	8

29. Lūdzu, atzīmējiet, kad Jūs pēdējo reizi bijāt pie ārsta (neskaitot zobārstu un acu ārstu, ja to apmeklējāt, lai izrakstītu brilles)!

30. Lūdzu, atzīmējiet, kad Jūs pēdējo reizi veicāt profilaktisku veselības pārbaudi?

	29	30
Pēdējā gada laikā	1	1
Pēdējo 3 gadu laikā	2	2
Pēdējo 5 gadu laikā	3	3
Pirms vairāk kā 5 gadiem	4	4
Nekad	5	5
Grūti pateikt/NA	8	8

31. Lūdzu, atzīmējiet, kas ir galvenais iemesls, kas Jūs kavē apmeklēt ārstu, veikt veselības pārbaudi? (Var būt vairāki atbilžu varianti)

Nekas nekavē	1
Man tas nav nepieciešams	2
Laika trūkums	3
Līdzekļu trūkums	4
Šāda pārbaude rada pārāk lielu stresu, uztraukumus	5
Ir grūtības nokļūt līdz ārstam (nav transporta, neizdevīgi darba laiki)	6
Grūti pateikt/NA	8

32. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielu uzmanību Jūs veltāt rakstiem par sekojošo tematiku – parasti izlasāt, biežāk lasāt kā nelasāt, dažkārt izlasāt, nekad nelasāt! Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Parasti izlasāt	Biežāk lasāt kā nelasāt	Dažkārt izlasāt	Nekad nelasāt	Nezin/NA
1	Izmaiņas likumdošanā	1	2	3	4	8
2	Darba sludinājumi	1	2	3	4	8
3	Padomi, kā uzlabot attiecības ģimenē	1	2	3	4	8
4	Padomi, kā veidot savu biznesu	1	2	3	4	8
5	Politiskās aktualitātes	1	2	3	4	8
6	Padomi, kā labāk veikt mājas darbus, gatavot ēst	1	2	3	4	8
7	Padomi bērnu audzināšanā	1	2	3	4	8
8	Raksti par to, kā veiksmīgas uzņēmējas veidojušas savu karjeru Latvijā	1	2	3	4	8
9	Raksti par to, kā veiksmīgi uzņēmēji veidojuši savu karjeru Latvijā	1	2	3	4	8
10	Raksti par sadzīves jautājumiem citās zemēs	1	2	3	4	8

33. Lūdzu, atzīmējiet, cik bieži pēdējo 6 mēnešu laikā Jūs esat lasījis sekojošos preses izdevumus! Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Izlasu katru vai gandrīz katru numuru	Esmu izlasījis lielāko daļu numuru	Esmu izlasījis dažus numurus	Praktiski nelasu	Nezin/NA
1	Kāds no dienas laikrakstiem (Diena, NRA, Час, СМ-Сегодня u.c.)	1	2	3	4	8
2	Kāds no žurnāliem sievietēm (Una, Santa, Ieva u.c.)	1	2	3	4	8
3	Kāds no žurnāliem vīriešiem (Klubs, Auto u.tml)	1	2	3	4	8
4	Žurnāli ar padomiem mājsaimniecībai (Mūsmājas, Praktiskais Latvietis u.tml.)	1	2	3	4	8

34. Es Jums nolasišu vairākus apgalvojumus, ko izteikuši dažādi cilvēki. Lūdzu, atzīmējiet, vai Jūs šiem apgalvojumiem pilnīgi piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat, pilnīgi nepiekrītat? Atbildes atzīmēt katrā rindā.

		Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnīgi nepiekrīt	Nezin /NA
1	Dzimumu līdztiesības jautājumiem tiek pievērsta pārspilēti liela uzmanība	1	2	3	4	8
2	Kopumā vīrieši veiksmīgāk darbojas politikā nekā sievietes	1	2	3	4	8
3	Šobrīd Latvijas likumdošana nepietiekami aizstāv vīrieti - tēvu	1	2	3	4	8
4	Masu informācijas līdzekļi popularizē novecojušus priekšstatus par to, kādam jābūt vīrietim, kādai - sievietei	1	2	3	4	8
5	Vīrietis mūsu sabiedrībā tiek vērtēts augstāk kā sieviete	1	2	3	4	8
6	Sievietes pašas ir vainīgas, ja pret viņām izturas kā pret zemākām būtnēm	1	2	3	4	8

35. Lūdzu, raksturojiet, kurš no apzīmējumiem vislabāk atbilst Jūsu pašreizējai situācijai.

Precējies/ir pastāvīga kopdzīve	1
Ir bijis precējies (tagad šķīries, atraitnis)	2
Nav bijis precējies	3
Grūti pateikt/NA	8

36. Vai kopā ar Jums šobrīd dzīvo:

Jūsu (Jūsu partnera) vecāki	1
Pilngadīgi bērni(Jūsu)	2
Nepilngadīgi bērni(Jūsu)	3
Nepilngadīgi brāļi, māsa	4
Grūti pateikt/NA	8